

**Az Országos Bírósági Hivatal
elnökének
2013. évi beszámolója**

**Az Országos Bírósági Hivatal
elnökének
2013. évi beszámolója**

ÁTTEKINTŐ TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	11
I. rész Az OBH elnökének stratégiája	13
II. rész A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenysége	18
III. rész A bírósági szervezet igazgatása	32
IV. rész A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete	58
V. rész A bírósági szervezet emberi erőforrásai	79
VI. rész A képzés	88
VII. rész A nemzetközi kapcsolatok	101
VIII. rész A bírósági szervezet integritása	108
IX. rész A bírósági szervezet kommunikációja	124
X. rész A bírósági szervezet informatikai helyzete	135
XI. rész A bírósági szervezet működését biztosító épületek	147
XII. rész A bírósági szervezet gazdálkodása	157
XIII. rész Külső finanszírozású projektek, pályázatok	167
XIV. rész Az Országos Bírósági Hivatal működése	176
XV. rész Az Országos Bírósági Hivatal elnöke feletti felügyelet	184
Mellékletek	187

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	11
I. rész	
Az OBH elnökének stratégiája	13
II. rész	
A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenysége	18
1. A bírósági szervezet 2013. évi tevékenysége számokban	18
1.1. Ügyérkezés	18
1.2. Ügybefejezés	19
1.3. Ügyhátralék	20
1.4. Időszerűség	20
1.4.1. Befejezett ügyek	20
1.4.2. Folyamatban maradt ügyek	20
1.5. A központi régió	21
1.6. Az ítélezés megalapozottsága	22
1.7. A bírói munkateher	23
2. Kihívások a 2013. évben	24
2.1. Szabálysértési ügyek	24
2.2. Cégyügek	26
2.3. Devizahiteles ügyek	26
2.4. Kiemelt ügyek	27
3. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint	28
4. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése	29
5. A 2012. évi célok megvalósulása	29
III. rész	
A bírósági szervezet igazgatása	32
1. A bírósági szervezetrendszer változásai	32
1.1. A bírósági szervezetrendszer	32
1.2. Járásbíróságok	33
1.3. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok	33
1.4. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok	34
2. A bírósági szervezet vezetői	35
2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege	35
2.2. A bírósági vezetők száma	36
2.3. Vezetői változások	37
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll	38
3.1. Testületek	38
3.2. Az Országos Bírói Tanács	39
3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke	39
3.4. Egyéb szervezetek	39
3.5. Érdekvédelmi szervezetek	39
4. A bírósági igazgatás eszközei	40
4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök	40
4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai	42
4.3. Vezetési módszerek	43
4.3.1. Általános vizsgálatok	43
4.3.2. Célvizsgálatok	44
4.3.3. Vezetői ellenőrzések	47

4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok	48
4.3.5. Munkacsoportok	48
4.3.6. Panaszok kezelése	48
4.3.7. Jó gyakorlatok	50
4.3.8. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások	50
4.3.9. Országos programok	50
4.3.10. Igazgatási feladatokkal való megbízás	51
4.3.11. Intézményi stratégiák	51
4.3.12. Együttműködési megállapodások	52
4.3.13. Belső nyilvánosság (intranet)	53
4.4. Országos programok	53
4.4.1. Bírószági közvetítés	53
4.4.2. Nyitott Bírószág Program	54
4.4.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program	54
4.4.4. Tanúgondozás	55
4.4.5. Ügyfél-elégedettség mérés	56

IV. rész

A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete	58
1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások	59
1.1. A bírósági szervezet változásai	59
1.1.1. A Bszi. 2013. január 1. napjától hatályos rendelkezései	59
1.1.2. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosítása 2013. szeptember 1-jei hatállyal	60
1.1.3. Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény 2014. január 1. napjától hatályos rendelkezései	60
1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások	60
1.2.1. Felső korhatár, rendelkezési állomány, kompenzáció	60
1.2.2. Bírók és bíróságok integritása	61
1.2.3. Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény által 2014. január 1-jei hatállyal módosított rendelkezések	61
1.3. Az OBH elnökének jogkörét érintő változások	62
1.4. Az OBT jogkörét érintő változások	62
1.5. Változások a büntetőjog területén	63
1.6. Változások a polgári jog területén	63
1.7. Változások a közigazgatási jog területén	63
1.8. Változások a szabálysértési ügyekben	64
2. Az OBH jogszabály-veleményezéssel kapcsolatos tevékenysége	64
2.1. Az alkalmazott munkamódszerek	64
2.1.1. Célok, prioritások	64
2.1.2. Külső kapcsolatok	65
2.1.3. Munkamódszerek	65
2.1.4. Tájékoztatás	66
2.1.5. A nagy eljárási kódexek kodifikációja	66
2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények	67
2.2.1. Elektronikus eljárások	68
2.2.2. Gyermekközpontú igazságszolgáltatás	68
2.2.3. Bírószági közvetítés	68
2.2.4. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítások	69
2.2.5. A bíróságokhoz való hozzáférést segítő jogszabály-módosítások	72
2.2.6. Bírószági szervezet integritását előmozdító jogszabály-módosítások	73

2.3. Kezdeményezések	73
2.3.1. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő és beépítésre került javaslatok	73
2.3.2. A bíróságokhoz való hozzáférést segítő és beépítésre került javaslatok	74
2.3.3. Bírósági szervezet integritását előmozdító, beépítésre került javaslatok	75
3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések	76
3.1. Az Alkotmánybíróság döntései	76
3.1.1. 13/2013. (VI. 17.) AB határozat	76
3.1.2. 9/2014. (III. 21.) AB határozat	77
3.2. Az Európai Unió Bíróságának döntései	77
3.2.1. C-397/11. sz. és C-472/2011. sz. ügyek	77
3.2.2. C-286/12. sz. ügy	77
V. rész	
A bírósági szervezet emberi erőforrásai	79
1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak	79
2. Változások a bírói karban	80
2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések	80
2.2. Pályázatok, kinevezések	81
3. A bírói kar összetétele	81
3.1. Nemek szerinti megoszlás	81
3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás	81
3.3. Kijelölések	82
3.4. Kirendelések	82
3.5. Címviselés és címadományozás	83
3.6. Többlet képzettség	83
3.7. Nyelvvizsga	83
4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás	84
4.1. Létszámváltozások	84
4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága	85
4.3. 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítása	86
4.4. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása	86
4.5. A bírókat közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazotti arányszámok felmérése, az alkalmazotti létszámelosztás ésszerűsítése	86
4.6. Életpályamodell	86
VI. rész	
A képzés	88
1. A képzés szervezeti alapja	88
2. Központi képzési programok	89
2.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián	90
2.2. Az új törvényekhez kapcsolódó képzések	90
3. Konferenciák	92
4. Kiadványok	93
5. Nemzetközi képzések	94
5.1. Európai jogi szaktanácsadók	94
5.2. Külföldiek Magyarországon	95
5.3. Magyarok külföldön	96
5.4. Az igazságszolgáltatás nemzetközi kapcsolatai	96
6. A bíróságok képzési tevékenysége	96
7. Nyitás a jogász hivatásrendek felé	97
8. Fogalmazói felvételi versenyvizsga	98
9. Új képzési koncepció	98

VII. rész	
A nemzetközi kapcsolatok	101
1. Nemzetközi kapcsolatrendszer	101
1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai	101
1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak	103
1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások	103
1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása	104
2. Nemzetközi rendezvények	104
2.1. Bíróság és Kommunikáció	104
2.2. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás	105
2.3. Mediációs Panoráma	105
3. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai	105
VIII. rész	
A bírósági szervezet integritása	108
1. A bírósági szervezet integritásáról általában	108
2. Bíróságok integritása	109
2.1. Integritás együttműködés	109
2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok	110
2.3. Belső ellenőrzés	110
2.4. Ügyelosztás és ügybeosztás	112
2.5. Épület biztonság	113
2.6. Informatikai biztonság	114
2.7. Közbeszerzések	115
2.8. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések	116
2.9. Átláthatóság és nyilvánosság	117
2.10. A bíróságok ellen indított peres eljárások	117
2.10.1. A bíróságok ellen indított perek ügýtípusai	118
2.10.2. A felső korhatárt betöltött bírák pereit	119
2.11. A bírósági eljárásokat érintő EJEK döntések	120
3. Bírók integritása	120
3.1. Etikai Kódex	120
3.2. Vagyonnyilatkozatok	121
3.3. Összeférhetetlenségi esetek	121
3.4. Bírók fegyelmi helyzete	121
3.5. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete	123
IX. rész	
A bírósági szervezet kommunikációja	124
1. Külső kommunikáció	124
1.1. Központi honlap	124
1.2. A bíróságok honlapjai	125
1.3. Logó és arculat	126
1.4. A bírósági adat és tájékoztatási törvény koncepció	127
1.5. Sajtókapcsolatok	127
1.5.1. Szervezetrendszer, szabályozottság	127
1.5.2. Az OBH sajtómegjelenése	128
1.5.3. Bíróságok sajtómegjelenése	130
1.6. Külső szervekkel való kapcsolatok	130
1.6.1. Az OBH külső kapcsolatai	130
1.6.2. A bíróságok külső kapcsolatai	131
2. Belső kommunikáció	132
2.1. Központi intranet	132

2.2. Bíróságok intranetes felületei	133
2.3. Vibe felületek	133
2.4. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése	133
X. rész	
A bírósági szervezet informatikai helyzete	135
1. Az informatika szerepe a bíróságokon	136
2. Az informatikai szervezet	136
3. Informatikai infrastruktúra és alkalmazásüzemeltetés, fejlesztés	137
3.1. Informatikai eszközbeszerzések	138
3.2. Virtuális környezet kialakítása	140
3.3. Adatmentési megoldás tesztelése	141
3.4. A „Távoli asztal” (VDI)	142
3.5. Az országos hálózat topológiája, üzemeltetése	143
3.6. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok támogatása	144
3.7. A központi szerverszoba átalakítása	144
4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés	144
XI. rész	
A bírósági szervezet működését biztosító épületek	147
1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások	147
1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása	147
1.2. Az ítélkezési célra használt épületek alapterületének várható változása	148
1.3. A bérleti viszonyokban bekövetkező változások	149
1.3.1. Fővárosi Törvényszék és a BKT	149
1.3.2. Ráckevei Járásbíróság	149
1.3.3. Hajdúböszörményi Járásbíróság	149
1.3.4. Dunakeszi Járásbíróság	150
2. Felújítások, építkezések, beruházások	150
2.1. 2013-ban befejezett beruházások	150
2.1.1. Salgótarjáni Járásbíróság	150
2.1.2. Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	150
2.1.3. Pécsi Törvényszék és Ítéltábla	150
2.1.4. Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	150
2.1.5. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok	150
2.1.6. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok	151
2.1.7. Kisebbségi értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések	151
2.1.8. A törvényszékek saját, illetve pályázati forrásból megvalósult beruházásai	151
2.2. 2013-ban indult beruházások	151
2.2.1. Ceglédi Járásbíróság	151
2.2.2. Debreceni Járásbíróság	152
2.2.3. Ráckevei Járásbíróság	152
2.2.4. Szegedi Törvényszék és Szegedi Járásbíróság	152
2.2.5. A törvényszékek saját, illetve pályázati forrásból indított beruházásai	152
2.3. Az OBH belső pályázatai 2013-ban	152
2.3.1. Gyermekbarát meghallgató helyiségek kialakítása	153
2.3.2. Kisösszegű korszerűsítés, felújítás, munkafeltételek javítása	153
3. Kiemelt projektek, beruházások	153
3.1. Kúria Projekt	153
3.2. BKT Projekt	154
3.3. Fővárosi Törvényszék – Margit Ház Projekt	154
4. A 2012-ben megfogalmazott célok megvalósulása	155

XII. rész	
A bírósági szervezet gazdálkodása	157
1. A gazdálkodás jelentősége	157
2. Fejezeti gazdálkodás	158
3. Bíróságok fejezet 2013. évi költségvetése	158
4. Saját bevételek teljesítése	159
5. Európai uniós projektek és együttműködések támogatásai	159
6. A kiadási előirányzatok teljesítése	159
6.1. Személyi juttatások	160
6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó	160
6.3. Dologi kiadások	161
6.4. Felhalmozási kiadások	161
6.5. Egyéb működési kiadások	161
7. A 2013. évi hatékony gazdálkodás eredményei	162
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében	163
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők	163
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése	164
XIII. rész	
Külső finanszírozású projektek, pályázatok	167
1. Bevezetés	167
1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban	168
1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei	169
1.3. A bíróságok önálló projektjei	169
2. Az OBH informatikai és műszaki projektjei	169
2.1. Folyamatban lévő projektek	169
2.1.1. Üzenő projekt (EKOP-1.1.16-2013-2013-0001.)	169
2.1.2. Levelező projekt (EKOP-2.1.22-2013-2013-0001.)	170
2.1.3. Hírvivő projekt (EKOP-2.A.2-2012-2012-0024.)	171
2.1.4. Biztonságnövelő projekt (SH/9/2/2.)	171
2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek	171
2.2.1. E-Cég projekt (EKOP-1.1.1-07-2009-0001.)	171
2.2.2. Ügyfélkapcsolatok elektronizálása projekt (EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002.)	171
2.2.3. Civil-Csőd projekt (EKOP-1.1.5-2008-0001.)	172
3. Az OBH képzési és stratégiai projektjei	172
3.1. Folyamatban lévő projektek	172
3.1.1. Szervezetfejlesztés projekt (ÁROP-1.2.18/A-2013)	172
3.1.2. Új Ptk. projekt (ÁROP-2.2.16-2012-2013-0001.)	172
3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek	173
3.2.1. MIA stratégia projekt (ÁROP-1.1.19-2012-2012-0012)	173
3.2.2. Alaptörvény – új Btk. projekt (ÁROP-2.2.16-2012-2012-0005.)	173
3.2.3. Tudásalapú igazságszolgáltatás-fejlesztés projekt (ÁROP-2.2.4-2008-0002.)	173
4. Visszatéréssel és menekültüggyel kapcsolatos projektek	173
4.1. „Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén” (EVA/2008/3.3.2.1)	173
4.2. „Koszovó” projekt (EVA/2011/3.2.1.)	174
4.3. „Emberi jogi képzés” projekt (EVA/2011/4.1.2.)	174
4.4. „Macedóniai és török” projekt (EVA/2012/3.1.1.)	174
4.5. „Menekültügyi döntéshozatal” projekt (EMA/2012/1.2.1.)	174
5. Az elkövetkezendő időszak feladatai	175
5.1. Folyamatban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok	175
5.2. Fenntartási szakaszban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok	175
5.3. A 2014-2020-as tervezési időszakokkal kapcsolatos feladatok	175

XIV. rész	
Az Országos Bírósági Hivatal működése	176
1. Jogszabályban nevesített feladatkörök	176
2. Szervezeti felépítés	176
2.1. Szervezeti átalakítás	176
2.2. Szervezetfejlesztési projekt	178
2.3. A szervezet létszáma	181
3. Emberi erőforrás gazdálkodás	182
XV. rész	
Az Országos Bírósági Hivatal elnöke feletti felügyelet	184
1. Az OBH és az OBH elnökének kapcsolata	184
2. Az OBH OBH-t érintő döntései	185
2.1. Általános központi igazgatás	185
2.2. Költségvetés	185
2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés	185
2.4. Személyzeti terület	185
2.5. Képzés	186
2.6. Egyéb terület	186
Mellékletek	187

BEVEZETŐ

Jelen beszámoló az Országos Bírósági Hivatal és a bírósági szervezet 2013. évi működését mutatja be. Azon túl, hogy az OBH elnökét jogszabályi kötelezettség terheli az Országgyűlés és az igazságügyvel foglalkozó bizottság, valamint az Országos Bírói Tanács, a Kúria, az ítéletábrák és a törvényszékek elnökei irányába történő rendszeres számadást illetően, az éves összefoglaló a bírósági szervezet valamennyi tagjának és az együttműködő szervezetek számára is jól áttekinthető kimutatást ad a bíróságok központi igazgatását végző szerv egész éves működéséről és a bíróságok helyzetéről. A Kúria elnöke a Kúria működéséről külön beszámolót készít.

Az OBH a 2013. évben is a korábban kijelölt stratégiai célok mentén végezte munkáját. Ennek alapján érzékelhető fejlődést értünk el számos területen. Csökkent az egy éven túl folyamatban lévő ügyek száma és javult az időszerűség. Különösen látványos eredményeket tudhat magáénak a Fővárosi Törvényszék, ahol csökkent a 2 éven túli, valamint az 5 éven túli ügyek száma és a befejezések aránya meghaladta az érkezését. Több uniós pályázaton vettünk részt sikerrel, melynek eredményeképpen fontos központi és regionális képzések valósulhattak meg, elindult a bíróságok célzott szervezetfejlesztési programja, és folyamatos lett a bírósági informatikai rendszerek fejlesztése az optimális munkavégzés elősegítése érdekében. Korábban elindított országos programjaink – melyek a bíróságok ügyfélközpontú, szolgáltató jellegét erősítik – egyre népszerűbbek mind a közreműködő munkatársak, mind az állampolgárok körében. Nyitott Bíróság Programba egyre több oktatási intézmény kapcsolódott be, és jelentős eredmény, hogy az év végére csaknem valamennyi törvényszéken elérhetővé vált a felek számára a bírósági közvetítői eljárás.

A fejlesztések nem öncélúak. Minden tevékenységünknek végső soron az ügyfelek szintjén kell érzékelhető eredményességet mutatnia. Ez a szemlélet nemcsak az Országos Bírósági Hivatal mindennapi tevékenységét hatja át, hanem országos szinten is teremtő erővel bír. Célunk, hogy az országban mindenhol XXI. századi igényeknek megfelelő, ügyfélközpontú bíróságok működjenek.

A beszámoló elkészítése alkalmat ad arra is, hogy a szervezet működésének két éves távlatából stratégia céljainkat újra gondoljuk és számba vegyük az eredményeinket. A 2013. évi beszámoló nem csupán az elmúlt évben végzett munka mérlege, hanem az elért eredményeink ismeretében bizonyosság is arról, hogy a stratégiai célok által kijelölt út valóban járható, és érdemes rajta tovább haladnunk.

Az elért eredményekhez szükség volt a másik két hatalmi ág segítő közreműködésére, a jogi hivatásrendek és a bíróságokhoz kapcsolódó szervezetek támogató együttműködésére is. Az elért eredmények nem valósulhattak volna meg a bírósági szervezet valamennyi dolgozójának együttes munkája és az ehhez párosuló, a bíróság iránti közbizalmat erősíteni szándékozó elhivatottsága nélkül. Ezért köszönetemet fejezem ki valamennyi bíró társamnak, az igazságügyi alkalmazottaknak és bízom benne, hogy együttműködésünk a jövőben is sikeres lesz.

*dr. Handó Tünde
az Országos Bírósági Hivatal elnöke*

I. RÉSZ

AZ OBH ELNÖKÉNEK STRATÉGIÁJA

„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése. Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.” – fogalmaz a Nemzeti Hitvallás. Az Alaptörvényből következően a bírósági szervezet a fékek és ellensúlyok jogállami rendszerének egyik pillére, amely alkotmányos felelősség végső soron az ítélkező bírót terheli. Ahhoz, hogy a bírók e feladatukat teljesíteni tudják, a bíróságokon az igazgatási tevékenység magas fokú szervezettségére van szükség.

Az OBH és a bíróságok 2013-ban is az OBH elnöke által meghatározott hat stratégiai cél mentén végezték igazgatási munkájukat. Ebben az évben vált igazán láthatóvá az, hogy az egyes stratégiai célok eredményesen működnek nemcsak a központi, hanem az egyes bíróságok igazgatásában is.

Az igazságszolgáltatás hatékony működése csak a bírósági szervezethez kapcsolódó többi hivatásrend és intézmény szakmai együttműködésével és egymás iránti tiszteletével valósulhat meg. A bírósági eljárások időszerűsége és az ítélkezés megalapozottsága jelentős mértékben múlik az eljárásban részt vevő egyéb személyek és szervek tevékenységétől, magatartásától is.

A hatékony igazságszolgáltatás feltétele a társadalom tagjainak bíróságok iránti bizalma is. Az természetes, hogy a bírósági eljárások résztvevői az eljárás kimenetelével nem feltétlenül elégedettek. Hogyan is lehetne elégedett egy pervesztes fél vagy egy szabadságvesztésre ítélt bűnelkövető? A jogorvoslati fórumrendszer azonban biztosíthatja az esetleges ténymegállapítási hibák, jogértelmezési különbözőségek magasabb bírói fórum előtt való nyugvó pontra jutását. A bírósági szervezet felelőssége, hogy a jogrendszer működésének eme sajátosságát elfogadtassa a közvéleménnyel. Felelőssége továbbá az is, hogy türelemmel, méltósággal viselje az egyes döntéseket követő véleményviharokat. Ehhez azonban az szükséges, hogy a bíró magáévá tegye Deák Ferenc következő gondolatát: „Boldog azon haza, hol a bíró ítélete nem csak igazságot szolgáltat, hanem a hivatalába és személyébe helyezett bizodalomnál fogva megnyugvást is szerez a feleknek.” A társadalmi bizalom elnyerését illetően a magyar bírósági szervezet komoly erőfeszítéseket tett a 2013. évben. E tényt igazolja az EUBAROMETER 2013. évi felmérése is, amely szerint a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer iránti bizalom Magyarországon magasabb az európai uniós átlagnál. A bizalmi indexben az Európai Unió 16 országát tudhatjuk magunk mögött.

A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek

E stratégiai célkitűzés az, amelyhez a többi cél igazodik, amely önmagában is elegendő lehetne ahhoz, hogy a bírósági szervezet igazgatásának irányt adjon. Olyan célkitűzés ez, amely kimondatlanul is vezérlője volt az elmúlt évtizedek bírósági igazgatásának.

A 2013. év hosszú idő után az első olyan év volt, amikor országosan érzékelhetővé vált, hogy ez a cél elérhető. Korábban az ország több bíróságán – különösen a központi régióban – a bírók leterheltsége olyan mértéket öltött, ami szinte ellehetetlenítette e kettős követelménynek – a magas színvonalnak és az időszerűségnek – való együttes megfelelést. A minőségi és időszerű ítélkezés egyidejű megvalósításához elsődlegesen a bírák munkaterhét kellett csökkenteni: minél kevesebb ügy, adminisztrációs teher van a bírón, annál több erőt és időt fordíthat az érdemi ítélkezésre.

Az OBH elnöke 2013-ban is számos olyan intézkedést, jogszabály-módosítási javaslatot kezdeményezett, melyek a bírói munkateher csökkentését, illetve ezen terhek ésszerű átrendezését célozták. Ennek a munkának is köszönhető többek közt a törvényszéki elsőfokú hatáskörbe tartozó büntetőügyek, a felszámolási ügyek, a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe tartozó ügyek számának csökkentése és a Fővárosi Ítéltábla illetékességi területének a csökkentése.

Mindezek kedvező hatása a 2013. évi ügyforgalomban is megmutatkozik: 2013-ban összességében 40%-kal több (1.611.538) ügyet intéztek el a bíróságok a korábbi évihez képest, míg a bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma a 2012. év végihez képest 3,6%-kal, a 2011. év végihez képest pedig 8,8%-kal lett kevesebb.

A Fővárosi Törvényszéken kiemelkedőek az eredmények. Néhány példa jól mutatja a jelentős előrelépést: a törvényszéki első fok polgári ügyszakában 22%-kal csökkent a folyamatban lévő ügyek száma az előző évihez képest, felszámolási ügyszakban 2012. december 31-én 19.887 folyamatban lévő ügyön dolgoztak, de a 2013. évet már csak 15.446 üggyel zárták, az egy évnél régebben folyamatban lévő ügyek száma pedig 13.553-ról 11.304-re csökkent.

A különféle ügyszakokat érintő, kedvező irányú, hatáskör és illetékesség változtatásoknak, az eljárásokat egyszerűsítő jogszabály-módosításoknak és a bírósági titkári jogkörök bővítésének, valamint az emberi erőforrásokkal való felelősségteljesebb gazdálkodásnak és nem utolsó sorban a bíróságok megfeszített munkájának köszönhetően a szervezet képes volt feldolgozni a cégbíróságra érkező, megkétszereződött ügyérkezést, a szabálysértési ügyszakban érkező 181.000 többlet ügyet, valamint a devizahitelekben eredően megnövekedett ügyérkezést.

Rendkívüli eredmény volt a 20 közigazgatási és munkaügyi külön bíróság, valamint a hozzájuk kapcsolódó közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok működésének zökkenőmentes elindítása.

Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

2013-ban kezdődött meg a megemelkedett bírósági titkári és bírósági ügyintézői létszám kompetencia alapú foglalkoztatása. A jogszabály-módosítási kezdeményezéseknek, célvizsgálatoknak és a jó gyakorlatok bemutatásának köszönhetően a 2013. év végére több területen is kiváltásra kerülhetett a bírói munka. A bírósági szervezetrendszeren belüli tartalékok maradéktalan feltárásával, az emberi erőforrással való ésszerű gazdálkodással az ítélkezés szakmai színvonala is növelhető.

Az OBH elnöke 2013-ban mindezek érdekében kezdeményezte a bírósági titkári és a bírósági ügyintézői jogkörök bővítését (pl. egyes cégeljárásokban, egészségügyi tv. pszichiátriai betegek gyógykezelésére vonatkozó rendelkezései terén) és szorgalmazta a kompetencia alapú foglalkoztatást. A Fővárosi Törvényszék aránytalan leterheltségének mérséklése és az ügyteher arányosítása érdekében a költségvetésben tervezett álláshelyek számának növelését javasolta, aminek eredményeként 109 álláshely rendszeresítése (35 bírósági, 50 bírósági ügyintéző, 4 szakértő szaktanácsadó) történt meg. Ez lehetővé teszi a máshol felszabaduló erőforrásoknak arra a néhány törvényszékre, ítélőtáblára történő átcsoportosítását, ahol elmaradással küzdenek. Az OBH a képzettségnek megfelelő munkavégzés elősegítése érdekében országos felmérést készített elő. Az ítélkezési tevékenységet segítő igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek fejezeti szintű, egységes és a létszám-gazdálkodási szempontokat is érvényesítő meghatározása érdekében pedig jogszabály-módosítási javaslat született a témában.

Ezzel együtt egyre többen vesznek részt igazgatási vagy különleges feladatok ellátásában. Utóbbiak közé tartoznak azok a személyek, akik a tanúgondozás, a bírósági közvetítés, a nyitott bíróság vagy a honlapok gondozásában és koordinálásában dolgoznak.

Az OBH elnökét és az OBH-t feladatai ellátásában számos munkacsoport segíti, amelyekben bírók és igazságügyi alkalmazottak vesznek részt nagy számban. A munkacsoportok működése az egyes törvényszékeken belül is általánossá vált. Ez a munkamódszer biztosíthatja az újszerű jogintézmények (pl. bírósági közvetítés) gyorsabb bevezetését. A bírósági dolgozók széles körének bevonásával ismertebbé válik az igazgatási munka nehézsége és lehetséges eredményei is, mindemellett pedig olyan szakmai tudás, leleményesség, készségek és képességek kerülnek felszínre, amelyek közvetett módon ugyancsak az ítélkezés hatékonyságát emelik majd.

Több területen is elkezdődött az ügyintézési folyamatok optimalizálása. Előkészületek történtek az egységes szabálysértési bíróságok kialakítására, a bíró melletti teamek működtetésére és az ügyviteli feladatok egyszerűsítésére. A különféle területeken kialakított jó gyakorlatok megosztása egyre gyakoribbá vált a bírósági szervezetben.

Mindezek mellett elkezdődött a Magyar Bírói Egyesületben a bírói életpályamodell átalakítását célzó munka, melynek körében az igazságügyi alkalmazottak érdekei, esélyeinek növelése is szerepel.

Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A bíróságok alkotmányos működéséhez a megfelelő létszám mellett elengedhetetlenül szükséges az infrastrukturális feltételek megléte is. A tárgyi feltételek közé tartozik az elégséges számú és felszereltségű tárgyalóterem, ügyfélkapcsolati helyiség és dolgozószoba, valamint az informatikai munkakörnyezet megfelelő színvonala.

Mindehhez elsődlegesen a pénzügyi forrásokat kell biztosítani. A törvényhozás 2013-ban is tekintettel volt a megnövekedett elvárásokra, a több éves elmaradásokra, így az alapvető működési feltételek rendelkezésre állásán túlmenően 2013-ban az évtizedek óta elmaradt fejlesztések is megkezdődhettek az informatikai eszközök és az épületek tekintetében. A 2013. évi költségvetési törvényben és az évközi támogatásokban kifejezésre jutott a törvényhozás és a végrehajtó hatalom elkötelezettsége és elhivatottsága a magas színvonalon működő igazságszolgáltatás iránt. A költségvetési támogatáson kívül többletforrásokhoz jutott a bírósági szervezet az európai uniós pályázatok, valamint a Svájci Alap által is.

Az OBH elnöke a bírósági szervezet kiadásainak racionalizálásával, a költségvetési tárgyalások során a fejezet érdekeinek képviseletével, valamint az európai uniós és egyéb pályázati lehetőségek megragadásával igyekszik megteremteni a szükséges tárgyi eszközök anyagi fedezetét. Jelentős előrelépést jelentett a gazdálkodás terén az egységes gazdálkodási szabályzat megalkotása, az intézményekkel folytatott költségvetési tárgyalások rendszere, a tervezés módszereinek népszerűsítése és a bíróságokat jellemző takarékosági, ésszerűsítési intézkedések bevezetése. Új elemként jelent meg továbbá, hogy a felújítási és beruházási igényekre fordítható források egy része belső pályázat keretében került elosztásra.

Az OBH elnökének törekvései sikeresen haladnak a megvalósulás irányába. Ezt támasztja alá, hogy 2011 óta majdnem 18 milliárd forinttal emelkedett a bíróságok éves költségvetése (2011 → 69,3 milliárd Ft, 2014 → 87 milliárd Ft), a 2012. évi költségvetéshez képest 8,3 %-kal magasabb, mintegy 10 milliárd forinttal több volt a bíróságok részére jutó támogatás, az épületek fenntartására, az eljárásokkal kapcsolatos kiadásokra és a beruházásokra fordítható összeg pedig a 2012. évi költségvetési kerethez képest jelentős emelkedést mutatott (2012 → 12,8 milliárd Ft, 2013 → 22,2 milliárd Ft, 2014 → 23,7 milliárd Ft), vagyis több mint 10 milliárd forinttal több pénz jut beruházásokra. Az OBH elnöke 2013-ban pályázatot írt ki a közösségi helyiségek kulturált átalakítására és a munkatársak elhelyezésének javítására (helyiségek festése, klíma beszerelés) 211,5 millió Ft értékben, a 2012-2013. közötti időszakban pedig évenként átlagosan háromszor nagyobb támogatási összeget nyertünk el (1.468 millió Ft) pályázatokkal, mint az azt megelőző 2008-2011. közötti időszakban (453 millió Ft).

A 2013. év komoly sikere volt a Kúriának az eredeti épületébe történő visszaköltözése előkészületi szakaszának lezárása, valamint a Budapest Környéki Törvényszék Városligeti fasori ingatlanegyüttesben való elhelyezésének előkészítése. Számos nagyobb léptékű beruházásra, felújításra is sor került: a Salgótarjáni Járásbíróság, a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság felújítására, a Pécsi Törvényszék és Ítéltábla tetőszerkezetének rekonstrukciójára, a Debreceni Járásbíróság és a Ceglédi Járásbíróság épületeinek a felújítására, illetve építésének megkezdésére.

A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

Annál nagyobb az osztársadalmi bizalom egy szervezet iránt, minél inkább átlátható annak működése. Az OBH elnöke törekszik kialakítani azokat a módszereket, amelyek révén mind a bíróságok ítélkezése,

mind a bíróságok igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartása mellett – a lehető legszélesebb társadalmi körben megismerhetővé válik. Ezt szolgálta a többi közt a bíróságok központi honlapjának 2013. január 1-jei elindítása. A www.birosag.hu oldal elindításával párhuzamosan a bíróságok saját honlapjainak – az úgynevezett prototípus oldalaknak – az átalakítása is megkezdődött. A belső kapcsolatok erősítése végett pedig 2013. augusztus 20-án elindult a központi intranet is.

Az OBH Bírósági integritás munkacsoportja elkészítette a megújuló Etikai Kódex tervezetét, ami a bírói karon belüli széles körű egyeztetés alapja lehetett. Ezzel egy időben a bírósági dolgozók fegyelmi helyzetében is változást jelentett, hogy több eljárás kezdeményezésére került sor, amelyek a felelősségteljesebb vezetői hozzáállásnak tudhatók be. Ezen eljárások száma azonban elenyésző a bírósági rendszer összlétszámához képest, ami a bírósági dolgozók elhivatottságát és a mindennapi kötelezettségek betartására vonatkozó fegyelmezettségét tükrözi.

A bírói kinevezések, az előmenetel és a vezetői pályázatok nyilvánossága és ellenőrizhetősége terén is több intézkedés került bevezetésre, illetve jogszabály módosításokra is sor került. A bírói munkaterhet is érintően az Országos Bírói Tanáccsal (OBT) együttműködve a Bírósági integritás munkacsoportot is bevonva foglalkozott az OBH az ügyelosztási és ügybeosztási rendek elvi kérdéseivel.

Az OBH elnöke az integritás kérdésében megerősítette a bírósági igazgatás elkötelezettségét, amikor tovább folytatta a 2012-ben megkezdett együttműködést a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel és az Állami Számvevőszékkal (ÁSZ). 2013-ban több bíróság is résztvevője volt az ÁSZ Integritás Projektjének. Mindeközben folytatódott a bíróságok fizikai biztonságának megerősítése is.

Az OBT felügyeleti jogának mind teljesebb érvényre jutása érdekében az OBH elnöke számos kérdésben terjesztett az OBT elé jelentéseket. Az OBH elnöke éves és féléves beszámolóit eljuttatta az illetékes parlamenti bizottsághoz, illetve a saját és a bíróságok tevékenységéről a parlament nyilvánosságá előtti is beszámolt.

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A jogkereső polgárok kiszolgálásának gyorsasága és minősége a bíróságok társadalmi megítélésének az alapja. Ezt a célt szolgálhatja az ügyfél tájékoztatási centrumok létrehozása a nagyobb bíróságokon, illetve a meglévők informatikai elérhetőségének korszerűsítése. Utóbbiak keretében a hatékonyabb igazságszolgáltatás kialakítása és a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése a cél olyan informatikai alkalmazások létrehozásával és bevezetésével, amelyek egyszerre csökkentik a bíróságok adminisztrációs terheit, gyorsítják az ítélezést és korszerű, ügyfélbarát, tér és idő korlátoktól mentes, hatékony elektronikus ügyintézkést tesznek lehetővé.

Az OBH elnöke a bíróságok szolgáltató jellegének erősítését és a XXI. század igényeihez való igazítását kiemelt célnak tekinti. Ennek keretében emelkedett országos program rangjára a tanúgondozás, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program, a bírósági közvetítés és a Nyitott Bíróság Program.

A bírósági közvetítés magyarországi bevezetésének alapjai már 2012-ben létrejöttek. Az új Ptk. szabályaira is tekintettel a jogintézmény egyre elterjedtebbé vált. 2012-ben 6 törvényszéken, 2013-ban már 14 törvényszéken volt elérhető. A 2013. évben 69 bírósági titkár, 3 bíró és 3 tiszviselő vett részt közvetítői szakmai képzésen. Az elmúlt évben a közvetítők 108 sikeres megállapodásban működtek közre.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program keretében az OBH a többi közt jogszabály-módosításokat kezdeményezett és képzési programokat támogatott. 2013-ban már 5 törvényszék illetékességi területén volt gyermekmeghallgató szoba. Ezek kialakítására belső pályázat is meghirdetésre került. A cél az, hogy minden 7 főnél nagyobb bíróság rendelkezzen ilyen helyiséggel.

A Nyitott Bíróság Program célja, hogy a diákok ismerjék meg jogaikat, kötelezéseiket, a bíróság működését és a mindennapi életük veszélyeit, kockázatait. 2013-ban összesen 32.182 diák vett

részt valamilyen formában a Nyitott Bíróság Program rendezvényein. Ez országosan összesen 1.189 eseményt jelentett, amelyben 467 bíró, bírósági titkár, fogalmazó és más alkalmazott vett részt a mindennapi munkáján felül vállalva ezt a tevékenységet. A program 264 iskola részvételével zajlott, több helyen a bíróságok erre vonatkozóan külön megállapodásokat is kötöttek. A beérkező tájékoztatók szerint a legtöbb programot a Szegedi Ítéletábrá és a Szegedi Törvényszék szervezte.

A tanúgondozási program célja, hogy a bíróságra idézett tanúk az eljárási jogaikról és kötelességeikről tájékoztatva, nyugodtan és felelősségteljesen vehessenek részt a tárgyalásokon. Ennek érdekében tájékoztató szolgálatok működnek a bíróságokon, és a tanúk a bíróságok honlapjain keresztül is választ kaphatnak lehetséges kérdéseikre, megtudhatják a tanúgondozást végző személyek elérhetőségeit. Több helyen arra is lehetőség van, hogy a tanúk biztonságos, elkülönített helyen várakozhassanak a tárgyalás megkezdéséig. 2013-ban már több mint 17 tanúgondozó szoba került kialakításra országsszerte.

Mindezen programok kapcsán számos konferencia és képzés került megtartásra, amelyekről rendszeresen jelennek meg tájékoztatók a helyi és az országos sajtóban.

Egyre több bíróság tartja fontosnak az ügyfél-elégedettség mérését is. Ilyen jellegű felmérések, kérdőívek kialakítására a többi közt a 2013. év végén induló szervezetfejlesztési projektek keretében is sor kerül.

A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés

Csak a megfelelően képzett bírák tudnak eleget tenni a magas színvonalú ítélezés alkotmányos kötelezettségének. Fontos, hogy a központi képzéseken leadott ismeretanyag eljusson minden érintett bíróhoz és igazságügyi alkalmazotthoz. A központi képzéseknek 2013-ban ezért már két formája létezett: a Magyar Igazságügyi Akadémián (MIA) tartott és Budapesten kívüli helyszíneken, az ítéletábrák illetékességi területén szervezett képzések. Mindemellett egyre több a helyben kezdeményezett konzultációk, képzési programok és konferenciák száma is. Mind a központi, mind a helyi képzésekre jellemző, hogy azokon más jogi hivatásrendek képviselői is jelen vannak.

A 2013. év nagy kihívása volt az új kódexek alkalmazására való felkészülés. Ezért a nagyobb törvényekhez kapcsolódóan komplex képzéssorozatot szerveztünk (központi tematikus oktatások, regionális tantermi oktatások és e-learning oktatások formájában). A bírák és igazságügyi alkalmazottak szakmai felkészültségének növelése, illetve a jogszabályok egységes alkalmazása érdekében az oktatássorozat a következő jogszabályokat érintette: Alaptörvény, Bszi., Bjt., lasz., Btk., Mt., Szabstv. A beszámoló időszakának évében indult el a Ptk.-val kapcsolatos képzési program előkészítése is.

Elkészült a MIA Intézményi Stratégiája, ami meghatározta a képzés megújításának fő irányait és elveit. Ennek gyakorlati bevezetése a 2014. évben kezdődhet meg, amit úgy kell előkészítenie a MIÁ-nak, hogy megsokszorozódott a hazai és külföldi képzések mennyisége, illetve az azokon résztvevők száma.

2013-ban több újítás is bevezetésre került az igazgatásban, amik részben az egyes bíróságokon már régebb óta működő jó gyakorlatok kiemelésén és országos bevezetésén alapultak. A 2013-as év bizonyosságul szolgált arra, hogy a bírósági szervezet képes a hagyományokat megőrizve, az elődök eredményeit és erőfeszítéseit is tiszteletben tartva újat alkotni és javítani a működésének hatékonyságán. Az új igazgatási modell második éve visszaigazolta a bevezetett változásokhoz fűzött reményeket is: a bírósági szervezeten belül egymást kiegyensúlyozva, eredményesen működik a hármas feladat- és felelősségmegosztás a Kúria, az OBH és az OBT között.

II. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGE

1. A bírósági szervezet 2013. évi tevékenysége számokban
 - 1.1. Ügyérkezés
 - 1.2. Ügybefejezés
 - 1.3. Ügyhátralék
 - 1.4. Időszerűség
 - 1.5. A központi régió
 - 1.6. Az ítélezés megalapozottsága
 - 1.7. A bírói munkateher
2. Kihívások a 2013. évben
 - 2.1. Szabálysértési ügyek
 - 2.2. Cégügyek
 - 2.3. Devizahiteles ügyek
 - 2.4. Kiemelt ügyek
3. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint
4. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése
5. A 2012. évi célok megvalósulása

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéljezenek, valamint, hogy az emberi erőforrások optimálisan kerüljenek elosztásra és hasznosításra:

- Az országos időszerűségi adatok kedvező irányban változtak
- A bíróságok összességében 40%-kal több ügyet fejeztek be, mint a 2012. évben
- A 2013. év kihívásainak (szabálysértési ügyek, cégügyek, devizahiteles ügyek és kiemelt ügyek) hatékony kezelése
- A Fővárosi Törvényszék bíráinak, bírói tanácsainak átlagos munkaterhe az országos átlagra mérséklődött, azaz lényegesen javult az időszerűség a Fővárosi Törvényszéken

1. A bírósági szervezet 2013. évi tevékenysége számokban

1.1. Ügyérkezés

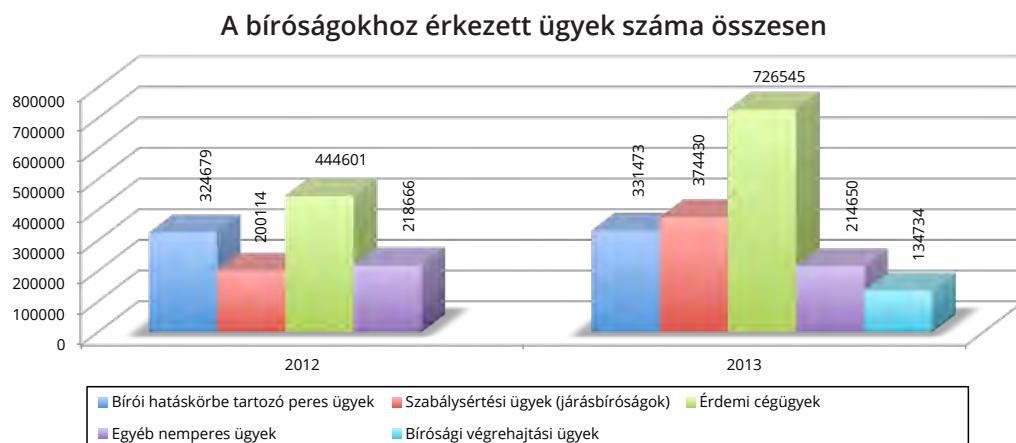
2013 során 2012-höz (1.188 ezer ügy) képest összességében 39%-kal több, 1.647 ezer ügy érkezett a bíróságokra. Ez a mintegy 460.000 többlet ügy egyértelműen:

- az új szabálysértési törvény szabályozása miatt megnövekedett és állandósulni látszó szabálysértési érkezés (plusz 181 ezer peres ügy), valamint
- a 2011. évi CXCVII. törvény lényegében egyszeri, a cégbíróságok ügyérkezésében kiugró értéket eredményező (plusz 282 ezer ügy)

együttes hatásának a következménye.

A most először az adatgyűjtés részét képező járás-, valamint közigazgatási és munkaügyi bírósági végrehajtási ügyeket is hozzászámítva további 134,7 ezerrel több, összesen 1.782 ezer ügy érkezett a bíróságokra.

A grafikonból jól látható annak a fentebb már említett két jogszabályváltozásnak a hatása, amely a bíróságok ügyforgalmában a radikális növekedést előidézte.

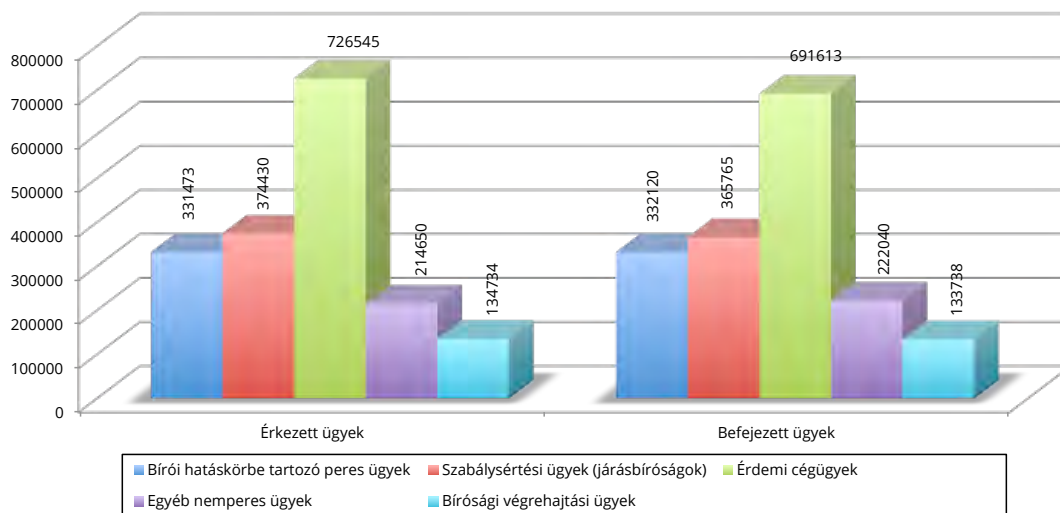

Látható, hogy a bírói hatáskörbe tartozó perek mennyisége is nőtt 2,1%-kal, így megtört a két éven át tartó csökkenő irány: a bírói hatáskörbe tartozó perek száma 2010-ben 378.074 volt, ami 2011-ben 362.641-re, 2012-ben 324.679-re csökkent, 2013-ban viszont 331.473-ra emelkedett.

1.2. Ügybefejezés

Az ítéletátlak kivételével, ahol lényeges változás nem következett be, minden ítélkezési szinten meghaladta a 2013. évi befejezések száma az egy évvel korábbi mennyiséget. A bíróságok a végrehajtási ügyek nélkül összességében 40%-kal több (1.611.538) ügyet intéztek el, mint egy évvel korábban.

**Az érkezett és a befejezett ügyek száma a bíróságokon összesen
2013. év**

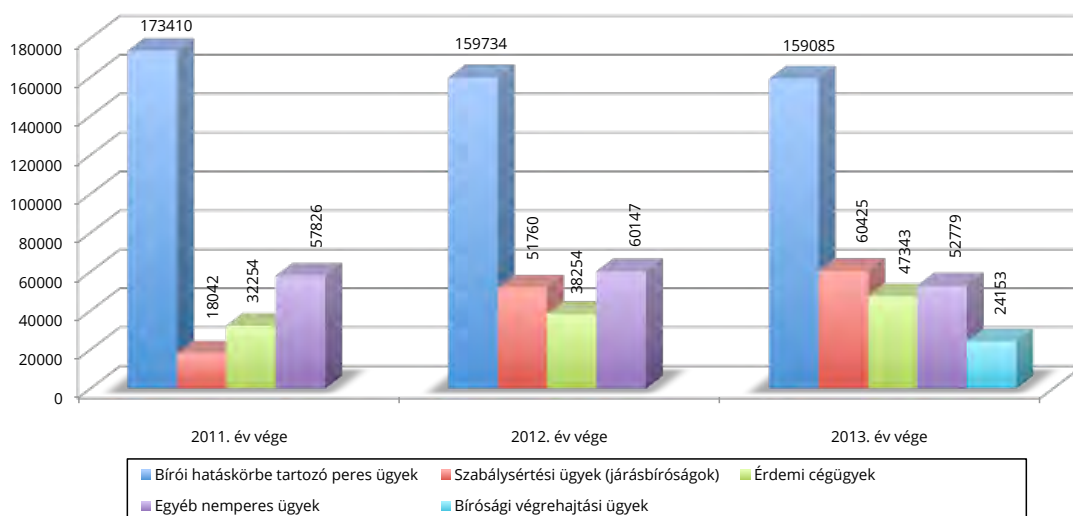
A fenti diagramon látható, hogy az ügyforgalom szempontjából meghatározó jelentőségű két jogszabályváltozás hatása – az érkezéshez hasonlóan – a befejezéseknél is szembetűnően megjelenik. Összességében azonban megállapítható, hogy a bíróságok az érkezéssel csaknem azonos mennyiségű ügyet fejeztek be. A társadalom szempontjából legjelentősebb ügycsoportokban, a kifejezetten bírói hatáskörbe tartozó pereknél pedig a befejezések száma (332.120) meghaladta az érkezést (331.473)

Azokon az ítélkezési szinteken, amelyeket nem érintett a szabálysértések és a cégügyek körében bekövetkezett nagyarányú érkezőnövekedés, a befejezések száma meghaladta (Id. Kúria), vagy csaknem elérte (Id. törvényszékek másodfoka, illetve ítélőtáblák) az érkezőt.

1.3. Ügyhátralék

A bírósági ügyforgalmat jelentősen befolyásoló két ügyszak, a szabálysértések és a cégügyek rendkívül nagy számú érkezésével keletkező hátralék miatt a 2013. december 31-én folyamatban maradt ügyek száma összesen 319.632 volt. Az egy évvel korábbihoz képest 3,1%-kal, a 2011. év végi állapothoz viszonyítva pedig 14%-kal magasabb számot mutat. Ezen két ügyszak hátraléka nélkül a bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma 2012. év végéhez képest 3,6%-kal, 2011. év vége óta pedig 8,8%-kal csökkent.

A bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma összesen

A bírói hatáskörbe tartozó pereknél (159.085 ügy) 2012. év végéhez képest 0,4%-kal, 2011. év végéhez képest 8,3%-kal csökkent a folyamatban maradt ügyek száma. Hasonló jelenség figyelhető meg a cégügyeken kívüli, egyéb nemperes ügyeknél is (52.779 ügy), ahol az előző év végéhez mérten 12%-os, a két évvel ezelőtti mennyiséghez képest pedig 8,7%-os csökkenés tapasztalható.

1.4. Időszerűség

1.4.1. Befejezett ügyek

A perek döntő hányada, 93%-a változatlanul egy éven belül befejeződött a bíróságra érkezéstől számított eljárási időtartam alapján. Kedvezően változott a befejezett perek átlagos időtartama

- a törvényszékek első fokú gazdasági pereinél (2,5 hónapos csökkenés),
- a törvényszékek másodfokú munkaügyi pereinél (0,9 hónapos csökkenés),
- a közigazgatási és munkaügyi bíróságok közigazgatási pereinél (0,5 hónapos csökkenés), valamint
- további 3 ügyszakban (járásbíróságok gazdasági perei, törvényszék első fokú polgári perei, ítélőtáblák katonai ügyekkel együtt számított büntető perei) javult az átlagos pertartam

1.4.2. Folyamatban maradt ügyek

A törvényszékeken (járásbíróságokkal, közigazgatási és munkaügyi bíróságokkal együtt) a folyamatban maradt 212.970 peren belül az egy évnél régebben érkezettek száma 33.545 volt, amely 6,9%-kal kevesebb, mint 2012. december 31-én. Ügyhátralékon belüli arányuk az előző évi 17,6%-ról 15,8%-ra csökkent.

Az ítélőtáblákon összesen 114, a Kúrián pedig 63 egy évnél régebben érkezett ügy maradt folyamatban 2013. év végén. Ez a 2012. december 31-i állapothoz képest a Kúrián 66%-os csökkenést jelent. Sajnálatos módon az ítélőtáblákon nem következett be kedvező változás.

1.5. A központi régió

A központi régió bíróságainak ügyforgalmában bekövetkezett változásokat – csakúgy, mint az országos adatok esetében – a szabálysértések, valamint a cégügyek körében előállt jelentős változások indukálták. Azonban e változások intenzitása, esetenként iránya is eltért a két törvényszéken (Fővárosi és Budapest Környéki Törvényszék).

A Fővárosi Törvényszéken – a 2,1-szeresére növekedett szabálysértési perérkezés, továbbá a másfélszeres érdemi cég (és cégtörvényességi) ügyérkezés miatt – harmadával, 476,5 ezerre emelkedett az érkezett ügyek száma.

A befejezések száma járásbírói szinten (a közigazgatási és munkaügyi bírósággal együtt) meghaladta az érkezést: a többi ügyszak kiemelkedő teljesítménye kompenzálta a szabálysértési ügyszakban objektíve keletkező hátralék többletet. Külön is ki kell emelni a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kitűnő teljesítményét, aminek eredményeképpen nagymértékben csökkent a folyamatban maradt közigazgatási (12%-kal) és munkaügyi (19%-kal) perek száma.

A másodfokon elbírált ügyek száma is összességében meghaladta az érkezést, ezen belül a peres ügyszakban 4,1%-kal.

A Fővárosi Törvényszék első fokú ítélkezési szintjén – a cégügyeket nem tekintve – majdnem 4 ezerrel több ügyet intéztek el, mint amennyi érkezett. A gazdasági ügyszakban megjelenő, és jelentős többlet terhet jelentő devizahiteles perek miatt az ügyszak bírójának megfeszített munkája ellenére megemelkedő hátralékot a polgári és a büntető peres ügyszakok teljesítménye ellensúlyozta.

A Fővárosi Törvényszék részesedése a törvényszékek ügyforgalmából

A fenti diagram mutatja a Fővárosi Törvényszéknek a törvényszékekhez érkezett és az ott befejezett ügyekből való részesedési arányait. Látható, hogy 2013-ban a befejezés aránya meghaladta az érkezését, azaz a Fővárosi Törvényszék teljesítménye a vizsgált évben felülmúlta az átlagot.

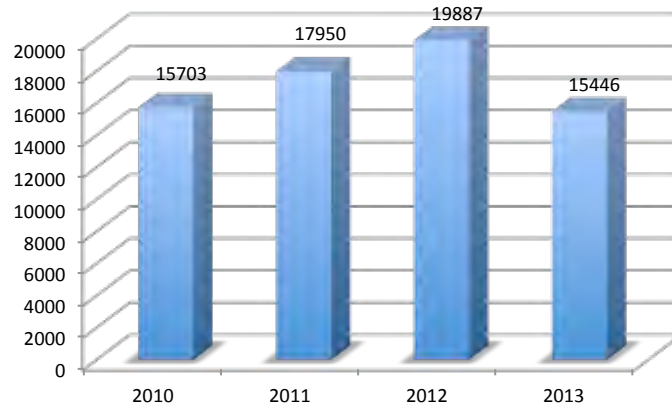
Kijelenthető, hogy a Fővárosi Törvényszék ügyforgalmi helyzete, ami már több évtizedes problémaként jelentkezett a bírósági szervezetrendszerben, mára lényegesen javult. Ezt az eredményt úgy érte el a törvényszék, hogy az érkezett (29,2%), illetve a folyamatban maradt (29,7%) ügyekből való részesedésének aránya változatlanul felülmúlta az engedélyezett (29,0%), illetve a tényleges (28,5%) bírói létszámból való részesedésének arányát. A kedvező irányú változásokat az alábbi táblázat is mutatja:

A Fővárosi Törvényszék ügyforgalma	2011. év	2012. év	2013. év
Érkezett	353.888	346.610	445.393
Befejezett	363.720	355.593	430.366
Folyamatban maradt*	82.759	77.797	72.711

* A cégbíróságokon folyamatban maradt ügyek nélkül

A különböző ítélkezési szinteken található ügyszakok közül a felszámolási eljárások körében jelentősen sikerült mérsékelni a folyamatban maradt ügyek számát. Az elmúlt 4 év adatait az alábbi diagram tartalmazza.

A folyamatban maradt felszámolási ügyek alakulása

A Fővárosi Törvényszék számottevően előrelépett az időszerűség javításának területén is. Az előző évihez képest a 2 éven túli ügyek száma 15%-kal, az 5 éven túliaké 9,5%-kal csökkent. Még kedvezőbb a helyzet a korábbi évek adataihoz viszonyítva. A 2 éven túli ügyek száma 2003-ban 6.988 volt, a maximumát pedig 2009 végén érte el, amikor 7.729 ilyen ügy várt elintézésre, számuk azóta folyamatosan csökken. Az 5 éven túl folyamatban lévő ügyek száma a fővárosban 2010. december 31-én még 945 volt, ami azóta 21%-kal csökkent.

A Budapest Környéki Törvényszéken a szabálysértési ügyszakban 2,5-szeresére, a cégbíróságon több mint másfélszeresére, összességében 1,4-szeresére, 190,4 ezerre nőtt az érkezés. A növekedés mértéke a Budapest Környéki Törvényszéken összességében az országos átlag (39,5%) felett volt.

A befejezések számának alakulását vizsgálva ki kell emelni a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot, ahol a bírák nagyon jól teljesítettek, mivel mind a közigazgatási (8,9%-kal), mind a munkaügyi (29%-kal) pereket tekintve több ügyet intéztek el az érkezésnél.

A törvényszék első fokán folyamatban maradt perek száma ötödével csökkent. A cégbírósági dömpingérkezést a Budapest Környéki Törvényszéken csaknem teljes egészében képesek voltak feldolgozni, így a befejezések száma (105.122) ezen az ítélkezési szinten 316 üggyel meghaladta az érkezést.

Az ügyforgalomból való részesedés arányszámait vizsgálva megállapítható, hogy a Budapest Környéki Törvényszék esetében a Fővárosi Törvényszékéhez hasonló áttörést még nem sikerült elérni. Itt az érkezésből való részesedés aránya 11,7%, amely kevesebb az ügyhátraléknál jelzett aránynál (14,9%).

A Budapest Környéki Törvényszéken kissé emelkedett az egy évnél régebben folyamatban lévő perek száma (6.252-ről 6.303-ra). Ugyanakkor kedvezőbben alakult az éven túli ügyek aránya az ügyhátralékon belül: az előző évi 24,8 %-ról 21,1 %-ra csökkent. A 2 éven túl folyamatban maradt ügyek 23 %-a (2012. december 31-én 20 %-a) a Budapest Környéki Törvényszéken volt, számuk 2.636-ra mérséklődött.

1.6. Az ítélkezés megalapozottsága

Mind az ítélőtáblák, mind a törvényszékek elnökei figyelemmel kísérik az illetékességi területükhöz tartozó valamennyi bíróság megalapozottsági mutatóit. A törvényszékek és ítélőtáblák elnökeinek

éves beszámolója a 2013. évben először tértek ki a megalapozottság kérdésére. Az ott közölt adatok alapján a következő megállapítások tehetők:

- A járásbíróságok és törvényszékek másodfokának viszonylatában a helybenhagyásokat illetően a Miskolci Törvényszék civilisztika ügyszaka teljesített a legjobban (az ügyek 69,6%-át helybenhagyták).
- A járásbíróságok és törvényszékek másodfokának viszonylatában a legkevesebb megváltoztatás (3 %) a Győri Törvényszék járásbíróságairól érkező, civilisztikai ügyekben volt.
- A járásbíróságok és törvényszékek másodfokának viszonylatában a legkevesebb hatályon kívül helyezés a Zalaegerszegi Törvényszék büntető ügyszakában volt (a felterjesztett határozatok 2,9 %-át helyezték hatályon kívül).
- A törvényszékek első foka és az ítéltáblák viszonylatában a legtöbb helybenhagyás – azon törvényszékek között, ahol ez az információ rendelkezésre állt – a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakában volt (66,7%).
- A törvényszékek első foka és az ítéltáblák viszonylatában a legkevesebb megváltoztatás – azon törvényszékek között, ahol ez az információ rendelkezésre állt – a Budapest Környéki Törvényszék civilisztikai ügyszakában volt (13,7%).
- A törvényszékek első foka és az ítéltáblák viszonylatában a legkevesebb hatályon kívül helyezés – azon törvényszékek között, ahol ez az információ rendelkezésre állt – a Veszprémi Törvényszék büntető ügyszakában volt (3,1%)

1.7. A bírói munkateher

A munkateher mérése általánosságban azt jelenti, hogy az elvégzendő munka mennyiségét a rendelkezésre álló létszámra vetítjük. A bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 8/2003. OIT szabályzat rendelkezései alapján ez a bírósági szervezetben akként érvényesül, hogy az adott ügyszak tárgyidőszaki ügyforgalmi adatait (elsősorban az érkezett peres ügyek számát) az adott ügyszak tárgyaló bírának/tanácsainak számával osztjuk. A tárgyaló bírák/tanácsok száma olyan – a vezetői tevékenységre, betegség, szabadság miatti távollétekre, más ügyszakokban végzett munkára, kirendelésekre tekintettel – tisztított létszámadat, amely megmutatja, hogy az adott bíróság adott ügyszakában, az irányadó időszakban ténylegesen hány bíró végzett ítélkező tevékenységet. (Ha pl. egy bíró ítélkező tevékenysége mellett igazgatási munkát is végez, mondjuk egy székhelyi járásbíróság elnöke, akkor a jogszabály alapján ő csupán 0,2 ítélkező bírónak számít, és ha az adott hónap felét táppénzen töltötte, akkor nem 1, hanem csak $1 \cdot 0,2 \cdot 0,5 = 0,1$ tárgyaló bíróként vehető figyelembe.)

Azokon az ítélkezési szinteken, ahol a törvény alapján fő szabályként több hivatásos bíróból álló tanácsban jár el a bíróság, az így kapott összesített tárgyaló bírói létszámot a tanács hivatásos bíró tagjainak számával osztjuk el. (Így ha egy bíróság másodfokú büntető ügyszakában a tárgyaló bírák száma az adott időszakban 2,7, akkor a tárgyaló tanácsok száma $2,7/3=0,9$.)

Az egyes szervezeti egységekre jellemző adat az adott ügyszakra és mutatóra jellemző országos átlaghoz hasonlítva ítélt meg, ami kifejezi, hogy az adott szervezeti egység helyzete kedvező vagy sem.

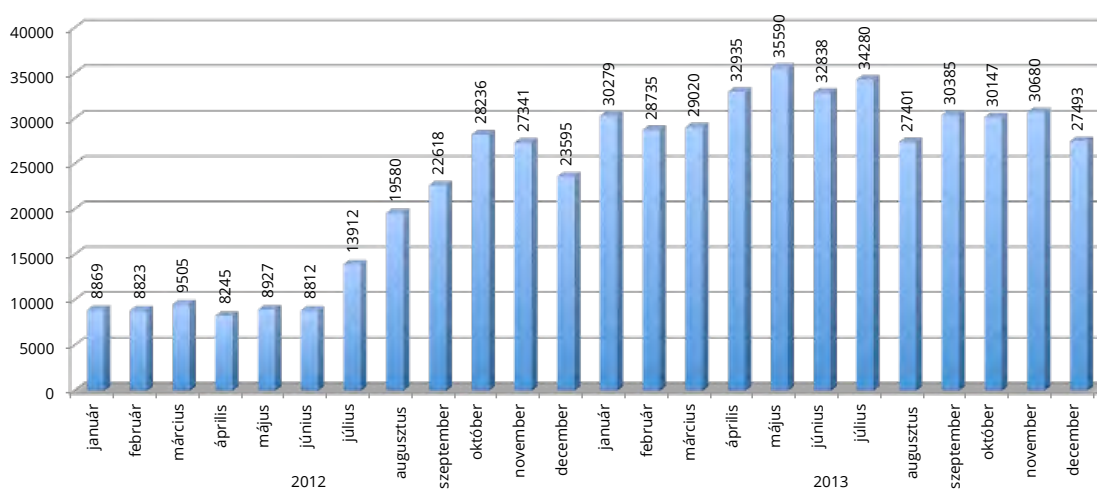
E mutató kialakításakor abból indultak ki, hogy így megbízhatóbb kép alkotható az egyes bíróságok tényleges helyzetéről, mintha az engedélyezett létszámból indulnánk ki. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a vezetők és bírák arányának különbözőségéből (kisebb törvényszéken ez az átlagot meghaladó), a bírósági titkári hatáskörben is intézhető ügyeknek a bírói munkateherben való megjelenítése, valamint az egyéb tárgyaló tanács számítási egyenetlenségek miatt ezek az adatok a bírák tényleges munkaterhének összehasonlítására, különösen a létszám elosztására kevésbé alkalmasak. Az OBH a 2013. évben már megkezdte a szempont- és szabályrendszer átdolgozását, aminek eredményeképpen a jelenlegi hiányosságok vagy hibák kiküszöbölhetők.

2. Kihívások a 2013. évben

2.1. Szabálysértési ügyek

Az érkezés az előző évhez képest csaknem a kétszeresére nőtt a szabálysértési ügyeknél. Ennek oka, hogy az új szabálysértési törvény a korábbi szabályokat megváltoztatva a szabálysértési hatóság több lépcsős, írásbeli eljárása helyett közvetlenül bírósági hatáskörbe, peres útra utalta a pénzbírság, helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló eljárásokat. A törvény értelmében, ha az elkövető a pénzbírságot, a helyszíni bírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított határidőn belül nem fizeti meg, a szabálysértési hatóság a meg nem fizetett bírság szabálysértési elzárásra történő átváltoztatása érdekében az ügy iratait haladéktalanul megküldi a járásbírósnak.

A járásbírókhoz (helyi bíróságokhoz) érkezett szabálysértési peres ügyek
2012. január - 2013. december

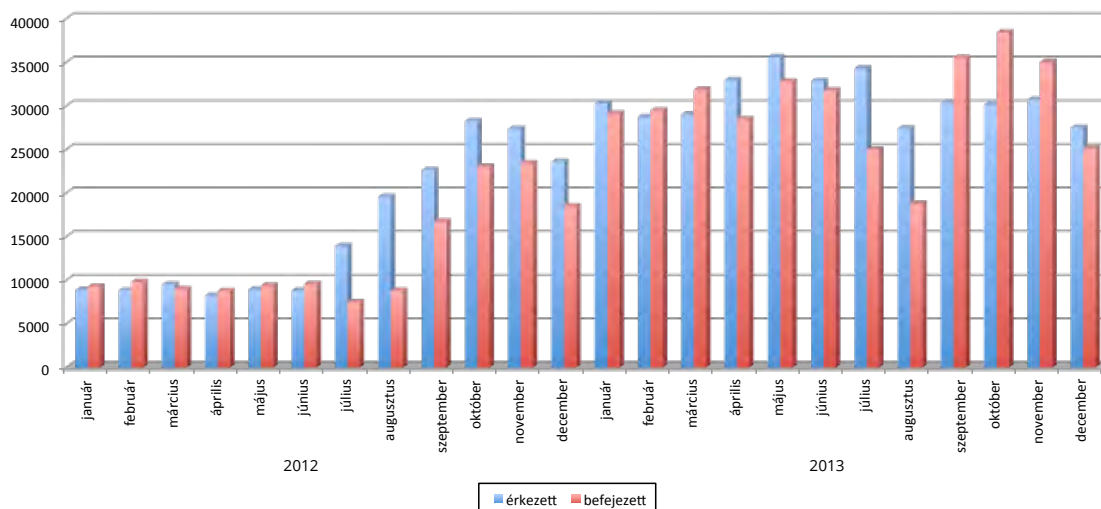

2013-ban 365.765 szabálysértési ügyet intéztek el, amiből 361.138 peres ügy volt. A nemperes ügyek mennyisége 11.924-ről 4.627-re csökkent. Az előző évihez viszonyítva a növekedés összességében 121%, és csak a pereket tekintve 135%-os volt, tehát jóval több mint duplájára nőtt.

Az OBH – érzékelve a szabálysértési perek számában bekövetkező extrém növekedést – kezdeményezte a szabálysértési törvény módosítását, aminek eredményeképpen 2013. szeptember 1-jétől újraszabályozásra került a pénzbírság, a helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló bírósági perek eljárási rendje. Az új szabályok az elkövető kérelmétől teszik függővé a tárgyalás tartásának szükségességét. A megtartott tárgyalások számának ugrásszerű csökkenésével párhuzamosan emelkedett a befejezések száma. A változásokat a következő adatok szemléltetik:

- A 2012. év első felében átlagosan befejezett perek mennyisége kevéssel meghaladta a 9 ezret.
- Ez az átlag az év második felében 16,3 ezerre,
- 2013. első félévében 30,6 ezerre nőtt,
- majd az év második felében – az ítélkezési szünet miatt – ugyan 29,6 ezerre csökkent, de már alig maradt el az érkezéstől.

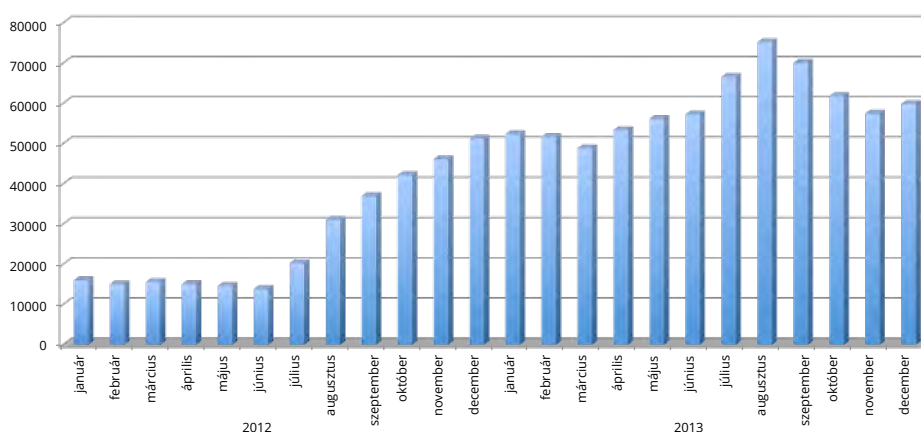
**Az érkezett és a befejezett szabálysértési peres ügyek száma
a járásbíróságokon (helyi bíróságokon)
2012. január - 2013. december**

Szembetűnő a diagramon, hogy milyen jelentős mértékben megváltozott az érkezett és befejezett ügyek aránya 2013 szeptemberétől.

2013. év végén 60.425 ilyen ügy várt elintézésre, ebből peres 59.809 volt. Az előző év végéhez viszonyítva a növekedés összességében és csak a pereket tekintve is 17%-os volt. 2011. december 31-éhez képest viszont összességében 3,3-szeresére, a pereknél 3,7-szeresére emelkedett a folyamatban maradt ügyek száma.

**A járásbíróságokon (helyi bíróságokon) az időszak végén
folyamatban maradt szabálysértési perek száma
2012. január - 2013. december**

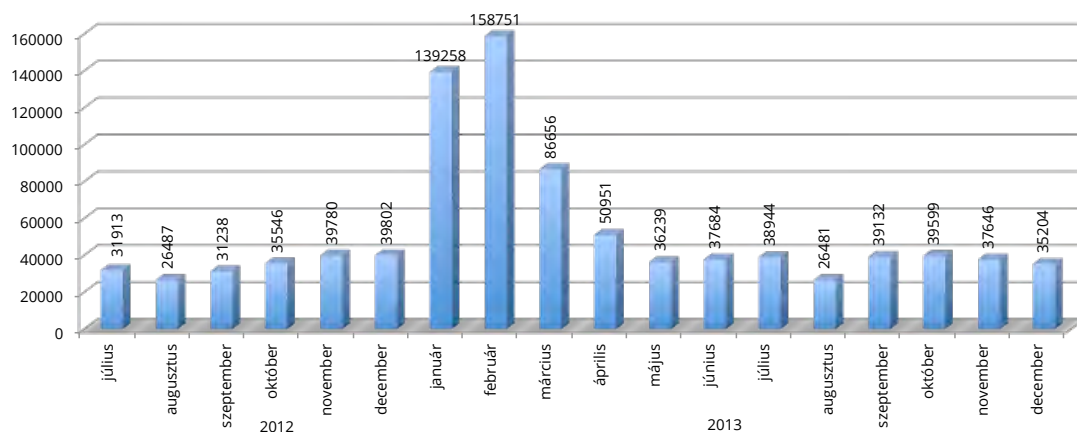

A szabálysértési peres hátralék 2013 augusztusa óta – az előbb említett jogszabály-módosítás hatására – csökkenő tendenciát mutat. A szabálysértési törvény módosítása tehát meghozta a kívánt eredményt, és így hosszabb távon reális eséllyel várható a szabálysértési peres ügyekben felhalmozódott hátralék csökkentésére.

2.2. Cégügyek

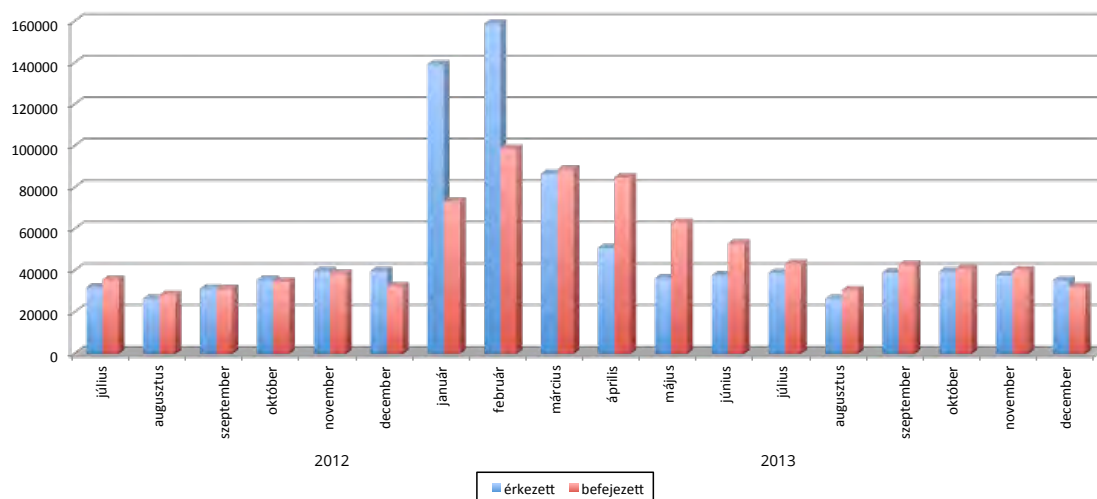
A bírósági ügyforgalmat befolyásoló másik, ugyancsak az OBH által kezdeményezett jogszabály-változás a cégügyszakot érintette. Itt 1,6-szeresére emelkedett az érkezés (az előző évi 444.601 ügyhöz képest 718.348 ügy érkezett) az érdemi cég- és cégtörvényességi ügyeknél.

A cégbíróságokhoz érkezett érdemi cég- és cégtörvényességi ügyek száma
2012. július - 2013. december

A cégbírósági ügyforgalomban jelentkező többletérkezés a jogszabályban előírt rövid határidő miatt csak szűk időszakra, 2-3 hónapra korlátozódott. 2013 májusától az adatok már lényegében az előző év végi adatokhoz hasonlóan alakultak.

Az érkezett és a befejezett cég- és cégtörvényességi ügyek száma
2012. július - 2013. december

Összességében az év során az érkezésnél csaknem 35 ezerrel kevesebb ügyet tudtak befejezni, de a befejezett ügyek száma március óta december hónap kivételével minden hónapban – egyesekben több tízezerrel is – meghaladta az érkezett ügyek számát. Így a beérkezett ügytöbblet jelentős részének feldolgozása az év végéig megtörtént.

2.3. Devizahiteles ügyek

A pertárgyértéktől függően törvényszéki hatáskörbe tartozó ügycsoportokban érkezett ügyek száma – a jogalkotó szándékának megfelelően – valóban jelentősen csökkent, ám ezzel párhuzamo-

san kiugróan emelkedett a pertárgyértéktől függetlenül törvényszéki hatáskörbe tartozó perek száma, amiért egyetlen ügycsoport, a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránt indított perek (Pp. 23. § (1) k) pont) a felelősek. Az OBH előrelátásának köszönhetően a törvényszéki hatáskörbe tartozó perek értékhatárának két lépcsőben való felemelése (5 milliőről 30 millió forintra) következményeként ez az ügynövekedés még éppen kezelhető volt a törvényszékek számára. Igazgatási beavatkozás (járásbírói bírák kirendelése a törvényszékekre) csupán a Szegedi és a Fővárosi Törvényszék területén vált szükségessé.

E pertípus robbanásszerű elterjedése – az időbeli egybeesésre tekintettel – nyilvánvalóan összefüggésben áll a Ptk. 2012. május 26-i módosításával. Ezen időponttól ugyanis a törvény új 239/A.§-a lehetővé teszi, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítását a felek a bíróságtól az érvénytelenség következményeinek alkalmazása nélkül is kérhessék.

Perfajták	2010. jan. - dec.		2011. márc. - 2012. febr.		2012. aug. - 2013. júl.	
	db	%	db	%	db	%
Pertárgyértéktől függően törvényszéki hatáskörbe tartozó perek (Pp. 23. § (1) a) pont)	1 222,3	69,70%	1 012,2	67,20%	811,1	53,12%
Pertárgyértéktől függetlenül törvényszéki hatáskörbe tartozó perek (Pp. 23.§ (1) b-j) és l-o) pont)	519,6	29,60%	481,5	31,90%	444,6	29,12%
Tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek (Pp. 23. § (1) k) pont)	12,8	0,70%	14,3	0,90%	271,1	17,76%
Összesen	1 754,7	100,00%	1 507,9	100,00%	1 526,8	100,00%

Mindennek eredményeképpen az értékhatár 2012 augusztusában történt, immár 30 millió forintra való felemelése óta eltelt időben a törvényszéki első fokra érkezett polgári-gazdasági peres ügyek száma összességében nem csökkent. Az összes érkezés havi átlagának változását a – pertárgy értékhatára változásának időpontjaihoz igazítva – az alábbi adatok jellemzik:

- 2011 márciusa és 2012 februárja között 1.508 ügy,
- 2012 augusztusa és 2013 júliusa között 1.527 ügy, míg a beszámoló szempontjából meghatározó időszakban, vagyis 2013-ban átlagosan 1.642 ügy érkezett havonta.

2.4. Kiemelt ügyek

A büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében az egyes törvények módosításáról szóló, 2013. szeptember 1-től hatályos 2013. évi CXII. törvény az OBH kezdeményezésére

- szűkítette a törvényszéki hatáskörbe tartozó bűncselekmények körét (a hivatali bűncselekmények közül csak a hivatali visszaélés, a korrupciós bűncselekmények közül pedig csak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti kiemelt jelentőségű korrupciós ügyek maradtak törvényszéki hatáskörben, járásbírói hatáskörbe kerültek vissza az ún. különösen nagy értékre elkövetett vagyon elleni bűncselekmények, a törvényszékek hatáskörében csak a különösen jelentős értékre elkövetett bűncselekmények maradtak),
- szűkítette a kiemelt jelentőségű ügyek körét (a különösen nagy értékre elkövetett vagyon elleni bűncselekményeket már nem a külön eljárási szabályok szerint kell tárgyalni).

2013-ban a soron kívüliséget élvező, kiemelt jelentőségű ügyekből összességében 1.109 érkezett a bíróságokhoz. Ennek 61%-a a törvényszékek első fokára, 30%-a pedig az ítéltáblákra. Az ügyek 60%-a büntető per, 29%-a gazdasági per, 9%-a polgári per és 2%-a katonai büntető per volt. Az előző évihez képest jelentős, összességében csaknem 20%-os a csökkenés, melynek majdnem kétharmada az ítéltáblákat, míg 31%-a a törvényszékek első fokú ítélkezési szintjét érintette.

A büntető perek mennyisége az előző évihez képest 15%-kal, 372-re csökkent. Ez egyértelműen a jogszabály-változás hatása, mivel 2013-ban az év első 8 hónapjában érkezett büntető perek havi átlagos száma csaknem megegyezik az előző év hasonló mutatójával, míg a 2013. szeptembertől decemberig tartó időszakban – a jogszabályváltozást követően – az ilyen perek havi átlagos száma 35%-kal kevesebb lett.

Az érkezésnél 15%-kal több, 1.272 pert fejeztek be a bíróságok. Csaknem valamennyi ítélkezési szinten meghaladta a befejezések száma az érkezést.

Az év végén folyamatban maradt perek mennyisége 17%-kal, 772-re csökkent. Az elintézetlen ügyek kétharmada büntető, míg majdnem egynegyede gazdasági per volt.

3. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint

2013 után második alkalommal tette közzé az Európai Bizottság a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, színvonalát és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblát. Magyarország a mutatók többségét illetően már a 2013-as eredménytáblában is a tagállamok első harmadában foglalt helyet, de tovább javult a magyar bíróságok teljesítménye.

Az eredménytábla a polgárjogi, kereskedelmi- és közigazgatási ügyek szempontjából vizsgálja a tagállamok igazságszolgáltatását, részben általuk szolgáltatott adatok, részben pedig különböző nemzetközi civil szervezetek felmérései alapján.

A polgári és kereskedelmi ügyek befejezéséhez szükséges időtartam tekintetében hazánk a harmadik helyet foglalja el az Európai Unióban, 100 nap alatti ügyintézési átlaggal. A közigazgatási ügyek befejezéséhez szükséges idő pedig az ötödik legrövidebb az EU-ban.

A magyar bíróságok több ügyet fejeznek be egy adott időszak alatt, mint amennyi új ügy beérkezik, ezért az ügyhátralék folyamatosan csökken. Ezen a téren Európában a hetedik legjobban teljesítő a magyar bírósági szervezet. Kiemelendő, hogy közigazgatási ügyek tekintetében még ennél is jobb az eredményünk: ötödik helyen állnak a magyar bíróságok.

Szükséges azonban a csődeljárások időszerűségének javítása. Ezen a téren az OBH által kezdeményezett jogszabály-módosítások megoldást jelenthetnek: ezek a bírósági titkári és ügyintézői hatáskör bővítésével próbálják felgyorsítani az ügyintézést.

Az úgynevezett „EUROBAROMETER” felmérésen alapuló adatok szerint a magyar lakosság 58%-a bízik a hazai igazságszolgáltatásban, amely szám az uniós átlagot (53%) meghaladja. Az eredménnyel 16 országot előztünk meg, és a 2004-ben vagy ezt követően csatlakozott országok közül ez a mutató Magyarországot a legmagasabb.

4. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése

Az igazságszolgáltatási rendszer tevékenységének mérése a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény és a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló – egyelőre csak kis mértékben módosított – 8/2003. OIT szabályzat alapján az ügyforgalmi, a tevékenységi és létszám adatok gyűjtésén és elemzésén alapul. Az adatok nyilvánosak, azokat az OBH a bíróságok központi internetes oldalán közzé teszi (<http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/statisztikai-adatok/országos-statisztikai-adatok>), félévente és évente pedig elemzésekben értékeli.

Az elemzések alapján a kirívó problémák (pl. lajstromozási gyakorlat anomáliái, tárgyalási napok kihasználatlansága, fontos, új ügyforgalmi jelenségek) észlelése nyújt alapot az OBH elnök igazgatási döntéseihez, ellenőrzéseinek, vizsgálatainak lefolytatásához, jogalkotási kezdeményezéseihez. A munkateherben mutatkozó egyenlőtlenségek folyamatos figyelése és a szükséges konzekvenciák következetes érvényesítése létszám-gazdálkodási és egyéb igazgatási intézkedésekben jelenhet meg.

5. A 2012. évi célok megvalósulása

- **Az ügybefejezések átlagos időtartamában fennálló területi különbségek csökkentése és az időszerűség javítása**

Az országos időszerűségi adatok elemzése – az egyes ügyszakok konkrét adataival – az 1.4. pont alatt található. Elmondható, hogy összességében kedvező irányú változások történtek.

Az OBH először 2013 novemberében, majd ettől kezdve havonta közzétett országtérképen jelenítette meg a területi különbségeket a folyamatban maradt ügyek száma tekintetében. Ez a mutató kényszerű összefüggésben áll az eljárások időszerűségével, és a szemléltető ábrák alapján is szembeűnő a központi régió, első sorban a Budapest Környéki Törvényszék helyzete. 2013 májusában a törvényszéki első fokú büntető ügyszakban a soron kívüli ügyek tárgyában lebonyolított célvizsgálat is megerősítette a központi régió, különösen a Fővárosi Törvényszék országos átlaghoz képest magasabb arányú leterheltségét. A tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása miatti törvényszéki első fokú civilisztikai peres ügyek rendkívül egyenetlen területi eloszlásban érkeztek, és csak bizonyos bíróságokat (pl. Fővárosi Törvényszék, Szegedi Törvényszék) érintettek, amely növeli a területek közötti időszerűségi különbségeket.

Erre tekintettel az OBH kezdeményezésére hozott 1427/2013. (VII. 10.) Korm. határozat alapján az OBH elnöke a 423/2013 (X. 29.) OBHE számú határozatával 35 7. fizetési fokozatú törvényszéki bírói álláshelyet létesített a Fővárosi Törvényszéken. A büntető ügyszakban történt jogszabály-módosítás is meghozta kedvező hatásait, amelyek a Fővárosi Törvényszék éves eredményeiben már megmutatkoztak.

Fentiekre tekintettel a jövőben is kiemelt cél a létszám-gazdálkodási döntések során maradéktalanul érvényesíteni az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetéseket és minden eszközzel elősegíteni a felszabaduló létszám átcsoportosítását a rászoruló szervezeti egységekhez.

- **A statisztikai adatgyűjtést és a munkateher mérés igényeit jobban kielégítő ügyviteli kategóriarendszer kialakítása**

A Munkateher munkacsoport elkészítette a bíróságok által intézett valamennyi ügytípus rendszerezett formában tartalmazó ügykataszter 2014. évi jogszabályváltozásokra tekintettel aktualizált változatát. Ez az új iratkezelési szabályzat mellékletként vagy önálló normatív aktusként a statisztikai adatgyűjtés megújításának alapját fogja képezni.

Az elmúlt évben a 12/2013. (XII. 31.) OBHE utasítással megtörtént a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 2002. évi 4. számú OIT szabályzat módosítása a másodfokú ügyek lajstromozási gyakorlatának egységesítése értelmében. A módosított szabályok egyértelművé tették, hogy másodfokon mely ügyeket kell peres, illetőleg nemperes számra lajstromozni, növelve ezáltal a rögzített adatok megbízhatóságát.

- **Az igazgatási döntéseket segítő statisztikai elemzések rendszerének megújítása, ezek elektronizálása**

Új szemlélettel és új struktúrában készítette el az OBH az időszakos statisztikai elemzéseket (2013. I. félévi és éves ügyforgalmi elemzés), melyek a fő számok, az általános tendenciák, folyamatok bemutatása mellett az adatok részletes tematikus ismertetése helyett néhány lényeges jelenségnek következtetések levonására, javaslatok megfogalmazására is kiterjedő vizsgálatát tartalmazzák.

- **A bírák adminisztratív munkaterhének további csökkentése a bírósági ügyintézői és titkári jogkörök bővítésével, a jó gyakorlatok közzétételével**

A 2013. évben a bírósági titkári hatáskör a cégbírósági eljárásban bővült az OBH kezdeményezésére, mivel az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő jogszabály-módosításokról szóló 2013. évi CCLII. törvény módosította a Ctv-t.

A szabálysértési törvény 2013. szeptemberi, OBH által kezdeményezett módosítását követően 2014 márciusáig kevesebb mint felére csökkent a szabálysértési ügyszakban foglalkoztatott bírák létszáma az előző év azonos időszakához képest. A foglalkoztatott létszám további csökkentését hivatott elősegíteni, hogy a törvényszékek elnökei központosított szabálysértési bíróságokat is létrehozhatnak a hatékonyabb ügyintézés érdekében.

Az OBH elnöke 2013 őszén felmérte az egyes bíróságokon a bírósági ügyintézők foglalkoztatásának gyakorlatát is, a képzettségnek megfelelő munkavégzés elősegítése érdekében. Az ún. team-munka kialakítására, a bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatására vonatkozó jó gyakorlatok több konzultáció és tájékoztató témái voltak.

Az OBH minden eszközzel igyekszik előmozdítani a bírósági közvetítés intézményének terjedését is a peres ügyek befejezésre gyakorolt várható kedvező hatásai miatt annak érdekében, hogy a felszabaduló bírói kapacitás a megmaradó peres ügyekre legyen fordítható.

A bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonyságáról részletesebben a beszámoló *A bírósági szervezet emberi erőforrásai* című részének 4.2. pontjában olvashatnak.

- **Az ügyviteli folyamatok elektronizálása**

A folyamatban lévő projektek egyik kiemelt célja a bírói adminisztratív terhelés további csökkentése az időszerűség javítása érdekében. Ennek keretében megkezdődött a büntető ügyszakokban a jogerősen befejezett ügyekben kiállítandó adatlapok és értesítők kitöltésének automatizálása, és a szabálysértési dömpingügyek (az elzárásra átváltoztatás) intézését segítő informatikai alkalmazás fejlesztésének előkészülete is.

Befejeződött a C, D, Fk lap kitöltő alkalmazásnak az új Btk. hatálybalépésére tekintettel szükségessé vált módosítása. Ennek keretében a választható bűncselekmények és büntetések (intézkedések) köre bővült az új joghátrányokkal, és a programba ellenőrző funkció került beépítésre, mely a lapok helyes kitöltését hivatott elősegíteni.

Az EKOP 2.1.22-es projekt keretében folyamatban van az egységes elnöki iktatórendszer kialakítása, amely a bíróság speciális igényeinek kielégítésén túl meg fog felelni a tanúsított

iratkezelő rendszerekkel kapcsolatos jogszabályi elvárásoknak is. A fejlesztés célja, hogy a pontos, és naprakész iratkezelés a bírósági igazgatásban is megvalósulhasson.

A projekt másik kiemelt célja a szignálást végző igazgatási vezető számára a kezdőirat meghatározott jellemzői alapján az ügy várható munkaterhéről információt nyújtó súlyszám kialakítása, támogatandó ezzel a bírósági vezetőket az érkező ügyek elosztásában.

A másik, EKOP 1.1.16-os kódjelű projekt célja egyrészt az automatikus statisztikai adatlap-kitöltés megvalósítása a befejezett büntető ügyekben a munkateher és a kézzel való kitöltés során előforduló hibák számának csökkentése érdekében, továbbá a VIR rendszer átalakítása, hogy a pontosabb és teljesebb képet mutató statisztikai adatok gyorsabban és kényelmesebben legyenek elérhetők a bírósági vezetők számára.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 2003. évi 8. számú OIT szabályzat módosítása a tárgyaló tanács számítás módjának pontosítása érdekében
- Az ügyforgalom folyamatos figyelemmel kísérése, új jelenségek feltárása, következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása
- Ügyviteli, hatásköri, illetékességi szabály változások hatásának vizsgálata, szükség esetén célellenőrzések
- A pályázati kérelmek elbírálásához, álláshelyek átcsoportosításához, a szükséges bírói létszám meghatározásához kialakított alkalmazások módosítása a munkateher mérési rendszer fejlesztésének irányától függően
- Az egyéni adatszolgáltatás rendszerének kiterjesztése és fejlesztése az EKOP 1.1.16-os projekt keretén belül

További hasznos információk:

- A statisztikai adatokról: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/statisztikai-adatok/orszagos-statisztikai-adatok>

III. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZGATÁSA

1. A bírósági szervezetrendszer változásai
 - 1.1. A bírósági szervezetrendszer
 - 1.2. Járásbíróságok
 - 1.3. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok
 - 1.4. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok
2. A bírósági szervezet vezetői
 - 2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege
 - 2.2. A bírósági vezetők száma
 - 2.3. Vezetői változások
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll
 - 3.1. Testületek
 - 3.2. Az Országos Bírói Tanács
 - 3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke
 - 3.4. Egyéb szervezetek
 - 3.5. Érdekvédelmi szervezetek
4. A bírósági igazgatás eszközei
 - 4.1. Jogszabályi jogositványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök
 - 4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai
 - 4.3. Vezetési módszerek
 - 4.4. Országos programok

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek:

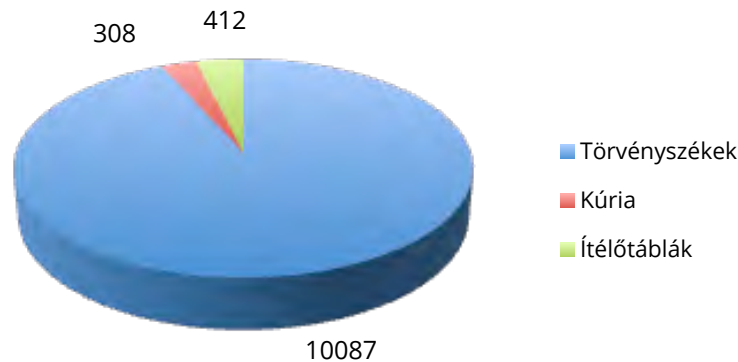
- A közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok működésének zökkenőmentes elindítása
- A korszerű feladatkezelés, gyors és naprakész információáramlás biztosítása érdekében egy új online kommunikációs rendszer – a Novell Vibe – bevezetése
- Az igazgatás egy-egy adott területének mélyreható elemzése érdekében célvizsgálatok elrendelése a hatékony és időszerű ítélkezés elősegítése érdekében
- A hatékonyabb munkavégzés lehetőségeinek megteremtése érdekében a jó gyakorlatok folyamatos gyűjtése és elemzése
- A bíróságok ítélkező tevékenységének, a bírák képzésének támogatására, a kiszámítható és átlátható működés elősegítése érdekében együttműködési megállapodások kötése más jogi hivatásrendekkel, szakmai kamarákkal és egyetemekkel
- A bírósági közvetítés elérhetővé tétele az ország csaknem valamennyi törvényszékén

1. A bírósági szervezetrendszer változásai

1.1. A bírósági szervezetrendszer

Magyarországon az igazságszolgáltatást összesen 137 bíróság gyakorolja: a Kúria mellett 5 ítélőtábla, 111 járásbíróság, valamint 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság. Az egyes bírósági szintek tényleges létszámát az alábbi diagram szemlélteti. A diagram a létszámot a törvényszékek esetében az illetékességi területükhöz tartozó járásbíróságon (5.697 fő), valamint közigazgatási és munkaügyi bíróságon (509 fő) dolgozók létszámával együtt mutatja.

A bíróságok tényleges összlétszáma, bírósági szintenként

A szervezeti felépítés látszólag arányos struktúrának látszik, a valóságban azonban jelentős különbségek vannak az egyes bíróságok között mind a létszám, mind a tárgyi erőforrások tekintetében. A szélső értékeket jól mutatja, hogy míg Magyarország legkisebb bíróságán, a Zirci Járásbíróságon mindössze 6 fő – 1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott – dolgozik, addig a legnagyobb bíróságon, a Fővárosi Törvényszéken 2730 fő: 734 bíró és 1.996 igazságügyi alkalmazott. A bíróságok létszám-helyzetével részletesen a *Bírósági szervezet emberi erőforrásai* című rész foglalkozik.

Az OBH által előterjesztett jogszabály-módosítási javaslat eredményeképpen 2013. szeptember 1-jével változott az egyes ítéltáblák illetékességi területe. A törvénymódosítás célja a Fővárosi Ítéltábla más ítéltáblákhoz viszonyított rendkívüli leterheltségének csökkentésével az időszerű ítélkezés előmozdítása volt. A változás következtében a Fővárosi Ítéltábla illetékességi területéből Heves megye a Debreceni Ítéltáblához, míg utóbbtól Jász-Nagykun-Szolnok megye a Szegedi Ítéltáblához került. Így elérhetővé vált a Fővárosi Ítéltáblán az ügyérkezés mérséklése. Ez akkor is eredmény, ha 2013-ban a megnövekedett devizahiteles ügyérkezés miatt számottevően még nem csökkent az ide érkező ügyek mennyisége.

1.2. Járásbíróságok

2013. január 1-jével a városi bíróságok megnevezése járásbíróságra változott, a fővárosi kerületi bíróságok elnevezésének megtartása mellett. Ez a változás a bíróságok illetékességi területét nem érintette. Sikerült tehát megőrizni az első fokon eljáró bíróságok földrajzi tagolását, miközben a közigazgatási járások rendszere néhány helyen ettől eltérő lefedettséggel került kialakításra.

1.3. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok

2013. január 1. napjától a munkaügyi bíróságok és a törvényszékeken működő közigazgatási kollégiumok egy szervezeti egységben, közigazgatási és munkaügyi bíróságként működnek tovább. Ezzel a bírósági hatáskörbe tartozó közigazgatási ügyek első fokú intézése a törvényszékek első fokáról a közigazgatási és munkaügyi bíróságokhoz, másodfokú intézése pedig az ítéltáblákról a törvényszékek másodfokú ügyszakához került. A közigazgatási és munkaügyi bíróság első fokon jár el a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó, valamint a törvény által hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.

A közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállítását igen komoly előkészítő munka előzte meg mind az elnökök, mind az OBH és az ezzel foglalkozó Közigazgatási-munkaügyi munkacsoport részéről:

- számos jogszabály, szabályzat módosítására került sor,
- a szervezési feladatokat illetően az egyes bíróságok útmutatókat kaptak,
- komoly számítások elvégzésére került sor a bíróságok optimális létszámát illetően és
- felmérésre került, hogy az új működéshez milyen infrastrukturális változtatások, módosítások szükségesek.

Az alapos előkészítő munka meghozta gyümölcsét, hiszen a közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2013. január 1. napján zökkenőmentesen kezdték meg működésüket. Ezt támasztották alá a 2013. június 21-i közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökök és regionális kollégiumvezetők konzultációján elhangzó elnöki beszámolók is.

A megfelelő működés érdekében számos helyen az OBH segítségével jelentős infrastrukturális változtatásokra, módosításokra került sor. Így például a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság új épületrészben nyert elhelyezést, az ünnepélyes átadására 2013. október 21-én került sor. Továbbá megvalósult a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság teljes körű felújítása és a tetőtér bővítése. Az újonnan létrejött bíróságok tárgyi feltételeinek biztosítására, felszerelésére az előzetesen beérkezett igények alapján országosan mintegy 14 millió forint forrást biztosított az OBH a Miskolci és Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság beruházásain kívül.

Az átalakulást követően a fővárosban jött létre a legnagyobb közigazgatási és munkaügyi bíróság. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon összesen 169 fő dolgozott 2013-ban: 55 bíró és 114 igazságügyi alkalmazott. Magyarország legkisebb közigazgatási és munkaügyi bírósága pedig a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, ahol 2013-ban mindössze 8 fő dolgozott: 4 bíró és 4 igazságügyi alkalmazott.

A 2013. év ügyforgalmi adatai alapján a szervezeti változás hatékonyabb működést eredményezett. Emelkedett a befejezett ügyek száma és az eljárások időtartama is kedvező tendenciát mutat. A közigazgatási és munkaügyi bíróságokon összesen 30.780 ügyet fejeztek be 2013-ban, mely szám a peres ügyek esetében meghaladta az érkezést. A befejezés a munkaügyi pereknél 12%-kal, a közigazgatási pereknél 5,4%-kal volt magasabb az érkezésnél. A folyamatban maradt peres ügyek száma is csökkent, ami összességében a közigazgatási pereknél a 2012. évi adatokhoz képest 12%-os, a 2011. évi adatokhoz képest 26%-os, míg a munkaügyi pereknél 2012-höz képest 19%-os, 2011-hez képest pedig 35%-os csökkenést jelent.

Külön is ki kell emelni a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kitűnő teljesítményét, aminek eredményeképpen nagymértékben csökkent a fővárosban a folyamatban maradt közigazgatási (12%-kal) és munkaügyi (19%-kal) perek száma.

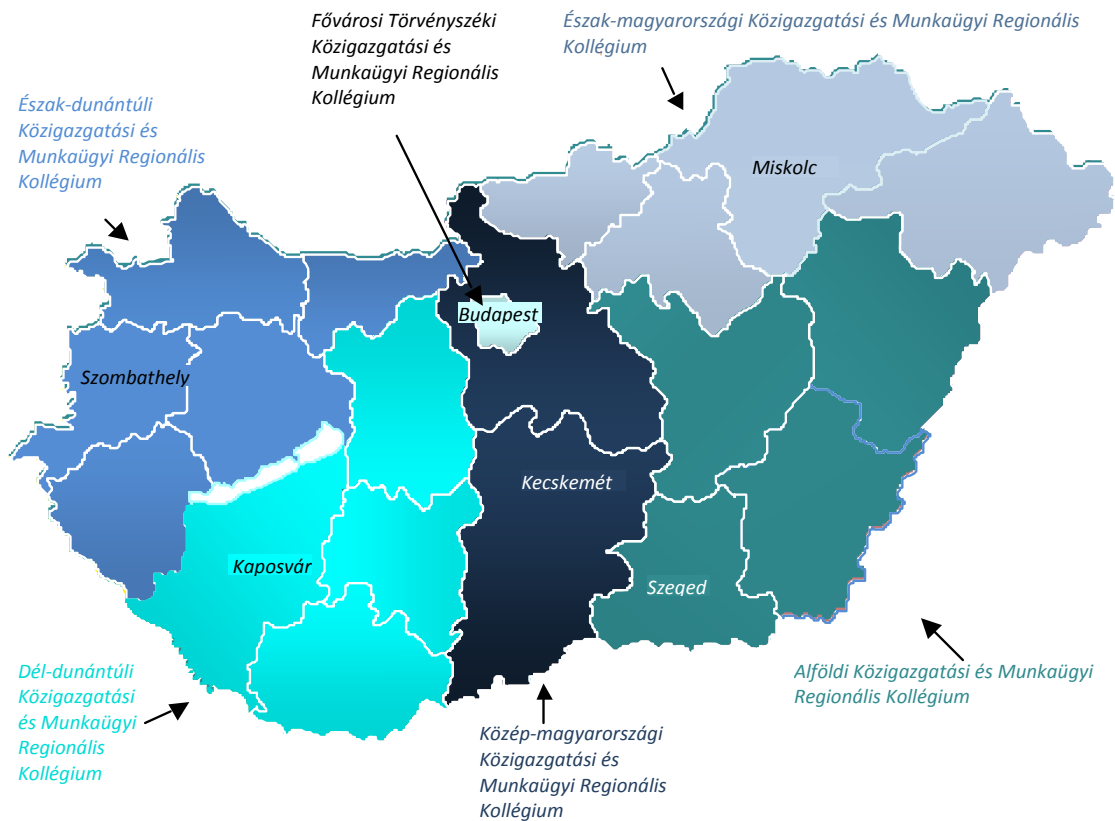
A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon ugyancsak kiemelkedően teljesítettek a bírák, mivel mind a közigazgatási (8,9%-kal), mind a munkaügyi (29%-kal) perek körében több ügyet intéztek el az érkezésnél.

1.4. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok

Az ítélkezés szakmai színvonalának és a jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében 2013. január 1-től közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok létesültek. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok a közigazgatási és munkaügyi bíróságok szakmai testületei.

Az országban 6 regionális kollégium működik, tagjai a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakban eljáró bírái. A legnagyobb tagsággal 2013-ban a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium rendelkezett (73 fő), míg a legkisebbel a Közép-magyarországi Regionális Kollégium (35 fő). A többi regionális kollégium tagsága 42 és 55 fő közötti. Az alábbi Magyarország térkép a regionális kollégiumok elnevezését és illetékességi területét mutatja be.

Regionális kollégiumok

2013. I. félévében került sor a 6 regionális kollégiumvezető kinevezésére, megbízására, az év második felében pedig 4 kollégiumvezető-helyettes kinevezésére.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium a magyar igazságszolgáltatás rendszerében új jogintézmény, ezért a most megválasztott kollégiumvezetőkre hárult az a feladat, hogy kialakítsák a megfelelő működéshez szükséges szervezeti kereteket, a kollégiumok tagjaival, egymással, illetve a többi bírósági vezetővel való kapcsolattartás, együttműködés formáit.

A fentiekre tekintettel az OBH a megfelelő működés érdekében a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok részére kísérleti jelleggel közös online munkafelületet alakított ki (Novell Vibe), melynek célja a korszerű feladatkezelés, a gyors és naprakész információáramlás biztosítása, illetve újra megvizsgálja a videó-konferencia bevezetésének lehetőségét.

A Novell Vibe új kommunikációs utat nyitott meg a bírósági szervezet dolgozói előtt. A kísérleti jelleggel kialakított munkafelület sikerét látva az OBH más területeken is bevezette azt. Így például az EKOP és ÁROP pályázatokban közreműködő munkatársak, valamint a sajtószóvivők és a sajtótitkárok részére. Továbbá a bírósági közvetítés koordinátoroktól származó statisztikáját is ilyen felületen gyűjti az OBH.

2. A bírósági szervezet vezetői

2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege

A magyar igazságszolgáltatás rendszerében megkülönböztetünk igazgatási vezetőket (bírósági elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezető stb.) és szakmai vezetőket (tanácselnök). Kinevezésük – a

határozatlan időre szóló tanácselnöki kinevezés kivételével – 6 évre szól. Bírósági vezetői tisztséget csak határozatlan időre kinevezett bíró tölthet be.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény (Bsz.) 118. §-a szerint bírósági vezetőknek számítanak:

- az ítélőtáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbírók elnökei,
- a Kúria, az ítélőtáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbírók elnökhelyettesei,
- a Kúria főtítkára és főtítkár-helyettese,
- a kollégiumvezetők és a kollégiumvezető-helyettesek,
- a csoportvezetők és a csoportvezető-helyettesek, valamint
- a tanácselnökök.

Bírósági vezető kinevezésére a köztársasági elnök, a Kúria, az OBH elnöke, valamint az ítélőtáblai és a törvényszéki elnökök jogosultak. A köztársasági elnök nevezi ki a Kúria elnökhelyetteseit, a Kúria elnöke pedig a Kúria főtítkárát, főtítkár-helyettesét, kollégiumvezetőit, kollégiumvezető-helyetteseit és tanácselnökeit. Az OBH elnök kinevezési jogkörébe az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei, elnökhelyettesei és kollégiumvezetői, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesei tartoznak. Az ítélőtáblák elnökei az ítélőtábla kollégiumvezető-helyetteseinek és tanácselnökeinek, míg a törvényszékek elnökei a törvényszék kollégiumvezető-helyetteseinek, tanácselnökeinek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek, a járásbírók elnökeinek és elnökhelyetteseinek, valamint a csoportvezetők és a csoportvezető-helyettesek kinevezéséről döntenek.

A kinevezésre jogosult a pályázatokot a pályázati anyag, a pályázó személyes meghallgatása, valamint a véleményező szerv (teljes ülés, összbírói értekezlet, kollégium, regionális kollégium, bírói kar vagy csoport) javaslata alapján bírálja el. A kinevezésre jogosultat a véleményező szerv javaslata nem köti, ha azonban attól eltérő döntést hoz, írásban köteles azt indokolni.

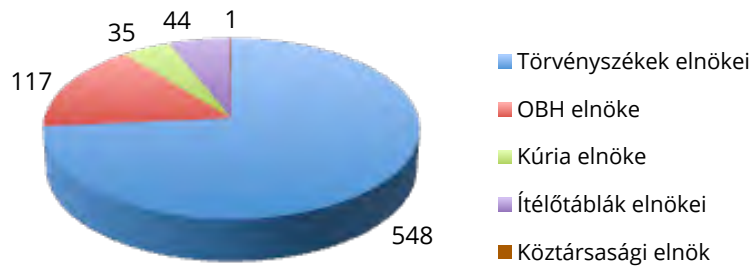
A Bsz. 132. § (5) bekezdése az OBH, valamint a Kúria elnöke számára szigorúbb szabályokat állapít meg a fenti esetre vonatkozóan. A véleményező szervek javaslatától eltérő döntés esetén az eltérés indokairól írásban tájékoztatniuk kell az Országos Bírói Tanácsot, és a testület soron következő ülésén az indokokat külön is ismertetniük kell. Ezen túlmenően a Bsz. 132. § (6) bekezdése szerint, ha az OBH vagy a Kúria elnöke olyan pályázót kíván kinevezni, aki a véleményező testület többségi támogatását nem nyerte el, a kinevezés előtt be kell szereznie az OBH előzetes véleményét a pályázóról. A pályázó kinevezésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kinevezéssel az OBH egyetért. A többi kinevezésre jogosult tekintetében a Bsz. nem határoz meg ilyen többlet szabályokat.

A pályázati rendszer átláthatósága érdekében a Bsz. 77. § (4) bekezdése előírja az OBH elnökének azt is, hogy közzétegye a bíróságok központi honlapján a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők meghallgatási jegyzőkönyveit. Ezen felül – amennyiben ehhez a pályázó a meghallgatásán hozzájárul – a pályamű is közzétételre kerül a bíróságok központi honlapján.

2.2. A bírósági vezetők száma

A bírósági szervezetben 2013. december 31-én 435 határozott időre kinevezett igazgatási vezető (bírósági elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezető, csoportvezető stb.) és 310 határozatlan időre kinevezett szakmai vezető (tanácselnök), azaz összesen 745 bírósági vezető volt. Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe az említettek közül 117 igazgatási vezetői tisztség tartozott, míg a törvényszéki elnökök kinevezési jogkörébe 548 (311 igazgatási és 237 szakmai), az ítélőtáblai elnökökébe 44 (1 igazgatási és 43 szakmai) és a Kúria elnökének kinevezési jogkörébe pedig 35 vezetői tisztség (5 igazgatási és 30 szakmai). A köztársasági elnök 1 bírósági vezetőt nevezett ki.

A bíróságok tényleges összlétszáma, bírósági szintenként

2.3. Vezetői változások

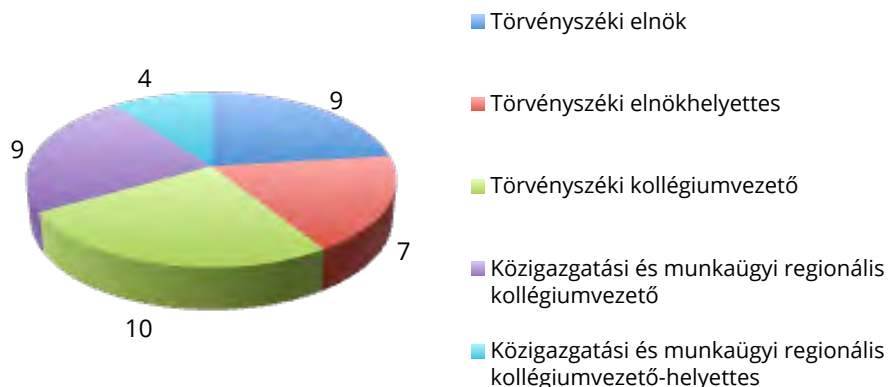
2013-ban az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozóan 39 bírósági vezetői álláshely volt betöltetlen. Ebből 2013 előtt 11, 2013-ban 28 álláshely üresedett meg. Az érintett álláshelyek közül 1 lemondással, 38 a kinevezési idő lejártával vált üressé. A megüresedett státuszok betöltése érdekében a pályázatok kiírása és elbírálása folyamatosan zajlott. 2013-ban 30 álláshely került betöltésre, tehát év végén 9 vezetői álláshely maradt üresen:

- a Szombathelyi és a Szegedi Törvényszék elnökei,
- a Fővárosi, a Budapest Környéki, a Szombathelyi és a Szegedi Törvényszék elnökhelyettesi,
- a Közép-magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezető-helyettesi, valamint
- a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi állása.

A Szombathelyi és a Szegedi Törvényszék elnökei, valamint a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezetői feladatait 2013-ban megbízott elnök, illetve kollégiumvezető látta el.

Az OBH elnöke által 2013-ban elbírált 39 pályázat vezetői tisztség szerinti megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

A pályázatok vezetői tisztség szerinti megoszlása

A beszámolási időszakban ítéltáblai vezetői pozíció elbírálására nem került sor. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok 2013. évi megalakulásával kapcsolatos vezetői pályázatok az összes elbírált álláshely több mint harmadát tették ki.

Az OBH elnöke 26 esetben a véleményező szerv javaslatával egyezően bírálta el a pályázatokat. Eltérrésre mindössze 4 esetben került sor, ezek közül 2 esetben a véleményező testület többségének támogatását több pályázó is megkapta, így ekkor nem az OBT előzetes egyetértésére, hanem csupán a Bszi. 134. § (5) bekezdése szerinti tájékoztatására volt szükség. Egy esetben egyik pályázó sem, egy esetben pedig a kinevezni tervezett pályázó nem kapta meg a véleményező testület többségének támogatását. Az OBT mindkét esetben egyetértett a kinevezéssel.

Az OBH elnöke 9 esetben nyilvánított érvénytelennek pályázatot. Két esetben egyáltalán nem érkezett pályázat, míg két esetben az egyedüli pályázó a pályázatát az elbírálás előtt visszavonta, így az eredménytelené nyilvánítás oka az érvényes pályázat hiánya volt. Öt esetben az egyedüli pályázó pályaművének szakmai tartalma, illetve a törvény kizáró rendelkezése folytán nem került sor az álláshelyek betöltésére.

A törvényszéki elnökök összesen 76 vezető kinevezéséről döntöttek 2013-ban. Ennek során kinevezésre került:

- 20 járásbírósi/közigazgatási és munkaügyi bírósi elnök,
- 12 járásbírósi/közigazgatási és munkaügyi bírósi elnökhelyettes,
- 6 törvényszéki kollégiumvezető-helyettes,
- 16 csoportvezető,
- 7 csoportvezető-helyettes és
- 15 törvényszéki tanácselnök.

Az ítélőtáblai elnökök összesen 6 vezetőt – 1 ítélőtáblai kollégiumvezető-helyettest és 5 ítélőtáblai tanácselnököt –, míg a Kúria elnöke 7 kúriai tanácselnököt nevezett ki 2013-ban.

3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll

3.1. Testületek

Az ítélőtábla és a törvényszék elnöke a munkatervben előzetesen meghatározott időpontban – évente legalább egy alkalommal – összbírói értekezletet tart. Az összbírói értekezletek véleményezik a vezetői pályázatokat, kezdeményezhetik a vezetők vizsgálatát és egyéb más ellenőrzési jogosítványaik is vannak. A Bszi. 119. § k) pontjában meghatározott kötelezettségüknek megfelelően a törvényszékek és az ítélőtáblák elnökei 2013-ban tájékoztatták az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet a bíróság működéséről, ügyforgalmi helyzetéről, és a törvényben előírt egyéb feladataik végrehajtásáról. A Bszi. 119. § k) pontja szerinti tájékoztatók forrásul szolgálnak a vezetők munkájának megítéléséhez, ellenőrzéséhez és szükség esetén intézkedések elrendeléséhez. Az OBH elnöke – attól a néhány kivételtől eltekintve, amikor az OBH elnökhelyettese képviselte őt – valamennyi összbírói értekezleten személyesen vett részt. Az OBH elnöke a tájékoztatókban foglaltakat megfelelőnek tartotta. A bírósági igazgatásban közreműködik a Kúria teljes ülése is, melynek feladatait a többi bíróság összbírói értekezletéhez hasonlóan állapítja meg a Bszi. 144. §-a.

A másik testület, amit ennél a pontnál meg kell említeni, a bírói tanács, melynek működéséről, jogköréről és tagjainak megválasztásáról a Bszi. 147–153. §-ai rendelkeznek. A Kúrián, az ítélőtáblákon és a törvényszékeken működő bírói tanácsoknak a törvény véleményezési és kezdeményezési jogkört biztosít. A bírói tanács véleményezi többek között a bíróság éves költségvetési tervezetét, a jóváhagyott költségvetés felhasználását, az SZMSZ-t, az ügyelosztási rendet stb., továbbá kezdeményezheti a járásbírósi, valamint közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke, elnökhelyettese, csoportvezetője és csoportvezető helyettese feletti vizsgálat elrendelését vagy felmentését. A bírói tanácsok az elvégzett munkájukról az éves összbírói értekezleten adtak számot.

3.2. Az Országos Bírói Tanács

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi felügyeleti testülete, mely a Bszi 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattevési és ellenőrzési jogosultságait és gyakorolja a döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke igazgatási feladatai ellátása feletti kontrollt. Az OBT és az OBH kapcsolatával a beszámoló XV. része foglalkozik.

3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke

Az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökei feletti igazgatási kontrollt az OBH elnöke gyakorolja. Ennek legfontosabb formája az elnökök éves beszámolójának értékelése. Másrészt az OBH elnöke hagyja jóvá az ítélőtáblák és törvényszékek szervezeti és működési szabályzatait. Legutóbb erre 2013 júliusában került sor.

3.4. Egyéb szervezetek

Az OBH elnökének a bíróságok egészére vonatkozó szabályzatai a Jat. rendelkezései szerinti normatív utasításnak minősülnek, így alkotmányossági kontroll alá esnek. A Bszi. 77/A § (1) bekezdése kifejezetten nevesíti is ezt a kontrollt. Az Alkotmánybíróság az egyetlen olyan szerv, amely alkotmányjogi panasz esetében bírósági határozatok alaptörvénnyel való összhangját illető felülvizsgálatra is jogkörrel rendelkezik.

Az OBH elnöke az igazgatási jogkörében hozott határozatait szükség szerint indokolni köteles. Az egyes bírókat közvetlenül érintő, jogállási jellegű határozatok és munkáltatói intézkedések elleni jogorvoslat lehetőségét a Bjt. rendelkezési biztosítják. Az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozott, a bíró szolgálati viszonyát érintő határozatai ellen a bíró közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat, kivéve, ha törvény alapján a szolgálati jogvita elbírálása a szolgálati bíróság hatáskörébe tartozik.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. § (8) bekezdés c) pontja alapján a bíróságok általános helyzetéről és a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottságának. Az OBH elnökének 2012. évi beszámolóját az Alkotmányügyi bizottság 2013. október 14-én általános vitára alkalmasnak találta. Így az OBH elnöke 2013. október 16-án eleget tehetett az Országgyűlés előtti számadási kötelezettségének. Az Országgyűlés a beszámolót elfogadta.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzi a bírósági szervezet gazdálkodását. Az ÁSZ által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerű volt-e, megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályozások előírásainak. Az ÁSZ 2013-ban vizsgálta a bíróságok 2008. január 1. és 2011. december 31. közötti gazdálkodását, a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési beszámolóját, valamint a központosított bíróságbevételeket.

Az ellenőrzési jogkörrel rendelkező különféle hatóságok a bíróságok munkavédelmi, adózási, foglalkozás-egészségügyi stb. működését is vizsgálhatják. Ilyen vizsgálatokra egyes bíróságokon a 2013. évben is sor került.

3.5. Érdekvédelmi szervezetek

Az OBH elnökének meghívására 2013. január 25-én érdek-képviselői szervek találkozási fórumára került sor az Országos Bírósági Hivatalban, melyen 12 bírósági érdek-képviselői szerv képviselője vett részt. A jelenlévők részletes tájékoztatást kaptak a szervezet aktuális kérdéseiről, többek között a költségvetési tervekről, a bírák nyugdíjazásával kapcsolatos aktuális kérdésekről és az OBH által a

bíróságok véleménye alapján elkészített törvényjavaslati indítványról. Ezen jogszabályi kötelezettségen túl az OBH elnöke több alkalommal kereste meg az érdek-képviseleti szervezeteket az év során egyeztetések végett, illetve eseti jelleggel külön tájékoztatásokat adott a részükre. A Magyar Bírói Egyesület, valamint a Bírósági Dolgozók Szakszervezete az egyes bíróságok igazgatási vezetőivel közvetlenül is kapcsolatban áll.

4. A bírósági igazgatás eszközei

4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének feladatköreit a Bszi. 76. §-a tartalmazza. A Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja alapján az OBH elnöke igazgatási feladatai ellátása érdekében, jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz. A bíróságok központi igazgatásának ezek a legfontosabb eszközei. A szabályzat és a határozat kötelező a bíróságokra nézve, tehát betartásuk számon kérhető a bírósági vezetőkön a Bszi. 118. § (3) bekezdése értelmében. Az ajánlások ugyan nem kötelező jellegűek, de elősegítik az egységes igazgatás megvalósítását.

Az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei a Bszi. 119. § k) pontja, valamint a bíróságok igazgatásáról szóló – jelenleg felülvizsgálat alatt álló – 9/1999. OIT szabályzat rendelkezései szerint évente egy alkalommal meghatározott formában és tartalommal tájékoztatják az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a következő naptári évre kitűzött célokról és az azok megvalósítására szolgáló igazgatási intézkedésekről, a pályázatukhoz csatolt pályaművükben kitűzött célok megvalósításáról, valamint az előző évben meghatározott célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről. Ez az adott törvényszék, ítélőtábla éves működésének szinte minden területét bemutatja. Az összbírói beszámoló alapján az OBH elnöke a bírósági vezetők igazgatási tevékenységét alapjaiban meg tudja ítélni. Az elmúlt időszakban az 1/2013. (II.5.) OBH elnöki ajánlásnak köszönhetően a beszámolók színvonala a követelményrendszer pontosításával javult, formailag az egységesség felé mozdult el.

A Bszi. 76.§ (6) bekezdése részletezi az OBH elnökének a bíróságok igazgatásával kapcsolatos feladatköreit, melyek közül az alábbiak meghatározóak:

- Jóváhagyja az ítélőtáblák, valamint a törvényszékek szervezeti és működési szabályzatait, ami a törvényes működés alapfeltétele.
- Irányítja és ellenőrzi – a járásbírói, valamint a közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét, ennek során figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, illetve mindezek érdekében vizsgálatot rendel el.
- Elvégzi a kinevezési jogkörébe tartozó igazgatási vezetők vizsgálatát és az előző két pontban említett vizsgálatok megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, amelyek adott esetben nemcsak a konkrét bíróság szempontjából iránymutatóak, hanem a többi bíróságra is kihathatnak.
- Ellenőrzi az intézkedések végrehajtását, valamint szükség szerint fegyelmi vizsgálatokat kezdeményez, illetve rendel el. Mindezek azt a célt szolgálják, hogy a hasonló hibák és a rossz gyakorlatok a jövőben elkerülhetőek legyenek.

A Kúria tekintetében a Bszi. rendelkezései alapján sajátos módon érvényesül az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége, mert irányító és felügyeleti joga korlátozott: a Kúria SZMSZ-ét nem az OBH elnöke hagyja jóvá, a Kúria sajátos tevékenységére vonatkozó ügyviteli szabályokat maga állapítja meg és teszi közzé. A Kúria kollégiumvezetőjének jogalkotás kezdeményezése érdekében a Kúria elnökén keresztül az OBH elnökéhez kell fordulnia. A sajátos igazgatás jellemzője az együtt-

működés, különösen a jogszabályok véleményezése, a jogegység megteremtése és a költségvetés összeállítása terén.

A Bszi. 120. §-a szerint a törvényszék elnöke irányítja és ellenőrzi a területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint járásbíróságok elnökeinek igazgatási tevékenységét. E körben

- legalább 3 évente az előre megadott szempontok alapján írásban beszámoltatja a járásbíróság és közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökeit, amit a törvényszék vezetői értekezlete kiértékel,
- a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökei – az igazgatási szabályzatban, a bíróság SZMSZ-ében, illetve más dokumentumokban meghatározott – jelentéstételi kötelezettségekkel tartoznak a törvényszék elnökének a bírák és az igazságügyi alkalmazottak tevékenységének időszerűségéről, illetve a jogszabályok és szabályzatok betartásáról (ezen kötelezettségek természetesen igazgatási jellegűek az eljárási törvényeken és az ügyviteli iratkezelési szabályokon alapulnak),
- a törvényszék elnöke bármely igazgatási kérdésben – a bíróság SZMSZ-ében írtakon túl is – egyéb eseti jellegű adatszolgáltatást írhat elő a bírósági vezetők részére és
- helyszíni, személyes ellenőrzést végezhet az igazgatási intézkedések betartása, ellenőrzése céljából (pl. a lajstromirodák szabályos működése, az ügyfélfogadási rend betartása, az írásba foglalási kötelezettség határidőben történő teljesítése, a tárgyalásra kitűzött ügyek száma, kitűzési gyakorlat és a tárgyalási napok kihasználtsága kérdésében).

A Kúria és az ítélőtáblák elnökei az általuk vezetett bíróság sajátosságainak megfelelően végzik az ellenőrzést.

Az igazgatási-ügyviteli szabályok megtartásának ellenőrzését a bírósági vezetők folyamatosan végzik. E körben különösen

- a havi tárgyalási napok számát, kihasználtságát,
- a per előkészítés gyakorlatát, a kitűzés sorrendjét,
- az elrendelt soronkívüliség érvényesülését és
- az eljárási és ügyviteli szabályok betartását ellenőrzik.

A vizsgálatokról a vezetők feljegyzést készítenek, amelyben a szükséges intézkedések is meghatározásra kerülnek. Az igazgatási, ügyviteli szabályok betartásának ellenőrzése során feltárt szabálytalanságok a bíró, az igazságügyi alkalmazott és vezetők fegyelmi felelősségre vonásához, illetve rendszerszintű hiba esetén az OBH elnökének központi intézkedéséhez vezethetnek.

Az OBH elnöke határozattal eseti vagy rendszeres vizsgálatot is elrendelhet. Ez utóbbi azt jelenti, hogy az adott vizsgálatot időszakonként visszatérően – általában évente – le kell folytatni. Ilyen pl. a bíróságokon elévült büntető ügyek, valamint a 2 és 5 éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálata. Szükség esetén az igazgatás bármely területét érintő kérdésben – a bírói függetlenséget nem érintő módon – az OBH elnöke eseti beszámolót kérhet a bíróság igazgatási vezetőitől. Ilyen volt például 2013-ban a panasznapok gyakorlatáról, az adott bíróságon folytatott közvetítői tevékenységről, a cégbíróságokon, valamint a szabálysértési ügyszakban foglalkoztatott bírósági ügyintézők, illetve bírósági titkárok tevékenységéről kért tájékoztatás.

Gyakran egy közérdekű bejelentés vagy panasz kapcsán kerül sor úgynevezett kisvizsgálat, vagy a kérdés súlya okán egy meghatározott területet érintő célvizsgálat elrendelésére. A célvizsgálatot annak oka alapján egyidejűleg több bíróságon, vagy akár valamennyi bíróságon is le lehet folytatni. Ilyen volt például 2013-ban az ingatlan-nyilvántartásból adatkérésért történő díjfizetés gyakorlatáról, az idegenrendészeti és menekültügyek jogszabályváltozásból eredő ügyintézési, valamint szervezési kérdéseiről és a törvényszékek első fokú büntető ügyszakát érintő, a soron kívüli ügyek elhúzódnási okainak feltárása érdekében elrendelt célvizsgálat.

Az egy-egy bíróságot vagy akár az egész bírósági szervezetet érintő vizsgálat elrendelésének a célja a legtöbb esetben valamely ügy vagy ügycsoport késedelmes elintézéséhez kapcsolódó bírói mulasztások, bírósági vezetői intézkedések feltárása, az esetleges rendszerszintű hibák feltérképezése. A vizsgálat alapos elemzése nyújt lehetőséget a hasonló esetek elkerülése érdekében igazgatási intézkedések meghatározására, teljesítésük számonkérésére és az igazgatási vezetők szükség szerinti időszakonkénti beszámoltatására.

4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai

Az OBH elnöke a bíróságok és az OBT véleményét is beszerezve 2013-ban 12 szabályzatot, 4 ajánlást, valamint 524 határozatot hozott. Az OBH elnöke által kiadott utasítások közül kettő – a 9/2013. (X.8.) és a 10/2013. (XII.31.) számú OBH utasítás – korábbi OBH utasításokat, egy pedig – a 12/2013. (XII.31.) számú OBH utasítás – a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 4/2002. OIT szabályzatot módosította.

2013-ban több szabályozási területen indultak meg kodifikációs munkálatok. Így például megkezdődött a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat, a bíróságok és az OBH sajtótájékoztatói tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzat módosítása. Tovább folytatódott az iratkezelési és az igazgatási szabályzat megújítását célzó munka. A kodifikációt azonban megnehezítette a szabályozandó területek átfogó jellege, a szabályrendszer rendkívüli terjedelme.

A bíróságok egységes iratkezeléséről szóló szabályzat felülvizsgálatát végző munkacsoport által készített tervezet felhasználásával került sor 2013. év végén az iratkezelési szabályzat módosítására. A módosítás érintette a peres, nem peres ügyek lajstromozásánál történő számbavételét és újraszabályozta az elnöki ügyvitelt, melynek elektronizálására külön projekt keretében kerül sor. 2013-ban megkezdődött továbbá az irattározásra, selejtezésre vonatkozó szabályok teljes körű felülvizsgálata is. A szövegtervezetet azonban még egyeztetni kell a bíróságokkal, az OBT-vel, a Magyar Nemzeti Levéltárral és Budapest Főváros Önkormányzata Levéltárával. Az OBH rendezni kívánja a közjegyzői iratok irattározásának kérdését is, ami ugyancsak egyeztetést igényel a levéltárakkal, valamint a Magyar Országos Közjegyzői Kamarával. Mindezekre figyelemmel 2014 szeptemberére várható az iratkezelési szabályzat végleges szövegtervezetének elkészítése.

A bíróságok igazgatásáról szóló szabályzat tervezet célja – a bíróságok megváltozott központi igazgatásával összhangban – a bírósági igazgatás átfogó újraszabályozása. Az igazgatási szabályzat tervezet elkészítésével az Igazgatási rész munkacsoport foglalkozik. A szabályzat szövegváltozatait a bírósági vezetők folyamatosan megismerhették. A tervezet a korábban kialakult igazgatási struktúrából a jelenlegi igazgatási modellben is használható elemeket továbbfejlesztette és beépítette az elmúlt két év alatt alkalmazott új munkamódszereket. 2013. november 19. és 21. között egy workshop megtartására is sor került, amelyen bírósági vezetők vitatták meg a bírósági igazgatás aktuális kérdéseit – különös tekintettel az igazgatási szabályzatban rendezendő fontos kérdésekre. Az egyes csoportok tanácskozásán elhangzott javaslatokat, véleményeket riportéri jelentések rögzítették, melyeknek igazgatási szabályzatot érintő részeit az Igazgatási rész munkacsoport is megtárgyalta és beépítette a tervezetbe.

Bszi. 194. § (1) bekezdése értelmében az OBH elnöke 2012. október 1-jéig felülvizsgálja és szükség esetén módosítja, hatályon kívül helyezi vagy hatályában fenntartja az OIT által a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (régis Bszi.) alapján hozott szabályzatokat, ajánlásokat. 2012. január 1. napján összesen 44 db OIT szabályzat és 10 OIT ajánlás volt hatályban. A felülvizsgálatot az OBH szervezeti egységei, illetve a nagyobb terjedelmű és a bírósági szervezet széles körét érintő szabályzatok átfogó felülvizsgálatát az egyes témákhoz kapcsolódó, erre létesített munkacsoportok végezték, illetve végzik el.

A 13/2012. (X. 18.) OBH utasítás több OIT szabályzatot és ajánlást helyezett hatályon kívül. A még hatályában fenntartott OIT határozatok nagy részét pedig – folyamatos felülvizsgálat eredményeként – az időközben meghozott új OBH szabályzatok helyezték hatályon kívül.

Jelenleg már csak olyan OIT szabályzatok kodifikációs munkálatai folynak, amelyek a bíróságok átfogó igazgatási tevékenységére kiható, illetőleg a bírák munkájának értékelésére vonatkozó részletszabályozást érintik. Ilyen különösen a fentiekben már részletezett igazgatási, iratkezelési, valamint a bíró és a bírósági vezető munkájának értékelési rendjéről szóló szabályzat, továbbá a bírósági statisztikai adatok gyűjtésével, illetve egyes képzési területekkel kapcsolatos szabályzatok. Ezek egyes részei, fejezetei – még a hatályon kívül helyezést megelőzően – a jogszabályi környezet változása miatt, illetve az OBH elnök stratégiai célkitűzéseivel összhangban kerültek módosításra. A felülvizsgálat eredményeként elkészült tervezeteket a bíróságok, az OBT, valamint az érdek-képviselői szervek véleményezik, észrevételeik beépítésre kerülnek az új OBH szabályzatokba.

A 10/2013. (XII. 31.) OBH utasítás alapján a még hatályon kívül nem helyezett OIT szabályzatokat, ajánlásokat az OBH elnökének szabályzatai, ajánlásai hatályba lépéséig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig kell alkalmazni.

4.3. Vezetési módszerek

Az alkalmazott vezetési módszerek lényege, hogy minden döntés széles körű és alapos előkészítéssel szülessen meg. Ezt segítik elő például a különféle vizsgálatok, vezetői ellenőrzések, workshopok, értekezletek, munkacsoportok, valamint a különféle országos programok.

4.3.1. Általános vizsgálatok

Ezeket a vizsgálatokat rendszeresen – általában évente – le kell folytatni. 2013-ban 3 ilyen vizsgálatra került sor:

- a bíróságokon elévült büntető ügyek vizsgálatára,
- a két, illetve öt éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálatára, valamint
- a készenlélet és ügyeletet ellátók tevékenységének és költségeinek vizsgálatára.

A törvényszékek az előzetesen megadott szempontok szerint kötelesek évente jelentést küldeni az elévült ügyekről. 2013-ban 153 ügy évült el bírósági szakban, ebből releváns bírói mulasztás mindössze 10 ügyben következett be. Ezeket a bíróság elnöke csak részben szankcionálta, tekintettel arra, hogy a mulasztást elkövető bírák közül többen lemondtak bírói tisztségükről. Az elévült ügyek döntő többsége, 83 %-a továbbra is a központi régió bíróságait érintette, kiemelten a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, ahol 101 büntetőügyben került sor az elévülés megállapítására. Ennek nyilvánvaló oka az ország legnagyobb általános illetékességű bíróságának rendkívül nagy ügyforgalma.

A 2013. július 1-jén hatályba lépett új Büntető Törvénykönyv az elévülési idő legkisebb tartamát öt évre felemelte. Az új elévülési szabályoktól az elévült ügyek számának jövőbeni mérséklődése várható. Ez a jogszabályváltozás azonban a vizsgált ügyek egyikét sem érintette.

A vizsgálati összefoglalóban a hasonló hibák jövőbeni elkerülése érdekében az OBH meghatározta a bírák és a vezetők számára a szükséges intézkedéseket. Ezek megtételét várhatóan jelentős mértékben elősegíti majd az elévülés veszélyének jelzésére szolgáló alkalmazás kifejlesztése, melyre a jelenleg folyamatban lévő informatikai projektek keretében kerül sor.

A bíróságok minden évben kiemelt figyelmet fordítanak a 2 és 5 éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálatára. Erre alapvetően a bírák által rendszeresen szolgáltatott adatok, pertörténeti kimutatók igazgatási vezető általi ellenőrzése útján kerül sor. A hosszú pertartamú ügyek helyzetéről a tárgyévét követő év február végéig a bíróságok megadott szempontok szerint jelentést adnak az OBH részére. Az OBH pedig az éves ügyforgalmi adatok elemzése során külön is kitér ezen ügyek

statisztikai elemzésére. Megállapítható, hogy 2013-ban az előző évekéhez képest a bíróságok összességében több éven túli ügyet fejeztek be, ennek következtében az időszerűségi mutatók is jelentősen javultak.

A bíróságok és az OBH gazdálkodásáról szóló szabályzat (5/2013. (VI.25.) OBH utasítás) 9. számú – az ügyelet és készenlét szabályait rendező – melléklete alapján a bíró és az igazságügyi alkalmazott meghatározott feladat ellátása céljából készenlétre, illetve ügyeletre kötelezhető. A bíróságok elnökei minden év szeptember 30-ig adnak írásbeli tájékoztatást az OBH-nak a vezetésük alá tartozó bíróságok tekintetében az előző év október 1-től az adott év szeptember 30. napjáig terjedő időre a készenlét és az ügyelet szabályzatban meghatározott lényeges adatairól. Ha a tájékoztatás alapjául szolgáló időszakban a készenléti, ügyeleti szolgálat időtartama eltér a szabályzat 13. §-ában meghatározott időkorláttól, a tájékoztatónak ki kell terjednie az eltérés tartamára és indokára.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. § (6) bekezdés c) pontja alapján elvégzi a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálatát. Az OBH elnökének 2012. évi célkitűzései tartalmazták az ítélőtáblai és törvényszéki elnökök ütemezett és átfogó vezetői ellenőrzésének megkezdését. A 2012. január 1-én hatályba lépett, új típusú igazgatási rendszer a bírósági vezetők számára is megváltozott tartalmú és struktúrájú igazgatási tevékenység végzését vezette be. A bírósági vezetők az igazságszolgáltatást segítő új igazgatási eszközök alkalmazását hosszabb időszak alatt sajátították el, továbbá az elmúlt két évben az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők többségében személyi változások is bekövetkeztek. Mindezek miatt nem lett volna célszerű a vezetői vizsgálatokat 2013-ban megkezdeni. Akadályozta a vizsgálatok megtartását az a körülmény is, hogy a bíróságok igazgatásáról szóló új szabályzat – amelynek kodifikációs munkálatai a rendkívül terjedelmes szabályozási körre tekintettel elhúzódnak – még nem készült el teljes körűen. A szabályzatnak ugyan több, a bíróságokat érintő eleme hatályba lépett, azonban jelentős területek, mint például az igazgatási vizsgálat szempontjainak kidolgozása a beszámoló készítésének idején még folyamatban van.

4.3.2. Célvizsgálatok

A célvizsgálat az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzésére hatékony módszer. Általa felmérhető, hogy mely területeken vannak jelentős különbségek az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában, és a vizsgálat tapasztalatainak fényében lehetőség nyílik annak mérlegelésére is, hogy az OBH ajánlás vagy szabályzat alkotásával, esetleg jogszabály-módosítás kezdeményezésével egysegítse a gyakorlatot. 2013-ban több célvizsgálat lefolytatására is sor került.

Ilyen volt például a törvényszékek első fokú, soronkívüliséget élvező büntetőügyeinek elhúzódása tárgyában lefolytatott vizsgálat. Az OBH elnöke 2013. május 17-én a törvényszékek büntető ügyszakánál a Bszi.76.§ (6) bekezdésének b) pontja, valamint a 9/1999 OIT szabályzat 35.§ (2) bekezdésének b) pontja alapján célvizsgálatot rendelt el annak érdekében, hogy a soronkívüliséget élvező és különösen az előzetes letartóztatással érintett ügyek időszerű befejezésének esetleges rendszerbeli akadályai megállapíthatóvá váljanak. A célvizsgálat során

- 20 törvényszéken,
- összesen 1344 elsőfokú ügyet vizsgáltak meg,
- 13 főszempont és további alszempontok alapján,
- az ügyben érintett összes terheltre és a büntető eljárás egészére vonatkozóan – ide értve a nyomozati és a vádemelési szakot is.

Abszolút számokban a legtöbb soronkívüli ügy (474 db) – ügyforgalmi helyzeténél fogva – a Fővárosi Törvényszéken volt, ez a szám az összes ügy majdnem 60 %-a. Az országos adatokhoz mérten itt volt a legnagyobb az előzetes letartóztatással érintett ügyek aránya (az összes ügy kb. 30 %-a).

A bírósági eljárások elhúzódása túlnyomórészt a nyomozás elhúzóására, inaktív nyomozati szakaszokra, a szakértői bizonyítás bíróságra történő áthárítására, a nyomozati szakaszban az elintézési

határidők és az ügyészi felügyelet hiányára vezethetők vissza. A soronkívüliség érvényesülésének legjellemzőbb akadálya egyrészt az, hogy mivel az ügyek elintézésére kevés a bírósági személyzet, ezért az alapos előkészítésre nem marad megfelelő idő, másrészt esetenként a jogi szabályozás kontraproduktív (pl. a kiemelt jelentőségű ügyek szabályai között a keresztkérdezés vagy a hiányos vád visszaküldésére vonatkozó bírói lehetőség hiánya). Emellett közreható tényező a szakértői intézetek leterheltsége különösen a DNS-vizsgálat terén és a szakértői bizonyítás jogi problémái is. A DNS vizsgálatokra egyedül akkreditált Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet túlterheltsége miatt jelentős, kirívó esetben többéves késedelemmel volt csak képes előterjeszteni a szakértői véleményét és ezen a helyzeten a 2013 novemberétől hatályba lépő akkreditációs szabályok sem segítettek jelentősen, mert rendkívül szigorú feltételeket támasztottak a genetikai vizsgálat terén.

A célvizsgálat összegzésének eredményeképpen olyan azonnali intézkedésekre kerülhetett sor, mint 109 álláshely rendszeresítése a Fővárosi Törvényszéken, valamint több jogszabály módosítása, így:

- a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe tartozó ügyek csökkentése,
- a Fővárosi Ítéltábla tehermentesítése érdekében az ítéltáblák illetékességi területének megváltoztatása,
- a törvényszéki elsőfokú hatáskörbe tartozó büntetőügyek körének csökkentése,
- a kiemelt jelentőségű ügyek körének csökkentése és
- a soronkívüli eljárásra vonatkozó szabályok módosítása.

Az OBH 2013 februárjában az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. (OFFI) vezérigazgatójának a budapesti bíróságok OFFI-t mellőző kirendelési gyakorlatát sérelmező megkeresése nyomán országos szintű felmérést végzett valamennyi törvényszék és ítéltábla bevonásával. A megkeresés elsődlegesen arra irányult, hogy szükségesnek tartják-e a releváns jogszabályok módosításának kezdeményezését, milyen igazgatási intézkedést tartanak elengedhetetlennek e tárgyban, mely esetekben használnak hiteles, illetve nem hiteles fordítást, milyen tapasztalatokkal rendelkeznek az OFFI-val kapcsolatban a fordítás/tolmácsolás minősége, szakmaisága, költsége és a határidők tekintetében, valamint mely fordítással/tolmácsolással foglalkozó irodát rendelik ki és milyen tapasztalataik vannak velük kapcsolatban. A megkeresés kiterjedt továbbá a www.birosag.hu internetes oldalon, valamint az info.justice.hu belső honlapon szereplő idegen nyelvű nyomtatványokra is. Az országos szintű megkeresés eredményeképpen megkezdődött a jó gyakorlatok összegyűjtése a témában.

2014. január 1. napjától módosításra került a Bjt. 69. §-a, amely a bírói tevékenység rendkívüli vizsgálata elrendelésének új, kötelező esetét vezette be. E szerint soron kívül kell értékelni a bírót, ha valamely általa tárgyalt per – anélkül, hogy a perben eljáró bíró személyében változás történt volna – két éven túl folyamatban van és a per iratainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy a per ésszerű időn belüli befejezését a bíró önhibájából bekövetkezett mulasztása késleltette. A jogszabályváltozásra figyelemmel 2013-ban szükségessé vált annak felmérése, hogy a bíróságokon hány ügy miatt és hány bírót érinthet a soron kívüli vizsgálat.

A bíróságok által szolgáltatott adatok összesítésére 2013 decemberében került sor. Megközelítőleg 1100 bíró közel 6000 ügye került vizsgálat alá az ország valamennyi törvényszékén és ítéltábláján. A soron kívüli vizsgálat elrendelésére okot adó körülmények közé a bíróságok döntő többsége az indokolatlan halasztásokat, a célszerűtlen vagy szakszerűtlen pervezetést, jelentős intézkedési, írásba foglalási, felterjesztési késedelmeket, egyéb törvényi határidők elmulasztását és az eljárásgyorsító törvényi lehetőségek figyelmen kívül hagyását, illetve egyes eljárásjogi rendelkezések elhúzódtatás eredményező téves alkalmazását, valamint a kitűzés hiányos, felkészületlen voltát sorolták.

Ugyanakkor világosan látszik az is, hogy a bíróságok általában nem tartják vizsgálat elrendelésére okot adó mulasztásnak azon eseteket, amelyek a bíró kirívóan magas fokú leterheltségének, eseti jellegű mulasztásának vagy hibájának, eltérő jogértelmezésre visszavezethető hatályon kívül helye-

zésnek, az ügy terjedelmének, bonyolultságának, összetettségének, az adott bírónál folyamatban lévő soronkívüli ügyek magas arányának, a felek megfelelően szankcionált perelhúzó magatartásának vagy a bíró méltányolható egyéni élethelyzetének eredményeképpen álltak elő.

A jogszabály, valamint a felmérésből levonható megállapítások szükségessé tették a bírák minősítéséről szóló 4/2011. OIT szabályzat megfelelő módosítását, a bíróvizsgálat szempontjainak és a vizsgálat lefolytatásának részletes meghatározását. A szabályzat kodifikációs munkálatai 2013. év végén megkezdődtek, azok várhatóan 2014. év közepén fejeződnek be.

Az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztály Szabálysértési és Igazgatási Osztályának vezetője 2013. október 25-én az OBH-ba érkezett megkeresésében, azt jelezte, hogy a bíróságok eltérő gyakorlatot folytatnak a szabálysértési törvény 141. § (2) bekezdésével kapcsolatban. Egyes bíróságok ugyanis illetékességük hiányát állapították meg és áttették a pénzbírság, helyszíni bírság elzárásra átváltoztatása miatt indult szabálysértési ügyeket az elkövetés helye szerinti bírósághoz, míg más bíróságok a korábbi gyakorlattal azonos módon, az elkövető lakóhelye (a végrehajtás helye) szerinti illetékességi ok alapján folytatták le az eljárást. Az áttétel tetemes ügymennyiség többszöri mozgásával és ezzel jelentős többletköltség okozásával járt.

Az OBH megkeresésére valamennyi törvényszék ismertette gyakorlatát, melyekből az eltérő gyakorlat visszaigazolást nyert: egyes bíróságok a végrehajtás, míg mások az elkövetés helye szerinti illetékességi okot állapítják meg. Ezért az OBH elnöke a Bszi. 27. § (4) bekezdése alapján az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jelzéssel élt jogegységi eljárás lefolytatása és jogegységi határozat meghozatala céljából. A Kúria válaszában a függvényében a probléma rendezése – az érintett ügyek rendkívüli számára figyelemmel – kiemelt jelentőségű, ezért az OBH, amennyiben a kérdés jogegységi eljárással nem oldható meg, jogszabály-módosítási javaslattal fog élni a jogalkotó felé.

Az OBH elnöke 2013 novemberében a devizahitel szerződéseket érintő peres ügyek vonatkozásában is statisztikai adatszolgáltatásra kérte fel a törvényszékek és ítélőtáblák elnökeit. Egyúttal felhívást intézett az ország bíróságaihoz az e pertípust érintő jogszabály-módosítási javaslatok észrevételezésére. A bíróságok válaszai összesítésre kerültek, továbbá szükségessé vált a rendelkezésre álló adatok statisztikai szempontból történő elemzése is.

A beérkezett válaszok alapján megállapítható, hogy 2013. november 1. napján országosan a törvényszékek előtt első fokon és az ítélőtáblák előtt másodfokon folyamatban lévő devizahitel szerződéseket érintő peres ügyek száma összesen 2972 db, míg ugyanezen a napon országosan a törvényszékek illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok előtt folyamatban lévő devizahitel szerződéseket érintő peres ügyek száma összesen 1843 db volt. A Fővárosi Törvényszéken, azon belül a Gazdasági Kollégiumban volt a legnagyobb a devizahitel szerződéseket érintő, a törvényszék előtt első fokon folyamatban lévő peres ügyek száma (1845 db). A devizahitel szerződéseket érintő, a törvényszék előtt első fokon folyamatban lévő peres ügyeknek az összes folyamatban lévő polgári peres eljáráshoz viszonyított aránya pedig a Szegedi Törvényszéken volt a legmagasabb (75%, mindösszesen 547 db ügy).

A Fővárosi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok előtt volt a legtöbb folyamatban lévő devizahitel szerződést érintő peres ügy (956 db), azon belül a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 824 db ügy volt folyamatban. A Fővárosi Törvényszéket a Budapest Környéki Törvényszék követte a devizahitel szerződéseket érintő perek tekintetében, az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon 178 ilyen ügy indult. Megállapítható, hogy az érintett pereknek az összes, járásbíróság előtt folyamatban lévő polgári peres eljáráshoz viszonyított aránya a járásbíróságokon elenyésző. A legmagasabb arány a Fővárosi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságoknál állt fenn, ám ez is csupán 4,67% volt.

Az Országos Bírósági Hivatal a fenti adatok figyelembevételével 2013-ban megkezdte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosítása iránti javaslat részletszabályainak kidolgozását, hogy 2014 májusában az Országgyűlés alakuló ülését követő törvénykezési időszakban a jogszabály-módosítási javaslat előterjesztésre kerülhessen az igazságügyért felelős minisztériumnál.

Az OBH elnökének stratégiai céljához – az emberi erőforrások optimális elosztásához – igazodóan 2013-ban az OBH felmérte továbbá, hogy mely törvényszéken milyen feladatokra alkalmaznak bírósági ügyintézőket. A felmérés elemzésével összefüggő részletes megállapításokat az OBH a létszámgazdálkodás körében a 2014. évben kívánja hasznosítani.

2013-ban egyedi panaszok kapcsán is sor került célvizsgálatra például a Fővárosi Törvényszéken és a Miskolci Törvényszéken. E vizsgálatok célja az, hogy az egyedi ügyek kapcsán az OBH orvosolja a jogkereső állampolgárok sérelmeit, érvényre juttassa a jogbiztonság követelményeit és egyúttal előmozdítsa a bíróságok egységes jogértelmezését is.

4.3.3. Vezetői ellenőrzések

A bíróságok működése szempontjából meghatározó a bírósági vezetők vezetői tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése, munkájuk átláthatóságának biztosítása, számonkérhetősége. A központi igazgatásnak több eszköz áll rendelkezésére a folyamatos nyomon követésre. Ilyenek a bíróság munkájának mérésére szolgáló rendszeres adatszolgáltatások, jelentések, tájékoztatók, (például a statisztikával vagy a létszám- és bér-gazdálkodással kapcsolatban), továbbá a bíróságok vezetői értekezletein való részvétel. A Bszi. 136.§-ának (1) bekezdése szerint a kinevezésre jogosult, illetve a Kúria elnökhelyettese esetében a Kúria elnöke a bírósági vezető vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja.

Főszabály szerint a kinevezett bírósági vezető az őt kinevezőnek tartozik közvetlen beszámolási kötelezettséggel. Ennek értelmében a járásbíróságok (kerületi bíróságok), a közigazgatási és munkaügyi bíróságok vezetői a törvényszékek elnökének számolnak be. A törvényszékek kollégiumvezetői – a főszabály alól kivételt képezve – szintén a törvényszék elnökének tartoznak közvetlen beszámolási kötelezettséggel annak ellenére, hogy őket az OBH elnöke nevezi ki.

A törvényszékek és ítélőtáblák elnökei igazgatási tevékenységükről, az általuk vezetett bíróság munkájáról az OBH elnökének adnak számot. A Kúria elnöke, ahogy az már korábban is említésre került, csak korlátozottan tartozik az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége alá, azonban ő is köteles évente egyszer tájékoztatni az OBH elnökét, valamint a Kúria teljes ülését és a Kúria más dolgozóit a Kúria működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a következő naptári évre kitűzött célokról és az azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről, valamint a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.

A készülő igazgatási szabályzat egyik nagy feladata a vezetővizsgálat szempontjainak és módszereinek meghatározása, melynek a már kialakult és elismert jó gyakorlatot kell visszaadnia.

A BIIR rendszer továbbfejlesztésével az EKOP 1.1.16 és az EKOP 2.1.22. azonosító jelű projektek keretében az ítélkezési és vezetői munkát segítő funkciók kerülnek kialakításra a hatékony és időszerű ítélkezés, továbbá a vezetői ellenőrzések eredményességének javítása érdekében. Az informatikai fejlesztések eredményeképpen a vezetői ellenőrzés jelentős része pontos és azonnal lekérdezhető adatok alapján történhet majd meg, amelyek a gyors igazgatási beavatkozás lehetőségének megteremtésével az ítélkezés időszerűségét és hatékonyságát mozdíthatják elő. A projektek megvalósítására 2014-ben kerül sor.

4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok

Az értekezleteket, konzultációkat és workshopokat szintén fontos megemlíteni a vezetési módszerek között, hiszen segítségükkel hatékonyan lehet feltárni az egyes területeket érintő problémákat, illetve lehetőséget adnak a megoldások közös kidolgozásra.

Évente megrendezésre kerül a törvényszéki és ítélőtáblai elnökök értekezlete, ahol a bírósági vezetők az országosan aktuális, mindenkit érintő problémákat vitatják meg. 2013-ban május 23. és 25. között Gyula adott otthont ennek a szakmai találkozónak, melyen többek között téma volt az életpályamodell, a minősített adatkezelés tárgyi feltételei és a jó gyakorlatok.

Az egyes bíróságok – munkatervüknek megfelelően – évente többször is tartanak vezetői értekezletet, melyen az adott bíróság valamennyi igazgatási vezetője részt vesz. Ezek a bíróságot érintő aktuális igazgatási és gazdasági kérdések kerülnek megvitatásra. Az OBH elnöke 2013-ban több vezetői értekezleten is személyesen részt vett, például a Fővárosi és a Budapest Környéki Törvényszék vezetői értekezletén.

A workshopok tapasztalatcserére, ismeretek megosztására szolgáló, interaktív konzultációk, melyek a résztvevők számára intenzív véleménycserére adnak lehetőséget. Az OBH és az Igazgatási rész munkacsoport szervezésében a bírósági igazgatás aktuális kérdéseinek megbeszélésére háromnapos workshopon került sor 2013. november 19. és 21. között. A tanácskozáson a bírósági vezetőkön kívül az OBT tagjai és az OBH vezető munkatársai is részt vettek. Az egyes témakörökről riportéri jelentések készültek, amelyek hasznosításra kerültek az igazgatási szabályzat előkészítése során. A Magyar Igazságügyi Akadémia is számos workshop jellegű képzést szervez.

4.3.5. Munkacsoportok

A tudásalapú bírósági szervezetben felhalmozott ismeretek és tapasztalatok összegyűjtése és hasznosítása, valamint az igazgatásban történő megjelenítése céljából az OBH munkacsoportokat hoz létre. E munkacsoportok körülhatárolt témakörben, meghatározott feladatok végrehajtására jönnek létre. Ügyrendjükről az 5/2012. (VII.18.) OBH elnöki ajánlás rendelkezik. A munkacsoportokat létesítő, illetve működésüket meghosszabbító határozatok nyilvánosak, bárki számára elérhetők a bíróságok központi honlapján. 2013-ban ez a munkamódszer már országosan elterjedté vált és azóta egyre több munkacsoport jön létre az egyes bíróságokon.

2013-ban 17 munkacsoport működött az OBH-ban. Az általuk végzett munkában több mint 180 bíró és igazságügyi alkalmazott és mintegy 20 bírósági szervezeten kívüli tag vett részt. 2013-ban 3 új munkacsoport alakult (a Gyermekközpontú igazságszolgáltatás, az Intézmény irányítási rendszer és a Cégbírósági munkacsoport), valamint 5 fejezte be a munkáját (a Képzési, a Közigazgatási-munkaügyi, a Gazdasági együttműködési, a Cégbírósági és a Gyermekközpontú igazságszolgáltatás munkacsoport). A 2013-ban az OBH-ban működő munkacsoportokról készült kimutatást a III.1. számú melléklet tartalmazza.

A munkacsoportok elnökei 2013. május 30-án értekezleten vettek részt a Magyar Igazságügyi Akadémián, ahol rövid beszámolót tartottak a munkacsoport eddig elért eredményeiről, az akkor aktuális feladatokról és a jövőbeli célkitűzésekről. Az értekezleten az OBH elnöke, elnökhelyettese, valamint az OBH érintett munkatársai is részt vettek.

4.3.6. Panaszok kezelése

A bíróságok tevékenysége ellen benyújtott panaszok intézése 2013-ban a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény, valamint a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat, a 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás alapján történt. Ezek alapján

- a bíróság tevékenységét vagy mulasztását érintő panaszt az érintett bíróság elnöke (vagy az SZMSZ szerint eljáró más vezető),

- a bíró magatartása elleni panaszt a szolgálati helye szerinti bíróság elnöke (vagy az SZMSZ-ben foglaltak szerint kijelölt bírósági vezető), míg az igazságügyi alkalmazott magatartása elleni panaszt a munkáltatói jogkört gyakorló vezető,
- a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke elleni panaszt a törvényszék elnöke, míg
- az ítéletábrla és a törvényszék elnöke elleni panaszt az OBH elnöke vizsgálja meg és intézi el.

A panaszt a beérkezéstől számított 30 napon belül kell elbírálni, az elintézés várható időtartama pedig 45 napnál nem lehet hosszabb. A vizsgálat befejezésekor az eljárásra jogosult a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a bejelentőt haladéktalanul értesíti. A tudomásszerzéstől számított 6 hónap után előterjesztett panasz vizsgálata mellőzhető, míg az egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Ha a bejelentő az elbírálásra jogosult bírósági vezető intézkedését nem tartja kielégítőnek, a panaszt, közérdekű bejelentést annak felülvizsgálata keretében

- a járásbíróság, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke esetében a törvényszék elnöke,
- a törvényszék, valamint az ítéletábrla elnöke esetében az OBH elnöke intézi el.

A 2014. január 1. napjától hatályba lépő jogszabályváltozásokra figyelemmel szükségessé vált a 10/2012 (VI. 15.) OBH utasításban kiadott panasz szabályzat módosítása, ami 2013-ban kezdődött meg az Országos Bírósági Hivatalban. A módosítás 2014 januárjától hatályos és érintette többek közt a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerére, valamint a közérdekű bejelentők védelmére vonatkozó szabályokat.

2013-ban az OBH-ba érkező panaszokkal összefüggésben egy olyan nyilvántartás létrehozásának a szükségessége is felmerült, mely megfelel a törvény és a tervezett szabályzat rendelkezéseinek, valamint alkalmas arra, hogy abból az OBH előtt indult panaszügyek száma és az egyes panaszosokkal kapcsolatban megtett érdemi intézkedések száma is kigyűjthető legyen. Ennek megfelelően 2013. év végén megkezdődött a panaszokkal kapcsolatos adatok kezelésére szolgáló ún. Panasz Nyilvántartás létrehozásának az előkészítése. A nyilvántartás bevezetésére 2014. január 1. napján került sor.

Az Országos Bírósági Hivatalban 2012-ben 569 panaszügy, ezen belül 1065 panaszbeadvány, míg 2013-ban 478 panaszügy és 1092 panaszbeadvány került elintézésre. Egy panaszos egy ügyben esetenként több panaszt is előterjeszt, ám ezen beadványok nem kerülnek új számra iktatásra, hanem a korábbi iratba kerülnek szerelésre és abban történik az elintézésük. A visszatérő, rendszeresen fellépő panaszosok 2013-ban személyenként legkevesebb 10 panaszbeadványt terjesztettek elő, de volt olyan panaszos, aki 89-et.

Az egyes bíróságokhoz beérkező panaszbeadványokban a leggyakrabban az ügy érdemét, az eljárás elhúzódását, bírói intézkedés elmulasztását, eljárási cselekmény megtételének késedelmét, továbbá ügyviteli hiányosságokat sérelmeznek. Sok esetben kérnek a panaszosok tájékoztatást folyamatban lévő bírósági eljárásukkal összefüggésben, igényérvényesítési lehetőségeikről vagy jogszabály tartalmáról. A panaszoknak csupán kis hányada taglalt a társadalomban felmerülő, nem is feltétlenül jogi és nem is kizárólag a bíróságok tevékenységét érintő problémákat.

A fentiekén túlmenően a Kúriához beérkező panaszok néhány esetben a jogegység körében meghozott döntésekkel – így közzé tett elvi határozattal vagy jogegységi döntéssel – álltak összefüggésben vagy tartalmukban ilyen típusú döntés meghozatalát kérték.

4.3.7. Jó gyakorlatok

A hatékonyabb munkavégzés lehetőségeinek megteremtése érdekében az OBH kiemelt feladatának tekinti a jó gyakorlatok gyűjtését és elemzését. A bíróságok számos területen azonos problémákkal szembesülnek. Helyben, egymástól függetlenül sok, a többi intézmény által is hasznosítható megoldást dolgoztak és dolgoznak ki, azonban ezek bíróságok közötti megosztása, kommunikációja eddig nem volt megoldott. Jelenleg a központi intraneten a szakmai anyagok között már közzétételre került néhány jó gyakorlat, illetve több értekezlet, konzultáció is foglalkozott ezzel a témakörrel, például a 2013. május 23-25. napján megtartott elnöki értekezlet is.

Jó gyakorlatnak tekinthető például a postai kézbesítés kiváltása saját alkalmazású kézbesítővel a postai költségek csökkentése és az időszerűség javítása érdekében a Budapest Környéki, a Szombathelyi, a Pécsi és a Debreceni Törvényszéken, valamint a Pécsi Ítéltáblán. Költségjegyzék nyilvántartó program, illetve szerződés-nyilvántartó program kifejlesztése a Fővárosi Törvényszéken, vagy az Egri Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla által használt belső szabadság-nyilvántartó rendszer.

Mindenképp fontos megemlíteni a jó gyakorlatok között azt, hogy 2013. év végén az ÁROP 1.2.18/A számú Szervezetfejlesztési Program keretében 20 bíróság - a Kúria, 3 ítélőtábla és 15 törvényszék - nyújtott be pályázatot, összesen 552 millió forint értékben. A projekttel a szervezetfejlesztés öt beavatkozási területén - teljesítménymenedzsment, folyamatoptimalizálás, tudásmegosztás, minőségirányítás és változáskezelés - kell és lehet meghatározott számú eredményt elérni. Szinte minden bíróság pályázatában szerepelt valamilyen adminisztratív munkaterhet csökkentő vállalkozás, pl. az elnöki ügyvitel átalakítása, a határozatszerkesztés optimalizálása vagy közös mintatár létrehozása a munkavégzésben gyakran használt sablonokra. A pályázat elbírálását követően 19 bíróság (a Kúria, 3 ítélőtábla és 14 törvényszék) mindösszesen 483 millió forint támogatási összegben részesült. Az OBH a Gyulai Törvényszék részére - melynek pályázata forráshiány miatt került elutasításra - saját költségvetése terhére 27 millió forintot biztosított 2014-ben arra, hogy a Szervezetfejlesztési Programban tervezett elképzeléseit megvalósíthassa.

4.3.8. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások

Az OBH belső ügymenetleírásai, eljárási protokolljai a hatékony, egyszerű, gyors és átlátható ügyintézését szolgálják. Általános jellemzőjük, hogy mind az általános, mind pedig a konkrét feladatokhoz kompetenciafüggő, határidőhöz kötött ügyintézés tartozik, vezetői felelőségeket határoznak meg, továbbá hogy a kommunikáció, az előkészítés, a végrehajtás, majd pedig az ellenőrzés rendjére is tartalmazznak előírásokat.

Az OBH mindazon területen, ahol az egységes szabályozás igénye felmerült, elkészítette azokat a szabályzatokat, ügymenetleírásokat, amelyek az adott területen a hatékony és egységes munkavégzéshez szükségesek voltak. Ilyen volt különösen a bírósági közvetítéssel kapcsolatos igazgatási, a panaszügyintézésrel kapcsolatos nyilvántartási és eljárási, valamint a gazdálkodással összefüggő ügyintézési protokollok kialakítása. A hatékonyság növelése érdekében elengedhetlenné vált a jogszabály-veleményezés különböző folyamatainak megfelelő, előre meghatározott eljárásrendek leírása is, amely megvalósítására az OBH szervezetfejlesztés projektjének keretében kerül sor.

A bíróságok maguk is alkothatnak ügyviteli, eljárást támogató előírásokat. Ezek közül külön kiemelendők a bírák ítélkező tevékenységét támogató, a szakmai és gyakorlati tudást, ismereteket elmélyítését előmozdító olyan intézkedések, mint a tanácselnöki feljegyzések elektronikus, egységes formában való elkészítése a Fővárosi Ítéltáblán vagy a pályakezdő bírák instruálási rendszere a Fővárosi Törvényszéken.

4.3.9. Országos programok

A bíróságok szolgáltató jellegét a XXI. század igényeihez igazodva kell erősíteni. A bíróságok működését olyan szolgáltatásokkal kívánatos kiegészíteni, melyek túlmutatnak a tárgyalóteremben folyó munkán, közvetlenül vagy közvetve javítják a szervezet hatékonyságát, növelik az állampolgárok elé-

gedettséget és javítják az ügyfelek bíróságokhoz való hozzáférését. Cél az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása. Az OBH több, a bíróságok szolgáltató jellegét erősítő országos programot is elindított. Ilyen a bírósági közvetítés, a Nyitott Bíróság Program, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program, a Tanúgondozási Program, valamint a 2013-ban bevezetésre került ügyfél-elégedettség mérés.

Ezek az új megoldások nem egyszerre, és mindenütt kötelező jelleggel kerültek bevezetésre, hanem először csak ajánlásként, próbaüzem formájában azokon a bíróságokon, ahol megvannak a feltételek és a nyitottság az új iránt, majd az így nyert tapasztalatok elemzése nyomán kerül sor a reformlépések országos bevezetésére.

Az országos programokat részletesen a 4.4. pont mutatja be.

4.3.10. Igazgatási feladatokkal való megbízás

A Bjt. 29. §-a rendelkezik a bíró igazgatási feladatokkal történő megbízásáról. Ennek értelmében az OBH elnöke – a bíró hozzájárulásával és a bíró felett munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnök egyetértésével – több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig – a bíró írásbeli hozzájárulásával – határozott vagy határozatlan időre, kizárólag vagy részben igazgatási feladatok ellátásával bízhat meg bírót. 2013-ban az OBH elnöke 9 bírót bízott meg központi igazgatási feladattal, így például a bírósági honlapok koncepciójának kidolgozásával és kialakításának koordinálásával, az EKOP projektek projektszervezésében való részvétellel és a bírósági közvetítéssel összefüggő feladatok ellátásával.

A bírósági elnökök közül is egyre többen élnek ezzel a lehetőséggel és már nemcsak bírókat, hanem egyre több esetben bírósági titkárokat vagy egyéb igazságügyi alkalmazottakat is bevonnak az igazgatási feladatok ellátásába. 2013. év végére például a törvényszékek elnökei országosan 85 tanúgondozót jelöltek ki.

A Nyitott Bíróság Program keretében 18 törvényszéken és 4 ítélőtáblán egy-egy, a Gyulai Törvényszéken, a Szegedi Ítélőtáblán valamint a Kúrián két-két szakmai koordinátor tevékenykedett 2013-ban. Az összesen 28 koordinátor közül 19 fő bírósági titkár vagy sajtótitkár, egy fő csoportvezető bíró, a többi esetben maguk a bírósági elnökök vagy elnökhelyettesek látják el a koordinációs feladatokat.

Az OBH elnöke – a Mediációs munkacsoport javaslatára – 2012-ben felkérte a törvényszéki elnököket, hogy a törvényszék illetékességi területén működő járásbíróóságokon kijelölt bírósági közvetítők tevékenységének összefogása, irányítása érdekében jelöljenek ki mediációs koordinátort. A törvényszékeken kijelölt, igazgatási feladatokkal megbízott koordinátorokról és a személyükben bekövetkezett esetleges változásokról az OBH országos nyilvántartást vezet. 2013-ban már az összes törvényszéken működött bírósági koordinátor, a kijelölésükhöz azonban nem volt feltétel a közvetítői szakmai képzés elvégzése. Ugyanakkor az OBH elnöke célul tűzte ki, hogy 2014. december 31-ig valamennyi koordinátor is akkreditált szakmai képesítést szerezzen.

A Kúria elnöke, az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei a bírósági kommunikáció elősegítése érdekében több sajtókoordinátor kijelöléséről is döntöttek. A sajtókoordinátorok feladata nem csupán az érintett bíróságon közérdeklődésre, médianyilvánosságra számot tartó ügyekről történő tájékoztatás, hanem a bíróság tevékenységének kommunikálása, sajtónyilvános rendezvények szervezése, valamint az OBH-val történő rendszeres kapcsolattartás is. A Kúrián 6, az ítélőtáblákon összesen 10, a törvényszékeken pedig 45 sajtóreferens került kijelölésre 2013-ban.

4.3.11. Intézményi stratégiák

Az intézmények áttekinthetőbb és kiszámíthatóbb működése érdekében több intézményi stratégia és akcióterv kialakítása is zajlott 2013-ban így például

- az *Intézményi stratégia létrehozása a Magyar Igazságügyi Akadémián* ÁROP-1.1.19-2012-2012-0012 (a témával a VI. rész foglalkozik részletesebben),

- A Kúria középtávú intézményi stratégiájának összeállítása, különös tekintettel a joggyakorlat-elemző tevékenység fejlesztésére ÁROP-1.1.19-2012-2012-0002 és
- az Intézményi stratégia létrehozása a Miskolci Törvényszéken ÁROP-1.1.19. 2012-2012-0010. elnevezésű projektek.

A Miskolci Törvényszék az intézményi stratégia részeként tanulmányt készített a kisbíróságok megszüntetésével és összevont járásbíróságok kialakításával kapcsolatosan. A központi járásbíróság kialakításának célja a költségtakarékosság és a hatékonyság elvének biztosítása a modern igazságszolgáltatási szervezetben. A központi járásbíróságok működési területére az alábbi alternatívák kerültek szóba:

- megynként egy központi járásbíróság,
- megynként több központi járásbíróság vagy
- kisebb területű megyékben egy, nagyobb területű megyékben több központi járásbíróság kialakítása.

A projektben működő munkacsoport vizsgálta az ügyforgalmi, a létszám, a kirendelési, valamint az ügyeleti és készenléti adatokat, s ezek nyomán megállapította, hogy a központi járásbíróságtól várt előnyök akkor realizálódnak leginkább, ha egy megyében egy központi járásbíróság kerül kialakításra.

A projekt eredménye a törvényszék SZMSZ-ében és az annak mellékletét képező egyéb szabályzatokban (ügyelosztási rend, munkaterv, kirendelésre és költségtérítésre vonatkozó szabályzat stb.) is átvezetésre kerülnek.

4.3.12. Együttműködési megállapodások

Az OBH és a bíróságok is számos együttműködési megállapodást kötöttek 2013-ban például egyetemekkel, különféle szakmai kamarákkal vagy a rendőrséggel. Az együttműködési megállapodások lényege a kiszámítható, átlátható és hatékony működés elősegítése.

Az OBH egyrészt a bíróságok ítélkező tevékenységének, a bírák képzésének támogatására, másrészt a központi igazgatás feladatainak interoperabilis ellátására más jogász hivatásrendekkel, szakmai kamarákkal, miniszteriális szervekkel – szükség esetén többoldalú – együttműködési megállapodásokat köt. 2013-ban 5 ilyen megállapodás megkötésére került sor.

2013. január 2-án az OBH, a Kúria és a Legfőbb Ügyészség a közös foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás ellátás érdekében írt alá megállapodást.

2013. április 15-én írt alá az OBH elnöke az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel együttműködési megállapodást. A kontraktusban meghatározott cél az, hogy a két intézmény összehangolja kutatási és fejlesztési programját, az egyetem oktatói és hallgatói megismerhessék az igazságszolgáltatás gyakorlati működését, az együttműködés eredményeit a kutatóegyetem beépíthesse képzési rendszerébe, míg az ELTE kutatási kapacitásai révén támogatja az OBH informatikai fejlesztéseit és kutatásait.

2013. június 3-án az OBH a Belügyminisztériummal a Robotzsaru rendszer bírósági használatának megvalósítása érdekében kötött együttműködési megállapodást a rendszer fejlesztői támogatására. Ez a szolgáltatás az igazságszolgáltatás több területén – így különösen a szabálysértési, büntető ügyekben – olyan informatikai támogatást nyújthat, amelyektől a bíróságok adminisztratív munkaterheinek mérséklődése, az ügyviteli folyamatok egyszerűsödése és a rendszerszintű kapcsolat kialakításával a biztonságos és hiteles adattartalmak rögzíthetősége várható. Az együttműködési megállapodás keretében 2013-ban mindkét résztvevő oldalán informatikai fejlesztések kezdődtek meg a következő területeken:

- a nyomozási bírák iratbetekintése az elektronikus nyomozati iratokba,
- a körözési nyilvántartási rendszerhez való közvetlen hozzáférés, valamint
- a szabálysértési ügyek bírósági lajstromozása a rendőrségi előzménnyel rendelkező ügyek adatainak átvételével.

Megkezdődtek továbbá az Egységes Nyomozási és Bűnügyi Statisztikai Rendszer továbbfejlesztésével az igazságügyi bűnügyi statisztikai rendszer kialakításának előkészületei is, amely szintén a Robotzsaru alkalmazásra épül.

2013. június 25-én jött létre az OBH és a Legfőbb Ügyészség közötti együttműködési megállapodás, amelynek célja a felek közötti elektronikus kommunikáció kialakítása és fejlesztése. Ennek keretében a feladatokat részint a Be. rendelkezéseinek gyakorlati megvalósítása teszi ki (így például az ügyészség és a bíróság közötti elektronikus kapcsolattartás – különös figyelemmel a vádiratok elektronikus továbbítására, az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételével összefüggő informatikai fejlesztések ütemezése, e körben együttműködésben a Nemzeti Média és Hírközlési Hatósággal is). A megállapodás keretei között megoldandó feladatok kiterjednek továbbá a cégeljárás elektronikus kapcsolattartással összefüggő, a civil nyilvántartás egyes kérdéseinek rendezésére, valamint a távmeghallgatás lehetőségeinek feltérképezésére és kihasználására is.

Az OBH fontosnak tartja a társadalmi szerepvállalást a megváltozott képességű munkavállalók foglalkoztatása terén is. Ezért 2013-ban megállapodott az Aura Egyesülettel, amelynek keretében az OBH Országos Nyilvántartások Osztályának Irodáján autizmussal élő fiatalokat kezdett alkalmazni.

Az egyes törvényszékek által kötött együttműködési megállapodások 2013-ban különösen a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program keretében a gyermekmeghallgató helyiségek kialakítására és használatára, a Nyitott Bíróságok Programban történő részvételre és a bíróságok médiában történő megjelenésével kapcsolatban kötöttek. A bíróságok által 2013-ban kötött együttműködési megállapodásokkal a IX. rész 1.6.2. pontja foglalkozik részletesebben.

4.3.13. Belső nyilvánosság (intranet)

A belső kommunikáció hatékony működése segíti, erősíti az OBH és a bíróságok, valamint a bíróságok egymás közötti kapcsolatát. A belső nyilvánosság biztosítja az igazgatási döntések előzetes kontrollját és segíti az igazgatási döntések elfogadását, valamint teret ad a különböző vélemények, észrevételek megjelenésére. A cél az, hogy a bírósági szervezet valamennyi dolgozója naprakész információkkal rendelkezzen a szervezet működéséről. A belső nyilvánosság elsődleges felülete az intranet. Ennek érdekében az OBH 2013. augusztus 20-án elindította a központi intranetet. Az év végére pedig szinte már valamennyi bíróság rendelkezett saját intranet oldallal is. A témával részletesebben a IX. rész 2. pontja foglalkozik.

4.4. Országos programok

4.4.1. Bírósági közvetítés

Az új Ptk. hozta be az ítélezési gyakorlatba a kötelező közvetítés jogintézményét elsősorban a szülői felügyeleti jogot érintő, belföldi és határon átnyúló ügyekben. A bírói kötelezés a közvetítő előtti megjelenést, a tájékoztatás meghallgatására való kötelezést jelenti, mert a mediáció önkéntes jellegére tekintettel a közvetítői eljárás lefolytatására a felek nem kötelezhetőek.

2013 januárjában mindössze 6 törvényszéken 12 bírósági közvetítő működött. 2013. december 31-ig azonban jelentősen megemelkedett mind a bírósági közvetítőt foglalkoztató törvényszékek, mind a bírósági közvetítők száma: 2013. év végén már 14 törvényszéken 20 bírósági közvetítő került kijelölésre. A törvényszékeken 2013-ban 295 közvetítői ügyből 201 került befejezésre, amik közül 108 megállapodással zárult. A bírósági közvetítők az év során majdnem 500 ügyfélfogadást és 229 közvetítői ülést tartottak. A közvetítői ügyek a kérelem beérkezésétől számított 1 hónapon belül általában elintézésre kerültek. A statisztikai adatok tükrében prognosztizálható, hogy 2014. év végére az ügyfelek még nagyobb számban veszik majd igénybe az alternatív vitarendezés ezen módját.

2013-ban 69 bírósági titkár, 3 bíró és 3 tisztviseelő vett részt az OBH és a Rézler Gyula Mediációs Intézet által közösen szervezett közvetítői szakmai képzésen. 2014. első félévében további körül-

belül 120 személy, köztük bíró képzése is megvalósul a Partners Hungary Alapítvány által tartandó akkreditált szakmai képzéseken. A közvetítő képzésre jelentkezők nagy száma azt mutatja, hogy e jogintézmény rendkívül népszerű mind a bírák, mind a bírósági titkárok körében.

Az OBH elnökének stratégiai célkitűzései közé tartozik a bírósági közvetítés megerősítése a bírósági szervezetrendszeren belül, a hálózat teljes kiépítése, valamint az, hogy minden nagyobb (7 bírói létszámot meghaladó) járásbíróóságokon legyen lehetőség bírósági közvetítés igénybevételére. Ez azért kedvező az ügyfelek számára, mert a bírósági közvetítő illetékmentesen jár el mind bírói kötelezésre, mind a felek saját kérelmére induló belföldi és határon átnyúló polgári ügyekben, az eljárásra nem kizárt ügytípusokban. A megállapodás a perben illeték kedvezmény igénybe vételét is lehetővé teszi. Távolati cél a bírósági közvetítés terén, hogy az OBH pályázati erőforrásból valósítsa meg a közvetítő képzéseket, megvizsgálva az akkreditáció lehetőségét, hogy saját intézményi keretek között szervezze az alap- és továbbképzéseket, valamint hogy ezen erőforrásból alakíthassa ki az eljárások lefolytatásához még szükséges infrastruktúrát.

4.4.2. Nyitott Bíróság Program

Az OBH által elindított program keretében a diákok osztályfőnöki órák, próbatárgyalások és bírósági séták alkalmával ismerkedhetnek a jogrendszerrel, az ítékezés folyamatával és a bírósági intézményekkel. A kezdeményezés mottója: „Attól félsz, amit nem ismersz.”

2013-ban országosan 1.189 program megszervezésére került sor, melyen összesen 32.182 fő vett részt. A rendezvények lebonyolításában 467 bírósági titkár, fogalmazó és bíró segédkezett. A program keretében 10 törvényszék kötött együttműködési megállapodást oktatási intézménnyel. A beérkezett adatok alapján a Szegedi Ítéltábla és Szegedi Törvényszék szervezte a legtöbb programot, közel 240 eseményt. A legtöbb látogatóval, 5997 fővel, a Debreceni Törvényszék büszkélkedhetett. Szinte az ország valamennyi bíróságán működik a bíróságok és az iskolák közötti kapcsolattartásért felelős koordinátor.

A program keretében több, rendhagyó esemény szervezésére is sor került, ilyen volt például a Szegedi Ítéltábla és a Szegedi Törvényszék szervezésében 2013 áprilisában Pipás Pista perének perszimulációja a Szegedi Nemzeti Színházban. Az „előadás” rendhagyó osztályfőnöki óra keretében zajlott. Öt középiskola diákjai együtt nézhették végig a perszimulációt, magyarázó szöveg kíséretében. A szerepeket a Szegedi Ítéltábla bírái és igazságügyi alkalmazottai játszották.

A tudásmegosztás és a jó gyakorlatok megismerése érdekében az OBH 2014-ben szakmai találkozót szervez a Nyitott Bíróság Program koordinátorainak a Magyar Igazságügyi Akadémián. A cél a Nyitott Bíróság Program további terjesztése ismertető füzetek és a honlapon lévő tájékoztató anyagok segítségével, valamint a szakmai program bővítése.

4.4.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

Magyarország Kormánya 2012-ben hirdette meg a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás évét. Az OBH a Kormány programjához kapcsolódva – a 2012-ben megkezdett munka folytatásaként – 2013-ban is kiemelten foglalkozott a gyermekközpontú igazságszolgáltatás megvalósításával. Ennek érdekében az OBH elnöke Gyermekközpontú igazságszolgáltatás munkacsoportot hozott létre a bírósági eljárások során a kiskorúak, kiemelten a gyermekkorúak érdekei érvényesülésének elősegítése céljából.

A munkacsoport feladataihoz tartozott a bírák képzése, konferenciák szervezése, a kiskorúak hatékony és közérthető tájékoztatása, valamint jogszabály-módosítási javaslatok kidolgozása. A munkacsoport – a KIM véleményének beszerzése mellett – elkészítette a kiskorúak idézéséhez fűződő tájékoztatókat, amelyek 2014-ben OBH elnöki szabályzatban kerülnek majd kiadásra, továbbá a kiskorúak életkori sajátosságainak megfelelő tájékoztatás elősegítése érdekében – közreműködött a www.birosag.hu internetes oldal gyermekközpontú igazságszolgáltatás almenüjének létrehozásában. Az oldal főként kiskorúaknak nyújt segítséget az igazságszolgáltatással összefüggő kérdések

megválaszolásában, valamint a munkacsoport anyagainak és a meghirdetett képzések, konferenciák közzétételével támogatja a bírák és a kiskorúak igazságszolgáltatásában részt vevő más jogi hivatásrendek munkáját, valamint minden érdeklődő számára tájékoztatást nyújt a programról.

2013-ban 5 törvényszék illetékességi területén volt kialakított gyermekmeghallgató szoba vagy sarok és 17 törvényszék rendelkezett a rendőrségi meghallgató szobák használatával kapcsolatos együttműködési megállapodással. Ki kell emelni, hogy a Gyulai Törvényszék illetékességi területén szinte minden járásbíróság rendelkezett meghallgató szobával vagy sarokkal.

Az OBH a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program keretében célul tűzte ki, hogy 2014. december 31. napjáig minden, 7 főnél nagyobb létszámú bírósági épületben gyermekmeghallgató szoba kerüljön kialakításra. Ennek érdekében az OBH elnöke 2013 szeptemberében pályázatot írt ki, melynek eredményeképpen összesen 44 ilyen új helyiség kialakítása kezdődött meg 2013 végén, átadásukra 2014-ben kerül sor. A pályázó bíróságok összesen 32,5 millió forint támogatásban részesültek. Mindennek azért van nagy jelentősége, mert a gyermekmeghallgató szobák teszik lehetővé, hogy a bíróság a 14 év alatti kiskorú gyermekeket – elsősorban büntető ügyek sértettjeit, tanúit, valamint a családjogi jogvitákban vagy a gyermek jogellenes külföldre vitele miatt indult ügyek érdekeltjeit – a nemzetközi előírásoknak megfelelően, a kiskorú életkori sajátosságaihoz, igényeihez alkalmazkodó, barátságos és megnyugtató környezetben hallgassa meg. Ezzel a kiskorú érdekeinek maradéktalan védelme mellett az eljárási cselekmények céljai is hatékonyabban érvényesülnek.

Az OBH tervei között szerepel a munkacsoport újjászervezése új feladatokra specializáltan. A munkacsoport kiemelt feladata lesz a kiskorúak ügyeiben eljáró bírák kijelölésének alapjául szolgáló multidiszciplináris képzés tananyagának összeállítása, valamint a kijelölés feltételrendszerének kidolgozása, együttműködés kialakítása civil szervezetekkel, hatóságokkal és más hivatásrendekkel. Az OBH 2013. év végén országos felmérést végzett a fiatalok ügyeiben 2011 szeptemberében bekövetkezett jogszabály-módosítás kapcsán. A felmérés azt vizsgálta, hogyan hatott a fiatalok büntető ügyeinek időszerűségére és szakmaiságára a fiatalok bírósága kizárólagos illetékességének megszüntetése. A 2014. év egyik nagy feladata a felmérés elemzése és annak alapján egy összegző tanulmány elkészítése lesz.

4.4.4. Tanúgondozás

Az OBH elnökének stratégiai céljai között szerepel a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése, ami a tanúk vonatkozásában azt jelenti, hogy a bíróságok elősegítik a tanúzási kötelezettség teljesítését: a tanú eljárási jogairól történő széles körű tájékoztatás adással, a tanúkkal való érzékeny bánásmóddal és a félelem nélküli tanúvallomás megtételével. A tanúvallomás a bírósági ügyek legfontosabb bizonyítási eszköze, kiemelt igazságszolgáltatási érdek ennek a bizonyítéknak a megszerzése, emiatt fontos a tanúk bíróságok iránti bizalmának erősítése. Éppen ezért az OBH a 2012-ben összegyűjtött országos tapasztalatok alapján 2013-ban kiemelten foglalkozott a tanúgondozással, mely a következő elemekből áll:

- a bírósági tárgyalásra idézett tanúk megfelelő tájékoztatása,
- a bíróságon megjelent tanúk várakozására elhelyezési feltételek biztosítása,
- a tanúkihallgatás körülményeinek javítása és
- a tanúvédelem infrastrukturális fejlesztése.

A 2013-ban a törvényszékeken 85 főt jelöltek ki tanúgondozónak és több mint 17 tanúmeghallgató szobát alakítottak ki. Jó példaként lehet megemlíteni, hogy a Zalaegerszegi Törvényszéken már 2008. szeptember 1-től bevezetésre került a tanúgondozás intézménye. 2013-ban 13 fő kijelölésére került sor tanúgondozóként és 1131 fő élt a tanúgondozás lehetőségével. A Zala megyében működő bíróságok a tanúknak kiadott idézés hátoldalán tájékoztatást adnak arról, ki a tanúgondozással megbízott kapcsolattartó munkatárs, akihez a tanúkenti megjelenéssel, a tanúzás módjával, a tanú jogaival és kötelességeivel kapcsolatos kérdéseikkel fordulhatnak, egyúttal megjelölik – vezetékes telefonszám és e-mail cím feltüntetésével – az elérhetőségeiket.

A tanúvédelemmel, tanúgondozással összefüggésben 2013-ban több jogszabály-módosítás történt, melyek azonban csak 2014-ben lépnek hatályba. A közigazgatási egyeztetésre bocsátott jogszabály-módosítási tervezeteket az OBH messzemenőig támogatta. A módosítások a következők:

- a Be. új 59/A.§ (1) bekezdésében 2014. március 15-től megjelenik a támogató intézménye, személye, aki kifejezetten a tanú vagy sértett érdekében kirendelt személy,
- a Be. 96. § (1) bekezdése 2014. január 1-étől árnyaltabban fogalmazza meg a tanú zártan kezelt adatainak körét és
- a 2013. évi CLXXXVI. törvény 44. § (2) bekezdése 2014. január 1-től külön kiemeli a gyermekbarát kihallgató helyiségek használatának lehetőségét azzal, hogy a nyomozási bíró a tizenegyedik életévét meg nem haladott tanú kihallgatása esetén ülését – ha illetékességi területén van erre rendszeresített helyiség – gyermekmeghallgató szobában is megtarthatja.

4.4.5. Ügyfél-elégedettség mérés

Az ügyfél-elégedettség mérést a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat – a 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás – 13. § (2) bekezdése tette lehetővé. Lényege, hogy az igazságszolgáltatásban megforduló ügyfelek névtelenül tölthetik ki az ennek mérésére szolgáló kérdőíveket és számolhatnak be arról, hogy elégedettek-e például a kezelőirodával, a tájékoztatói lehetőségekkel vagy éppen az épület biztonságával. A cél az, hogy a visszajelzések alapján minél inkább ügyfélbaráttá váljon az igazságszolgáltatás. 2013-ban még csak ajánlott volt a kérdőívek kitöltése, ezért csak néhány bíróságon alkalmazták.

2013-ban az ítéletábrák közül a Debreceni és a Szegedi Ítéletábra mérte minden szervezeti egységében az ügyfél-elégedettséget. A törvényszékek közül 8 törvényszék valamennyi bíróságán, továbbá 4 törvényszék egyes járás- vagy közigazgatási és munkaügyi bíróságain foglalkoztak ügyfél-elégedettség méréssel. Ezek közül ki kell emelni a Pécsi Törvényszéket, mert itt került sor a legtöbb állampolgár bevonására, összesen 1522 fő töltött ki kérdőívet.

Az ÁROP Szervezetfejlesztés Program keretében 7 törvényszék vállalta az ügyfél-elégedettség mérés bevezetését, illetve a már meglévő folyamatok fejlesztését: a Budapest Környéki, a Gyulai, a Székesfehérvári, a Szekszárdi, a Szombathelyi, a Veszprémi és a Zalaegerszegi Törvényszék. Ezen túlmenően a Miskolci, a Székesfehérvári és a Veszprémi Törvényszéken folyamatban van egy ún. „ügyfélcharta” kidolgozása és bevezetése is.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A BIIR rendszer továbbfejlesztésével az ítélezési és vezetői munkát segítő funkciók kialakítása a hatékony és időszerű ítélezés, továbbá a vezetői ellenőrzések eredményességének javítása érdekében
- A bírósági közvetítés megerősítése a bírósági szervezetrendszeren belül, a bírósági közvetítői hálózat országos kiépítése
- Annak megteremtése, hogy minden nagyobb (7 bírói létszámot meghaladó) járásbírószágon legyen lehetősége a feleknek a bírósági közvetítői eljárás igénybevételére
- A tudásmegosztás és a jó gyakorlatok megismerése érdekében szakmai találkozók szervezése a Nyitott Bíróság Program koordinátorainak
- Minden, 7 főnél nagyobb létszámú bírósági épületben gyermekmeghallgató szoba kialakítása
- A Gyermekközpontú igazságszolgáltatás munkacsoport újjászervezése az új feladatokra specializáltan

További hasznos információk:

- A bírósági szervezetről: <http://www.birosag.hu/birosagi-szervezetek>
- A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumokról: <http://www.birosag.hu/kozigazgatasi-es-munkaugyi-regionalis-kollegium>
- Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők meghallgatási jegyzőkönyveiről és pályaműveiről: <http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok-obh-eln-jogkore>
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/elnoki-hatarozatok>
- A még hatályban lévő OIT döntésekről: <http://www.birosag.hu/obh/oit-szabalyzatok>
- Az OBH elnökének beszámolóiról: <http://www.birosag.hu/obh/elnokek-beszamolo>
- A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/gyermekkozpontu-igazsagszolgalatas/folap>
- A bírósági közvetítésről: <http://www.birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras>
- A Nyitott Bíróság Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/nyitott-birosag>
- A bírósági tanúgondozásról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/a-birosagi-tanugondozasrol>

IV. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE

1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások
 - 1.1. A bírósági szervezet változásai
 - 1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások
 - 1.3. Az OBH elnökének jogkörét érintő változások
 - 1.4. Az OBH jogkörét érintő változások
 - 1.5. Változások a büntetőjog területén
 - 1.6. Változások a polgári jog területén
 - 1.7. Változások a közigazgatási jog területén
 - 1.8. Változások a szabálysértési ügyekben
2. Az OBH jogszabály-veleményezéssel kapcsolatos tevékenysége
 - 2.1. Az alkalmazott munkamódszerek
 - 2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények
 - 2.3. Kezdeményezések
3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések
 - 3.1. Az Alkotmánybíróság döntései
 - 3.2. Az Európai Unió Bíróságának döntései

Az OBH 2013. évi, az OBH elnökének stratégiai céljaival összefüggésben elért legfőbb eredményei:

I. A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék - független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek

- Jogszabály-módosítások véleményezésében aktív, érdemi részvétel
- A 2013. évi ügyforgalmi adatokban megmutató eredmények:
 - A Kúrián, illetve törvényszéki és járásbírói szinten a 2013. évi befejezések száma meghaladta a 2012. évit
 - 2013-ban összességében 40%-kal több (1.611.538) ügyet intéztek el a bíróságok a korábbi évhez képest
 - A bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma a 2012. év végi mennyiséghez képest 3,6%-kal, 2011. év végihez képest pedig 8,8%-kal csökkent
 - Polgári pereknél a befejezések száma (332.120) meghaladta az érkezést (331.473)
- A bírósági szervezeten belüli érkező kezdeményezések eredményes képviselete
 - Ítéletábrák illetékességi körének változása
 - Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességének megszüntetése a külföldi ítélet érvényének elismerése iránti ügyekben
 - Büntető ügyekben a kiemelt minőségű ügyek csökkentése
- Az előterjesztésre kerülő normaszövegek kialakításában eredményes részvétel
- A bíróságok és a Kúria javaslatainak összegzése, megjelenítése
- Összefoglaló tájékoztatók kiadása a jogszabályok változásairól és az új jogintézményekről

II. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

- A jogszabály-veleményezést segítő bírósági szakértők körének bővítése
- Bírósági titkárok jogkörének bővítése, jogállási helyzetük alkotmányos pontosítása
- Eljárások egyszerűsítése: szabálysértési tárgyalás, minta alapú cégeljárás
- Bírósági közvetítés országos hálózatának megerősítése
- Részvétel a bírói felső korhatárral kapcsolatos normák – bírói érdekeket megjelenítő újraszabályozásban

III. A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, kiszámíthatósága

- OBT jogkörének bővítése révén bővült a hatásköre a bíróságok központi igazgatása felügyeleti testületének:
 - Szolgálati bíróságok ellenőrzése (jóváhagyási jog: ügyrend, ügyforgalom, ítélezési gyakorlat) és beszámolóinak közzététele
 - Bírák Etikai Kódexének elfogadása és közzététele
 - Bírák nyugállományba helyezése esetén döntés a munkavégzés alóli felmentésről

IV. A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése

- Fogasztói jogok érvényesítésének könnyítése illetékességi szabályok módosításával a fogyasztó lakhelyéhez igazodóan
- A távoltartási törvény alanyi jogvédelmi (hozzátartozói) körének kiszélesítése
- Polgári és büntetőeljárásban a kiskorúak (illetve a fiatalkorúak) részére szolgáló tájékoztató minták elkészítése és alkalmazása
- A szabálysértési eljárás tájékoztató iratmintáinak kidolgozása; a szabálysértési eljárás egyszerűsítése
- A bírósági közvetítés intézményének széles körben való elterjesztése

1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások

A 2012. január 1. napjával hatályba lépett, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) a beszámolási időszakban is meghatározó keretet biztosított a bíróságok működéséhez. A bíróságok központi igazgatási feladatait az OBH elnöke látta el, míg a bíróságok szakmai irányítása a Kúria feladata volt. Erősödött az OBH elnöke felett felügyeletet gyakorló OBT jogköre is.

1.1. A bírósági szervezet változásai

1.1.1. A Bszi. 2013. január 1. napjától hatályos rendelkezései

A közigazgatási és munkaügyi bíróságok, illetve a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok 2013. január 1-jétől kezdték meg munkájukat. A megyékben, illetve a fővárosban működő, összesen 20 db közigazgatási és munkaügyi bíróság első fokon jár el a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó, valamint a törvény által hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok a közigazgatási és munkaügyi bíróságok szakmai testületei. Az országban 6 regionális kollégium működik:

- az Észak-Magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye, Nógrád megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye;
- az Alföldi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Békés megye, Csongrád megye, Hajdú-Bihar megye és Jász-Nagykun-Szolnok megye;
- a Közép-Magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Bács-Kiskun megye és Pest megye;
- az Észak-Dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Győr-Moson-Sopron megye, Komárom-Esztergom megye, Vas megye, Veszprém megye és Zala megye;
- a Dél-Dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Baranya megye, Fejér megye, Somogy megye és Tolna megye és
- a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium – illetékességi területe: Budapest főváros.

A városi bíróságok megnevezése járásbíróságra változott, a fővárosi kerületi bíróságok elnevezésének megtartása mellett. Hatástanulmányokból levont következtetések alapján az első fokon eljáró bíróságok illetékesességének földrajzi tagolása megmaradt, miközben a közigazgatási járások rendszere – néhány helyen ettől eltérő lefedettséggel – került kialakításra.

1.1.2. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosítása 2013. szeptember 1-jei hatállyal

A törvénymódosítással Jász-Nagykun-Szolnok megye a Szegedi Ítéltábla, míg Heves megye a Debreceni Ítéltábla illetékessége alá került. Ezáltal sikerült csökkenteni a Fővárosi Ítéltábla illetékességi területét, és így az ügyérkezési terhelésének mérséklése is elérhetővé vált. Ez akkor is eredmény, ha a megnövekedett devizahiteles ügyérkezés miatt számottevően még nem csökken az ide érkező ügyek mennyisége.

1.1.3. Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény 2014. január 1. napjától hatályos rendelkezései

A Bszi. 2014. január 1-jétől hatályos módosítása folytán a Magyar Igazságügyi Akadémia kizárólag az OBH elnöke által meghatározott működési feltételek, valamint szakmai és gazdasági működési alapelvek szerint látja el a bírák és igazságszolgáltatásban közreműködő más személyek képzését. Emellett az egységes központi fogalmazóképzés feladatainak ellátása is az OBH elnökének hatáskörébe került. A központi képzés felelőssége és annak infrastrukturális feltételei ezáltal a bírósági szervezeten belül maradtak. Ennek megfelelően módosultak az OBH elnöke és a legfőbb ügyész közötti együttműködésre vonatkozó előírások. Az ítéltáblai elnökök a jövőben az illetékességi területükön működő bíróságok bírái és igazságügyi alkalmazottai képzésének koordinálásában a jogszabályi rendelkezés szerint is részt vehetnek.

Bevezetésre került a Kúria főtitkári, illetve főtitkár-helyettesi vezetői tisztsége annak érdekében, hogy mint bírósági vezetők hatékonyan segítsék a Kúria elnökének a Kúriára vonatkozó igazgatási tevékenységét. A főtitkár ellátja a Kúria működésével, az elnöki döntések előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos szervezési, ellenőrzési, koordinációs, valamint a szervezeti és működési szabályzat szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat. Továbbá a Kúria elnöke egyes, a törvényben meghatározott igazgatási jellegű feladatait a főtitkár, illetve a főtitkár-helyettes útján is gyakorolhatja a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint.

1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások

1.2.1. Felső korhatár, rendelkezési állomány, kompenzáció

Az Alkotmánybíróság a 33/2012. (VII. 17.) AB határozatában megállapította, hogy a Bjt. 90. § ha) pontja – amely szerint a bírót fel kell menteni, ha a rá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte – valamint 230. §-a – amely a ha) pont szerinti felmentésekre vonatkozóan tartalmazott átmeneti rendelkezéseket – alaptörvény-ellenes, ezért azokat a hatályba lépésük napjára visszaható hatállyal 2012. január 1. napjával – megsemmisítette. A 33/2012. (VII. 17.) AB határozat nyomán elindult jogalkotást az OBH elnöke kiemelt figyelemmel kísérte és a bírói kar által véleményezett javaslatokat terjesztett elő a jogalkotónak. A felső korhatár fokozatos bevezetését célul tűző és a nyugdíjazással érintettek számára választási lehetőséget, a nem vagyoni jellegű kártérítéshez hasonló kompenzációt biztosító 2013. évi XX. törvény elfogadására 2013. április 2-i hatálybalépéssel került sor.

Az új törvény rendezte a felső korhatár megállapításával kapcsolatos szabályokat, bevezette a rendelkezési állomány intézményét és részletes szabályokat állapított meg a felmentett bírák szolgálati viszonyának helyreállításakor követendő eljárásra. A szabályozás alapelve, hogy a 10 éves átmeneti időszak végén a felső korhatár és az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár azonosan a betöltött 65. életév lesz. A rendelkezési állomány a nyugellátás folyósítása mellett a szolgálati viszony sajátos módon történő fenntartását teszi lehetővé azon bírák számára, akik vállalják a törvényben írt feladatok ellátását rugalmasabb munkavégzési keretek között.

1.2.2. Bírók és bíróságok integritása

2013. június 1-jei hatályal módosult a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.). A munkavállaló ellen előterjesztett keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának előírásával egyértelművé vált, hogy a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt kizárólag a munkáltató perelhető. Új rendelkezések kerültek beiktatásra a bírák tanúkenti idézésével összefüggésben, amelyek a tanúkenti pozícióban álló bíró személyes adatainak védelmét szolgálják.

A nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályainak megállapításáról szóló 2013. évi LXXII. törvény egyes rendelkezései hatással voltak az igazságügyi jogviszonyokra is. A 2013. június 3-án kihirdetett törvénymódosítás értelmében az ellenőrzés hatálya alá tartozó munkaköröket, tisztségeket betöltő személy esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés bármikor megismételhető és az illető akár titkosszolgálati eszközökkel is megfigyelhető. A törvény emellett új szabályozást vezetett be a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső egyes jogviszonyok meghatározása során: a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében közjogi szervezetszabályozó eszköz kiadásakor a belügyminiszter egyetértése, munkáltatói intézkedésnél a jóváhagyása szükséges. Ebből következően további feladat hárul az OBH-ra a megfelelő belső szabályzat kialakítását illetően.

A 2013. évi LXXII. törvény kapcsán az Alkotmánybíróság a beszámolási időszakot követően meghozott 9/2014. (III. 21.) AB határozatával kimondta, hogy a folyamatos ellenőrzés alatt állásra és a titkos információgyűjtésre vonatkozó szabályok alaptörvény-ellenesek. Ugyanakkor a bíróság azt is megállapította, hogy a magánszféra, a családi élet védelme, valamint a nemzetbiztonsági érdek érvényesítése között kellő egyensúlyt teremtő, más szabályozás alkotmányos lehet. Ez a döntés nem érintette a majdani OBH elnöki szabályzatra tartozó egyéb kérdéseket.

1.2.3. Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény által 2014. január 1-jei hatályal módosított rendelkezések

1.2.3.1. A Bjt. módosuló rendelkezései

A bírói álláspályázatok esetén a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontok között – mint pl. a joggyakorlati idő szakmai értékelése, a jogi szakvizsga letételét követő gyakorlati idő tartama, a jogi szakvizsga eredménye, tudományos fokozat – szerepel a bírói tanács általi meghallgatás eredménye is. A bírói tanácsok pályázati rangsor felállításával kapcsolatos működésének átláthatósága érdekében szükségessé vált a bírói tanács írásbeli indokolási kötelezettségének bővítése.

Az Alkotmánybíróság 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában foglaltakra figyelemmel kiegészült a Bjt. 20. § (1) bekezdése azokkal az esetkörökkel, amelyek fennállása esetén az OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke dönthet akként, hogy a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, és így eredménytelenné nyilvánítja a pályázatot.

Az OBH-ba határozott időre kinevezett bíró is beosztható tekintettel arra, hogy a határozott időre kinevezett bírák is rendelkezhetnek olyan speciális tudással, ami a bíróságok központi igazgatásában való részvétel során jól hasznosítható. A beosztás alatt ugyanakkor a rövidebb bírói múlttal rendelkező bírák olyan igazgatási tapasztalatot is szereznek, amely későbbi ítélkező munkájuk során nagyobb rálátást biztosíthat a bírósági szervezet egészének működésére.

Törvényi szinten meghatározásra kerültek a szolgálati bíróság éves tájékoztatójának alapvető tartalmi követelményei. A törvény alapján az OBT központi igazgatási feladatává vált a szolgálati bíróság éves tájékoztatójának jóváhagyása.

A törvény kiegészítette a fegyelmi eljárás szabályait a szolgálati bíróság működése során felmerült gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével. Ha a bíróval szemben szándékos bűncselekmény elkövetése miatt büntetőeljárás indult, a fegyelmi eljárást kezdeményező elnök rendelkezhet arról,

hogy az eljárás alá vont bíró tárgyalási tevékenységet ne végezzen. Változtak a bírói tisztségből való felfüggesztésre vonatkozó rendelkezések, és bővült a kiszabható fegyelmi büntetések köre (két fizetési fokozattal való visszavetés lehetősége), valamint a szolgálati bíróság tanácsa elrendelheti a fegyelmi büntetés hatálya alóli mentesítés alkalmazásának kizárását.

Változott a bírák soron kívüli értékelésének kötelező elrendelésére vonatkozó szabályozás. Ez alapján soron kívül értékelni kell a bíró tevékenységét, ha valamely általa tárgyalt per – anélkül, hogy a perben eljáró bíró személyében változás történt volna – két éven túl van folyamatban, és a per iratainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy a per ésszerű időn belüli befejezését késleltető, a bíró önhibájából bekövetkezett mulasztás történt.

1.2.3.2. Az igazságügyi alkalmazottak jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (lasz.) módosítása

2014. január 1. napjától a törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a jövőben a Kúrián, illetve az OBH-ban a feladatok ellátását tudományos ismereteikkel szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselőként főtanácsadók segítsék.

A bírákhoz hasonlóan bírósági titkár is beosztásra kerülhet az OBH-ba. A beosztás időtartama alatt a bírósági titkár felett az OBH elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat; a bírósági titkár a hivatali tevékenysége során köteles végrehajtani az OBH elnökének intézkedéseit, utasításait. Garanciális szabály, hogy a bírósági titkárt hivatali beosztásának megszűnését követően a hivatali tevékenységét megelőző szolgálati helyre kell beosztani.

1.3. Az OBH elnökének jogkörét érintő változások

Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása 2013. március 25. napjával alaptörvényi szintre emelte, hogy az OBH elnökét a bírák közül kilenc évre az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával választja meg a Parlament. Az Alaptörvény ötödik módosítása 2013. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte azt az alaptörvényi rendelkezést, amely az OBH elnökének meghatározott ügycsoportok tekintetében az eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó jogát biztosította.

Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény által módosított rendelkezések 2014. január 1. napján léptek hatályba az alább ismertetettek szerint.

Az OBH elnöke jogosult az egyes bíróságok tekintetében a szükséges bírói létszám mellett a szükséges igazságügyi alkalmazotti létszámot is meghatározni, bírósági közvetítői tevékenységet végző bírakat kijelölni, az egyes kijelöléseket megszüntetni, továbbá feladatai ellátása érdekében jogosult betekinteni a Bíróságok fejezetéhez tartozó költségvetési szervek által kezelt adatokba. Megszüntetésre került az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettesei közötti különbségtétel. Az OBH elnökhelyettese igazságügyi alkalmazott is lehet, így meghatározásra került, hogy egyes esetekben az OBH elnökének helyettesítésére kizárólag az OBH bíró elnökhelyettese jogosult.

1.4. Az OBT jogkörét érintő változások

2013. szeptember 26-i hatállyal az egyes törvényeknek az Alaptörvény ötödik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCVII. törvény a bírósági szervezeten belüli jogköröket tovább pontosította. Kimondta, hogy az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, és e feladatai mellett közreműködik a bíróságok igazgatásában.

Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény által módosított, 2014. január 1-jén hatályba lépett rendelkezések a következők: az új szabályok értelmében a szolgálati bíróság évente tájékoztatja az OBT-t az ügyforgalmáról, illetve az ítélezési gyakorlatáról, emellett a törvény az OBT hatáskörébe utalta a bírák Etikai Kódexének elfogadását is.

Hasonlóan új rendelkezés, hogy a kollégiumvezetői pályázatokat az összbírói értekezlet mellett az adott kollégiumnak is véleményeznie kell. Tekintettel arra, hogy ez esetben a pályázatot két szerv véleményezi, szükséges volt annak rögzítése, hogy bármely véleményező szerv javaslatától tér el az OBH elnökének, illetve a Kúria elnökének a döntése, az eltérés indokairól az OBT-t tájékoztatni kell.

1.5. Változások a büntetőjog területén

2013. július 1-jén hatályba lépett az új Büntető Törvénykönyv. Ettől a naptól a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) módosításával a törvényszékek, a törvényszékek székhelyén lévő járásbíróóságok, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság kizárólagos hatásköri, illetve illetékességi körébe tartozó ügyek és ügycsoportok listája változott az új Btk.-nak megfelelően. 2013. szeptember 1-jétől a büntetőeljárásban a soronkívüli ügyek egy helyen kerültek szabályozásra a sorrendiség meghatározásával, a törvényszéki hatáskörbe tartozó, valamint a kiemelt jelentőségű ügyek köre ugyanakkor szűkült. 2013. július 1. napjától a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. (Bv. tvr.) is számos ponton módosult.

1.6. Változások a polgári jog területén

2013. második felében került sor az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő törvénymódosítások elfogadására, illetve megindult a rendeleti szintű szabályok módosításának előkészítése. Az új rendelkezések a polgári jog valamennyi területét érintették. A jogszabályok tervezetének véleményezése során az OBH elnöke a bíróságok szakmai észrevételei és javaslatai figyelembevételével járt el. (A megváltozott jogszabályok részletes felsorolását az IV.1. számú melléklet tartalmazza.)

2013. július 1. napjától a lánctartozások felszámolása érdekében a 2013. évi XXXIV. törvénnyel egy új szakértői szerv, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Teljesítésigazolási Szakértői Szerv került felállításra. Ehhez kapcsolódóan 2013. szeptember 1-jétől egy új eljárás, a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított peres eljárás bevezetésére került sor, amelynek szabályaival a Pp. kibővült.

1.7. Változások a közigazgatási jog területén

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 2013. július 1-jével hatályba lépett, és módosított rendelkezései szerint egyszerűsödött a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások (szeüsz-ök) bejelentési- és engedélyezési eljárása. Engedélyeztetni kizárólag a nem hatóság által nyújtott, szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat kell, és az Elektronikus Ügyintézési Felügyelet a működési dokumentáció megléte esetén kiadja az engedélyt. Lehetőség lett rész-szeüsz-t nyújtani, pl. hitelesítés-szolgáltatáson belül időbélyegzés-szolgáltatást. Új szeüsz-öket vezettek be: az iratkezelési rendszerek közötti iratáthelyezést, a központi érkeztetési ügynököt és a központi kézbesítési ügynököt. Az ügyfél-regisztrációs eljárás részletkérdései is kidolgozásra kerültek.

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény, illetve azzal összhangban a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 2013. július 1-jétől hatályba lépő módosítása megteremtette a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelmek elutasítása, a vízum megsemmisítése, visszavonása, illetve a 2007. évi II. törvény szerinti meghosszabbítása tárgyában hozott másodfokú közigazgatási határozatokkal szemben a bírósági felülvizsgálat lehetőségét.

A törvénymódosítás a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény módosításával bevezette a menekültügyi őrizet jogintézményét. Korábban a menedékkérők őrizetbe vételére vonatkozó szabályokat az idegenrendészeti jogszabályok tartalmazták. Az új rendelkezések bírósági eljárásokkal kapcsolatos szabályai összhangban állnak az idegenrendészeti őrizet szabályaival.

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a Gazdasági Versenyhivatal eljárásaival összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2013. évi CCI. törvény 2014. január 1., illetve július 1. napjától hatályba lépő, átfogó módosításának célja a Gazdasági Versenyhivatal eljárására vonatkozó szabályozás felülvizsgálata, a versenyjogi követelmények maradéktalan, zökkenőmentes, hatékony és eredményes érvényesítése volt. A módosítás több rendelkezése is érintette a Gazdasági Versenyhivatal által hozott határozatok bírósági felülvizsgálatának szabályait.

1.8. Változások a szabálysértési ügyekben

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásokról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal a törvényszékek elnökeinek biztosítja, hogy a szabálysértési ügyekre a területükön működő bíróságokat jelöljenek ki, és az ún. átváltoztatható ügyekben kötelezettség helyett az ügyfél által kezdeményezhető lehetőségként szabályozza a tárgyalás tartását. 2014. január 1-től pedig bevezetésre kerültek a szabálysértési eljárásban alkalmazható közvetítői eljárás szabályai.

2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége

2.1. Az alkalmazott munkamódszerek

2.1.1. Célok, prioritások

A Bszi. 76.§ (1) bekezdésének e) pontja szerint az OBH elnöke az általános központi igazgatási feladatkörében a bíróságok véleményét beszerezve és összegezve véleményezi – az önkormányzati rendeleteket kivéve – a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét. A Bszi. 76.§ (1) bekezdésének d) pontja alapján az OBH elnöke a bíróságokat érintő jogszabály alkotására tehet javaslatot a jogszabályalkotás kezdeményezésére jogosultnál. Az OBH elnökét ennek a jogkörének és köteletségének teljesítésében a Jogszabály-véleményezési Osztály segítette. Elsődleges feladat a bírósági szervezetrendszer, a bírósághoz való hozzáférést és költséghatékonyságot biztosító jogszabályok fokozott figyelemmel kísérése, a bírósági vélemények strukturált beszerzése, a javaslatok megfogalmazása és előterjesztése az illetékes minisztériumok, hatóságok, illetve a törvényhozás felé.

A jogszabály-véleményezés és jogalkotási javaslatétel mint feladatok nem csupán jogszabályi kötelezettségek teljesítését jelentik, hanem a megalapozott és időszerű ítélkezés elősegítésére is alkalmasak azáltal, hogy a véleményekben és javaslatokban a jogalkalmazás során felmerült problémákra adott válaszok is megjelennek. Ahogyan azt az elmúlt időszak is igazolta, a jogalkotással kapcsolatos, az OBH által tanúsított proaktivitás számos eredményt hozott a megalapozottság és időszerűség javítása terén.

A 2013. évi ügyforgalmi adatok az OBH előrettekintő jogszabály-módosítási kezdeményezéseinek fontosságát és eredményességét mutatták, e körben négy eset külön is kiemelésre érdemes:

- Az első a 2013. szeptember 1-jétől hatályos, a büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény, amely szűkítette a törvényszéki hatáskörbe tartozó bűncselekmények, illetve a kiemelt jelentőségű ügyek körét is. Ezen bírósági jogszabály-módosítási kezdeményezés nélkül az ügyérkezés a törvényszéken számottevően emelkedett volna, azonban a 2013. év 4 utolsó hónapjának átlaga már alatta maradt az egy évvel korábbi mennyiségnek, így jelentősen mérsékelve az egyébként összességében 3,8%-os emelkedést mutató büntető peres érkezés növekedésének volumenét.
- A második a csőd- és felszámolási eljárások, ahol az előző években tapasztalt jelentős emelkedést követően 2013-ban már ismét csak a 2006-2007. évekéhez hasonló mennyiségű ügy indult, és erőteljesen, 31%-kal, vagyis 22.302-re esett vissza az érkezett ügyek száma a Ctv. 2012. március 1-jei hatállyal történt módosítása következtében. Ennek indoka, hogy megszűnt az esetek többségében felszámolásba forduló ún. kényszer-végelszámolás intézménye.

- A harmadik példa az ítélőtáblák illetékességi körének 2013. évi megváltoztatása, ami a büntető ügyeket vizsgálva a Fővárosi Ítélőtábla részesezésének csökkenését eredményezte. A jogszabály-módosítás a polgári ügyekben is a kívánt hatással járt, azonban a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása miatt indult perek (ún. devizahiteles ügyek) számára Fővárosi Törvényszéken tapasztalt 27%-os növekedése elenyésztette azt.
- A negyedik változás, hogy a Szabs. tv. a 2012. évtől közvetlen bírósági peres útra utalta a pénzbírság és helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló eljárásokat. Ebből következően a 2013. év során 260 ezerrel több – összesen 370 ezer db – peres ügy érkezett a járásbírókhoz, mint a jogszabály-módosítást megelőző 2011. évben. Hónapról hónapra nőtt az ügyhátralék: 2012. augusztustól egy év alatt 41 ezer ügyel több érkezett az ugyanezen időszak alatt befejezett ügyeknél. Ezért az OBH elnökének kezdeményezésére 2013. szeptember 1-jétől a Szabs. tv. az elkövető kérelmétől tette függővé a tárgyalás tartásának szükségességét. A módosítás eredményeképpen megváltozott az érkezett és befejezett ügyek aránya: 2013 szeptembere és decembere között a befejezések száma 5-8 ezerrel meghaladta az érkezést, és e 4 hónap átlagát tekintve a befejezésszám 33,5 ezerre emelkedett. A 2013. január - 2013. augusztus közötti időszakban havonta átlagosan megtartott 26 373 szabálysértési tárgyalás helyett 2013 szeptembere és 2014 januárja között csak 12 798 tárgyalást tartottak a bíróságok (a korábbi tárgyalási szám 48,5%-át). A Szabs. tv. módosítása tehát meghozta a kívánt eredményt, amivel hosszabb távon reális esély van a szabálysértési peres ügyekben felhalmozódott hátralék csökkentésére.

A 2013. évi jogalkotásban a megelőző évben kitűzött célok szem előtt tartásával történt hathatós részvételünk folytán a nyugállományba helyezett bírák szolgálati jogviszonyának rendezése megtörtént, illetve a Bjt. és az Iasz. számos ponton módosult a bírói és igazságügyi alkalmazotti életpálya megújítása érdekében. A bírósági közvetítést végzők személyi köre kibővült, a bírósági titkárok hatásköre nőtt, a Be. és Pp. kodifikációban a bírák jelentékeny számban képviseltetik magukat. A fogyasztói jogok érvényesítése egyszerűsödött az illetékességi szabályok módosításával. Az elektronikus eljárások megfelelő ütemezés és felkészülési idő mellett indulhatnak el a vonatkozó rendelkezések hatálybalépésének módosításával.

Kiemelkedő szereppel bír a bírósági tapasztalatok és a bírói gyakorlatok hatékony becsatornázása a jogalkotási folyamatokba. A cél az, hogy a bírósági szervezet egészének tudása megjeleníthető legyen. E célkitűzés megvalósítása érdekében az OBH koordinációs, támogató és közvetítő szerepet tölt be, a bírói kart segíti abban, hogy véleményét megfogalmazhassa, és az hasznosulhasson a jogalkotásban. Mindez végső soron a bírósági jogalkalmazás hatékonyságát erősíti.

2.1.2. Külső kapcsolatok

Az OBH a 2013. évben is folyamatosan figyelemmel kísérte a bíróságokat érintő jogszabályalkotást, és eleget tett a jogszabály-veleményezéssel, illetve jogalkotási javaslattétellel összefüggő feladatainak. Ennek során az OBH kapcsolatot tartott a minisztériumokkal és más közigazgatási szervekkel is.

2.1.3. Munkamódszerek

A jogszabály-veleményezés során olyan munkamódszerek kialakítása szükséges, amelyek biztosítják, hogy a rendelkezésre álló – általában rövid – határidő alatt a tervezetek véleményezése a bírósági szervezet széles körű tudásbázisának bevonásával történhessen meg, ennek során az OBH véleménybekérési, összegzési és visszacsatolási folyamatai időszerűen és megfelelő szakmai színvonalon valósulhassanak meg.

A 2013-ban indult – részben uniós finanszírozású – ÁROP 1.2.18/A. Szervezetfejlesztési Projekt keretein belül megkezdődött a jogszabály-veleményezés helyzetének és nehézségeinek áttekintése. E folyamat 2014. év közepéig tart, amelynek eredményeként megújul ezen OBH feladatkör ellátás belső struktúrája. Az átalakítás a jogszabály-veleményezés hatékonyságának növelésére és az esetenként rendkívül rövid határidejű véleményezések megoldására kíván megfelelő szervezeti és minőségi választ adni.

2.1.3.1. Véleménybegyűjtés körlevelek és szakértő bírák által

A szolgálati út betartásával – a bírósági elnökök részére címzett körlevelek útján – történő véleményezés mellett az OBH működését a soron kívüli véleményezéseknél egy szűk, néhány kollégiumvezetőből, illetve bíróból álló szakértői gárda támogatta. Bevonásukkal az OBH elnöke az igazságszolgáltatást közvetlenül érintő jogszabály-módosításokra minden esetben érdemi észrevételeket tudott megfogalmazni. Minderről rendszeresek a visszajelzések és tájékoztatások a bírói kar felé.

2.1.3.2. Kérdőívek

2013 nyarán az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő jogszabály-módosítások véleményezésekor az észrevételezés a bírósági intraneten közzétett és a bírák által elektronikusan kitölthető kérdőív útján történt a véleményezési folyamat kiegészítéseként. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium már a szakmai egyeztetésbe bevonta az OBH-t, ekként elegendő idő állt rendelkezésre az országos gyakorlat kérdőívek megválaszolásával való feltárására és a megoldási javaslatok összegyűjtésére. A minisztériummal kialakult hatékony együttműködés lehetővé tette a bírósági szervezet jogalkotásba történő fokozott bevonását.

2.1.3.3. Protokollok

A hatékonyság növelése érdekében elengedhetlenné vált a véleményezés különböző folyamatainak megfelelő, előre meghatározott eljárásrendek (protokollok) leírása, amely 2013-ban megkezdődött.

2.1.3.4. Szakértői hálózat

Az eljárásrend formalizálása szorosan összefügg egy, a jogszabály-veleményezést segítő, állandó bírói szakértői hálózat kialakításával. A szakértői hálózat kiépítésének célja már korábban is megfogalmazódott, de a működési feltételek pontos meghatározása, a hálózat tevékenységének elindítása még váratott magára.

2013 nyarán a törvénykezési szünet idejére az OBH elnökének felkérésére valamennyi bíróság kijelölte a Ptk.-hoz kapcsolódó jogszabályok észrevételezésben részt vevő bírait és bírósági titkárait, akik neve, szolgálati helye, elérhetősége és szakterülete az OBH által összeállított táblázatokban feltüntetésre került, ekként a Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő jogszabály-módosítások véleményezésénél közvetlenül is megkereshetők voltak. Eredményes próbája volt ez a kiépítendő szakértői hálózatnak, amelynek szükségességét a számos bírósági észrevétel jogszabályokba való tényleges beépítése alá is támasztotta.

2.1.4. Tájékoztatás

A jogszabály-veleményezés és jogalkotási javaslattétel elősegítésén felül az OBH kiemelt feladata a bírák tájékoztatása, hogy ezzel is hozzájáruljon a magas színvonalú ítélkezési tevékenységhez.

Az OBH az elfogadott jogszabályokról tájékoztatókat ad ki még a hatálybalépést megelőzően, ezzel segítve a felgyorsult tempójú jogalkotáshoz való alkalmazkodást. A tájékoztatók a bírósági elnökök részére megküldött körlevelek mellékletét képezik, illetve felkerülnek a bíróságok központi intranetes oldalára, valamint rövid hírként az internetre is.

2.1.5. A nagy eljárási kódexek kodifikációja

Az OBH elnöke már 2012-ben kezdeményezte mind a polgári perjogi, mind a büntetőeljárási törvények új, kódex szintű kodifikációs munkájának megkezdését. Ezen jogalkotási kezdeményezés indoka az volt, hogy a hatékony igazgatási munkát, az eljárások ésszerű határidőn belül történő befejezését hátráltatja az eljárási normák inkoherenciája, a megváltozott anyagi jogi normák követelményeinek való meg nem felelése.

Az OBH elnökének a kodifikáció kiemelkedő fontosságára rámutató felelős kezdeményezésében a társadalmi, a jogi-szakmai elvárások és a bíróságok igazgatási elvárásai is megfogalmazódtak. A kezdeményezés hatására – bírósági szervezésben – még 2012-ben büntetőeljárási, majd 2013-ban

a Kúrián az elméleti jogtudomány és a gyakorlat tapasztalatait bemutató konferenciák megtartására került sor. Ezek eredményessége is hozzájárult ahhoz, hogy a nagy eljárási kódexek reformja 2013-ban megindulhasson. A Kormány által felkért kodifikációs bizottságok munkájában az OBH is képviseli a bíróságokat, illetve ezekben a munkákban bírók közvetlenül is részt vesznek.

A polgári perjogi kodifikációról szóló 1267/2013. (V. 17.) Korm. határozat célkitűzései alapján 2013. év végén kidolgozásra került az OBH perjogi kodifikáció stratégiája. A 2013. év második felében az OBH elnöke megbeszélést folytatott a Polgári Perjogi Kodifikációs Főbizottság elnökével, amelyen megállapodás született arról, hogy a bíróságok és az OBH elnöke teljes körűen és érdemben támogatják a kodifikációs munkát.

A büntetőeljárás törvény 2013. évi kodifikációjának megkezdésekor az OBH elnöke a jogalkotási folyamat téziseit tartalmazó előterjesztésre érdemi szakmai véleményt terjesztett elő. Az OBH valamennyi bíróság bevonásával és a Kúria szakmai részvételével készült egységes és koncepcionális javaslata az ítélezési gyakorlat tapasztalatait és elvárásait hangsúlyosan jelenítette meg. 2013. év végén megkezdődött a büntetőeljárás törvény kodifikációját támogató, a szakmai információcserét és a bírósági tudásanyag közvetítését biztosító OBH munkacsoport 2014. első félévében történő felállításának előkészítése.

2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények

2013-ban az OBH-ba 327 db jogszabály-veleményezési ügy érkezett, a véleményezett tervezetek és javaslatok küldő szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

Küldő szerv	Érkezett ügyek száma	Ügyek jellege
Belügyminisztérium	57	jogszabály-tervezet
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium	56	jogszabály-tervezet
Emberi Erőforrások Minisztériuma	50	jogszabály-tervezet
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	42	jogszabály-tervezet
Nemzetgazdasági Minisztérium	19	jogszabály-tervezet
Vidékfejlesztési Minisztérium	1	jogszabály-tervezet
Országgyűlés honlapjáról	4	jogszabály-tervezet
Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal	1	OBH és a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal együttműködése
Bíróságok	15	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
Kúria	4	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
OBH szervezeti egységei	23	észrevételek, javaslatok kérése
Bírósági szervezeten és minisztériumokon kívüli külső szervek	5	tájékoztatás kérése
Egyéb, nem kodifikációs ügyek	50	vegyes, más osztályok, főosztályok ügyeihez kapcsolódó teendők

A folyamatban volt ügyek többségében az OBH elnöke – a bíróságok, illetve bírák bevonásával – érdemi észrevételeket tett a jogszabály-előkészítő minisztériumok előterjesztéseire, valamint jogalkotási javaslatokat fogalmazott meg. A bíróságok, illetve bírák észrevételezésre felhívása és a válaszok folyamatos beérkezése folytán egy-egy ügyben nem volt ritka az 5-10 levélváltás sem. A közigazgatási egyeztetés mellett gyakoriak voltak a szakmai egyeztetések, a személyes konzultációk is.

A véleményezett, főbb jogszabályokat, a módosítás lényegét, a sikeres OBH javaslatokat, illetve azoknak az OBH elnök stratégiai céljaihoz való illeszkedését a IV.1. számú melléklet tartalmazza. A véleményezés és a jogalkotási javaslatétel általában szorosan összefonódik, ezért a melléklet mind a véleményezett jogszabályokat, mind pedig az önálló javaslatokat feltünteti.

A melléklet szerinti táblázatban szereplő, az OBH elnöke által véleményezett jogszabályok közül ki kell emelni az elektronikus eljárásokat, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatást, a bírósági közvetítést, az eljárási és ügyviteli hatékonyságot, a bírósághoz való hozzáférést segítő, illetve a bírósági szervezet integrálását előmozdító, alábbi szabályokat.

2.2.1. Elektronikus eljárások

Az OBH folyamatosan részt vett – jogi és informatikai végzettségű szakemberek bevonásával – a bírósági eljárások elektronizálására irányuló jogalkotásban és koordinálta a bíróságokat érintő informatikai fejlesztések megvalósítását. Ugyanakkor szükségessé vált a beszámolási időszak második felében az informatikai és jogi tapasztalatok áttekintése és a bíróságokat érintő elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó jogszabályi előírások felülvizsgálata.

A 2013. december 17-én elfogadott, az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény a bíróságok elektronikus eljárását érintő jogszabályok olyan tartalmú módosítását és kiegészítését rendelte el, amely reális és vállalható határidők kitűzésével elősegíti az eljárások bevezetéséhez és működtetéséhez szükséges informatikai rendszerek kialakítását, tesztelését, és fokozatos bevezetését. A fenti informatikai fejlesztésekkel egyidejűleg folyamatos előkészítés, megvalósítás alatt állnak a jogszabályi kötelezettségen alapuló – köztük az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő – elektronikus eljárások és az OBH saját kezdeményezésű projektjei is.

A IV.2. számú melléklet szerinti táblázat a bírósági eljárásokat érintő elektronikus kapcsolattartás jogszabályi hátterét és a rendelkezések hatálybalépését tekinti át.

2.2.2. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program terén a 2013. évben kitűzött célok megvalósultak. Mind büntető, mind polgári ügyszakban kidolgozásra kerültek a kiskorúak idézésére és tájékoztatására szolgáló nyomtatványok, melyek a kiskorúak számára az életkoruknak megfelelően adnak eligazítást az eljárás során velük történekről.

Normaszöveg szintű javaslat készült a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollatról szóló 2009. évi LXXII. törvény számos rendelkezésének módosítására, mely 2014. március 15. napjától kezdődő hatállyal beépítésre került a jogszabályba. A módosítás a törvény hatálybalépése óta tapasztalt jogalkalmazási nehézségek megszüntetését, a megelőző távollattartás hatékonyságának növelését és az elbírálás időszerűségének javítását szolgálja.

2.2.3. Bírósági közvetítés

Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvényt is módosította. A törvény kiegészült a kötelező közvetítési eljárás szabályaival, illetve az OBH elnökének javaslatára a bírósági közvetítők köre bővült akként, hogy bírósági közvetítőként a bírósági titkárokon és rendelkezési állományba helyezett bírákon kívül már az OBH elnöke által kijelölt bírók is eljárhatnak.

A kötelező közvetítés szabályai a Pp. módosításában is megjelentek, és számos rendelkezés a bírósági észrevételek beépítésével került módosításra. A Pp. a módosítás következtében – az OBH elnöke által tett javaslatra – már következetesen eltérő szóhasználattal él, és míg a bírósági eljárás során létrejött megállapodást „egyezségként”, addig a közvetítői eljárás során létrejött megállapodást „megállapodásként” nevesíti. A bírósági észrevételek hatására a törvény a közvetítőnél való kötelező megjelenés során megkötött megállapodás esetén sem írja elő annak bírósághoz való kötelező benyújtását, arról a felek szabadon dönthetnek. Az OBH elnökének kezdeményezésére került beiktatásra az a rendelkezés, hogy a közvetítői eljárásra kötelező és tárgyalást felfüggesztő határozat ellen külön fellebbezésnek nincs helye, a határozat pervezető végzésnek minősül, ekként elősegítve a közvetítői eljárás céljának megvalósulását.

2.2.4. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítások

Az OBH elnöke számos olyan javaslatot közvetített a jogszabály-előkészítő minisztériumok felé, amelyek az eljárási és ügyviteli hatékonyságot szolgálták. A büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény kapcsán az OBH által kezdeményezett jogszabály-módosítások kedvező hatásai már a 2013. évi bírósági ügyforgalomban is megjelentek. Az eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő előterjesztéseket az alábbi táblázat szemlélteti.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
1.	A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet módosítása	Az iratkezelési szabályoknak az elektronikus ügyintézés szabályaival való harmonizálása.	A bíróságok iratkezelésére – az OBH javaslata folytán – továbbra is a bírósági ügyvitelre és iratkezelésre vonatkozó jogi normákban foglaltak az irányadóak. A jelenlegi iratkezelési rendtől való eltérés az ügyek érdemi elbírálásának eddig kiegyensúlyozott feltételrendszerét veszélyeztette volna.
2.	A közfeladatot ellátó szerveknél alkalmazható iratkezelési szoftverekkel szemben támasztott követelményekről szóló 27/2014. (IV.18.) KIM rendelet	A 24/2006. (IV.29.) BM-IHM-NKÖM együttes rendelet hatályon kívül helyezése.	Az OBH elnökének javaslatára a bíróságoknál alkalmazott iratkezelési szoftverekre a bírósági ügyviteli és iratkezelési rendelkezésekről szóló szabályokban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni az új rendeletet.
3.	A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény módosításáról szóló 2013. évi LVII. törvény	Az uniós adatszolgáltatási kötelezettségek és az utóbbi években felerősödött migrációs folyamatok miatt vált szükségessé a hatályos törvény módosítása.	Az OBH elnöke a házassági perekre vonatkozó statisztikai adatok körének módosítását javasolta, amely elfogadásra került a törvény végrehajtási rendeletében.
4.	A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a Gazdasági Versenyhivatal eljárásaival összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2013. évi CCI. törvény	A Gazdasági Versenyhivatal eljárására vonatkozó szabályok átfogó módosítása a gyakorlatban felmerült igények, valamint az európai uniós jogfejlődés követése érdekében.	Az OBH elnökének javaslatára a bevezetésre kerülő új jogintézményekhez kapcsolódó eljárásjogi szabályok kiegészítése, pontosítása megtörtént.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
5.	A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény	A megváltozott gondnoksági szabályok folytán a gondnokoltak nyilvántartásával és az új Ptk. által bevezetett jogintézmény, az előzetes jognyilatkozat nyilvántartásával kapcsolatos eljárási szabályok.	Az észrevételezést követően az eljárási szabályok Pp.-vel való összhangja megteremtődött, illetve az adatkezelés időtartama pontosításra került.
6.	Az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.)	2014. március 15-én hatályba lépett a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (az új Ptk.). A törvényjavaslat célja olyan átmeneti szabályok beiktatása, amik egyértelművé teszik, hogy adott időpontban melyik törvény alkalmazandó.	Az OBH javaslatára a gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos felülvizsgálati eljárást a Ptk. hatálybalépésétől számított 5 éven belül, előre meghatározott ütemezésben kell a gyámhatóságnak megindítania az eredetileg tervezett egy év helyett. A cégeknek csak az első létesítő okirat módosításakor kell az új Ptk. alá helyezniük magukat, és a létesítő okiratot nem kell módosítani pusztán abból az okból, hogy az a Gt.-re utal.
7.	Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény	7.1. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) új Ptk.-hoz kapcsolódó módosítása.	A Pp. kötelező közvetítésre vonatkozó szabályai a bírósági észrevételezést követően módosultak. A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított pereknél a bíróságnak a keresetlevelet nem 8 napon belül, hanem az általános szabályok szerint kell megvizsgálnia, ezáltal elősegítve a perek kötelező egyesítését. A bírósági észrevételek hatására az apaság védelmének nemperes eljárásban történő megdöntésére vonatkozó szabályok egyszerűsödtek.
		7.2. A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a bírósági titkári és ügyintézői hatáskör bővült, illetve a törvényességi felügyeleti eljárást érintő módosítási javaslatot átvezették.
		7.3. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára az eljárás több rendelkezése is pontosításra került, a jogalkalmazást segítő szabályok kerültek beépítésre.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
8.	A büntetőeljárások időszerszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény	8.1. A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény módosítása.	A Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességének megszüntetése a külföldi ítélet érvényének elismerésével kapcsolatos eljárásban.
		8.2. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása.	A törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyek egy részének járásbírói hatáskörbe telepítése. A soron kívül intézendő ügyek sorrendjének meghatározása és az ezzel kapcsolatos normaszöveg-harmonizáció. A kiemelt jelentőségű ügyek csökkentése. A lakhelyelhagyási tilalom, illetve a házi őrizet szabályai megszegésének minősül az is, ha a terhelt a mozgását nyomon követő technikai eszköz működését akadályozza.
		8.3. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosítása.	A Fővárosi Ítéltábla rendkívüli leterheltségének csökkentése.
9.	Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény egyes rendelkezéseinek módosítása.	Az OBH javaslatára az idézés az értesítési címre is megküldhetővé vált, bekerült az eljárási kódexbe az ideiglenes kényszergyógykezelés esetében az ismételt indítványok elutasítására vonatkozó – az előzetes letartóztatáshoz hasonló – szabály, valamint az, hogy az eljárás felfüggesztése esetén is döntenie kell a bíróságnak a kényszerintézkedés felülvizsgálatáról.
10.	A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény	Új. Bv. Kódex.	Az OBH javaslata alapján került be az új kódexbe az, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására, valamint az iratbetekintésre való jogosultságot hitelt érdemlően igazolni kell, ha ez az iratokból nem állapítható meg. A bíróság eljárására vonatkozó, eredetileg rendkívül szűk határidők módosultak, melynek célja, hogy minél kevesebb alkalommal kerüljön sor eredménytelen meghallgatásra, tárgyalásra. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelem elutasításáról indokolt határozatot kell hozni, amely ellen a kézbesítéstől számított 8 napon belül felülvizsgálati kérelemmel lehet élni. A törvény alapján kizárt vagy ismételt kérelem esetén lehetővé vált az iratok alapján való döntés.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
11.	Az egyes igazságügyi tárgyú rendeleteknek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvénnyel összefüggő módosításáról szóló 35/2013. (XII.23.) KIM rendelet	Egyes büntetőjogi tárgyú rendeletek módosítása.	A házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV.4.) IM-BM együttes rendelet az OBH kezdeményezésére akként módosult, hogy a bíróság a terhelt házi őrizetének a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel történő ellenőrzésének elrendelése előtt keresi meg a házi őrizetre kijelölendő lakás szerint illetékes rendőrkapitányságot azon kérdésben, hogy a technikai eszköz alkalmazásához szükséges feltételek a lakásban biztosíthatóak-e. Ennek eredményeképp az ilyen fajta intézkedés elrendelésére nem kerülhet sor a szükséges technikai feltételek hiányában.

2.2.5. A bíróságokhoz való hozzáférést segítő jogszabály-módosítások

A jogkereső polgárok kiszolgálásának gyorsasága és minősége a bíróságok megítélésének egyik alapja. Az OBH elnöke e cél megvalósítása érdekében a jogszabálytervezetek véleményezése során a felek bíróságokhoz való hozzáférést segítő észrevételeket, illetve jogszabály-módosítási javaslatokat terjesztett elő. Az alábbi táblázat ezen észrevételezett jogszabályokat és a beépítésre került javaslatokat mutatja be.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
1.	A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény	A panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárások szabályozása.	Az OBH javaslatának figyelembevételét követően a törvény hatálya a bíróságokra is kiterjed, ezáltal a bíróságokhoz beérkező panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárás jogi háttere 2014. január 1. napját követően is biztosított. Az OBH-n belül olyan elektronikus nyilvántartási rendszer kerül kialakításra, mely alkalmas az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalától beérkező elektronikus közérdekű bejelentések fogadására.
2.	Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény	2.1. A közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LX. törvény módosítása. 2.2. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a kötelező közvetítői eljárás bevezetésével várható ügymennyiségre tekintettel a bírósági közvetítői eljárás során az OBH elnöke által erre a feladatra kijelölt bírák is eljárhatnak a rendelkezési állományba helyezett bírákon és a bírósági titkárokon kívül. Az OBH elnökének jogszabály-módosítás iránti kezdeményezésére történt változások: kibővítésre kerül az alanyi kör, a törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a volt élettársat is, a megelőző távollattartás elrendelésének maximális időtartama 30 napról 60 napra emelkedett.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
3.	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV.13.) BM rendelet	Szabs. tv-hez kapcsolódó egyes miniszteri rendeletek módosítása.	Az OBH javaslatára a helyszíni bíróság nyomtatvány tájékoztatás része kibővült, ezáltal az eljárás alá vont személy kötelezettségeit a nyomtatvány immár teljes körűen tartalmazza.

2.2.6. Bírósági szervezet integritását előmozdító jogszabály-módosítások

Össztársadalmi érdek a bíróságok működésének átláthatósága. Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény a Bszi.-t, a Bjt.-t és az igazságügyi alkalmazottak jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvényt (lasz.) is számos ponton módosította az OBH elnökének javaslatára. A bíróságok átlátható működését segíti elő, hogy az OBH szolgáltatati bírósággal kapcsolatos hatásköre bővült, és az OBH jogosult a bírák Etikai Kódexének elfogadására, valamint a szolgáltatati bíróság tagjaira és a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok pontosításra kerültek.

Az integritást, az igazságszolgáltatás átláthatóságát mozdítja elő a 2013. évben elfogadott, a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény is. A törvényjavaslat észrevételezése során az OBH elnöke javasolta, hogy a törvény hatálya a bíróságokra is terjedjen ki, annak hiányában ugyanis a 2004. évi XXIX. törvény vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésével a bíróságokhoz beérkező panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárások jogi háttere megszűnt volna.

2.3. Kezdeményezések

Az OBH elnökének a véleményezési és a jogalkotási javaslattevési jogköre egymással szorosan összefüggenek, nehezen szétválaszthatóak. Az érdemi észrevételek előterjesztésekor jogalkotási javaslatok is megfogalmazódnak. Jelen pontban ezért kizárólag azon sikeres OBH elnöki javaslatokra térünk ki, amelyek nem a közigazgatási egyeztetésre bocsátott jogszabály-tervezetek kapcsán, hanem mint önálló kezdeményezések kerültek a jogszabály-előkészítő minisztériumok elé.

2.3.1. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő és beépítésre került javaslatok

A bíróságok alkotmányos kötelezettségének teljesítése, illetve az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása mint stratégiai célok megvalósítása végett az OBH elnöke a jogszabály-veleményezés kereteit meghaladó, jogalkotási javaslattevési jogkörében önálló javaslatokat is megfogalmazott az eljárási és ügyviteli hatékonyság elősegítése érdekében. Ezen javaslatokat az alábbi táblázat tartalmazza.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
1.	A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 51.§ (2) bekezdésének módosítása	A banktitokra vonatkozó rendelkezés módosítása.	Az OBH jogalkotási kezdeményezésére a kénysztörlési eljárásban a pénzügyi intézményeknek a bíróságokkal szemben nem állt fenn a banktitok megtartására vonatkozó kötelezettsége.
2.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 358.§ (3) bekezdésének módosítása	A munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perekben a felülvizsgálat körének bővítése.	Az OBH elnökének javaslatára a Pp. 358.§ (3) bekezdésének módosításával bővült azon munkaügyi perek köre (ha munkaviszonyból származó kötelezettségeknek a munkavállaló által történt vétkes megszegése miatt alkalmazott jogkövetkezmény vitás), amelyek értékhatárra tekintet nélkül a Kúria felülvizsgálati hatáskörébe tartoznak.
3.	A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (Szftv.) módosítása	A bírósági felülvizsgálat szabályainak pontosítása.	Az OBH elnökének javaslatára egyértelműen rögzítésre került, hogy az adóhatóság határozatának felülvizsgálatára a közigazgatási és munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel.
4.	A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (Büsz.) módosítása	Módosultak a cégeljárásra és gazdasági ügyekre vonatkozó rendelkezések (Büsz. 53.§, 54.§, 55.§, 62.§).	Az OBH elnökének javaslatára a cégeljárásban az ügycsoportok kibővültek az „m) kénysztörlési ügy” és „n) fellebbezett kénysztörlési ügy” ügycsoportokkal. A gazdasági ügyek ügycsoportjai kibővültek a „jogutód nélkül megszűnt gazdálkodó szervezet javára bejegyzett jog vagy tény törlésével összefüggő fellebbezett nemperes ügy” meghatározásával. A cégbíróság jogorvoslaltal megtámadható végzéseinek felsorolása javaslatunkra pontosításra került. A cégbejegyzési, illetve a változásbejegyzési eljárásokban nem kell záradékolni az iratokat, ha a cégbíróság a kérelemnek helyt ad.
5.	A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) módosítása	A Kmr. rendelkezéseinek kiegészítése a Kúria eljárására vonatkozó szabályokkal.	A Kmr. szabályozása nem tartalmazott rendelkezést arra az esetre, ha a Kúria a már lezárt költségjegyzéket érintve a költségviselés tárgyában a jogerős döntéstől eltérő határozatot hoz, vagy amikor – a jogerős döntés érintése nélkül – a Kúria eljárásában további költség merül fel, ezért az OBH javaslatára a Kmr. rendelkezései a többségi gyakorlatnak megfelelően módosításra kerültek.

2.3.2. A bíróságokhoz való hozzáférést segítő és beépítésre került javaslatok

A bíróságokhoz való hozzáférés megkönnyítését szolgáló önálló OBH kezdeményezéseket az alábbi táblázat szemlélteti.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
1.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 30/A.§	A fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított perben az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, belföldi lakóhely hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy – ha a felperes nem természetes személy – belföldi székhelye található.	A devizahitel szerződéseket érintő perekben az OBH elnökének javaslatára a munkateher arányos eloszlása az illetékességi szabály módosításával elősegíthető, illetve a fogyasztók igényérvényesítése egyszerűsíthető.
2.	Pp. 78.§ (4a), (4b)	A fordítások költségét az anyanyelvének, regionális vagy nemzetiségi nyelvének használatára jogosult fél helyett az állam előlegezi, míg annak viselésére a perköltségviselés általános szabályai az irányadóak azzal, hogy a 6. §-ban meghatározott esetekben a bírósági határozatok és megkeresések fordításával felmerülő költségeket az állam viseli.	Az OBH elnökének javaslatára az anyanyelv használatának joga biztosításához a Pp. kiegészült a fordítási díj viselésére vonatkozó rendelkezésekkel.
3.	A Céglapban megjelenő közlemények közzétételéről és költségtérítéséről szóló 22/2006. (V.18.) IM rendelet módosítása	Az elektronikus úton történő benyújtás kizárólagosságára tekintettel a meghatalmazott normaszöveg részek hatályon kívül helyezésre kerültek.	Az OBH elnöke javaslatával felhívta a jogalkotó figyelmét a papír alapú cégbejegyzési kérelmekkel kapcsolatos jogszabályhelyek hatályon kívül helyezésének szükségességére.

2.3.3. Bírósági szervezet integritását előmozdító, beépítésre került javaslatok

A bíróságok átlátható működését elősegítő önálló OBH elnöki kezdeményezések az alábbiak voltak.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok
1.	A 2013. évi LXIX. törvény a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 167.§ (7), 168.§ (1b), 173.§ (1a), 185.§ (1b)	A Pp. tanúkra vonatkozó rendelkezéseinek kiegészítése a bírók tanúkénti megidézésére, illetve meghallgatására vonatkozó speciális előírásokkal.	Amennyiben a bírót a hivatali működésével összefüggésben tanúként hallgatja meg a polgári perben eljáró bíróság, a bíró védelmében az idézésre és meghallgatásra eltérő szabályok érvényesülnek.
2.	Pp. 130.§ (1) bek. g) pont	A Pp. keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetköreinek módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára egyértelművé vált, hogy a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt kizárólag a bíróság mint munkáltató perelhető.

3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések

Az OBH folyamatosan nyomon követi az Alkotmánybíróság, az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága működését és határozatait. A bírósági szervezetet érintő döntéseket az OBH elnöke figyelembe veszi jogalkotási javaslatai megtételekor. A jövőbeli cél a folyamatban lévő ügyekről és a meghozott határozatokról olyan naprakész adatbázis létrehozása, amely a bírák tájékoztatását szolgálja.

3.1. Az Alkotmánybíróság döntései

3.1.1. 13/2013. (VI. 17.) AB határozat

Az Alkotmánybíróság határozata több ponton érintette a bíróságok szervezetére, valamint a bírák jogállására vonatkozó szabályokat. Az Alkotmánybíróság több indítvány esetén megállapította, hogy az azokban sérelmezett Bszi., illetve Bjt. előírások nem ütköznek az Alaptörvény rendelkezéseibe, így az indítványokat elutasította. Ilyen alaptalan indítvány volt többek között a jogegységi határozat jogintézményét támadó beadvány. Nem sérti a bírói függetlenséget az sem, ha utólagos (a bíró ítélezési tevékenységének lezárultát követő), az igazságszolgáltatási hatalmi ágon belüli, szakmai ellenőrzés keretében a bíró munkájának vizsgálatánál a döntéseit felülbíró másodfokú és a felülvizsgálati határozatok is értékelési szempontot jelentenek, amint erről a Bjt. 67. §-a is rendelkezik. Ugyancsak alaptalan indítványnak minősültek az OBH elnöki és elnökhelyettesi posztját, valamint a „nem bíró tagok” jogállását érintő beadványok. Nem sérti a bírói függetlenséget az sem, hogy az OBH „nem bíró tagjai” (az OBH ülésein tanácskozási joggal résztvevők) csak tanácskozási joggal vehetnek részt az OBH ülésein.

A bírói pályázati eljárást is vizsgálta az Alkotmánybíróság. E körben általános jelleggel állapította meg, hogy a Bjt.-ben szabályozott bírói pályázati eljárás pontosításához és elbírálásához a Bjt. objektív szempontokat határoz meg, az elbírálás folyamatában pedig több szerv (a bírói tanács, a bíróság elnöke, az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke, illetve az OBH és a köztársasági elnök) egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva köteles együttműködni.

Ugyanakkor a bírói fórum kifejtette azt is, hogy a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn amiatt, hogy a törvényhozó elmulasztotta szabályozni, hogy az OBH elnöke és a Kúria elnöke milyen esetkörökben, milyen indokok alapján nyilváníthatja eredménytelennek az olyan bírói álláshelyre kiírt pályázatot, amelyre több érvényes és a bírói tanácsok által rangsorolt pályázat is időben beérkezett. Az Alkotmánybíróság határozatában foglaltakra figyelemmel kiegészült a Bjt. 20. § (1) bekezdése azokkal az esetkörökkel, amelyek fennállása esetén az OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke dönthet akként, hogy a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, és eredménytelené nyilvánítja a pályázatot.

A bíróság foglalkozott az OBH elnökhelyettesére vonatkozó előírások és az Alaptörvény közötti összhang kérdésével. E körben kimondta, hogy az általános elnökhelyettesi és bíró elnökhelyettesi pozíció közötti különbségtétel fenntartása indokolatlan, mivel azonos legitimációs szinten állónak tekinthető mindkét tisztség.

A Bjt. bírói álláshelyekre kiírt és eredményesen elbírált pályázatokkal szembeni jogorvoslatra vonatkozó részei kapcsán az Alkotmánybíróság ugyancsak megállapította, hogy a Bjt.-ben a pályázat eredményével kapcsolatban biztosított jogorvoslati jog kiterjed az eljárás valamennyi releváns, a döntés szempontjából meghatározó jelentőségű elemére, ezért e szabályozást támadó indítványt elutasította.

Az Alkotmánybíróság a bírák kirendeléséhez kapcsolódó garanciák áttekintése után úgy ítélte meg, hogy a sarkalatos törvényben meghatározott eljárás és annak feltételei megfelelő biztosítékot jelentenek arra, hogy a bírói függetlenség ne sérülhessen; ezért a Bjt. 31. §-ában foglalt szabályozást támadó indítványt ugyancsak elutasította. Elutasította továbbá a bírói tisztségből való felfüggesztés esetén az illetmény-visszatartásra vonatkozó Bjt. előírások alaptörvény-ellenességére irányuló indítványt is.

3.1.2. 9/2014. (III. 21.) AB határozat

A nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályainak megállapításáról szóló 2013. évi LXXII. törvény értelmében az ellenőrzés hatálya alá tartozó munkaköröket, tisztségeket betöltő személy esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés bármikor megismételhető és az illető akár titkosszolgálati eszközökkel is megfigyelhető. E rendelkezések alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság a II/981/2013. számú határozatával mondta ki.

3.2. Az Európai Unió Bíróságának döntései

3.2.1. C-397/11. sz. és C-472/2011. sz. ügyek

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EuB) a 2013. évben két magyar nemzeti bírót által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatot: a C-397/11. sz. és a C-472/11. sz. ügyben. Mindkét előterjesztés a Fővárosi Törvényszékről érkezett és a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv értelmezésére vonatkozott.

3.2.2. C-286/12. sz. ügy

Az EuB 2012. november 6-án a C-286/12. sz., a Bizottságnak Magyarország ellen az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránti ügyében kimondta, hogy a bírák, ügyészek és közjegyzők szolgálati jogviszonyának életkoron alapuló (62 év) megszüntetését előíró nemzeti szabályozás az elérni kívánt célokkal arányban nem álló eltérő bánásmódot eredményez, és nem teljesíti a 2000/78/EK tanácsi irányelvnek a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazandó egyenlő bánásmód feltételeit biztosító kötelezettséget. Erre tekintettel a szuverén jogalkotó kompetenciájába került a nyugállományba helyezett bírák státuszának rendezése. Magyarország Országgyűlése 2013-ban meghozta az EuB döntése alapján szükséges – és a Bizottság által is elfogadott – jogszabály-módosításokat, amelyek kiemelt gyorsaságú végrehajtását maradéktalanul elősegítette és biztosította az OBH elnöke.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A polgári perrendtartás és a büntetőeljárás törvény kodifikációjának támogatása
- A bírósági eljárás és ügyvitel költséghatékonyságát és átláthatóságát segítő jogszabály-módosítási javaslatok megfogalmazása
- Az elektronikus eljárások hatékony működésének kiszélesítéséhez szükséges jogszabály-módosítások figyelemmel kísérése
- A közvetítői eljárás keretében a bírósági közvetítés szerepének növelése és az ahhoz történő hozzáférés biztosítása
- Bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabályok kezdeményezése
- A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások proaktív kezdeményezése
- Az új Ptk. megújuló jogintézményeinek integrációját segítő intézkedések kidolgozása
- Az alkotmányjogi panasz intézményének bírói ítélezésben történő érvényre juttatása
- Bírósági nyilvántartások kiépítése és információk biztosítása a bírói kar részére az előzetes döntéshozatali eljárásokról, és az Alkotmánybíróság előtti eljárásokról
- A jogszabály-véleményezés szakértői hálózatának a kialakítása

További hasznos információk:

- A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatásról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/gyermekkozpontu-igazsagszolgalatas/fo lap>
- A változó jogszabályokról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/valtozo-jogszabalyok>
- Az e-bíróságról: <http://www.birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal>
- A nyomtatványokról, űrlapokról: <http://www.birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-ur lapok>
- Az e-bíróság nyomtatványokról: <http://www.birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok>
- A Kúria honlapján: www.kuria-birosag.hu

V. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET EMBERI ERŐFORRÁSAI

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak
2. Változások a bírói karban
 - 2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések
 - 2.2. Pályázatok, kinevezések
3. A bírói kar összetétele
 - 3.1. Nemek szerinti megoszlás
 - 3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás
 - 3.3. Kijelölések
 - 3.4. Kirendelések
 - 3.5. Címviselés és címadományozás
 - 3.6. Többlet képzettség
 - 3.7. Nyelvvizsga
4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás
 - 4.1. Létszámváltozások
 - 4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága
 - 4.3. 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítása
 - 4.4. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása
 - 4.5. A bírókat közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazotti arányszámok felmérése, az alkalmazotti létszámelosztás ésszerűsítése
 - 4.6. Életpályamodell

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása terén:

- A bírósági titkárok és a bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatása a bírói munkateher csökkentése érdekében
- Az ügyforgalmi adatokra alapított bírói létszámgazdálkodás érvényesítése
- A Fővárosi Törvényszék bírói és igazságügyi létszámának rendezése
- A bírósági ügyintézők foglalkoztatási gyakorlatának országos felmérése
- Az ítélkezési tevékenységet segítő igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képzési feltételeinek fejezeti szintű, egységes, a létszám-gazdálkodási szempontokat is segítő meghatározása érdekében javaslat az 5/2011. (III.13.) IM rend. módosítására

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak

A bírósági szervezetben közel 11.000 fő dolgozik. A létszám megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

Létszámadatok

	2012. december 31-én		2013. december 31-én	
	Engedélyezett	Tényleges	Engedélyezett	Tényleges
Bíró	2.875	2.767	2.910	2.807
Bírósági titkár	767	732	767	777
Bírósági fogalmazó	359	239	359	260
Egyéb igazságügyi alkalmazott	7.016	6.920	7.091	6.963
Összesen:	11.017	10.658	11.127	10.807

Látható, hogy a tavaly év végi adatokhoz képest a bírósági szervezetben ténylegesen foglalkoztatottak összlétszáma jelentősen emelkedett:

- a bírák tényleges létszáma 40 fővel,
- a titkárok létszáma 45 fővel,
- a fogalmazók tényleges létszáma 21 fővel, míg
- az egyéb igazságügyi alkalmazottak létszáma 43 fővel nőtt.

Mindezeket tekintve 2013-ban összesen 149 fővel emelkedett a bírósági szervezetben ténylegesen foglalkoztatottak létszáma.

A ténylegesen foglalkoztatottak száma nem éri el az engedélyezett létszámot. Ez a különbség arra vezethető vissza, hogy rendkívül magas a tartósan távollévők (Gyes, Gyed) száma, hiszen a női foglalkoztatottak aránya több mint 70 %.

Az OBH elnökének a központi régió aránytalan leterheltségének mérséklése érdekében tett erőfeszítéseinek köszönhetően a rendszeresített bírói álláshelyek száma 35-tel emelkedett a Fővárosi Törvényszéken. Az engedélyezett bírói létszám így 2875-ről 2910-re emelkedett. Erről részletesebben a 4.1. pontban olvashatnak.

Érdeemes megnézni, hogyan alakult a főbb foglalkoztatási csoportok létszáma az egyes ítélkezési szinteken 2013. december 31-én (V.1. számú melléklet). A 2807 ténylegesen foglalkoztatott bíró több mint fele, 1.687 fő dolgozott járásbírószágon, illetve közigazgatási és munkaügyi bíróságon. Természetesen ezen a szinten dolgozott a legtöbb igazságügyi alkalmazott is, a 8.000-ból 4.517 fő.

Járásbírószágon szinten található Magyarország legkisebb létszámú bírósága is, a Zirci Járásbírószágon, ahol mindössze 6 fő dolgozott 2013. december 31-én: 1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott. A legnagyobb járásbírószágon a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB), melynek létszáma a Zirci Járásbírószágonak több mint százszorosa. A PKKB tényleges létszáma 773 fő volt 2013. december 31-én: 221 bíró és 552 igazságügyi alkalmazott. Ugyanakkor a legkisebb létszámú törvényszéken, a Szombathelyi Törvényszéken, mindössze 215 fő dolgozott: 45 bíró és 170 igazságügyi alkalmazott. A 111 járásbírószágon és a 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság majdnem felében, összesen 61 bíróságon (51 járásbírószágon és 10 közigazgatási és munkaügyi bíróságon) pedig az engedélyezett bírói létszám 6 fő vagy annál kevesebb.

Nem meglepő azonban, hogy a legnagyobb létszámú törvényszék és ítélőtábla is a fővárosban található. A Fővárosi Törvényszéken összesen 2730 fő: 734 bíró és 1.996 igazságügyi alkalmazott, míg a Fővárosi Ítélőtáblán összesen 183 fő: 72 bíró és 111 igazságügyi alkalmazott dolgozott 2013. utolsó napján. A teljesség kedvéért említést érdemel a legkisebb létszámú ítélőtábla, a Pécsi Ítélőtábla is, melynek tényleges létszáma mindössze 47 fő volt 2013. december 31-én: 15 bíró és 32 igazságügyi alkalmazott.

A Kúria, az egyes ítélőtáblák és törvényszékek engedélyezett és tényleges dolgozói összlétszámát a főbb foglalkoztatási csoportokban 2012. december 31-én és 2013. december 31-én részletesen az V.2 – V.6. számú mellékletek tartalmazzák.

2. Változások a bírói karban

2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések

Összesen 26 – 1 kúriai, 1 ítélőtáblai, 10 törvényszéki, 13 járásbírószágon és 1 OBH-ba beosztott – bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2013-ban, közülük

- lemondásra figyelemmel 12 fő,
- bírói eskü elmulasztása miatt 1 fő,

- 40 év szolgálati idő (nyugdíjba vonulás) elérésére tekintettel 10 fő és
- fegyelmi büntetés miatt 1 fő felmentésére került sor, míg
- jogviszonyát 1 fő jogellenesen szüntette meg, illetve
- 1 fő vagyonyilatkozati eljárás következményeként került felmentésre.

A 2012-ben kötelezően felmentett, majd ismételten kinevezett bírók közül további 1 fő kérte a felmentését.

2.2. Pályázatok, kinevezések

A bírósági elnökök kezdeményezésére az OBH elnöke 2013-ban 119 bírói állaspályázatot írt ki. A 2012. évben kiírt és 2013. december 31-ig elbírált pályázatokat is figyelembe véve a beszámoló időszakában 140 pályázat elbírálására került sor, aminek során az OBH elnöke:

- 59 esetben határozott idejű bírói kinevezésre történő felterjesztésről,
- 76 esetben áthelyezésről (sikeres pályázata alapján a bíró másik bíróságon folytatja az ítélezést),
- 5 esetben eredménytelenné nyilvánításról döntött.

A 2013-ban elbírált 140 bírói pályázatra összesen 588 fő, 497 bírósági dolgozó és 91 külsős (ügyvéd, jogtanácsos, jogász stb.) jelentkezett.

A köztársasági elnök 2013. december 31. napjáig 98 főt nevezett ki bírónak, ebből

- 43 fő újonnan került kinevezésre, közülük:
 - 40 fő bírósági titkárként,
 - 1 fő ügyvédként,
 - 1 fő jogtanácsosként,
 - 1 fő minisztériumi osztályvezetőként dolgozott korábban, valamint
- 55 fő – 2012. évben kötelezően felmentett bíró pályázat kiírása nélküli – ismételt kinevezésére került sor.

A 2012. évi nyugdíjazással érintett, a 2013. évi XX. törvény alapján nyilatkozatot tevő 229 bíró közül:

- 29 fő – a peres eljárást követően ismételten kinevezett bíró – kérte a felmentését és az átalány-kártérítés megfizetését,
- 56 fő választotta az ítélezési tevékenység folytatását, ebből 1 fő kérte a rendelkezési állományba helyezését és
- 144 fő kérte kinevezése mellőzését és az átalány-kártérítés megfizetését.

3. A bírói kar összetétele

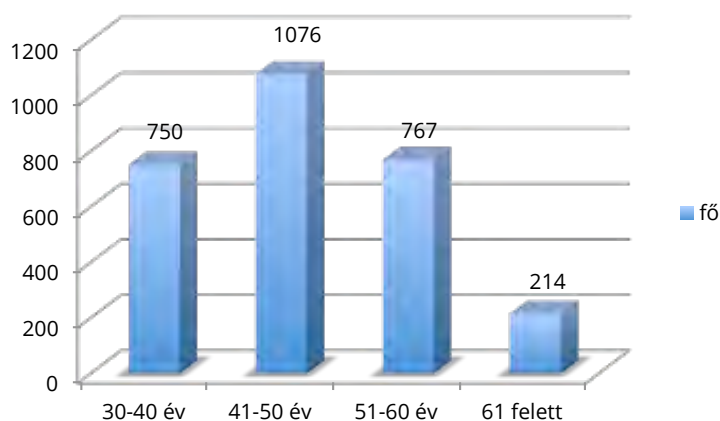
3.1. Nemek szerinti megoszlás

A bírói kar nemek szerinti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a női bírák száma szervezeti szinten meghaladja a férfi bírák számát. A bírák 78%-a (1913 fő) nő, 32%-a (894 fő) pedig férfi. A 2012-es év végi adatokhoz képest 2%-kal nőtt a férfi bírák aránya. Van azonban olyan bíróság, ahol nagyobb arányban képviseltetik magukat a férfiak, ilyen például a Debreceni Ítéltábla (a férfiak aránya 54% a nőké 46 %) és a Szombathelyi Törvényszék (a férfiak aránya 56 %, a nőké 44 %).

3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás

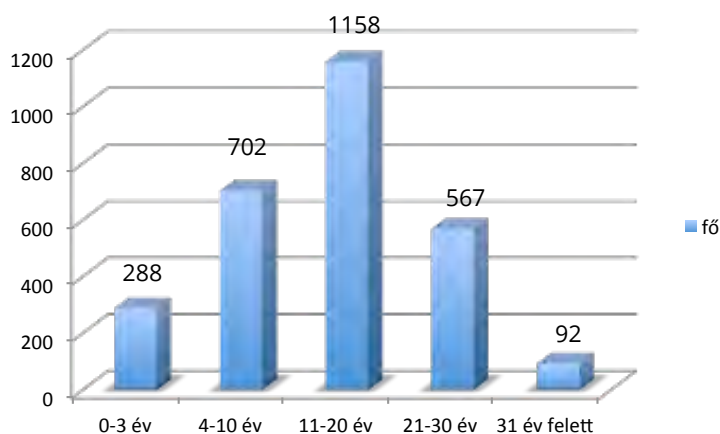
A 2807 bíró több mint egyharmadának életkora 41 és 50 év között van (1076 fő) és mindössze 750 fő tartozik a 30 és 40 év közötti korosztályba. Az alábbi diagram a magyarországi bírák életkor szerinti megoszlását mutatja be.

A bírák életkor szerinti megoszlása 2013. december 31. napján

2013. december 31-én a ténylegesen ítélező bírák (2807 fő) majdnem fele (1158 fő) 11 és 20 év közötti gyakorlati idővel rendelkezik, a 0-3 év gyakorlattal rendelkező bírák száma pedig mindössze 288 fő. A magyarországi bírák bírói gyakorlati idő szerinti megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

Bírák gyakorlati idő szerinti megoszlása

A 2012. évi adatokhoz képest 299 főről 288 főre csökkent a 0-3 év gyakorlati idővel és 969-ről 1158-ra nőtt a 11-20 év gyakorlati idővel rendelkező bírák száma.

3.3. Kijelölések

2013-ban az OBH elnöke a törvényszéki elnökök előterjesztésére

- 38 bírót a fiatalkorúak büntető ügyében ítélező,
- 14 bírót a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 17. § (5)-(6) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező és
- 24 bírót közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bíróvá, továbbá
- 23 bírósági titkárt bírósági közvetítővé jelölt ki.

3.4. Kirendelések

A bírósági elnökök kezdeményezésére és a bírók hozzájárulásával az OBH elnöke 447 bíró kirendeléséről határozott 2013-ban, közülük:

- 29 bírót rendelt ki a Kúriára különböző bíróságokról (23 főt törvényszékről, 6 főt ítéltábláról),
- 37 bírót rendelt ki ítéltábláról másik ítéltáblára,
- 1 bírót rendelt ki törvényszékről ítéltáblára,

- 5 bírót egyik törvényszék illetékességi területéről másik törvényszékre (járásbírósról törvényszékre), míg
- 4 esetben egy-egy bírót más törvényszékre való kirendeléséről döntött (törvényszékről törvényszékre).

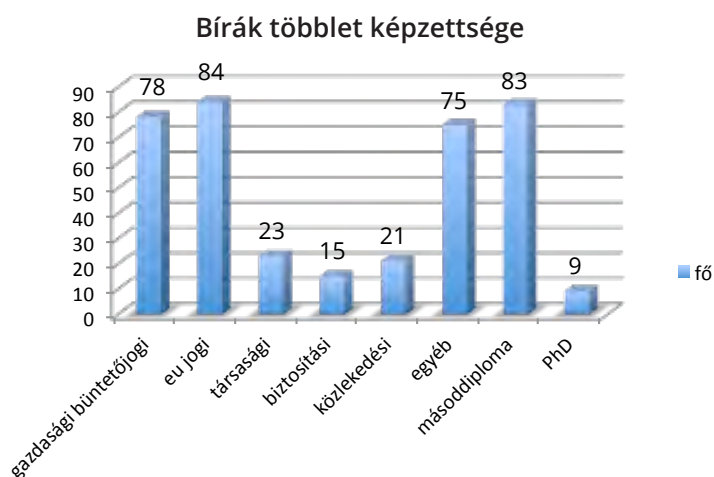
A törvényszéki elnökök – a bírák hozzájárulásával – 371 bírónak az adott törvényszék illetékességi területén belüli kirendeléséről határoztak. A kirendelésekre az érintett bírók szakmai gyakorlatának fejlesztése vagy az aránytalan munkateher kiegyenlítése végett került sor.

3.5. Címviselés és címadományozás

2013-ban 358 bírót rendelkezték címzetes törvényszéki, 156 bírót címzetes ítéltáblai és 4 bírót címzetes kúriai bírói címmel. Közülük 2013-ban összesen 95 fő kapta meg a címet. 60 fő hivatalból, a tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után, míg 35 fő elismerésként. A címek adományozásáról az OBH elnökének a kezdeményezésére az Országos Bírói Tanács dönt.

3.6. Többlet képzettség

2013. december 31-én a ténylegesen ítélkező 2807 bíróból 490 bírót rendelkezték szakjogi végzettséggel, 83 bírót másoddiplomával és 9 bírót PhD fokozattal. A legelterjedtebb szakjogi végzettségekkel, másoddiplomával, illetve PhD fokozattal rendelkező bírók számát az alábbi diagram szemlélteti.

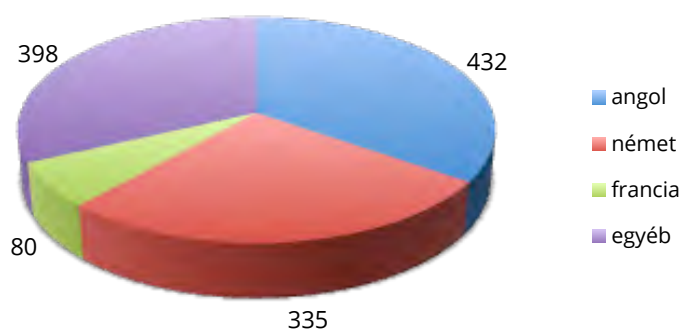

A 2012. évi adatokhoz viszonyítva (458) nőtt a szakjogi végzettséggel rendelkező bírók száma, ezen belül az európai szakjogi végzettséggel rendelkezők száma emelkedett a legnagyobb mértékben, 30 fővel (54-ről 84-re).

3.7. Nyelvvizsga

A 2807 fős tényleges bírói karból 1245 bírót rendelkezik nyelvvizsgával, 128 fővel több, mint 2012-ben (1117 fő). Közülük 306 bírónak van 2 vagy annál több nyelvvizsgája. A következő diagram a legelterjedtebb nyelvek – angol, német, francia – vonatkozásában mutatja be a nyelvvizsgával rendelkező bírók számát.

Nyelvvizsgák (fő)

4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

4.1. Létszámváltozások

Az OBH elnöke az ügyteher arányosítása és a központi régió aránytalan leterheltségének mérséklése érdekében a költségvetésben tervezett álláshelyek bővítését szorgalmazta a Fővárosi Törvényszék illetékességi területén. Erőfeszítéseinek köszönhetően az engedélyezett létszám az 1427/2013. (VII. 10.) Korm. határozat alapján összesen 109 fővel emelkedhetett. Ennek eredményeként 2013. október 1. napjától a 373/2013. (IX. 26.) számú OBHE határozattal 50 tisztviselői, 20 bírósági ügyintézői és 4 szakértő szaktanácsadói álláshely, míg 2013. november 1. napjától a 423/2013. (X. 29.) számú OBHE határozattal 35 bírói álláshely rendszeresítésére került sor a Fővárosi Törvényszéken.

Kiemelt cél, hogy a létszám-gazdálkodási döntések során maradéktalanul érvényesíteni lehessen az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetéseket, és hogy a megürülő létszám az arra rászoruló szervezeti egységekhez kerüljön átcsoportosításra. Ezt segítik elő a bírói álláspályázatok kapcsán készített – a szakmai igényeknek megfelelően megújított – elemzések, melyek során vizsgálatra kerül a pályázatot kiírni kívánó bíróság ügyforgalmi helyzete és az ott dolgozó bírák munkaterhe az országos átlag viszonylatában. Az elemzés alapján megalapozott döntés hozható arról, hogy az adott álláshely a kérelmező bíróságon vagy pedig az országos átlagnál lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lévő másik bíróságon kerüljön-e betöltésre. A fentieket figyelembe véve 2013-ban összesen 15 bírói álláshely zárolására került sor az alábbiak szerint:

- a Debreceni Ítéltáblán 1 álláshely,
- a Hatvani Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Kaposvári Törvényszéken 1 álláshely,
- a Kazincbarcikai Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Nyíregyházi Törvényszéken 1 álláshely,
- a Kisvárdai Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Pécsi Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Siklói Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Szekszárdi Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Tatabányai Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Veszprémi Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Tapolcai Járásbíróságon 1 álláshely,
- a Zalaegerszegi Törvényszéken 2 álláshely és
- a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 1 álláshely.

4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága

Az emberi erőforrások optimális elosztása mint az OBH elnökének egyik stratégiai célja a hatékony és célravezető, kompetencia alapú foglalkoztatásban nyilvánul meg. Ezért az OBH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ezek egyrészt normaszintű felhatalmazásban is megjelenjenek, másrészt a jogszabályok által lehetővé tett titkári, ügyintézői vagy akár fogalmazói jogkörök a gyakorlatban érvényre is jussanak. Ez utóbbit az OBH központi igazgatási intézkedésekkel és azok betartásának folyamatos ellenőrzésével biztosítja.

Mindezen intézkedések együttesen alkalmasak arra, hogy a bírák munkaerő kapacitása valóban az igazságszolgáltatás azon területére összpontosuljon, ahol kizárólag bíró járhat el: azaz a peres eljárásokra. A bírói munkateher ilyen jellegű optimalizálása az időszerű és megalapozott ítélezés megvalósulásának egyik legfontosabb eszköze.

Az OBH a jogalkotás terén a bírák munkaterhének csökkentése érdekében a 2012-ben megkezdett munka folytatásaként további lépéseket tett a bírósági titkári és a bírósági ügyintézői jogkörök bővítése érdekében. Így az OBH elnökének javaslatára bővült a titkári, a bírósági fogalmazói és ügyintézői jogkör a cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításával a bírói mérlegelést nem igénylő ügytípusokban. Ennek eredményeképpen a bírói munkateher jelentős mértékben csökkent. A felszabaduló bírói munkaerő kapacitás az ügyhátralék ledolgozására, valamint a peres ügyek intézésére fordítható.

2013-ban több olyan törvényt is hozott az Országgyűlés, melyek a bírói munkateherre kedvező hatással lehetnek. Ezek a kedvező hatások azonban majd csak később a jogszabályok 2014. vagy a 2015. évi hatályba lépése után érvényesülhetnek. Egyrészt jelentőségük miatt, másrészt pedig azért, mert a jogalkotásra az OBH kezdeményezésére vagy egyetértő támogatása mellett került sor, már e helyen érdemes említést tenni a változásokról:

- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény szerint valamennyi olyan eljárásban önálló hatáskörben jár el a bírósági titkár, amely esetén a törvény az elítélt meghallgatását nem írja elő. A törvény 2015. január 1-jén lép hatályba.
- A 2013. évi CCLII. törvénnyel módosított közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény szerint a bíró, az OBH elnökének kijelölése alapján – az új Ptk. hatályba lépésének napjától, azaz 2014. március 15-i hatállyal – bírósági közvetítői tevékenységet végezhet.
- A 2013. évi CCXIII. törvénnyel módosított egyesületi jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény – ugyanakkor az új Ptk. hatályba lépésétől kezdődően – a civil szervezet végelszámolására, a kényszer-végelszámolásra és az egyszerűsített törlési eljárásra biztosít titkári jogkört.

A jogszabályok gyakorlati érvényesülése terén az OBH elnöke szorgalmazta azt, hogy 2013-ban a szabálysértési ügyek intézéséből valamennyi bíró kivonásra kerüljön és az ilyen típusú eljárásokra bírósági titkárokat foglalkoztassanak. A hatékony igazgatási intézkedéseknek köszönhetően a 2013. év végére a bíróságok a járásbírói szinteken néhány kivételtől eltekintve már kivonták a bírókat a tényleges szabálysértési ügyintézésből.

Az OBH elnöke 2013 őszén felmérte az egyes bíróságokon a bírósági ügyintézők foglalkoztatásának gyakorlatát is a képzettségnek megfelelő munkavégzés elősegítése érdekében. Az úgynevezett team-munka kialakítására, a bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatására vonatkozó jó gyakorlatok több konzultációnak, tájékoztatónak voltak tárgyai.

4.3. 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítása

Az ítélkezési tevékenységet segítő igazságügyi alkalmazottak munkaköreinek és képesítési feltételeinek fejezeti szinten való egységes, a létszám-gazdálkodási szempontokat is elősegítő meghatározása érdekében az 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítására fogalmazott meg javaslatot az OBH. A javaslat 2013 novemberében megküldésre került a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnak. A tervezet biztosítaná az ügyforgalomhoz, a bíróságok méretéhez igazodó normák meghatározását az engedélyezhető igazságügyi alkalmazotti létszámot és a munkaköröket illetően.

4.4. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása

Folyamatban van a bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása, aminek alapján a jelenleginél szélesebb körben lehet majd különböző, a létszám-gazdálkodást és a bíróságok létszámhelyzetét érintő lényeges adatra vonatkozó lekérdezést végrehajtani és kimutatást készíteni. Ennek a folyamatnak a részeként 2013 szeptemberében a bíróságok által szolgáltatott adatok alapján részletes adatszolgáltató tábla készült, aminek naprakész vezetésével lehetővé válik a kompetenciák felmérése (pl. nyelvismeret, szakképzettség). A tábla ezen túlmenően segítséget nyújt a költségvetés tervezéséhez is (jubileumi jutalom, címadományozás).

Az OBH a nyilvántartások egységes kezelése érdekében oktatásokat szervez a Nexon HR. Központi Személyi Nyilvántartó program alkalmazásáról a törvényszéki felhasználók részére.

4.5. A bírókat közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazotti arányszámok felmérése, az alkalmazotti létszámelosztás ésszerűsítése

A törvényszékek közötti aránytalan igazságügyi alkalmazotti létszámelosztás eredményeként a bíróságok között jelentős eltérés mutatkozott az egy bíróra jutó, ítélkezési tevékenységet közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazottak arányszámát illetően. Fontos, hogy a bírók az ország bármely pontján megfelelő adminisztratív segítséget kapjanak. Mint ahogy a 4.3. pontban ismertetésre került, jelenleg folyamatban van a bíróságok és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalában foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkaköreinek és képesítési feltételének meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítása, így csak ezt követően lesz lehetőség a pontos, bírókat közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazotti arányszámok felmérésére és a munkáltatás hatékonyságának értékelésére.

2013-ban sor került az országos átlagot (1,35) meghaladó adatokkal rendelkező törvényszékek feltérképezésére, aminek eredményeként azokon a törvényszékeken, ahol az országos átlagot meghaladta az egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazotti létszám, a 2013. július 25. napján üres és ezt követően megüresedő, jegyzőkönyvvezetői, leírói és cégszerkesztői munkakörben foglalkoztatott igazságügyi alkalmazotti álláshelyeket további intézkedésig nem tölthetik be. A fenti intézkedés 11 törvényszékeket érintettek (Debreceni, Egri, Győri, Kaposvári, Nyíregyházi, Szegedi, Szekszárdi, Székesfehérvári, Szombathelyi, Tatabányai és Veszprémi Törvényszék)

4.6. Életpályamodell

A stabil, jól felkészült bírói és igazságügyi kar kialakítása, illetve megőrzése érdekében a bírósági szervezeten belül már a korábbi évek során is igény merült fel a bírói és igazságügyi életpályamodell megalkotása iránt. Az életpályamodell mind a bírák, mind az igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában olyan

- előmeneteli,
- javadalmazási és
- elismerési rendszer kidolgozását jelenti, amely alkalmas a fokozott felelősség és a megnövekedett feladatok magas színvonalú ellátásának az elismerésére.

A 2013. május 23-25. napján a Gyulán tartott elnöki értekezleten külön előadás szolt az életpálya-modell koncepciójáról. Jelenleg a Magyar Bírói Egyesület foglalkozik az életpálya-modell koncepciójának kidolgozásával.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatásának megszervezése
- Az igazságügyi alkalmazotti létszám-gazdálkodás fejezeti szintű alapjainak megteremtése
- Az engedélyezett és optimális bírói létszám fejezeti szintű, évenkénti meghatározásának és felülvizsgálatának előkészítése
- A vezetői állások pályázati kiírásainál a stratégiai céloknak való megfelelés biztosítása
- A törvényszéki és ítélőtáblai elnöki jogkörbe tartozó vezetői pályázatok átláthatóságának, integritásának erősítése
- A kompetencia alapú erőforrás gazdálkodást és képzési programokat segítő bírói álláshely nyilvántartó rendszer működtetése
- A bírói pályázati kiírás és elbírálás folyamatát gyorsító és egységesítő protokollok kidolgozása

További hasznos információk:

- A bírák kinevezéséről: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/tajekoztato-birak-kinevezeserol>
- A pályázatokról: <http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok>
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/elnoki-hatarozatok>

VI. RÉSZ A KÉPZÉS

1. A képzés szervezeti alapja
2. Központi képzési programok
 - 2.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián
 - 2.2. Az új törvényekhez kapcsolódó képzések
3. Konferenciák
4. Kiadványok
5. Nemzetközi képzések
 - 5.1. Európai jogi szaktanácsadók
 - 5.2. Külföldiek Magyarországon
 - 5.3. Magyarok külföldön
 - 5.4. Az igazságszolgáltatás nemzetközi kapcsolatai
6. A bíróságok képzési tevékenysége
7. Nyitás a jogászai hivatásrendek felé
8. Fogalmazói felvételi versenyvizsga
9. Új képzési koncepció

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének a képzési rendszer fejlesztésére, valamint a többi hivatásrenddel való együttműködésre irányuló stratégiai célkitűzésével összefüggésben:

- A képzések és a képzésen részt vevők számának emelése
- Európai uniós forrásokból az új törvények oktatásának megszervezése és előkészítése
- Központi képzések elindítása az ítélőtáblai és törvényszéki helyszíneken
- A képzések megnyitása az ügyészi, ügyvédi és a közjegyzői kar előtt
- A központi bírósági fogalmazóképzés elindítása
- Új képzési koncepció, a MIA intézményi stratégiájának kialakítása

1. A képzés szervezeti alapja

A 2012. év a Magyar Igazságügyi Akadémia (MIA) jogi helyzetének rendezéséről, a bírósági szervezeten belüli megtartásáról szólt, a 2013. év pedig a képzési rendszer megújításáról. Az OBH elnökének a 2012. évben tett erőfeszítéseinek köszönhetően a bírósági szervezet megtartotta a bírósági képzések színhelyéül szolgáló épületet.

Az OBH Bírósági Képzési Főosztályaként tovább működő MIÁ-nak 2013-ban több fontos jogterületen kellett az új jogszabályok alkalmazására felkészítenie a bírákat (Büntető Törvénykönyv, Szabálysértési törvény, Munka Törvénykönyve, Polgári Törvénykönyv). A törvényszéki és ítélőtáblai helyszíneken megtartott központi képzések szervezésében a bíróságok oktatási felelősei, míg szakmai előkészítésében a kollégiumvezetők voltak a MIA segítségére.

Stratégiai célként került megfogalmazásra, hogy a központi képzések a MIA épületén kívüli helyszíneken is megvalósulhassanak. Ennek keretében lehetőség nyílt arra, hogy a MIA a bíróságok helyi és regionális képzésszervezési tevékenységét is koordinálja és figyelemmel kísérelje.

A 2014. január 1-jéig hatályos jogszabályoknak megfelelően a MIA – a Legfőbb Ügyészség Továbbképzési Osztályával együttműködve – előkészítette az ügyészi szervezettel közös, egységes központi fogalmazóképzést. A jogszabály változása miatt végül csak a bírósági fogalmazók jogi szakvizsgára

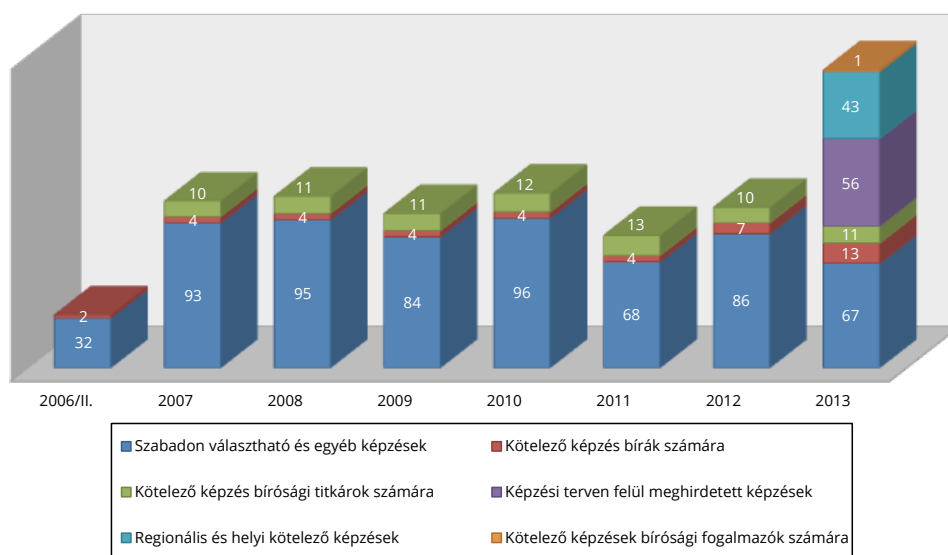
felkészítő központi képzése valósult meg, amely azonban az eddigi helyi képzéseket kiegészítő, új és sikeres elemévé vált a fogalmazóképzésnek.

2. Központi képzési programok

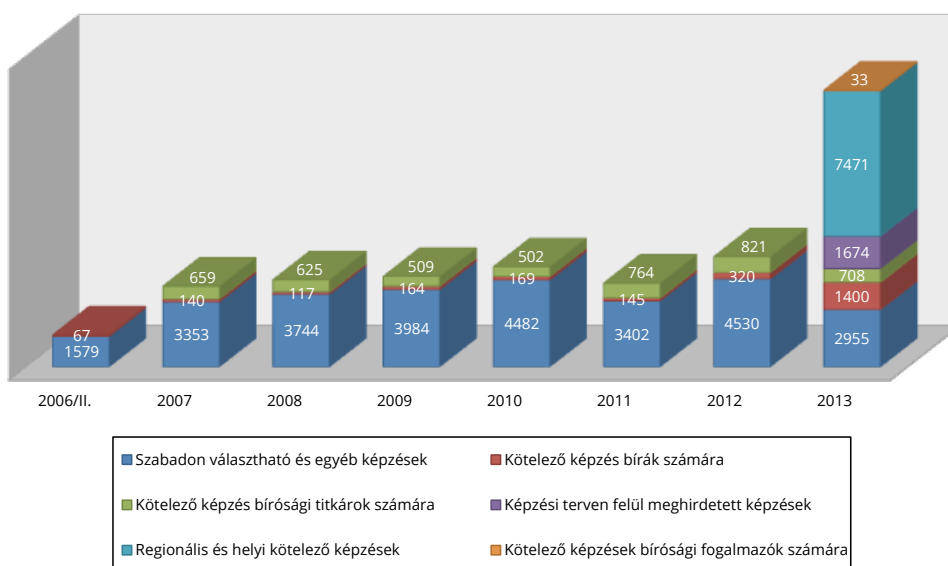
Az ítélkezés magas színvonala csak magas szintű képzéssel biztosítható, amely a bírákon kívül a bírósági fogalmazókat, bírósági titkárokat és a nem jogász végzettségű igazságügyi alkalmazottakat is célozza. Az igazságszolgáltatásban dolgozó több mint 11 000 fő képzését nemcsak központilag kell ellátni, hanem részben a törvényszékeken helyi szinten, az ítélőtáblákon pedig regionális szinten kell összehangolni az oktatásokat.

2013-ban minden korábbi évet meghaladó számban szerveztünk képzéseket. Amint az a grafikonból is látható, az OBH képzések szervezésével próbált lépést tartani a felgyorsult jogalkotással.

Rendezvények száma

Résztevők száma

2.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián

A 2013-as évben az alábbi, általános kötelező, központi képzéseket tartottuk:

- bírói hivatásra felkészítő képzés bírósági titkárok részére (3×5 nap elméleti modul, 1×5 nap tárgyalásvezetési gyakorlat külön büntető és külön civilisztikai ügyszakban),
- képzés határozott időre kinevezett bírák részére (külön büntető és külön civilisztikai ügyszakban),
- bírósági fogalmazók központi képzése (3×5 nap elméleti modulból, 2013 decemberében az első modul oktatása már lezajlott).

Először 2013-ban vezette be az OBH elnöke a kijelöléshez, speciális ügycsoportokhoz kapcsolódó kötelező képzéseket, amelyek a következők voltak:

- fiataikorúak ügyeit tárgyaló büntetőbírák képzése (3 napos képzés),
- gazdasági ügyeket tárgyaló büntetőbírák képzése (3 napos képzés),
- közlekedési ügyeket tárgyaló büntetőbírák képzése (2 napos képzés),
- kábítószerrel kapcsolatos ügyeket tárgyaló büntetőbírák képzése (2 napos képzés),
- nyomozási bírák képzése (2 napos),
- büntetés-végrehajtási bírák és bírósági titkárok képzése (2 napos),
- munkaügyi bírák képzése (3 napos képzés).

Folytatódott a bírósági közvetítők képzése. 2013-ban összesen 75 fő vett részt az oktatáson, így 2013 végére összesen 123 bíró, bírósági titkár és tisztviselő rendelkezett a bírósági közvetítéshez szükséges akkreditált, szakmai képesítéssel.

A fentiekén túl a MIA kínálatából a bírák és igazságügyi alkalmazottak 2013-ban is számos szabadon választható, tematikus képzésre jelentkezhetek. A fontosabb képzések a következők voltak:

- Kriminológia (72 résztvevő),
- Határon átnyúló büntetőeljárások (76 résztvevő),
- A polgári jog és a büntetőjog válasza a családon belüli erőszakra (45 résztvevő),
- Banki ügyletek és devizahitelek (123 résztvevő),
- Képzés kártérítési pereket tárgyaló bírák részére (115 résztvevő),
- Társasági tagok és a vezető tisztségviselők felelősségével kapcsolatos perek (124 résztvevő),
- Az alkotmányjogi panasz gyakorlata (70 résztvevő).

Továbbra is rendkívül népszerűek a kompetenciafejlesztő tréningek, amelyek 2013-ban két új, próba jelleggel bevezetett gyakorlati képzéssel is kiegészültek:

- Szimpátia és empátia (6. alkalommal),
- Tárgyalótermi kirívó magatartások és váratlan konfliktus-helyzetek kezelése (6. alkalommal),
- Vezetésméleti tréning (4. alkalommal),
- Retorikai képzés (új),
- Stilisztikai képzés (új).

A MIA 2013. évi képzési naptárát a VI. 1. számú melléklet tartalmazza.

2.2. Az új törvényekhez kapcsolódó képzések

Az OBH elnöke célul tűzte ki egy komplex képzéssorozat megszervezését, melynek megvalósítása – a Bíróságok fejezet költségvetési helyzetét figyelembe véve – csak európai uniós forrásokból volt lehetséges. Az OBH sikeresen pályázott az Államreform Operatív Programban kiírt forrásokra. A *Jogalkalmazás javítása* címmel közzétett, ÁROP-2.2.16 kódszámú pályázat keretében az OBH 120.000.000 forint támogatási összeget nyert el az egyes központi jogszabályok egységes és hatékony gyakorlati alkalmazását elősegítő, a bírósági intézmények valamennyi munkatársát érintő képzések megvalósítására.

A képzések fókuszában Magyarország Alaptörvénye és a 2011. és 2012. években megváltozott, újrakodifikált központi jogszabályok álltak:

- a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény,
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény,
- a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény,
- a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény,
- az igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény.

Az összetett képzéssorozat részben e-learning oktatásból, részben regionális helyszíneken szervezett tantermi oktatásokból állt. A vizsgát is tartalmazó elektronikus, távoktatásos tananyagot az Alaptörvény képzésben több mint 5.400 fő, a Büntető Törvénykönyv képzésben mintegy 1.200 fő, a szabálysértési törvény képzésben 210 fő, míg a Munka Törvénykönyve képzésben 140 fő végezte el. A regionális képzések résztvevőit az alábbi táblázat mutatja be.

**A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása
az ítélkezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében
megnevezésű projekt keretében megtartott képzések**

Alaptörvény és bíróságokat érintő szervezeti és jogállási törvények	
Budapest	1675 fő
Miskolc	182 fő
Debrecen	371 fő
Szeged	360 fő
Győr	343 fő
Pécs	127 fő
Kaposvár	217 fő
ÖSSZESEN	3275 fő

Büntető Törvénykönyv	
Budapest	334 fő
Debrecen	220 fő
Szeged	127 fő
Győr	54 fő
Pécs	100 fő
Tatabánya	58 fő
ÖSSZESEN	893 fő

Szabálysértési törvény	
Budapest	127 fő
Debrecen	72 fő
Szeged	37 fő
Győr	55 fő
Pécs	79 fő
ÖSSZESEN	370 fő

Munka Törvénykönyve	
Budapest	101 fő
Debrecen	36 fő
Szeged	24 fő
Győr	23 fő
Pécs	23 fő
ÖSSZESEN	207 fő

2013. február 26-án kihirdetésre került az új Polgári Törvénykönyv. Az új kódex 2014. március 15. napján lépett hatályba, de az OBH már 2013-ban szervezett képzésekkel kívánta elősegíteni a bírák és igazságügyi alkalmazottak felkészülését az új jogszabályi környezetre. A 269.859.300 forint uniós támogatásból megvalósuló képzéssorozat e-learning oktatásból, regionális figyelemfelhívó előadásokból, központi ún. „képzők képzéséből” és 2014-ben megvalósuló helyi képzésekből áll.

Az egynapos regionális előadások célja, hogy azok a neves előadók, akik a törvény megalkotásában is közreműködtek, lehetőség szerint minden bíró részére közvetlenül tartsanak előadást a kódex megszületésének körülményeiről, a jogalkotói célokról, valamint a minden civilisztikai ügyszakban eljáró bírót érintő változásokról. A központi helyszínen tartott képzés célja a helyi képzések oktatóinak fel-

készítése a tananyag és a forma egységesítése érdekében. A helyi képzések szervezésére a törvényszékek és ítélőtáblák oktatásfelelősei és polgári kollégiumvezetői kaptak felkérést. A képzéseken való részvétel kötelező azon bírók és bírósági titkárok részére, akik a Polgári Törvénykönyvet közvetlenül alkalmazzák. A büntető ügyszakban dolgozók részére speciális képzések kerülnek kialakításra.

Képzéssorozat az új Polgári Törvénykönyvről

Központi oktatássorozat („képzők képzése”) az új Polgári Törvénykönyvről	
I. modul (1 nap)	36 fő
II. modul (1 nap)	44 fő
III. modul (1 nap)	44 fő
IV. modul (2 nap)	63 fő
V. modul (2 nap)	54 fő
VI. modul (2 nap)	59 fő
VII. modul (2 nap)	58 fő
VIII. modul (2 nap)	77 fő
IX. modul (1 nap)	55 fő
X. modul (2 nap)	63 fő
XI. modul (2 nap)	45 fő
ÖSSZESEN	598 fő

Egynapos regionális képzés az új Polgári Törvénykönyvről	
Budapest	1.033
Debrecen	354
Szeged	266
Győr	225
Pécs	250
ÖSSZESEN	2.128fő

A képzéseknek egységes tematika mentén kell megvalósulniuk, ezért elsőként a képzőket kellett képezni, hogy az oktatók 2014. év elején már elkezdhessék a helyi képzések megtartását a törvényszékeken és ítélőtáblákon a civilisztikai ügyszakos bírák, bírósági titkárok és fogalmazók részére.

Az OBH az új Büntető Törvénykönyvvel kapcsolatos oktatásokhoz a tanfolyamok létszámához igazodva központi forrás felhasználásával biztosította a törvény normaszövegét több mint 1500 példányban, a kiadványok listaárából mintegy 40%-os engedménnyel.

Az év második felében megnyílt központi, pályázati forrásból az OBH a bíróságok részére – előzetesen felmért igényeik alapján – a Büntető Törvénykönyvhöz kapcsolódó szakmai dokumentumokat (fordítókulcs, kommentár stb.) szerzett be. A központi beszerzés révén a bírósági dokumentumgyon mintegy 14.500.000 Ft értékben, 1300 – köztük 350 elektronikus formátumú – kommentárral gyarapodott. A beszerzések mértékére tekintettel a kiadványokat kb. 35-40 %-os kedvezménnyel sikerült megvásárolni.

3. Konferenciák

Az OBH részvételével 2013-ban is számos konferencia került megrendezésre. Ilyen volt többek között

- 2013. január 11-én a *Mérni a mérhetetlent – konferencia a bírósági ügyteher-mérés témájában*, melyen a bírósági szervezet tagjain kívül a matematikatudomány számos jeles képviselője is megjelent. A rendezvényen meghívott előadóként részt vett az erdélyi származású, ma az Egyesült Államokban dolgozó Barabási Albert-László professzor, a hálózatkutatás nemzetközi szinten elismert képviselője is.
- 2013. március 11-13-án a *Konferencia a bírák és igazságügyi alkalmazottak képzésének megújításáról*.
- 2013. április 6-án a *Bírósági épületek egykor és ma* elnevezésű építészeti konferencia a Kúria egykori épületében, a Magyar Néprajzi Múzeumban, melyet a Kúria eredeti épületébe törté-

nő visszaköltözése jegyében az OBH és a Kúria közösen szervezett. A rendezvényen szimbolikusan a Iustitia-szobor eredeti helyére került a szobrot ábrázoló molinó.

- 2013. június 12-én az OBH és a Kúria közös szervezésében a *Bírósági határozatok nyilvánossága* című konferencia.
- 2013. június 14-15-én a *Mediációs panoráma - Körkép a bírósági mediációról Közép-Európában és azon túl* címmel a Bírók a Mediációért Egyesület és a GEMME Magyarországi Szekciója által szervezett kétnapos, nemzetközi konferencia, melynek az OBH elnöke volt a fővédnöke.
- 2013. szeptember 17-én az *Új képzési koncepció kontroll nap*.
- 2013. szeptember 19-én *A csőd- és felszámolási eljárások büntető és gazdasági jogi témakörében felmerülő problémákról* elnevezésű konferencia.
- 2013. október 24-25-én a *Bíróság és Kommunikáció – nemzetközi konferencia*. A rendezvény egy konferenciasorozat első állomása volt, melyen az adatvédelem és adatkezelés kérdései kerültek megvitatásra. A konferencián hazánkkal együtt 24 ország képviseltette magát. A többi közt olyan neves külföldi vendégek tartottak előadást, mint Howard Riddle, Anglia és Wales főmagisztrátusa, Giovanni Buttarelli, európai adatvédelmi biztoshelyettes, Ingrid Kaps, a Müncheni Bíróság sajtószóvivője és Lipták Ádám, a The New York Times amerikai legfelsőbb bírósági kommentátora. Az esemény 50 külföldi és több mint 40 hazai vendég részvételével zajlott.
- 2013. november 4-8-án a *Gyermekek központú Igazságszolgáltatás Magyarországon* című konferencia.

Kiemelendő a számos konferencia közül a csőd- és felszámolási eljárások büntető és gazdasági jogi témakörében felmerülő problémákkal foglalkozó szakmai program, amelyen a felszámolási ügyeket tárgyaló civilisztikai ügyszakos bírák és a csődbűncselekményeket tárgyaló büntetőbírák megoszthatták egymással tapasztalataikat és észrevételeiket. Hasonlóan sikeres volt a gyermekközponitú igazságszolgáltatás konferencia, amelyen családjogi ügyeket tárgyaló polgári és fiatalkorúak ügyeire kijelölt büntetőbírák vettek részt. A pozitív visszajelzések megerősítették, hogy a hivatásrenden belüli párbeszédet megvalósító rendezvényekre a jövőben is szükség van.

4. Kiadványok

Az OBH 2013-ban is kiadta az *Ezek is mi vagyunk* című, a bíróságok munkatársainak írásait és képzőművészeti alkotásait bemutató reprezentatív kötetet, valamint a Juhász Andor-díj kitüntetettjeinek életrajzát bemutató füzetet. A MIA nyomdájában készült el az OBH elnökének 2012. évi beszámolója is. Az OBH közreműködött az Ítéltáblák 10 éves évfordulójára megjelent kiadványok szerkesztési és nyomdai munkálataiban:

- a Szegedi Ítéltábla *Az igazság szolgálatában* és *Dr. Maráz Vilmosné Emlékkönyv*,
- a Pécsi Ítéltábla pedig *Az első tíz év* címmel jelentetett meg köteteket.

2013. július 4-5. napján az amerikai CEELI Intézet szakértőinek támogatásával megtartott szakmai rendezvény eredményeként megkezdődött a bírói kézikönyvek előkészítése, amelynek első kötete a büntetőeljárás kézikönyv lesz. Ugyancsak megkezdődött a titkos ügykezelés ügyviteli és eljárási szabályait bemutató kötet kiadásának előkészítése.

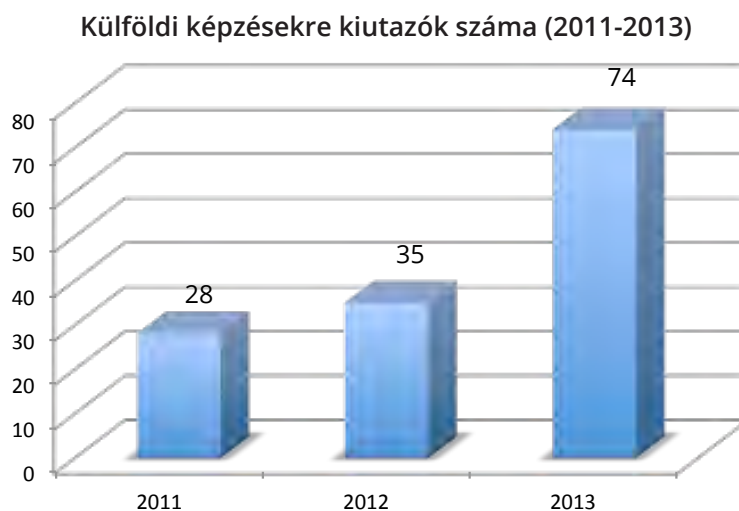
Új formátumban készült az OBH elnökének beszámolója a 2013. év első félévéről. Az OBH igényes művészeti kiadványként jelentette meg az egykori Igazságügyi Palotát bemutató, *A Kúria épülete* című, valamint a Budapest Környéki Törvényszék leendő székhelyén található híres Bauhaus épületről szóló, *Fischer villa – egy modern épület megújulása* című, illusztrált kötetet is.

Az OBH támogatásával jelent meg a Szegedi Ítéltábla *Szemelvények a 10 éves Szegedi Ítéltábla joggyakorlatából* című könyv, és a *Táblabírósági füzetek – Válogatás a másodfokú joggyakorlatból* sorozatának 2013-as füzetei.

5. Nemzetközi képzések

Az OBH több olyan nemzetközi szervezettel tart fenn kapcsolatot, amelyen keresztül a magyar bírák külföldi tanulmányutakon, konferenciákon, képzéseken vehetnek részt, lehetővé téve ezzel a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok megismerését, illetőleg saját tapasztalataink megosztását, nemzetközi kapcsolataink építését. Ezen szervezetek a következők:

- Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN),
- Európa Tanács és Emberi Jogok Európai Bírósága,
- Európai Jogakadémia (ERA),
- Közigazgatás Európai Intézete (EIPA),
- Nemzetközi Jogi Együttműködés Alapítványa (IRZ),
- Közép- és Kelet-Európai Jogi Segítségnyújtás Szervezete (CEELI).

A grafikonról leolvashatóan teljesül az OBH elnökének azon célkitűzése, hogy lehetőleg minél több tanulmányút és ösztöndíj kerüljön meghirdetésre a bírák körében. Már 2012-ben tapasztalható volt az emelkedés, amely – részben a 2012. évben meghirdetett és előkészített, nagyobb számú kiutazási lehetőségre figyelemmel – 2013-ra az előző évihez képest is megduplázódott.

A külföldi tanulmányutak meghirdetése 2013 óta a központi intraneten történik, ezekre a bírák és igazságügyi alkalmazottak szolgálati úton jelentkezhetnek. Az OBH Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya rangsort állít fel a pályázók között. A rangsor felállítása az alábbi szempontok figyelembe vételével történik:

- a jelentkező európai jogi szaktanácsadóként, előadóként végzett tevékenysége, részt vett-e központi igazgatási feladatokban és projektekben;
- a jelentkező motivációs levele;
- a jelentkező tudományos tevékenysége;
- a jelentkező nyelvismerete;
- ha a jelentkező korábban túljelentkezés miatt nem tudott részt venni a tanulmányúton;
- a jelentkező korábbi nemzetközi szerepvállalásai.

A kiutazók tapasztalatainak itthoni hasznosítását az úti jelentések intraneten történő közzététele biztosítja.

5.1. Európai jogi szaktanácsadók

Hazánk 2004-ben csatlakozott az Európai Unióhoz. A bírósági szervezetre háruló többletfeladatok ellátására, a bírák részére történő szakmai segítségnyújtás végett kerültek kijelölésre a bíróságok

elnökei által az európai jogi szaktanácsadó bírák. Az OBH elnöke 2013-ban kiadott szabályzatában (7/2013 (VII.22.) OBHE utasítás) új alapokra helyezte az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat működését. Az új szabályozás értelmében a hálózat központosítottan, átláthatóbb keretek között végzi feladatát. A szaktanácsadók munkáját koordinátor, illetve ügyszakonként (polgári, büntető, közigazgatási, munkaügyi) egy-egy koordinátor-helyettes irányítja és szervezi országos illetékességgel. A szaktanácsadók – a Kúria és a Fővárosi Törvényszék kivételével – megbízásukat az ítélőtáblák illetékességi területéhez igazodva kapták.

2013-ban az európai szaktanácsadók január 16. és 18. között tartottak értekezletet, amelyen a következő témákat érintették:

- a magyar vonatkozású, előzetes döntéshozatali eljárások,
- a Magyarországgal szemben indult kötelezettségszegési eljárások,
- a nemzetközi bűnügyi jogsegély,
- a polgári vonatkozású jogsegély intézése,
- az alapjogok helyzete az Alapjogi Charta tükrében,
- a tisztességes eljárás kérdései,
- az Európai Bíróság új eljárási szabályzata,
- az 1259/201/EK és a 2201/2003/EK rendeletek és egymáshoz való viszonyuk,
- a 650/2012 EU rendelet,
- az EIH munkájának tapasztalatai,
- a fogyasztóvédelem és a versenyjog aktuális kérdései,
- az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény,
- a SIS-II. rendszer tárgyában hozott implementációs törvény,
- adócsalás megítélése az Európai Unió Bírósága gyakorlatának fényében.

2013. október 29-én dr. Juhász Endre, az Európai Unió Bíróságának bíróját tartott előadást az előzetes döntéshozatali eljárásról európai jogi szaktanácsadók részére.

5.2. Külföldiek Magyarországon

Nemzetközi rendezvények a MIÁ-n 2013-ban

Nemzetközi rendezvény megnevezése	Szervező	Részvevők száma (fő)
Nyelvi képzés	MIA-KIM-V4	20
Bizonyítékok átadása és felhasználhatósága az Európai Unión belül a bűnügyi együttműködés keretében	MIA-EJTN	50
Emberi jogok, képzés a visszatérés területén	MIA-EVA	20
EU környezetvédelmi jog szeminárium	MIA-ERA	33
Szeminárium a bírói kézikönyvek készítésének metodikájáról	MIA-CEELI	12
Szeminárium az adatszolgáltatásról	MIA-EUROMED-III.	14
„BE Intelligent” angol nyelvű önismereti tréning	MIA	20
Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás	MIA-EJTN	40
Határokon átnyúló családjogi ügyek	MIA-EUROMED-III.	14
AIKOS titkári csereprogram	MIA-EJTN	20
Bíróság és kommunikáció	MIA-Kúria	90
THEMIS fogalmazói verseny	MIA-EJTN	45

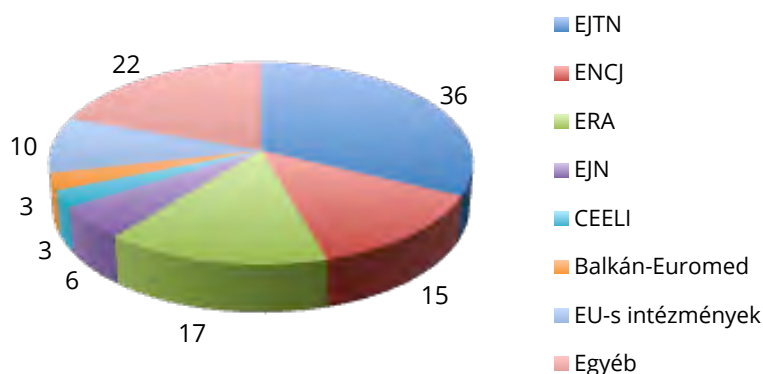
Az EJTN Short Term Exchange program keretében 6 bíró látogatott Magyarországra kéthetes időszakra, akiknek részben az OBH, részben a kijelölt fogadó bíróság (Fővárosi Törvényszék, Budai Központi Kerületi Bíróság, Budapest Környéki Törvényszék, Szolnoki Törvényszék) készített programot.

5.3. Magyarok külföldön

2013-ban 68 bíró, illetőleg bírósági titkár vehetett részt tanulmányúton és további 9 fő bírósági csereprogramban. 2013-ban Horváth Péter, a Debreceni Törvényszék bírása EJTN ösztöndíjprogram keretében vett részt gyakorlaton az Emberi Jogok Európai Bíróságán. Az EJTN által szervezett csereprogramok és külföldi tanulmányutak mellett minden évben meghirdetésre kerül az IRZ német alapítvány kéthetes németországi hospitációs programja külön polgári és büntetőbírák részére.

2013. év végén az OBH elnöke féléves gyakornoki ösztöndíj pályázatot hirdetett az Európai Jogakadémia (ERA) Trierben található képzési központjába és az Európai Unió Bíróságára bírák és bírósági titkárok részére.

Külföldi képzéseken, nemzetközi szervezetek feladataiban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak száma

Amint az a diagramon is látható, a kiutazók legnagyobb része az EJTN programok keretében vett részt csereprogramban, tanulmányúton vagy külföldi szemináriumon. Az OBH legfontosabb külföldi kapcsolata így 2013-ban is az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat volt.

5.4. Az igazságszolgáltatás nemzetközi kapcsolatai

A nemzetközi kapcsolatok terén számos lehetőségünk van a fejlesztésre és továbblépésre. Ezek kiemelt fontossággal bírnak a magyar igazságszolgáltatás nemzetközi megítélése és a bíróképzés fejlesztése szempontjából. A MIA regionális koordinációs és tudástranszferközpont szerepének kialakításához több lépés vezet. Az alábbi szervezetekkel, az alábbi területen kell szorosabb együttműködésben dolgoznunk:

- EJTN: rövid, közép és hosszú távú csereprogramok,
- ERA: szemináriumok, gyakornoki program,
- egyéb nemzetközi intézetek: EIPA, CEELI, ENM,
- bilaterális kapcsolatok mélyítése és szélesítése: visegrádi országok, balkáni országok, új területek (balti államok, Európa Tanácshoz tartozó keleti országok).

A bíróságok nemzetközi kapcsolatairól részletesen a VII. részben olvashat.

6. A bíróságok képzési tevékenysége

A központi oktatásokon való részvételen kívül a törvényszékek többsége saját oktatási terve alapján képzeti a fogalmazókat, egyes esetekben a bírákat, titkárokat és a bírósági ügyintézőket is. A Fővárosi Törvényszéken jellemzően a kerületi bíróságokon szervezett kiskollégiumi és csoportszinten kialakított oktatáson a fogalmazók, titkárok és bírák együtt vesznek részt, emellett 2013-ban a központi oktatási terv alapján szakterületeken szervezett képzést a többi közt panasznapis ismereteket, stressz- és ügyfélkezelési tanfolyamot, valamint kommunikációs tréninget tartottak titkárok

és fogalmazók részére. A képzettségi szintet emelik a posztgraduális képzések. Egyre több bíró, bírósági titkár és fogalmazó vesz részt szakjogász képzéseken. Az Egri Törvényszék a titkárok továbbképzésének támogatásán kívül cégbírói bírósági ügyintézőknek, statisztikai megbízottaknak és végrehajtási ügyintézőknek is tartott külön oktatást.

A felsőoktatási intézményekben nem csak hallgatóként vannak jelen kollégáink, hiszen többen közülük oktatóként is tevékenykednek a Pécsi Tudományegyetemen, a Miskolci Egyetemen, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, a Károli Gáspár Református Egyetemen. A Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán a Győri Ítéltábla több bírója az államvizsgáztatásban is aktívan közreműködik.

Kiemelendő a tavalyi szakmai együttműködések közül, hogy a Budapest Környéki Törvényszék, a Szegedi Ítéltábla, a Szegedi Törvényszék a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen 2013. május 9-én aláírta az együttműködési megállapodást a szakmai gyakornoki programról. Joggyakorlati, gyakornoki ismeretterjesztésre alkalmas intézmény létezik az ország több bíróságán is, így például az Egri Törvényszék és az Egri Eszterházy Károly Főiskola között, valamint a Tatabányai Törvényszéken, ahol az Edutus Főiskola hallgatói tölthetik joggyakorlatukat. A bíróságok és a felsőoktatási intézmények kapcsolatának mélyítése érdekében nagy lépést tett a Debreceni Ítéltábla és a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, amikor az egyetemi oktatók és a bírák közösen tartottak pályaválasztási előadásokat pályaválasztás előtt álló fiataloknak.

7. Nyitás a jogász hivatásrendek felé

A bírák és az igazságszolgáltatásban közreműködő személyek képzésének összehangolása és a képzésekre történő jelentkezések kölcsönösen átjárhatóvá tétele mindegyik szervezet és hivatásrend elemi érdeke. A MIA által szervezett, ügyészek, ügyvédek és közjegyzők számára megnyitott képzések az egységes igazságügyi képzés felé tett első lépések.

Több törvényszék is szakmai kapcsolatot ápol ügyészségekkel, ügyvédi kamarákkal, közjegyzőkkel, büntetés-végrehajtási intézetekkel, rendőrkapitányságokkal és civil szervezetekkel. A különféle képzéseken, szakmai konferenciákon előadóként, hallgatóként kölcsönös részvételt is biztosítanak. Rendhagyó példa a Debreceni Törvényszék tavalyi közreműködése a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság „Törés-Pont” baleset-megelőzési programjában, amelynek célja volt, hogy különleges előadás keretében irányítsák a figyelmet a balesetek megelőzésére. A Győri Ítéltábla 2013-ban is otthont adott az ügyvédi kamara által szervezett perbeszédversenynek.

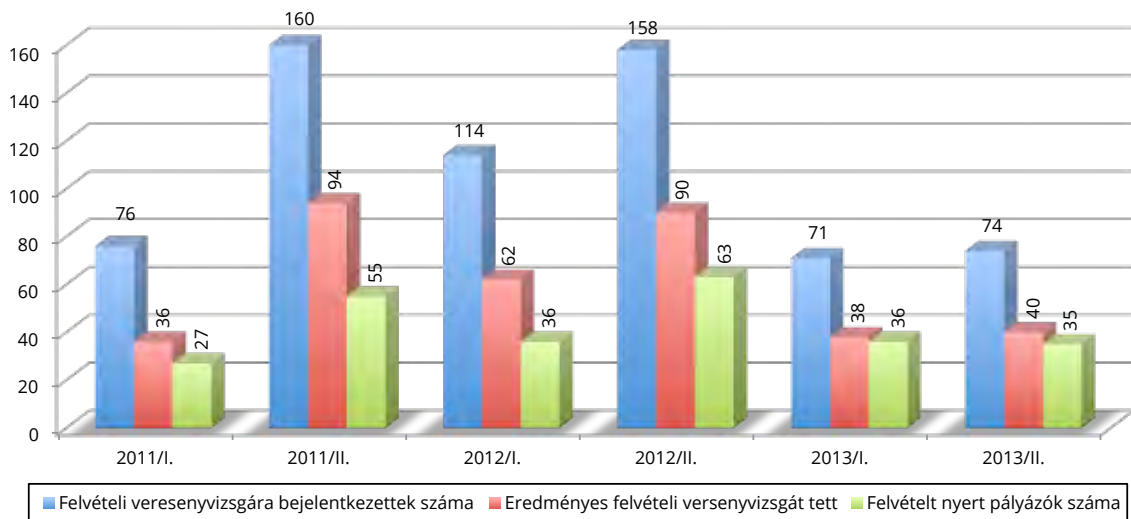
Részvevők más jogász hivatásrendekből a MIA képzésein

Cím	Ügyész	Ügyvéd	Közjegyző
Normatív állami támogatások visszafizetési kötelezettségével kapcsolatos perek	2		
Hatályon kívül helyezési gyakorlat bírói és ügyészi aspektusai	2		
Fizetési meghagyásos eljárás és a polgári eljárásjog kapcsolata			17
Banki ügyletekkel és devizahitelekkel kapcsolatos jogviták tapasztalatai		16	14
Társasági tagok és a vezető tisztségviselők felelősségével kapcsolatos perek		20	

A vádemelés, vádképviselő és a váddal való rendelkezés problémái	2		
Az alkotmányjogi panasz gyakorlata		22	
Értékpapírok az egyes gazdasági társaságokban		17	6
Atipikus szerződések a kereskedelmi jogban (franchise, lízing)	2	21	0
ÖSSZESEN:	8	96	37

8. Fogalmazói felvételi versenyvizsga

2013-ban összesen 145-en jelentkeztek felvételi versenyvizsgára, közülük 78-an eredményes vizsgát tettek. A sikeres vizsgázók közül 71 fő került kinevezésre bírósági fogalmazói álláshelyre.

9. Új képzési koncepció

Az OBH az Államreform Operatív Program keretében 22.000.000 forint vissza nem térítendő támogatásban részesült intézményi stratégia létrehozására. Ennek keretében kerültek feltárára és elemzésre a MIA feladatai és működése.

A bírósági vezetők és az elmúlt 10 évben képzéssel foglalkozó bírák és igazságügyi alkalmazottak bevonásával 2013. március 11-13. között az OBH konferenciát szervezett a képzés megújításának témájában. A konferencia nemcsak feltárta a jelenlegi problémákat, hanem rögtön javaslatokat és irányokat is megfogalmazott. Ezek a konferenciát követő fél éven belül egy szakértői csoport által részletesen is kidolgozásra kerültek. Ez a koncepció a 2013. szeptember 17-én megtartott ún. kontroll napon széles körben megismertetésre került a bírósági szervezetben. A koncepció, az itt kapott észrevételek és visszajelzések beépítésre kerültek a MIA intézményi stratégiájába.

Az intézményi stratégia alapján elsőként az intézmény új szervezeti rendszerét kell kialakítani az intézményi céloknak és feladatoknak megfelelően. Másodsor az egyes szervezeti egységek vezetőinek feladatait, hatásköreit, valamint a vezetői ellenőrzési rendszert kell kiépíteni. Ez után a szervezetrendszerhez illeszkedően kell kialakítani a munkaköröket, és ennek megfelelően kell elkészíteni az új munkaköri leírásokat. Végezetül pedig meg kell teremteni annak biztosítékait, hogy az új rendszer szerinti működés az idő múltával ne térjen vissza a dolgozók által már megszokott régi rendszerhez, berögzült szokásokhoz, amit a vezetői ellenőrzési rendszer és a folyamat-menedzsment hivatott biztosítani.

A képzés megújításának fő irányai az alábbiak szerint kerültek kijelölésre:

- A koncepció a helyi és regionális képzések akkreditációja útján biztosítja a MIA koordináló és ellenőrző szerepét, tehermentesít, egyúttal a jelenleginél szélesebb képzési kínálatot fog tudni biztosítani. A képzési programok tervezésének és akkreditációjának – amelyért egy, az OBH elnöke által felkért szakértői testület felel – fontos szerepe a minőségbiztosítás.
- A képzéseket megfelelő módon előre kell tervezni, amit az andragógiai szakértők közreműködésével elkészített képzési programminta hivatott biztosítani. Egy képzés meghirdetésekor már ismert lesz a képzéssel elérni kívánt cél, a megvalósításhoz szükséges erőforrások és a képzés tervezésének részletei.
- A tervezhetőség érdekében a koncepció javasolja a bírák és bírósági titkárok vonatkozásában az Egyéni Képzési Tervek bevezetését. Ennek lényege, hogy a rendelkezésre álló – még időpontok nélkül meghirdetett – képzési kínálatból a bíró maga választja ki a kötelező és választható központi képzéseket, valamint az akkreditált helyi és regionális képzéseket.
- A bírák vonatkozásában az új koncepció a kreditrendszer bevezetését javasolja. Az élethossziglani tanulás megvalósítása érdekében fontos elérendő cél, hogy minden bíró rendszeresen vegyen részt központi képzéseken. A kreditrendszer emellett tág teret engedne a helyi és regionális képzéseken való részvételnek, illetőleg a képzéssel egy tekintet alá eső, önképzésnek úgy, mint a másoddiplomás és posztgraduális képzések, tudományos munka, munkacsoportban való közreműködés, nemzetközi tanulmányutakon való részvétel vagy oktatási tevékenység.
- A hatékony képzés egyik feltétele a 21. századi modern oktatást segítő technikák alkalmazása. A MIA – bár alapvetően jól felszerelt – az elmúlt években nem költött fejlesztésekre, így informatikai eszközei elavulttá váltak. A fejlesztéseknek két fő iránya van: kiszolgáló egységek (pl. előadói számítógépek, digitális információs táblák) és képzéstámogató egységek (pl. e-bookok, intelligens előadói táblák, új elektronikus távoktatási rendszer).
- Az új képzési rendszer nem működhet megbízható és egyszerűen kezelhető informatikai rendszer nélkül. Olyan informatikai rendszert kell üzembe helyezni, amely egyidejűleg kezeli a képzés résztvevőinek adatait, az oktatói adatbázist, a képzések adatbázisát, benne az aktuális képzési kínálatot.

Meg kell teremteni a tudományszervezési munka alapjait a MIÁ-n, hogy a bírósági szervezetben felhalmozódott tudás megfelelő csatornákra terelve maximálisan hasznosítható legyen. A felhalmozott és a jövőben keletkező dokumentumokat rendszerezett és könnyen kereshető adatbázisba kell szerkeszteni (Jogi Tudásbázis). Alapvetően 5 pillér kialakítása, fejlesztése szükséges:

- a bírák és igazságügyi alkalmazottak szakértői adatbázisa,
- a bírósági szervezetben keletkezett cikkek, publikációk, tanulmányok stb. adatbázisa,
- a MIÁ-n keletkezett tudományos anyagok (kézikönyvek, oktatási segédanyagok, előadások leirata),
- szakirodalmi figyelő,
- bírósági könyvtári adatbázis (Corvina).

A racionalizált, gazdaságos üzemeltetést a MIA minden részlegében átfogóan kell megvalósítani, amihez a szükséges belső mechanizmusok, folyamatok és rendelkezésre álló források felmérése megtörtént. A vendéglátás színvonalát érezhetően emelni kell, mivel alapvetően fontos az OBH számára, hogy a bírák milyen módon értékelik a képzéseket és az ahhoz kapcsolódó ellátási és rekreációs szolgáltatások színvonalát. A MIA egységes arculatát a működés minden szintjén ki kell alakítani. Ugyanígy kiemelkedő fontosságú a közösségi élet elindítása és formálása.

Az OBH a MIA épületéhez tartozó tenispályákat 2012 óta bérbe adja, azt vállalkozó üzemelteti. A MIA 2013-ban több mint 700 alkalommal látta vendégül a képzéseken és protokoll rendezvényeken részt vevőket, közel 35.000 adag ételt, italt szolgáltat fel. Az 50 szobát és 5 apartmant üzemeltető szállodarészlegen több mint 6.500 vendégéjszakát tölthettek el a vendégek a 2013. évben. A többnapos képzéseken részt vevőkön kívül az OBH támogatta a Kúriára kirendelt vidéki bírákat azzal, hogy részükre térítésmentesen biztosított szállást a MIÁ-n.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A hatékony és időszerű ítélkezés, valamint a bírói kompetenciák erősítése végett interaktív képzés-sorozat szervezése
- Az európai uniós források felhasználásával az új Polgári Törvénykönyv kötelező oktatása
- A képzéssorozatok nagyobb arányú megnyitása az ügyvédek, közjegyzők számára
- Az új képzési koncepció alapjául szolgáló szabályzatok és protokollok kialakítása
- Szakértői adatbázis létrehozása
- A MIA honlapjának, az angol nyelvű és a nemzetközi tartalmú internetes és intranetes felületek megújítása
- A nemzetközi képzési kapcsolatok továbbfejlesztése

További hasznos információk a témában:

- A Magyar Igazságügyi Akadémiáról: <http://mia.birosag.hu/>
- A Magyar Igazságügyi Akadémia intézményi stratégiájáról: http://mia.birosag.hu/sites/default/files/field_attachment/mia_intezmenyi_strategia.pdf.

VII. RÉSZ

A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer
 - 1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai
 - 1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak
 - 1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások
 - 1.4. Az OBH nemzetközi kapcsolatainak támogatása
2. Nemzetközi rendezvények
 - 2.1. Bíróság és Kommunikáció
 - 2.2. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás
 - 2.3. Mediációs Panoráma
3. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok integritása nemzetközi viszonylatban is fejlődjön:

- A külföldi pályázatok kiírásának és elbírálásának átláthatóbbá tétele
- A Balkáni térség Igazságügyi Irányító Testületeinek Rómában megrendezett VIII. konferenciáján az együttműködés továbbfejlesztésének szorgalmazása az OBH-val közösen
- OBH ösztöndíjak kiírása bíráknak és bírósági titkároknak hathónapos gyakornoki állásra Trierbe (ERA) és Luxemburgba (EUB)
- *Bíróság és Kommunikáció* című nemzetközi konferencia sorozat nyitó eseményének megrendezése
- A bíróságok központi honlapján angol nyelvű felület kialakítása

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer

Az OBH elnöke és a bíróságok is fenntartanak két- és többoldalú nemzetközi kapcsolatokat, illetve önállóan is részt vesznek különféle szervezetekben és nemzetközi projektekben. Az OBH több esetben fogad olyan delegációkat, amelyek a Kúria, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium vagy más szervek meghívására érkeznek Magyarországra és szeretnének megismerkedni a magyar bírósági szervezettel és igazgatással. A nemzetközi kapcsolatok kiváló lehetőséget teremtenek a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok cseréjére, ilyen módon más országokban már kipróbált és működő rendszereket, intézményeket és megoldásokat ismerhetünk meg és hasznosíthatunk a hazai bírósági szervezet hatékonyságának növelése érdekében. Ezek a találkozók alkalmat adnak arra is, hogy megismerjék a hazai igazságszolgáltatás rendszerét a külföldi társszervek képviselői, megfelelő és részletes tájékoztatást kapjanak a magyar bírósági rendszerről, annak igazgatási és szakmai irányításáról.

1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai

Az Országos Bíróság Hivatal 2013-ban is rendkívül sokszínű nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezett, melyet az alábbi táblázat szemléltet.

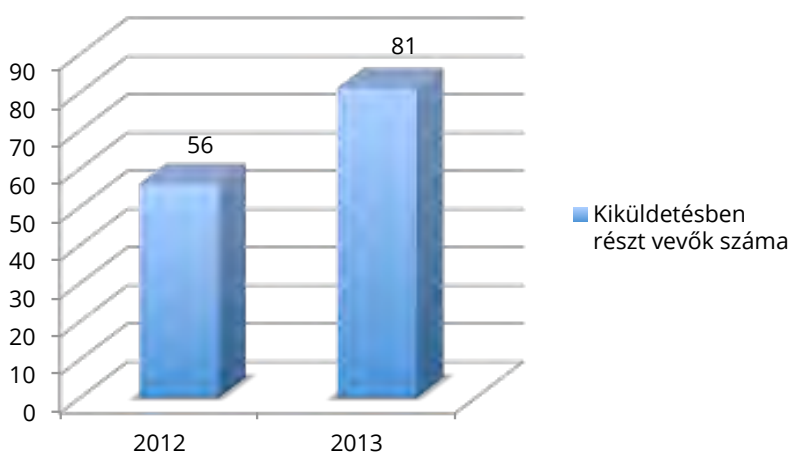
	Nemzetközi kapcsolat megnevezése	Eredmények
KÉPZÉSEK	Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN)	<ul style="list-style-type: none"> • 36 bíró és igazságügyi alkalmazott kiküldése és fogadása • 4 rendezvény szervezése a MIÁ-n
	Visegrádi Négyek (Magyarország, Szlovákia, Csehország, Lengyelország)	<ul style="list-style-type: none"> • A V4 akadémiai igazgatóinak hivatalos találkozója Budapesten • Regionális együttműködés a V4 igazságügyi akadémiaival, közös pályázat a Szlovák Bíróképző Akadémiával
	Európai Jogakadémia (ERA)	<ul style="list-style-type: none"> • OBH elnöke kuratóriumi tag • Év végén kiírásra került egy ösztöndíjas álláshely az OBH által (Trier) • 17 bíró képzésre történő kiküldése • 1 rendezvény fogadása a MIÁ-n
	Közép- és Kelet-Európai Jogi Segítségnyújtás Szervezete (CEELI)	<ul style="list-style-type: none"> • 3 bíró kiküldése a CEELI rendezvényére • 1 közös rendezvény szervezése a MIÁ-n
	Igazságügyi Képzési Intézetek Nemzetközi Hálózata (IOJT)	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel egy nemzetközi konferencián Washingtonban
EURÓPAI INTÉZMÉNYEK	Európa Tanács	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel a HELP programban (hozzáférés biztosítása az Emberi Jogok Európai Bíróságához) • Adatszolgáltatás a CEPEJ jelentéshez • Varsói Egyezmény raportőr a Szegedi Ítéltábla bírása
	Európai Unió Bírósága	<ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Unió Bíróságának egy bírása az előzetes döntéshozatallal kapcsolatban előadást tartott a MIÁ-n • Év végén egy ösztöndíjas álláshely kiírása az OBH által (Luxemburg)
	Európai Igazságügyi Hálózat (EJN)	<ul style="list-style-type: none"> • A büntető szekcióban Magyarország hivatalos képviselője a Fővárosi Ítéltábla kollégiumvezetője • A polgári szekcióban Magyarország hivatalos képviselője a Szegedi Járásbíróság bírása
	Hágai Gyermejjogi Egyezmény	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben kijelölt kapcsolattartó a Szegedi Járásbíróság egy bírása
	Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO)	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország hivatalos képviselője a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírása
	EUROJUST	<ul style="list-style-type: none"> • Felügyelő bizottsági tag a Szegedi Ítéltábla bírása
EGYÉB PROJEKTEK	EUJUST-LEX Válságkezelési Misszió Irakban	<ul style="list-style-type: none"> • 2013. évben egy bírósági titkár látott el külszolgálati feladatokat Irakban
	Törökországi Twinning Projekt (IRZ-OBH)	<ul style="list-style-type: none"> • Szakértő delegálása képzési és kodifikációs munkára 2013 júniusában • Részvétel irányítótestületi üléseken • Részvétel egy nemzetközi konferencián Antalyában (Törökország)
	EBESZ	<ul style="list-style-type: none"> • A Döntőbírói Testület tagja a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírása

1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak

2013-ban nemzetközi kiküldetéseken, konferenciákon és más programokon összesen 81 fő vehetett részt: 67 bírósági, 3 titkár és 11 egyéb igazságügyi alkalmazott. A nemzetközi rendezvények felsorolását és az azokon részt vevők körét a VII.1. számú melléklet tartalmazza.

Látható tehát, hogy a legtöbb nemzetközi program továbbra is elsősorban a bíróságiakat érinti, azonban egyre több igazságügyi alkalmazottnak és titkárnak tudunk lehetőséget biztosítani nemzetközi tanulmányutakon, rendezvényeken való részvételre. A nemzetközi tanulmányutak és ösztöndíjak részletes beszámolóját a VI. rész tartalmazza.

A bíróságok központi igazgatásának nemzetközi kapcsolatai a beszámolási időszakban a kiküldetések számát tekintve ugrásszerű növekedést mutatnak, ami részben az OBH, részben pedig az OBH nemzetközi kapcsolatainak élénkülésére vezethető vissza. A kiutazók számának növekedését az alábbi diagram is jól szemlélteti.

1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások

Több Magyarországon működő diplomáciai képviselő vezetője (amerikai, finn, svájci, szlovák, izraeli), valamint számos külföldi delegáció látogatott el 2013-ban is az OBH-ba.

A beszámolási időszakban az alábbi delegációk jártak az OBH-ban:

- az iraki igazságügy-miniszter delegációja,
- az iraki és kurd bírósági delegáció,
- a vietnami igazságügy-miniszter delegációja,
- a vietnami katonai bírák delegációja,
- a Brazil Bíróságot Iskolát vezetői,
- a V4 igazságügyi akadémiák vezetői,
- az ERA igazgatója,
- az ENSZ Önkényes Fogvatartással foglalkozó jelentéstevő delegációja,
- a Kínai Bírónők Egyesületének elnöke,
- az Európai Unió Bíróságának magyar bíróját (dr. Juhász Endre),
- az Európa Tanács Monitoring Bizottságának rapportőreit (2013. febr. 25-27.),
- Dean Spielmann, az Emberi Jogok Európai Bíróságának elnöke (2013. május 2-3.),
- Vjacseszlav Lebegyev, az Oroszországi Föderáció Legfelsőbb Bíróságának elnöke és küldöttsége (2013. április 21-24.), valamint
- Nika Gilauri, Grúzia volt miniszterelnöke (2013. november 20-25.).

A korábbi évekhez hasonlóan 2013-ban is számos megkeresést kapott az OBH más országok igazságszolgáltatási, igazgatási szerveitől és különböző nemzetközi szervezetektől, amelyeknek maradéktalanul igyekezett eleget tenni. Többek között megkeresés érkezett:

- Hollandia Igazságszolgáltatási Tanácsától a polgári ügyekben szereplő tanúk ideiglenes vizsgálatával kapcsolatban,
- Románia Magisztrátusi Legfőbb Tanácsától a büntető ügyekben releváns személyi illetékeség kapcsán,
- Törökország Igazságügyi Minisztériumától a bírósági épületek biztonságára vonatkozó magyar szabályozást és gyakorlatot illetően,
- Bulgária Nemzeti Igazságügyi Intézetétől az elektronikus idézés rendszerére,
- Spanyolország/EJN-től a kábítószer kereskedelemre vonatkozóan,
- az Európai Bizottságtól a 2008/913/IB kerethatározat alkalmazása; a 1206/2001 számú EK rendelet hazai alkalmazása; az ítélezés és az ítéletek végrehajtása témában,
- az ENSZ-től a büntetőeljárásban részt vevő személyek és elítéltek nyilvántartásba vételéről,
- az EJN-től a bírák értékelése kapcsán,
- az ENCJ-től a bíróságok függetlensége, bírósági eljárások, informatikai felszereltség és mediáció kapcsán, valamint
- a CEPEJ-től az igazságügyi eredménytáblával, illetve
- az OECD-től az éves beszámolóval kapcsolatban.

Az OBH elnöke részt vett egyéb nemzetközi rendezvényeken is, mint például a Finn Nagykövetség által szervezett *Változások a bírósági rendszerben Finnországban és Magyarországon: tapasztalatcsere és a jó gyakorlatok megosztása* című szeminárium (2013. szeptember 16.).

1.4. Az OBH nemzetközi kapcsolatainak támogatása

Az Országos Bírói Tanácsot saját nemzetközi kapcsolatainak szervezésében és előkészítésében az OBH Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya is segítette.

Az OBH megfigyelői státuszban vesz részt az Igazságügyi Testületek Európai Hálózat (ENCJ) ülésein, emellett két munkabizottságba is delegál tagokat. Az OBH részt vesz a balkáni és dél-európai országok által 2006 óta évente megrendezett konferenciákból kinövő új hálózatban is, amely alapító okiratának előkészítésében az OBH-val együtt tevékenyen részt vállal. 2013. május 6-7. között Rómában került megrendezésre a VIII. konferencia, ahol Római Nyilatkozat néven közös memorandum került megszövegezésre és kiadásra. Megalakítottak egy munkacsoportot is, amely a 2014. évi konferencia kezdetéig kidolgozza a belső szabályokat, a folyamatokat, az irányítás rendszerét és a vezetők kiválasztásának módját. A munkacsoportban folyó előkészítő munkában Magyarország mellett Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Románia, Albánia, Olaszország és Törökország vesz részt.

2. Nemzetközi rendezvények

2.1. Bíróság és Kommunikáció

Az Országos Bírósági Hivatal a Kúriával közösen 2013. október 24-25. között kétnapos konferenciát rendezett Budapesten *Bíróság és Kommunikáció* címmel. A konferencián Magyarországon kívül 23 ország képviseltette magát. Az esemény 50 külföldi és több mint 40 hazai vendég részvételével zajlott. A meghívottak az Európa Tanács országainak fiatal bírái, illetve bírósági kommunikációs szakértői voltak.

A rendezvény a bíróság és kommunikáció témában évente Budapesten megrendezésre kerülő konferenciasorozat nyitó eseménye volt. A 2013-as konferencián az adatvédelem és adatkezelés kérdései kerültek megvitatásra. Az esemény meghívott előadói voltak: dr. Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke, Howard Riddle, Anglia és Wales főbírája, Giovanni Buttarelli, európai adatvédelmi biztoshelyettes, Ingrid Kaps, a Münchener Bíróság sajtó-

szóvivője, Lipták Ádám, a The New York Times amerikai legfelsőbb bírósági kommentátora és dr. Harangozó Attila, a Szegedi Ítéltábla elnöke.

A konferenciával kapcsolatos, főbb információk (a program, az országok által kitöltött kérdőívek, az előadások anyaga stb.) egy külön erre a célra létrehozott angol nyelvű oldalon (<http://birosag.hu/en/conference>) mindenki számára elérhetőek.

2.2. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás

A Magyar Igazságügyi Akadémia az Európai Igazságügyi Képző Hálózattal (EJTN) közösen nemzetközi képzést szervezett, amelynek témája a gyermekközpontú igazságszolgáltatás volt. A képzés az EJTN Regionális Csereprogram (2012-2013) szemináriumsorozatának ötödik állomásaként került megrendezésre. A szemináriumot 2013. november 4. és 8. között tartották a MIÁ-n a Visegrádi Országok és Németország fiatal bíráinak, ügyészeinek, bírósági és ügyészségi titkárainak, fogalmazóinak részvételével.

Az esemény előadói voltak: dr. Hirtling Ibolya és Kristófné dr. Kontra Erzsébet, a Pesti Központi Kerületi Bíróság csoportvezető bírái, dr. Várai-Jeges Adrienn a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírása, dr. Hódy Ágnes, az Országos Bírósági Hivatalba kirendelt titkár, dr. Lux Ágnes, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala főosztályvezető-helyettese, dr. Gyurkó Szilvia az UNICEF Magyar Bizottság gyerekjogi igazgatója, dr. Vaskuti András kúriai bíró, dr. Kökényesi-Bartos Attila a Pest Megyei Főügyészség csoportvezető ügyésze, dr. Hajdu Magdolna, a Legfőbb Ügyészség Gyermek- és Fiatalkorúak Bűnügyeinek Önálló Osztályának osztályvezető ügyésze, dr. Krémer András mediátor, valamint Hajdú Krisztina és Ignéczi Hajnalka pszichológus szakértők.

2.3. Mediációs Panoráma

A gyorsabb, olcsóbb, együttműködésen alapuló bírósági közvetítői eljárás hazai és közép-európai népszerűsítése volt a célja annak a nemzetközi konferenciának, amelyet 2013. június 14-15-én tartottak Szombathelyen és Kőszegen. A Bírók a Mediációért Egyesület és a GEMME Magyarországi Szekciója által szervezett esemény fővédnöke az OBH elnöke volt. A konferenciára 10 országból érkeztek résztvevők és előadók, összesen 168 fő. A rendezvényen polgári, büntető és gazdasági területről bírók, ügyészek, ügyvédek, közjegyzők és elméleti szakemberek előadásai hangzottak el angol, francia és magyar szinkrontolmácsolással.

A neves nemzetközi előadók közül kiemelendő Ales Zalar, az European Centre For Dispute Resolution igazgatója, aki a Szlovéniában már fejlett – a kereskedelemben és a családjogban alkalmazott – mediációs kultúráról beszélt. Továbbá Béatrice Blohorn Brenneur mediátor (Európa Tanács, GEMME Europe vezetőségi tagja), aki Franciaország nemzetközi mediációs gyakorlatát ismertette. A francia kereskedelmi bírósági mediáció alkalmazásáról Philippe-Roland Bertrand, a Pau-i Fellebviteli Bíróság Tanácselnöke tartott előadást.

3. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai

Az 5 ítéltábla és a 20 törvényszék közül 13 tart fenn önálló, élő, kétoldalú nemzetközi kapcsolatot 9 ország mintegy 20 bíróságával. Általánosságban elmondható, hogy a bíróságok kétoldalú kapcsolatrendszerében változatlanul fontosak voltak azok az országok, amelyek szerepe jelentős az európai jogrendben. Ennek megfelelően igen intenzív a bírósági együttműködés a német és az osztrák relációban. Másrészt évek óta rendkívül aktív a szakmai együttműködés a szomszédos országok bíróságaival. Itt kiemelkedő a szlovák és szerb bíróságokkal való kapcsolattartás. Több törvényszék is tett lépéseket az elmúlt időszakban a lengyel bíróságokkal történő kapcsolat kialakítása érdekében, így 2013-ban erősödött a lengyel reláció, aminek a jövőben további erősödése, várható. A bíróságok sokszínű nemzetközi kapcsolatait az alábbi felsorolás szemlélteti:

- Különleges szakmai együttműködésnek minősül a Tatabányai Törvényszék évek óta fennálló kínai kapcsolata. Ennek keretében az Esztergomi Járásbíróság vezetői júliusban kínai ügyészségi delegációt fogadtak.
- Kiemelkedő továbbá a Győri Törvényszék idei tevékenysége. 2013-ban három önálló nemzetközi szakmai programon is részt vettek: júniusban a Pozsonyi V. kerületi Bíróság 9 kollégáját fogadták büntetőjogi nemzetközi együttműködésben történő egyeztetésre, vendégül látták a Meiningeni Tartományi Bíróság 3 képviselőjét 1 hetes szakmai konferencián, novemberben pedig 30 tagú küldöttség látogatott a Győri Törvényszékről a Wiener Neustadt-i Tartományi Bíróságra.
- A Szombathelyi Törvényszék a németországi Chemniczi Tartományi Bíróság 7 fős delegációját látta vendégül novemberben. A törvényszék és a tartományi bíróság kapcsolata már több mint egy évtizede áll fenn, a partnerkapcsolat keretében a magyar, illetőleg a német bírák rendszeresen „hospitálnak” a partnerbíróságon.
- A Balassagyarmati Törvényszék háromfős delegációja a lengyelországi Krosnoi Kerületi Bírósággal 2010-ben kialakított bilaterális kapcsolatának újabb állomásaként 2013 decemberében Krosnába látogatott egy szakmai találkozón való részvételre.
- A Miskolci Törvényszék küldöttsége 2013 novemberében nemzetközi kapcsolatainak keretében látogatást tett a Kassai Kerületi Bíróságon. Egyik évben a miskolciak fogadják a kassaiakat, a következő évben pedig őket látják vendégül a kassaiak, így jövőre a törvényszék fogadja a kassai küldöttséget.
- A Pécsi Törvényszék küldöttsége a Vukovári Bírói Klub meghívására 2013 júniusában Zágrábban járt, ahol találkozhattak a horvát Alkotmánybíróság elnökével és a horvát Parlament elnökhelyettesével is.
- A Kecskeméti Törvényszék a Szabadkai Alap-, és Felsőbírósággal, valamint a Kereskedelmi Bírósággal tart kapcsolatot. Terveik közt szerepel a szabadkai bíróságokkal a kapcsolat további megerősítése, ápolása.
- A Kaposvári Törvényszék 2003 óta partnerkapcsolatban áll a németországi Bajor Traunsteini Tartományi Bírósággal. A Krakkói Törvényszékkel írásbeli egyeztetés zajlik egy szakmai látogatás előkészítéséről, a kapcsolat felvételéről megállapodás még nem született.
- 2013 októberében a Debreceni Ítéltáblára látogatott az elnök meghívására dr. Dana Cigan, a Nagyváradai Ítéltábla elnöke és Mirea-Gajdo Loreley Emese, a Bihar Megyei Törvényszék bírója.
- A Fővárosi Törvényszék több ízben is fogadott külföldi delegációt:
 - 2013. március 6-án iraki bírói delegáció tett látogatást. A küldöttség magyarországi útjának célja a két ország közötti igazságügyi területen történő együttműködési megállapodás aláírása volt.
 - 2013. október 8-án a Vietnami Központi Katonai Bíróság delegációja tett látogatást a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsánál, ami a Kúria és a Vietnami Szocialista Köztársaság Legfelsőbb Népi Bírósága közötti együttműködési megállapodás keretében valósult meg.
 - A montenegrói Legfelsőbb Bíróság küldöttsége 2013. október 9-én járt a Fővárosi Törvényszéken a Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának megkeresése alapján.
 - Az Euromed Justice III. projekt keretében 2013. november 26-án észak-afrikai és közkeletű országokból érkező családjogi bírák látogattak a Fővárosi Törvényszékre. A delegáció a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium meghívására érkezett Magyarországra.
 - 2013. november 20-25. között Nika Gilauri, Grúzia volt miniszterelnöke tett látogatást a Fővárosi Törvényszék Cégbíróságánál, aki jelenleg egy nemzetközi tanácsadó cég tulajdonosaként „doing business” reformokhoz ad tanácsokat kormányoknak e minőségében érkezve Magyarországra.
 - A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hosszú évek óta fennálló szoros szakmai kapcsolatot ápol a másodfokú Berlin-Brandenburg Tartományi Munkaügyi Bírósággal. E kapcsolat keretében 2013. április 25-28. között Berlinből érkezett delegáció a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra, míg az év augusztusában a munkaügyi bíróság küldöttsége látogatott a Drezdai Szociális Bíróságra.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az OBH működését bemutató angol nyelvű kiadványok elkészítése
- Tovább fejlődik az OBH, a bírósági szervezet központi honlapja angol nyelvű oldal
- Tartós külföldi kiküldetésben lévő bírák és igazságügyi alkalmazottak helyzetének normatív szabályozása
- Az OBH, OBT és Kúria nemzetközi kapcsolatainak összehangolt fejlesztése
- A magyar bírósági szervezet, bírák nemzetközi szervezetekben, projektekben való részvételének az erősítése
- Magyarországot az OBH és az OBT együtt képviselje az alapító okiratban is megerősítendő Balkán-Euromediterrán Hálózatban, és folytassa a hálózat irodájának működtetését

További hasznos információk:

- Az OBH nemzetközi kapcsolatairól, ösztöndíjairól, képzésekről: <http://mia.birosag.hu/nemzetkozi-kapcsolatok-osztalya>
- A *Bíróság és kommunikáció* című nemzetközi konferenciáról: <http://birosag.hu/en/conference>
- A nemzetközi ügyekről: <http://www.birosag.hu/nemzetkozi-ugyek/az-europai-unio-birosaga>
- A bíróságok központi honlapjának angol nyelvű változata: <http://www.birosag.hu/en>

VIII. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INTEGRITÁSA

1. A bírósági szervezet integritásáról általában
2. Bíróságok integritása
 - 2.1. Integritás együttműködés
 - 2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok
 - 2.3. Belső ellenőrzés
 - 2.4. Ügyelosztás és ügybeosztás
 - 2.5. Épület biztonság
 - 2.6. Informatikai biztonság
 - 2.7. Közbeszerzések
 - 2.8. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések
 - 2.9. Átláthatóság és nyilvánosság
 - 2.10. A bíróságok ellen indított peres eljárások
 - 2.11. A bírósági eljárásokat érintő EJEK döntések
3. Bírók integritása
 - 3.1. Etikai Kódex
 - 3.2. Vagyonynyilatkozatok
 - 3.3. Összeférhetlenségi esetek
 - 3.4. Bírák fegyelmi helyzete
 - 3.5. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, valamint utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén:

- Az ítélkezés időszerűségi mutatóinak javítása érdekében a bírók fokozott igazgatási ellenőrzése
- Az új Etikai Kódex tervezetének elkészítése
- A belső kontroll rendszer erősítése
- Annak megvizsgálása, hogy miként, milyen módszerrel, illetve milyen szempontok szerint történik a bíróságokon az ügyek bírák közti elosztása
- Az épületek biztonságának fokozása
- A megfelelő szintű informatikai biztonsági rendszer kiépítésének megkezdése
- A közpénzek felhasználásának átláthatósága és a bírósági fejezetben belüli egységes gyakorlat kialakítása érdekében a Bíróságok fejezet irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzéseiről szóló új szabályzat (8/2013. (VIII.30.) OBH utasítás) kiadása

1. A bírósági szervezet integritásáról általában

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége. Az OBH olyan módszerek kialakítására törekszik, amelyek révén a bíróságok ítélkezése és igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartásával – mind szélesebb körben ismertté és elfogadottabbá válik.

A bírósági szervezet integritása a témák rendkívül széles körét öleli fel a megkötött együttműködési megállapodásoktól, a belső ellenőrzéstől, a bírák és igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzetétől egészen a bíróságok ellen indított peres eljárásokig. Bár a hazai és nemzetközi jelentések alapján is alacsony a bírósági szervezeten belüli korrupciós kockázat, a bíróságok törvényes, átlátható és tisztességes működésének fenntartása komoly feladat.

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak értékközpontú és feddhetetlen magatartását, a bírósági szervezet és igazgatás átláthatóságát elősegítő eljárások kidolgozása, valamint a döntések előkészítése érdekében az OBH elnöke 2012-ben Bírósági integritás munkacsoportot hozott létre.

A munkacsoport átfogó képet vázolt fel a korrupciós vagy diszkriminatív kockázatokat rejtő szervezeti anomáliákról, a hatályos rendelkezések fogyatékoságairól és ellentmondásairól, illetve az észlelt hiányosságokról. A munkacsoport 2013-ban egymással párhuzamosan három területre koncentrált: az igazságszolgáltatás szervezeti rendszerére, gazdálkodására, valamint a bíró személyes integritását érintő kérdésekre.

A szervezeti rendszerrel összefüggésben a munkacsoport az ügyelosztással és az ehhez szorosan kapcsolódó szignálással, a pályázati- és előmeneteli rendszerrel foglalkozott. Külön tárgyalta a különböző eljárások korrupciós veszélyeztetettségét és kiemelten áttekintette a felszámolási eljárás során a bíróságokra háruló feladatokat. A gazdálkodási folyamatok átvilágítása során a bírák javadalmazásához kapcsolódó szabályokat is megvizsgálta, valamint javaslatot tett a belső ellenőrzés területén új szemléletmód kialakítására, a belső ellenőr tanácsadói szerepének hangsúlyosabbá tételére. A bíró személyes integritását érintő kérdésekkel kapcsolatban pedig elkészítette egy új Etikai Kódex tervezetét. Az Etikai Kódexszel részletesen a 3.1. pont foglalkozik.

Az igazságszolgáltatással szemben támasztott magas szintű elvárások miatt fokozott figyelem irányul a bírák és az igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzetére, az általuk elkövetett fegyelmi vétségekre és az ellenük indított szabálysértési és büntető eljárásokra is. Tekintettel arra, hogy ezek az eljárások a bírósági szervezet integritására, az ítélezési munka átláthatóságára vonatkozó mutatóként funkcionálnak, kiemelten fontos a bírói és igazságügyi alkalmazotti kar fegyelmi helyzetének fokozott figyelemmel kísérése és a mutatószámok javítása.

2. Bíróságok integritása

2.1. Integritás együttműködés

Az OBH részese egy korrupcióellenes együttműködési megállapodásnak. A megállapodás értelmében a közigazgatási és igazságügyi miniszter, az OBH, a Kúria, valamint az Állami Számvevőszék (ÁSZ) elnöke és a legfőbb ügyész személyes erkölcsi felelősséget vállalnak az általuk vezetett állami szervezet korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítéséért. A rendelkezésre álló legkorszerűbb eszközökkel történő fejlesztés érdekében a résztvevők abban is megállapodtak, hogy minden évben találkoznak és áttekintik az együttműködést. 2013. december 9-én, a korrupció elleni küzdelem világnapján az egyezményt aláíró felek az ÁSZ székházában értékelték az általuk vezetett intézmény éves korrupcióellenes tevékenységét.

Az OBH elnöke felkérte a bíróságok elnökeit, hogy vegyenek részt az ÁSZ Integritás Projektjében, melynek keretében a számvevőszék a költségvetési szférában működő intézmények korrupciós kockázatát, illetve veszélyeztetettségét vizsgálja. Az OBH mellett 1 ítélőtábla és 15 törvényszék töltötte ki az ÁSZ 2013. évre vonatkozó kérdőívét. A felmérés alapján az Állami Számvevőszék megállapította, hogy a bírósági szervezeten belüli korrupciós kockázat mind a hazai, mind a nemzetközi szervek jelentései szerint alacsony.

A bírósági szervezetről 2013-ban 6 fő vett részt az 1104/2012 (IV.6.) számú kormányhatározattal elfogadott „A Közigazgatási Korrupció-megelőzési Program” keretében a Nemzeti Közzolgálati Egyetem integritás tanácsadó képzésén. A 6-ból 2 fő fejezte be 2013-ban a tanulmányait és szerzett integritás tanácsadói végzettséget.

2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok

2013-ban az Európai Unió támogatásával megvalósuló projekteket a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt., (MAG Zrt.) mint Közreműködő Szervezet, valamint az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) ellenőrizte. A MAG Zrt. munkatársai 1 alkalommal folytattak le ellenőrzést az EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002. számú projekt zárásához kapcsolódóan, az EUTAF ellenőrei pedig összesen 5 projekt (EVA/2011/3.2.1., EVA/2011/4.1.2, EKOP-1.1.5-2008-0001., EKOP-1.A.-08/B-2009-0002., EKOP-1.1.1-07-2009-0001.) teljes körű ellenőrzését végezték el.

Az ellenőrző szervezetek minden alkalommal áttekintették az érintett projektek teljes papír alapú dokumentációját, ellenőrizték a megvalósítás támogatási szerződésnek és mellékleteinek, valamint a jogszabályoknak való megfelelést, továbbá vizsgálták a projekt valamennyi tevékenységéhez kapcsolódó, számszerűsíthető eredmények teljesülését.

Az ellenőrzések során az EUTAF mindössze 1 alkalommal állapított meg szabálytalanságot egy 2009-es közbeszerzési eljárásban. Az EKOP-1.1.1-07-2009-0001. számú projekt megvalósítása keretében a közbeszerzési feladatok ellátására irányuló beszerzési eljárás az ellenőrzési jelentésben foglaltak szerint nem volt kellően alátámasztott, így pénzügyi érdeksérelmet állapítottak meg, mely az elszámolt számlák összegének 5%-os korrekcióját vonta maga után, mintegy 30.000 Ft értékben.

A további ellenőrzések során az ellenőrző hatóság intézkedési tervet vagy hiánypótlást határozott meg, melyet az OBH minden esetben határidőben, maradéktalanul teljesített.

A bírósági szervezet gazdálkodását 2013-ban több alkalommal vizsgálta az Állami Számvevőszék. Ellenőrizte a bíróságok 2008. január 1. és 2011. december 31. közötti gazdálkodását, melyet ebben az időszakban még az Országos Igazságszolgáltatási Tanács irányított. Vizsgálta továbbá a bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési beszámolóját, valamint a központosított bíróságbevételeket. Az ÁSZ által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerű volt-e, megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályozások előírásainak. Az ÁSZ által végzett vizsgálatokkal és azok eredményeivel részletesebben *A bírósági szervezet gazdálkodása* című rész foglalkozik.

2.3. Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés működésének jogszabályi keretét a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) kormányrendelet határozza meg. A belső ellenőr munkáját a nemzetközi, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével, valamint a kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv szerint végzi. A belső ellenőrzést végző személy tevékenységét a költségvetési szerv vezetőjének közvetlenül alárendelve végzi, jelentéseit közvetlenül neki küldi meg.

A bíróságokon kiépített belső ellenőrzési rendszer a monitoring rendszer elemeként funkcionált 2013-ban. Kiépítésében és működésében követte a hatályos előírásokat, a hazai és a nemzetközi standardokat. Valamennyi belső ellenőr a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv eljárási rendje szerint végezte az ellenőrzéseket.

Az OBH elnöke 2013-ban számos intézkedéssel erősítette a belső kontroll rendszert. Határozatban rögzítette a bíróságok szervezeti és működési szabályzatainak alapelveit, amivel támogatta a szervezeti sajátosságok kontrollkörnyezetben történő megjelenítését. Biztosította a fejezet belső ellenőrei számára a szakmai továbbképzés lehetőségét a Magyar Igazságügyi Akadémián, melyre 2013-ban két alkalommal is sor került: 2013. május 9-10-én és 2013. október 14-15-én. Az OBH elnöke szabályozta a kockázatkezelés rendjét (513/2013. OBH elnöki intézkedés) és a szabálytalanságok kezelésének el-

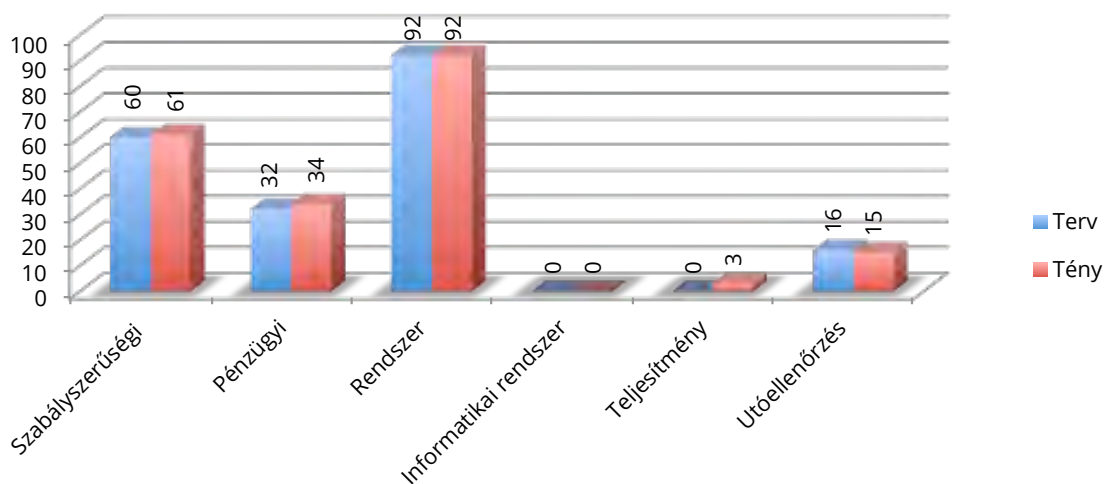
járasi rendjét (506/2013. OBH elnöki intézkedés). A kiadott intézkedések biztosítják a súlyos szabálytalanságok kiemelt kezelését, szabálytalansági felelősnek pedig jogi végzettségű személyt jelölt ki.

A bíróságok fejezetben 2013-ban összesen 33 belső ellenőr dolgozott: 5 fő az OBH Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztályán (PEÖF), 2 fő a Fővárosi Törvényszéken, valamint 1-1 fő a többi törvényszéken, ítéletábrán, illetve a Kúrián.

A PEÖF 2013-ban 8, fejezeti szintű rendszerellenőrzést végzett a Gyulai, a Budapest Környéki, az Egri, a Nyíregyházi, a Zalaegerszegi, a Debreceni, a Veszprémi és a Győri Törvényszéken. Továbbá soron kívüli céllenőrzésként vizsgálta az OBH-ban megvalósítás alatt álló 11 projektet. A fejezeti szintű rendszerellenőrzések során a Gyulai Törvényszéken mindent rendben talált. A többi 7 intézményben a feltárt hiányosságok miatt 53 intézkedést igénylő javaslatot tett. 2013. december 31. napjáig az 53 javaslatból 15 hasznosult, 38 intézkedés megvalósítása áthúzódott a 2014. évre. Két intézménynél került sor az ellenőrzéshez kapcsolódóan fegyelmi eljárás megindítására. Az OBH-ban megvalósítás alatt álló projektek ellenőrzése során egy javaslat került megfogalmazásra a projektekkel kapcsolatos iratok iktatására vonatkozóan, mely intézkedési-terv készítési kötelezettséget vont maga után. Az ellenőrzés 2013. december 31. napjáig nem zárult le OBH elnöki határozattal. A lezárásra az intézkedési terv elkészítését követően 2014-ben kerül sor.

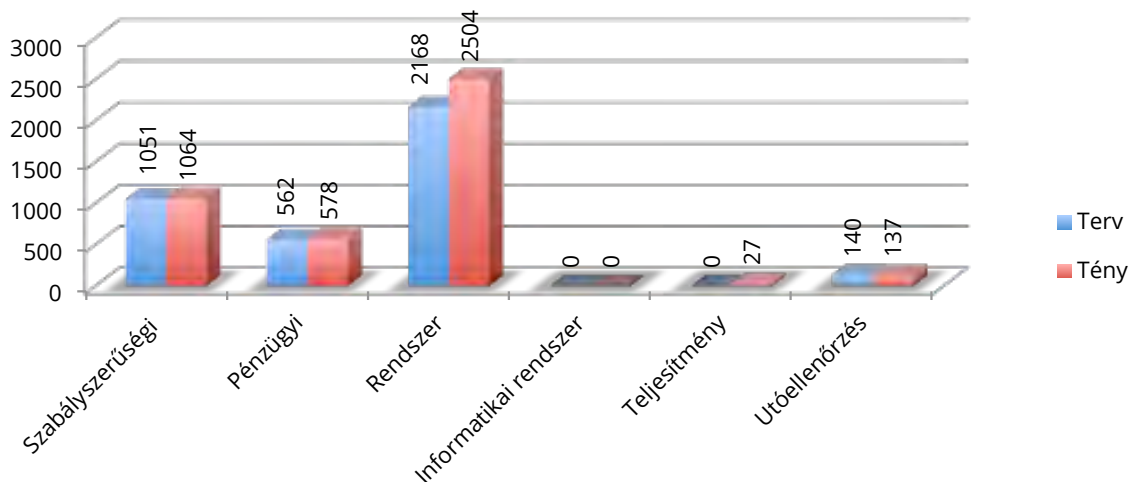
2013-ban a bírósági fejezetben ténylegesen végrehajtott ellenőrzések száma (205 db) 8,5 %-kal meghaladta a 2012. évben teljesítettekét (189 db). A rendszerellenőrzések száma 17,9%-kal emelkedett. A végrehajtott szabályszerűségi ellenőrzések száma 14,1%-kal, a pénzügyi ellenőrzések száma viszont 15%-kal csökkent. A tényleges vizsgálatok száma 2012-ben 1-gyel, 2013-ban 5-tel haladta meg a vizsgálatok tervezett számát.

A Bíróságok fejezetben tervezett és ténylegesen végrehajtott ellenőrzések száma a 2013. évben

2013-ban a bírósági fejezetben végrehajtott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma (4.310) 11,4 %-kal meghaladta a 2012. évben teljesített ellenőrzési napok számát (3.868). A rendszer ellenőrzésekre fordított ellenőrzési napok száma 19,2%-kal nőtt. A végrehajtott szabályszerűségi ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma 1,3%-kal, a pénzügyi ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma pedig 16,1%-kal csökkent. A tervezettet meghaladó ellenőrzés 2012-ben 68 napot, 2013-ban 389 napot, átlagosan 77,8 nap/ellenőrzést jelentett.

A Bíróságok fejezetben tervezett és végrehajtott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma a 2013. évben

2.4. Ügyelosztás és ügybeosztás

Az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata (ENCJ) munkacsoportjának kérdőíve kapcsán az OBH megvizsgálta, hogy miként, milyen módszerrel, illetve milyen szempontok alapján történik a bíróságokon az ügyek bírák közötti kiosztása. Az OBH és az OBT együttműködve töltötte ki a kérdőívet, ami széles körűen felölelte a bíróságok ügyelosztási rendje kialakításának és elfogadásának körülményeit. A felmérés átfogó képet alkot

- az ügyelosztási rendre vonatkozó hazai szabályozásról,
- az alapelvekről és célokról,
- a módszerekről és szempontokról,
- a kialakított gyakorlatról, valamint
- a szabályoktól esetleg eltérő alkalmazásokról.

Az OBT a 2013. november 12-i ülésén – a 81/2013. (XI. 12.) számú határozatával – elfogadta a bírósági ügyek bírák közötti kiosztásával kapcsolatos ENCJ kérdőívre megfogalmazott válaszokat.

A felmérésből megállapítható volt, hogy a bíróságokon az ügybeosztási, ügyelosztási rendek nem egységes szempontok szerint készülnek, strukturáltságukban, tartalmukban nagyon eltérnek egymástól. Erre figyelemmel az OBH elnöke felkérte a Bírósági integritás munkacsoportot az egységes szempontok szerinti ügyelosztási rendre vonatkozó szabályok kidolgozására, valamint arra, hogy határozza meg, miként lehetne objektivizálni, átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá tenni a rendszert. A szabályok kidolgozását a munkacsoport megkezdte, annak véglegesítéséig az OBH elnöke – a kérdőívre adott válaszok egyidejű megküldésével – felkérte a bíróságokat, hogy a 2014. évi ügyelosztási rendek kialakításakor a kitöltött kérdőív tartalmát is vegyék figyelembe.

Az OBH javaslatára a Bszi. 30. § (2) bekezdése – 2014. január 1. napjától hatályos – módosítása szerint: az OBH elnöke kijelöli a bírósági közvetítői tevékenységet végző bírókat. A korábbi szabályozás értelmében csak bírósági titkár láthatott el közvetítői feladatokat, ezért vált szükségessé bírák tekintetében is az OBH elnöki kijelölés. A módosítás az ügyelosztás szempontjából azért lényeges, mert a bírósági közvetítői tevékenységre kijelölt bírókat az ügyelosztási rendben szerepeltetni kell.

Az OBH további célja az ügyelosztás és ügybeosztás kapcsán a munkacsoport javaslatainak szabályozási formában történő megfogalmazása, annak véleményeztetése, továbbá a szignálási ügycsoportok kategóriáinak az iratkezelési szabályokkal történő összhangjának megteremtése, bevezetése és – lehetőség szerint – fejlesztések útján informatikai alapokra helyezése.

2.5. Épület biztonság

Az OBH elnökének kiemelt fontosságú stratégiai célja a bírósági épületek biztonságának fokozása, a biztonságtechnikai rendszerek színvonalának, minőségének további javítása. A 2012-es országos épületbejárás tapasztalatainak összegzése azt mutatta, hogy feltétlenül szükség van a létesítmények biztonsági szintjének emelésére. Ez az összetett feladat a különböző szakterületek szoros, egymásra épülő együttműködését igényli.

2013-ban az OBH számos épületbiztonságot növelő intézkedést tett. Többek között ajánlást állított össze a törvényszékek elnökei, biztonsági vezetői számára az élőerős őrzés megfelelő működtetése céljából, valamint kidolgozta a tervezett beruházások során alkalmazandó Biztonságtechnikai Tervezési Irányelveket. A jogszabályi környezet változásainak betartása érdekében az OBH biztonságtechnikai szakemberei folyamatos kapcsolatot tartanak a törvényszékek informatikai, adatvédelmi és a minősített adatok védelméért felelős szakembereivel és szakmai segítséget nyújtanak a fizikai biztonság megfelelő kialakításához. A 2013-ban folyamatban lévő és megkezdett beruházások biztonságtechnikai rendszereinek kialakítása során a kidolgozott Biztonságtechnikai Irányelvekkel összhangban az OBH a jogszabályoknak, valamint az igényeknek megfelelő biztonsági szint elérése érdekében együttműködik a tervezési program kialakításában, illetve közreműködőként a kivitelező kiválasztásának közbeszerzésében, a kivitelezés ellenőrzésében (pl. Salgótarjáni Járásbíróság, Ceglédi Járásbíróság, Debreceni Járásbíróság, Salgótarjáni és Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság stb.).

A Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében telepítésre kerülő csomagvizsgáló röntgen berendezések és detektoros fémkereső kapuk beszerzésére, telepítésére kiírt közbeszerzés 2013-ban lezárult. Aláírásra került a szerződés a nyertes konzorciummal. A törvényszékek vezetői kijelölték az irányításuk alá tartozó bíróságokon a kivitelezésben közreműködő kapcsolattartókat, a telepítésre kerülő berendezések kezelőit, a sugárvédelmi vezetőket és helyetteseiket. Megkezdődött a konkrét helyszínekre a berendezések építéséhez az engedélyezési tervek összeállítása, a berendezések beszerzése. A kivitelezés az aláírt szerződés alapján három ütemben zajlik. Az eszközök telepítése 2014. január elején kezdődött, az első ütem határideje 2014. március 15., a második ütem megvalósulásának határideje 2014. június 30. A projekt 2014. december végén fejeződik be, melynek keretében összesen 104 detektoros fémkereső kapuval és 45 csomagvizsgáló röntgen alagúttal bővülnek a bíróságok biztonsági rendszerei.

A fejlesztés eredményeként minden bírósági épületbe a biztonsági igényeknek megfelelő, preventív védelmet biztosító új berendezés kerül, nagy mértékben növelve a biztonsági szintet. Használatukkal jelentősen csökkenthető a bombariadók és az épületekbe bevitt veszélyes eszközök, valamint az ügyfelek és a dolgozók biztonságát veszélyeztető különleges események száma.

2013-ban összesen 125 rendkívüli esemény következett be. Bombariadó 37-szer volt, ami 2012-höz képest 21%-os csökkenést mutat, köszönhetően a megtett intézkedéseknek. A bírák elleni fenyegetés és erőszakos cselekmények száma 2013-ban 17 volt, ami 8 %-kal kevesebb a korábbi évi számhoz képest. A bírósági eljárásban részt vevő személyek kárára bekövetkező erőszakos cselekmények (20), épületrongálások (9) számának csökkenése várható a Svájci-Magyar Együttműködési Projekt keretében beépíteni tervezett berendezések működésbe lépésétől.

A minősített adat védelméről szóló törvény előírásainak megfelelő biztonsági intézkedések megalapozása, pénzügyi fedezetük biztosítása, költségvetésük tervezése érdekében az OBH elnöke felkérte a bíróságok vezetőit tárgyi biztonságuk főbb összetevőinek áttekintésére. Ennek megfelelően tájékoztatást kért és kapott a minősített adat védelméhez kapcsolódó biztonsági követelményeknek megfelelő helyiségek kijelöléséről, a meglévő és rendelkezésre álló berendezéseikről, felszereléseikről, valamint a törvényi rendelkezések szerinti feltételek teljesítéséhez szükséges fejlesztésekről, illetve azok pénzügyi fedezetigényéről. Az adatszolgáltatásban részt vett a Kúria, továbbá valamennyi ítélőtábla és törvényszék. A kapott információk szerint a minősített adat védelmére

alkalmas helyiségek kijelölése a bíróságokon – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet (NBF) szoros közreműködésével – mindenütt megtörtént. A helyiségek a felmérésben részt vevő bíróságok döntő többsége részére alkalmasak, illetve alkalmassá tehetőek a szükséges funkciók befogadására, a biztonságos tárgyi környezet megteremtésére.

A bíróságok rendelkeznek a feltételrendszer azon részével, amely a titkos ügykezelés korábban, hosszabb idő alatt kialakított tárgyi-technikai bázisát adta. 2012 óta pedig intenzíven folyamatban van a minősített adat védelmét szolgáló korszerű, főleg informatikai berendezések, eszközök beszerzése. Ezekhez az eszközökhöz az OBH 2012-ben és 2013-ban mintegy 44-45 millió forint költségvetési forrást biztosított.

A Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében az OBH kezdeményezte az elektronikus eszközökkel való ellátottság biztosítását is, így TEMPEST laptopok és tartozékaik beszerzésének és alkalmazásának pénzügyi jóváhagyását. Ez azért is fontos, mert az Európai Unióban a TEMPEST munkaállomásokat a bíróságok védelmi jellegű célkitűzéseikhez igazodva kifejezetten a minősített adatok, iratok megfelelő kezeléséhez és védelméhez alakították ki. Az OBH vezetése a svájci állam által nyújtott lehetőségeket kihasználva az előírt biztonsági szintet nyújtó TEMPEST elektronikus rendszer hardver elemeinek és tartozékainak beszerzését és elhelyezését a Kúrián, az ítélőtáblán, a törvényszékeken és az OBH-ban kívánja megvalósítani. A svájci pénzügyi alapból finanszírozandó eszközök jóváhagyása és 2014 végéig történő beszerzése folyamatban van.

Mindez úgy járul hozzá az érdemi bírói munka biztonságossá tételéhez, hogy a nemzeti minősített adatok kezelése, tárolása komplex védelmi rendszer alkalmazásával történik, s elkerülhetővé válik a védett információk helytelen kezelése, illetve valamennyi, ebből adódó törvénysértés.

2014-ben sor kerül továbbá a törvényszéki vezetők, a bírák és igazságügyi alkalmazottak biztonság-tudatosságának fokozása, illetve biztonsági ismereteik frissítése érdekében egy oktatásra is. Az oktatási anyag összeállításánál kiemelt jelentőséget kapott az információbiztonság. Az oktatás tananyaga 2014-ben e-learning formában is kiadásra kerül.

2.6. Informatikai biztonság

A bírósági informatikai biztonság növelése érdekében 2013-ban elkezdődött a megfelelő szintű informatikai biztonsági rendszer kiépítése. Ezt az OBH saját célkitűzésén kívül a 2013. július 1-jén hatályba lépett állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló törvény is indokolta, amely jogszabály az adat- és információ védelem terén szigorításokat tartalmaz. Az információbiztonsági rendszer törvény szerinti kiépítése megköveteli a teljes bírósági hálózat biztonságának centralizációját.

2013-ban az informatikai rendszer és az információbiztonság felmérése érdekében megalakult egy országos bírósági informatikai szakértő csoport, amely feladatául tűzte ki az információbiztonság helyzetének felmérését. A felmérés eredményeinek a felhasználásával megkezdődött az OBH és az országos új informatikai biztonsági szabályzat kialakítása. A maradványkockázatok csökkentése érdekében pedig elkezdődött a központi log elemző és eseménykezelő rendszer kiépítése. A rendszer 2013 végére napi több millió log esemény elemzését végezte el. A teljes elemző és riasztó hálózat kiépítésének elkészülte 2014-ben várható. A biztonsági rendszerek kiépülésével megkezdődött az országos informatikai hálózat felmérése és a központi log elemző rendszerbe való bekötése.

A bírósági szervezet informatikai biztonságának erősítése érdekében az OBH 2013. október 9-11. között információbiztonsági oktatást is tartott bírósági vezetők és informatikusok számára a MIÁ-n. A képzés célja kettős volt: a jogi és információbiztonsági ismeretek, valamint az informatikai és információvédelmi ismeretek átadása.

Az informatikai és adatvédelmi rendszer információbiztonságának növelése nemcsak magát az informatikát, hanem annak felhasználóit is érinti. Így 2014-ben szükséges a bírósági belső hálózathoz való engedélyezett külső (VPN) hozzáférések átszervezése és biztonságos kialakítása. Az információbiztonság előírt és a bíróságoknak is megfelelő szinten tartása, illetve szintre hozása a maradványkockázat csökkentésével, a költségek optimalizálásával úgy valósítható meg, ha az információ biztonsági és felügyelő rendszert centralizáltan az OBH rendszerével, illetve annak támogatásával kerül megvalósításra 2014-ben.

Továbbá 2014-ben az információbiztonsági törvény szerint az országos bírósági informatikai rendszert osztályba kell sorolni, valamint a felmérés eredményeként el kell készíteni a szükséges akciótervet a megfelelő szint biztosítása érdekében. A megfelelő változtatások elvégzését és a rendszer kialakításokat követően pedig el kell végezni a bírósági rendszerek és hálózatok külső és belső betörés védelmi tesztjeit.

A gyors védelmi és biztonsági reagálás kialakítására a 2013-ban megvalósított Help-Desk szolgáltatást ki kell terjeszteni oly módon, hogy a felderített, riasztott események azonnali bejelentési jegyet hozzanak létre, ezáltal ellenőrizhetővé válik az eseményre történő személyzet válaszüzeje és gyorsasága az elhárítással, védelmi intézkedések megtételével kapcsolatban.

Az új információbiztonsági koncepciók kialakításakor figyelembe kell majd venni az adatkörnyezet (épület és beléptetés) biztonságát is, amihez szükséges a két felelős szakterület együttműködésének kialakítása.

2.7. Közbeszerzések

A közbeszerzési törvény változásai, a beszerzési eljárások lebonyolításának tapasztalatai indokolták a Bíróságok fejezet felügyelete alá tartozó intézmények által lefolytatott közbeszerzésekről szóló 2006. évi 2. számú OIT szabályzat felülvizsgálatát. A bíróságok véleményét figyelembe véve 2013-ban került kiadásra a Bíróságok fejezet irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzéseiről szóló új szabályzat, a 8/2013. (VIII.30.) OBH utasítás. A szabályzat elősegíti a közpénzek felhasználásának átláthatóságát és a bírósági fejezeten belüli egységes gyakorlat kialakítását.

Az OBH 2013-ban összesen 21 – szerződéskötéssel zárult – eljárást folytatott le és 10 eljárást kezdett el, amelyekben a szerződéskötésre 2014-ben kerül sor. A lefolytatott és elkezdett eljárásokat az alábbi táblázatok szemléltetik.

2013. évben lefolytatott, szerződéskötéssel zárult eljárások

Nemzeti eljárások	Száma	Összege
Kbt. 122. § (7) bek. a) pont	6	96.430.000.-
Kbt. 122/A. §	6	92.859.056.-
Kbt. 121. § (1) bek. b) pont	1	22.000.000.-
Összesen	13	211.289.056.-
Közösségi eljárás	Száma	Összege
Nyílt eljárás	2	394.607.711.-
Központosított közbeszerzés	Száma	Összege
Verseny újraindításával	5	558.475.259.-
Konzultációra szóló felhívással	1	14.556.000.-
Összesen	6	573.031.259.-
Mindösszesen	21	1.179.225.026.-

2013. évben elkezdett eljárások, szerződéskötés 2014-ben

Nemzeti eljárások	Száma	Összege
Kbt. 122/A. §	5	96.405.160.-
Központosított közbeszerzés	Száma	Összege
Verseny újraindításával	4	538.194.758.-
Konzultációra szóló felhívással	1	306.153.404.-
Összesen	5	844.348.162.-
Mindösszesen	10	940.753.322.-

Az OBH Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya a közbeszerzési eljárásokat a hatályos jogszabályok és szabályzatok maradéktalan betartásával végezte el. Az eljárásokban biztosította a verseny átláthatóságát, tisztaságát, nyilvánosságát. Ezt támasztja alá, hogy 2013-ban csupán egy alkalommal indult a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárás.

2.8. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 77. § (3) bekezdése írja elő, hogy az OBH elnökének szabályzatát a Magyar Közlönyben, ajánlását és határozatát – kivéve az OBH működése során e körben hozott határozatát és eljárási határozatát – a központi honlapon, továbbá a bíróságok hivatalos lapjában, a Bírósági Közlönyben kell közzétenni. Az OBH elnökének az OBH működése során e körben hozott határozata és eljárási határozata pedig az intraneten kerül közzétételre.

A bíróságok központi honlapján az országos statisztikai és ügyforgalmi adatok mellett közzétételre kerülnek az OBH, az OBT, a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek szervezeti és személyzeti adatai, azok tevékenységére és gazdálkodására vonatkozó adatok is.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) és végrehajtási rendeletei, valamint az ezek alkalmazásáról szóló 19/2012. (X. 18.) OBH utasítás előírásai szerint – az utasítás 1. számú mellékletét képező Általános Közzétételi Lista 2.7. pontjában szereplően – az OBH elnökének döntéseit a bíróságok központi honlapján kell közzétenni.

2013-ban összesen 18 közérdekű adatigénylés érkezett az Országos Bírósági Hivatalba. A kérelmek közül 9 közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat, míg 9 más adat, információ kiadására irányult. A kérelmeket tartalmuk szerint a következő csoportokba sorolhatjuk:

- szerződések kiadása (2 db),
- normatív utasítás megküldése (2 db),
- bírósági dolgozók adatainak kiadása (3 db),
- bírák elleni eljárásokkal kapcsolatos adatok megküldése (2 db),
- általános tájékoztatás kérése a bírósági eljárásokról (1 db),
- tájékoztatás kérése egyedi bírósági határozatok kereséséről (1 db),
- a MIÁ-n tartott képzéssel kapcsolatos információk kiadása (2 db),
- bírósági eljárásokkal kapcsolatos statisztikai adatok kiadása (3 db),
- fogvatartottakkal kapcsolatos adatok megküldése (1 db) és
- a bíróságok elnevezésének változásával kapcsolatos költségek megküldése (1 db).

Fontos kiemelni, hogy az OBH vonatkozásában nem tekinthetők közérdekű adatnak a bírósági dolgozók egyes adataira, az egyedi bírósági határozatok fellelhetőségének feltárására, az eljárási szabályokra vonatkozó általános tájékoztatásra, illetve az OBH által nem gyűjtött statisztikai adatokra irányuló információk.

Az Info tv. 29. § (1) bekezdése szerint a kérelem elintézési határideje 15 nap, ami a 29. § (2) bekezdésére figyelemmel 8 napon belül további 15 nappal meghosszabbítható (a kért adatok jelentős terjedelmére figyelemmel). Az elintézési idő – a ténylegesen közérdekű adatigénylésnek tekinthető kérelmek esetében – 1 nap és 21 nap között mozgott, az átlagos elintézési idő 10 nap volt. Ennek megfelelően a törvényi határidőt az OBH valamennyi esetben betartotta, figyelemmel arra, hogy a 21 nap alatt elintézett kérelem esetében az elintézési határidő az Info tv. 29. § (2) bekezdésére figyelemmel meghosszabbításra került. A kérelmek elbírálása során az OBH valamennyi esetben eleget tett az adatkérésnek.

A 9 db, nem közérdekű adat kiadása iránti kérelem esetén az ügyintézési határidőre értelemszerűen nem az Info tv., hanem az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 142. § (1) bekezdésében meghatározott 30 napos határidő az irányadó. A közérdekű adatkérésnek nem minősülő kérelmek közül 6 esetben adta meg az OBH az ügyfélnek a kért tájékoztatást, 1 esetben nem került teljesítésre a kérelem, mivel abban a kérelmező OBH dolgozók adatainak kiadását kérte, 1 esetben a kérelem másik címzettje – a Kúria – válaszolta meg azt, míg 1 esetben a kérelmező a beadványát visszavonta.

2.9. Átláthatóság és nyilvánosság

A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén az OBH elnöke törekszik arra, hogy mind a bírósági szervezetben dolgozók, mind az állampolgárok számára megismerhető legyen a bíróságok igazgatása. A működés átláthatósága jelentheti a legnagyobb kontrollt bármely intézmény működése felett. A nyilvánosság kontroll szerepét éppen ezért az OBH elnöke kiemelten fontosnak tartja. Az OBH-val együtt törekszik arra, hogy a nyilvánosság számára a jogszabályi kötelezettségeken túl is hozzáférhetővé tegyen minden olyan információt, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez.

2013-ban a fenti célokkal összefüggésben mind formailag, mind tartalmilag megújult a bíróságok központi honlapja, valamint a belső nyilvánosság erősítése érdekében létrejött a bíróságok központi intranet oldala. Mindezekről részletesebben *A bírósági szervezet kommunikációja* című részben olvashat.

2.10. A bíróságok ellen indított peres eljárások

A 2013. évi XX. törvény módosította a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény 86. § (3) bekezdés b) pontját. A 2013. április 2. napjától hatályos rendelkezés megerősítette az OBH képviseleti jogosultságát a bíróságokkal szemben indított peres eljárásokban. Ezt a feladatot 2013-ban az OBH Jogi Képviseleti Osztálya látta el.

A OBH Jogi Képviseleti Osztályára 2013-ban 394 új ügy érkezett, 454 fejeződött be jogerősen, év végén pedig 794 ügy maradt folyamatban. A beszámolási időszakban összesen 639 tárgyalás tűztek ki ezekben az ügyekben, 186 Budapesten, míg 453 Budapesten kívül került megtartásra.

2013-ban 20 perben lett jogerősen részben vagy egészben pervesztes az alperesi bíróság. A 20 perből kettő közérdekű adat kiadására vonatkozott, míg egy fényképfelvétel készítésének megtiltását mondta ki jogellenesnek. A marasztalást megállapító további 17 perben pedig összesen 107.095.659 Ft megfizetése iránt terjesztettek elő kereseti kérelmet a felperesek, melyből a bíróságok jogerősen 16.411.817 Ft-ot ítélték meg.

Az OBH célul tűzte ki, hogy a perképviselet ellátása során szerzett tapasztalatokat, az abból jövőre nézve hasznosítható ismereteket összegezze és elemezze. Az így megszerzett és általánosítható tapasztalatokat oktatásokon, képzéseken, valamint a jogszabály előkészítés és véleményezés kere-

tében kívánja hasznosítani. Ez utóbbira volt példa a bírók közvetlen perelhetőségével kapcsolatos perrendtartási szabályok 2013. évi változása.

A bírósági vélemények beszerzésével megkezdődött a bíróságok perbeli képviseléről szóló OBH elnöki szabályzat előkészítése, amely a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló törvény 76. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogi tevékenység egységes és hatékony ellátása érdekében szükséges teendőket tartalmazza majd.

2.10.1. A bíróságok ellen indított perek ügýtípusai

2013-ban az alábbi ügýtípusokban indítottak pert bíróságok ellen:

- államigazgatási/bírósági jogkörben okozott kár (Ptk. 349. §),
- személyiségi jog megsértése (Ptk. 75-84. §),
- tisztességes eljáráshoz való jog sérelme és a per ésszerű időn túl történő befejezése által okozott sérelem (Pp. 2. § (1) bekezdés),
- OBH vagy bíróság ellen munkavállaló vagy volt munkavállaló által indított perek (Bjt., lasz., Mt.),
- közérdekű adatok kiadása iránti perek (Info törvény) és
- a felmentéssel érintett nyugdíjas bírák munkaügyi perei (Bjt.).

Ezek közül az államigazgatási/bírósági jogkörben okozott kár, a személyiségi jog megsértése, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme és a per ésszerű időn túl történő befejezése által okozott sérelem gyakran együtt, egy perben jelenik meg.

2013-ban jelentősen emelkedett azon perindítók száma, akik személyiségi jogaik megsértésének megállapítását (is) kérték. Változatlanul magas számot képviselnek továbbá azon igények, amelyekben jogellenes károkozásra hivatkozással vagyoni és nem vagyoni kártérítést kérnek a felperesek, mert például a bíróság késedelmes eljárása következtében az összbüntetési ítélet meghozataláig „túlülték” az abban kiszabott szabadságvesztés időtartamát. A pert indítók keresetük döntő többségét arra az állításra alapozták, hogy a bírósági eljárásban sérült a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joguk.

Tipikusnak mondható – több éve változatlanul – az alapügyekben hozott jogerős ítélet tartalmának vitatása is. Ennek keretében a felek gyakran tesznek indítványt az alapügyekben lefolytatott bizonyítási eljárás újbóli lefolytatására vagy kiegészítésére, mintegy rendkívüli jogorvoslati fórumnak tekintve a kártérítési pereket. A bírói gyakorlat számos eseti döntésben (BH1996.311, BH 2000.55, BDT 2008.1817) rámutatott arra, hogy a jogalkalmazó szerv felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg, és kártérítési per nem szolgálhat egy újabb jogorvoslati fórumként.

A korábbi időszakhoz képest jelentősen megnőtt a közérdekű adatok kiadása iránt indított perek száma is. Általánosságban elmondható, hogy e pertípusnál a keresetek elbírálásával kapcsolatban a bíróság számára a legnagyobb nehézséget magának a „közérdekű adat” fogalmának az értelmezése jelenti. Az Info tv. 3. § (5) bekezdése erre ugyanis meglehetősen tág teret ad. Az adatigénylő az esetek többségében azért fordul a bírósághoz kérelemmel, hogy részére az alábbi adatokat, dokumentumokat adják ki:

- a bírák időszakos munkaköri és szakmai alkalmassági vizsgálatával kapcsolatos adatok,
- a bíróság, illetve egyes bíró tevékenységére (pl. pertartamra) vonatkozó statisztikai adatok,
- a felszámoló névjegyzékbe történt felvételt igazoló dokumentumok,
- a bíróság által használt helyiség bérletére vonatkozó szerződések,
- az Info tv. alapján előterjesztett kérelmekről vezetett nyilvántartás,
- a bírósági vezető hozzátartozójára vonatkozó összeférhetlenség alól az 1997. évi LXVII. tv. 24. § (5) bekezdése alapján felmentést engedélyező adatok,
- a tárgyaláson való hangfelvétel készítéséről rendelkező „belső szabályzatok”,

- az OBH által ügyvédi tevékenység ellátására kötött szerződések, vagy
- a bíró szakjogi végzettségét igazoló dokumentumok.

Az Info tv. alapján leggyakrabban a bírák időszakos munkaköri és szakmai alkalmassági vizsgálatával kapcsolatos adatok kiadása iránt indítottak pert bíróságok ellen. A kereset elutasítása mindegyik esetben azzal az indokkal történt, hogy a kiadni kért adatok nem minősülnek közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatoknak, hanem a bírák személyes adatai, amelyek az Info tv. alapján nem adhatók ki. A kérelem teljesítése a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 148. § (2) bekezdésébe is ütközne, amely szerint a bírónak a személyi nyilvántartásban szereplő adatairól és az iratok tartalmáról – a bíró nevére, beosztására, szolgálati helyére, továbbá elektronikus aláírási jogosultságára vonatkozó adat kivételével – csak igazságügyi szerv részére lehet tájékoztatást adni.

A közérdekű adatok kiadása iránt indított perek kapcsán felmerül a kérdés, hogy a bíróság vizsgálhatja-e a felperes adatigénylésének indokát, vizsgálhatja-e a bíróság azt, hogy teljesül-e az Info tv.-ben meghatározott cél: a közügyek átláthatóságának biztosítása, illetve a közérdekű adat megismeréséhez fűződő valós érdek érvényesítése. E tekintetben egységes a bírói gyakorlat: a felperes nem köteles számot adni arról, hogy a közérdekű adat kiadását milyen indokkal kéri. A Kúria egy ítéletében kifejtette azonban azt is, hogy amennyiben egyértelműen megállapítható, hogy a felperes nem közérdekből, nem a közérdek érvényesülése céljából, hanem személyes sértettség okán, mintegy retorzióként kívánja gyakorolni az Info tv. által biztosított jogát, az nem fér össze a jog társadalmi rendeltetésével, joggal való visszaélésnek minősül és ez okból az ilyen kereset elutasítandó.

2.10.2. A felső korhatárt betöltött bírák perei

A felső korhatárt betöltött bírák perei 2013-ban jelentős többlet feladatot jelentettek. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény 90. § (ha) pontja, valamint 230. §-a alapján 2012-ben a köztársasági elnök a felső korhatár elérése miatt 231 bírót mentett fel bírói tisztségéből. Az Alkotmánybíróság 33/2012 (VII.17.) AB számú határozatával megállapította a fenti jogszabályhelyek alaptörvény-ellenességét, azokat a hatályba lépésük napjára visszaható hatállyal – 2012. január 1. napjával – megsemmisítette.

2013-ban 157 felső korhatárt betöltött bíró pere fejeződött be jogerősen első-, illetve másodfokon. A bíróságok elmaradt illetmény címén összesen 139.000.000 Ft és járulékai megfizetésében marasztalták az alperesi bíróságokat.

Az OBH Jogi Képviselési Osztályán meglévő létszámmal a képvisellel járó többlet feladat nem lett volna ellátható. Jó megoldásként szolgált és az etikai szempontok is amellet szoltak, hogy az OBH egy ügyvédi irodával kössön megbízási szerződést. Az ügyvédi iroda elsődlegesen a perek írásbeli előkészítését és a tárgyalásokon való részvételt látta el. Emellett azonban számos más előkészítő, koordináló, tájékoztató feladat hárult az osztályra. Mindezen perekben ellátott képviselési feladatokról, tevékenységről az OBT is tájékoztatást kért és kapott az OBH elnökétől.

A munkaügyi perekben előterjesztett kereseti követelések, illetve a perekben született ítéleti döntések számos eltérést mutattak. Abban azonban egységesek voltak, hogy valamennyi felperes a bírói szolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetését kívánta reparálni. Keresetük többségében kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a szolgálati jogviszonyukat megszüntető munkáltatói intézkedés az AB határozatából következően jogellenes. Kérték továbbá annak megállapítását, hogy a bírói szolgálati jogviszonyuk változatlan tartalommal fennáll, és néhány kivétellel a felmentést megelőző bírói beosztásba történő visszahelyezésüket is kérték. Jelentős számban elmaradt illetmény és kamatai, vagyoni, nem vagyoni kár megtérítése iránt is terjesztettek elő igényt. Néhányan hivatkoztak arra is, hogy megfelelő feltételekkel egyezséget kötnének. Az alkotmánybírói határozatra is figyelemmel az OBH már 2012. őszén a jogalapot illetően elismerő nyilatkozatokat tett. A perek elhúzódsát alapvetően a kereseti kérelmek megfogalmazásának, tartalmának különbözősége, az ítéleti rendelkezések végrehajthatóságával kapcsolatos aggályok, illetve némely esetben a perköltségekkel kap-

csolatos jogorvoslati kérelmek okozták. Néhány olyan ügy volt, ahol az igazgatási vezetői beosztással kapcsolatos jogértelmezés tisztázása végett szükséges volt a végső bírói fórumig elvinni a jogkérdést. 2013-ban a Kúria hatályában fenntartotta azon jogerős ítéletet, amely a jogellenesen felmentett bírósági elnök vezetői beosztásba történő visszahelyezése iránti kérelmének elutasításáról határozott. Ezáltal az OBH-nak a perekben képviselt álláspontja visszaigazolást nyert a Kúria által.

Az ítélettel még be nem fejezett peres eljárások a Bjt. 2013. évi módosítását követően többnyire egyezséggel zárultak.

2.11. A bírósági eljárásokat érintő EJEB döntések

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) 2013-ban 35 bírósági eljárást érintő ítéletet hozott. Ebből 33 (7 büntetőeljárással és 26 polgári eljárással kapcsolatos) ítéletben került megállapításra az Egyezmény sérelme és történt kártérítésre kötelezés. Mindössze 2 esetben nem állapította meg az Egyezmény sérelmét a bíróság. Továbbá 75 egyezségkötéssel befejezett (10 büntetőeljárással és 65 polgári eljárással kapcsolatos) EJEB határozat született.

Az EJEB határozatok alapján 2013-ban összesen 342.265.281 Ft összegű kártérítés kifizetésére került sor. Ez az összeg a megítélt költségeket is tartalmazza. A magyar bírósági eljárások elhúzódása miatt az EJEB döntései alapján 2013-ban 91 ügyben összesen 324.128.968 Ft kifizetése történt meg.

A marasztaló EJEB határozatok túlnyomó részét az ügyek elhúzódása miatti döntések teszik ki. A bíróság az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állapította meg, mert az eljárások időtartama összeegyeztethetetlen volt az „ésszerű idő” követelményével.

A büntetőeljárások esetében az Egyezmény 5. cikk (3) bekezdésének és az 5. cikk (4) bekezdésének sérelme került legtöbbször megállapításra. Az 5. cikk (3) bekezdésének sérelme az előzetes letartóztatások időtartama miatt volt megállapítható, mivel a bíróságok által felhozott indokok nem voltak elegendőek, nem voltak kellően „egyéniesítettek”, illetőleg nem állt meg a „szükségesség” követelménye. Az 5. cikk (4) bekezdésének sérelme pedig azért került megállapítására, mert sérült a „fegyveregyenlőség” elve. Ez utóbbi azt jelenti, hogy nem volt biztosított az előzetes letartóztatás ideje alatt a hozzáférés a kérelmezők számára az ügyirat releváns elemeihez, az ezzel kapcsolatos panaszok elutasításra kerültek, illetőleg a hatóságok a hozzáférés megtagadását nem cáfolták, vagy az iratokban nem volt jele, hogy a kérelmezők az iratokhoz való hozzáférés jogát gyakorolhatták.

Az egyezségkötéssel befejezett ügyek is az eljárások elhúzódása, illetőleg az előzetes letartóztatás túlzott hossza miatt indultak.

3. Bírók integritása

3.1. Etikai Kódex

A Magyar Bírói Egyesület Országos Választmánya 2005. február 26-án fogadta el a Bírák Etikai Kódexét, melynek megtartását az egyesület által kialakított testületek bejelentés alapján vizsgálták. Ugyanakkor a bírák jogállására vonatkozó törvényi fegyelmi vétségként is nevesíti azt az esetet, ha a bíró életmódjával, magatartásával a bírói hivatás tekintélyét sérti vagy veszélyezteti. A bírókat, bírósági szervezetet érő kihívások miatt azonban szükségessé vált az etikai elvárások újrafogalmazása. Az OBH elnöke által alapított Bírósági integritási munkacsoport 2013. évi feladatainak egyike volt az új Etikai Kódex tervezetének elkészítése. A majdani Etikai Kódex legitimitásának megerősítése végett kezdeményeztük a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény 103. §. (1) bekezdés e.) pontjának módosítását azzal, hogy az OBH hatáskörébe kerüljön a bírók Etikai Kódexének elfogadása.

Az Etikai Kódex tervezete elkészült, azt a bírói kar már véleményezte, de végleges megszövegezése, elfogadása még további egyeztetéseket tesz szükségessé. A Magyar Bírói Egyesületnek e tekintetben továbbra is meghatározó szerepe lehet. Nem csupán a konkrét, helyes vagy kifogásolható magatartásokhoz kell ugyanis előrelátható szabályokat meghatározni, hanem olyan véleményformáló testületre is szükség van, ahova kétség esetén fordulhat egy bíró, bírósági vezető.

Az Etikai Kódex megalkotásának célja, hogy a magyar bírósági szervezet iránti közbizalmat erősítse. A szervezeti és személyi integritás erősítése érdekében fontos meghatározni a bírák által követendő erkölcsi normákat. Az Etikai Kódex a bírói esküvel megerősített értékek mentén iránymutatás-ként fogalmazza meg a bírói hivatás etikai követelményeit. Támogatást nyújt a kockázatokat rejtő magatartások felismerésében, és védelmezi a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítókat.

Az új Etikai Kódex azokkal az alapvető értékekkel foglalkozik, amelyeket a bíró számára hivatali és magánéleti viselkedésében követendőnek tart: ilyen a függetlenség, a méltóság, a gondosság, a tisztesség, valamint a tisztelet és az együttműködés. Nevesítve vannak benne azonban olyan, az elmúlt években előtérbe került jelenségek, mint például az internetes felületeken való megjelenés etikai vonatkozásai is.

Az Etikai Kódex külön fejezetet szentel a vezető beosztású bírákkal szembeni elvárásoknak, előírásai irányadóak a nyugállományba vonult és más hivatást nem gyakorló bírák tekintetében is, így biztosítva azt, hogy megkülönböztetésektől mentes és következetes igazgatási tevékenység által az átláthatóság és a számonkérhetőség a bíróság egészének a működésében biztosítva legyen.

3.2. Vagyonnyilatkozatok

A bíráknak és a kijelölt titkároknak a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény (Bjt.) XIII. fejezete alapján és a bírák vagyonnyilatkozatának átadásáról, kezeléséről és ellenőrzéséről, valamint az abban foglalt adatok védelméről szóló 22/2012. (XI. 23.) OBH utasítás alapján 3 évente vagyonnyilatkozatot kell tenniük. 2013-ban 1611 bíró és 251 kijelölt titkár tett vagyonnyilatkozatot. Mindössze 1 esetben kellett vagyongyarapodási vizsgálatot indítani a Bjt. 105. §-a alapján fegyelmi vétség miatt, mivel az érintett személy a vagyonnyilatkozatában adatot hallgatott el.

3.3. Összeférhetlenségi esetek

A bírósági vezető és a vezetése alatt álló szervezeti egységben bíráskodó hozzátartozója közötti összeférhetlenség esetén – a Bszi. 103.§ (3) bekezdés h) pontja alapján – az OBT adhat felmentést. Az OBT a 22/2012. (V. 21.) számú határozatában fogalmazta meg az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés engedélyezése során irányadó szempontokat. Döntése értelmében az együttalkalmazási tilalom alól csak kivételes esetben, a szolgálati érdekre figyelemmel, legfeljebb két évre adható felmentés abban az esetben, ha az álláshely más módon nem tölthető be, az álláshely be nem töltése az adott bíróság működését és az időszerű ítélkezés biztosítását veszélyezteti, s a pályázó vezetői képességei folytán különösen alkalmas az adott bírósági vezetői tisztség betöltésére. A határozat egyebek mellett megállapította azt is, hogy az együttalkalmazási tilalom feloldása nem indokolt abban az esetben, ha az összeférhetlenség az érintett bíró vezetői kinevezését követően, a hozzátartozója által benyújtott bírói álláspályázat eredményeként, bírói kinevezés vagy áthelyezés folytán jön létre.

Az OBT 2013-ban 2 esetben hozott döntést összeférhetlenségi ok megszüntetése alóli felmentés tárgyában. Az egyik esetben megadta a felmentést (20/2013. (III. 19.) OBT határozat), míg a másik esetben nem (42/2013. (VII. 9.) OBT határozat).

3.4. Bírák fegyelmi helyzete

2013-ban összesen 22 bíró (11 törvényszéki és 11 járásbírói) részesült írásbeli figyelmeztetésben, és 27 fegyelmi eljárás megindítására került sor. A köztársasági elnök 3 bíró mentelmi jogát

függesztette fel, melynek során 2 esetben büntetőeljárás, 1 esetben pedig szabálysértési eljárás lefolytatásához járult hozzá.

Írásbeli figyelmeztetésre 1 esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás miatt, 21 esetben pedig a bírák szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettségszegés (írásba foglalási és ügyintézési késedelmek, figyelmetlen munkavégzés) miatt került sor.

A bírósági elnökök 4 bírósági vezető, valamint 1 ítéltáblai, 9 törvényszéki és 11 járásbíró ellen kezdeményeztek fegyelmi eljárást. Egy bírósági vezetővel, valamint egy járásbíróval szemben 2 fegyelmi eljárás is indult. Fegyelmi eljárásra 4 esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, 23 esetben pedig a szolgálati viszonytal kapcsolatos kötelezettség vétkes megszegése (ügyintézési, írásba foglalási, felterjesztési késedelem stb.) adott okot.

A 2013-ban kezdeményezett 27 fegyelmi eljárásból a szolgálati bíróságok 2013. december 31-ig 12 ügyet fejeztek be jogerősen. A befejezett ügyek közül a bíróság 2 esetben fizetési fokozattal visszavetést, 4 esetben megrovást, 2 esetben feddést és 4 esetben figyelmeztetést szabott ki. További 1 esetben pedig a Bjt. 111. §-a alapján a fegyelmi eljárás lefolytatását megtagadta.

A szolgálati bíróságok 2013-ban továbbá 4 olyan ügyben hoztak határozatot, amelyben a fegyelmi eljárás megindítására 2013 előtt került sor. A jogerősen befejezett eljárások eredményeként a szolgálati bíróság 1 esetben felmentette a fegyelmi eljárás alá vont bírót, 1 esetben az eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 1 esetben megrovást szabott ki és 1 esetben a bírói tisztségből való felmentést indítványozta. A köztársasági elnök az érintett bírót 2013. október 30-i hatállyal bírói tisztségből felmentette.

2013-ban szabálysértési eljárás 1 törvényszéki kollégiumvezető ellen indult tulajdon elleni szabálysértés (szándékos rongálás) miatt, míg büntetőeljárás 2 járásbírói bíró ellen: 1 esetben hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette, 1 esetben pedig közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt. Az eljárások még nem fejeződtek be. A 2013. évet megelőzően indult szabálysértési és büntetőeljárások közül 2 szabálysértési és 1 büntetőeljárás fejeződött be 2013-ban. A szabálysértési eljárásokat a hatóság megszüntette: egy esetben elévülés miatt, egy esetben pedig azért mert a szabálysértést nem a felelősségre vonni kívánt bíró követte el. A büntetőeljárás során a bíróság pénzbüntetést és járművezetéstől eltiltás mellékbüntetést szabott ki a bíróval szemben.

Megállapítható, hogy 2013-ban az előző évihez képest a bírákkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések száma 17-ről 22-re, az ellenük indított fegyelmi eljárások száma 11-ről 27-re nőtt. Viszont a bírák elleni büntetőeljárások száma 9-ről 2-re, míg a szabálysértési eljárások száma 3-ról 1-re csökkent. A 2013. december 31-i tényleges bírói létszámhoz viszonyítva (2807 fő) láthatjuk, hogy a bírákkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések, illetve a bírák ellen kezdeményezett fegyelmi, szabálysértési és büntetőeljárások száma – bár az írásbeli figyelmeztetések és a fegyelmi eljárások száma emelkedett – mindössze a tényleges bírói létszám 1,82 %-át érinti (írásbeli figyelmeztetések: 0,77 %, fegyelmi eljárások: 0,95 %, szabálysértési eljárások: 0,03 %; büntetőeljárások: 0,07 %).

Említést érdemel ugyanakkor az a körülmény, hogy az ítélkezés időszerűségi mutatóinak javításával kapcsolatban az OBH elnöke által megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében a bírósági elnökök a korábbinál nagyobb hangsúlyt fektetnek a bírók fokozott igazgatási ellenőrzésére, így különösen a határozatok írásba foglalására előírt határidők betartásának, a két éven túli ügyek mennyiségének és az eljárások elhúzódásának vizsgálatára. A fokozott igazgatási ellenőrzés a bírák elleni írásbeli figyelmeztetések és fegyelmi eljárások számának növekedéséhez vezetett, ugyanakkor megállapítható az is, hogy ezzel összefüggésben javultak az ítélkezés időszerűségi mutatói.

3.5. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

Az igazságügyi alkalmazottakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések száma a 2012. évi 17-ről 2013-ban 35-re nőtt. A munkavállalók a fegyelmi eljárás lefolytatását egyetlen esetben sem kérték.

2012-höz képest 2013-ban 12-ről 11-re csökkent az igazságügyi alkalmazottak ellen elrendelt fegyelmi eljárások száma. A lefolytatott fegyelmi eljárások közül a fegyelmi tanács az eljárást 1 esetben megszüntette (a fegyelmi vétség elkövetése nem volt bizonyított), 2 esetben az eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 3 esetben megrovás, 1 esetben az előmeneteli rendszerben történő várakozási idő meghosszabbítása, 1 esetben egy fizetési fokozattal visszavetés, 2 esetben hivatalvesztés fegyelmi büntetést szabott ki, míg 1 esetben az eljárást felfüggesztette a megindult büntetőeljárás befejezéséig.

Jövőbeni célok és feladatok:

- A Bírósági integritás munkacsoport ügyelosztás és ügybeosztás rendjére vonatkozó javaslatai alapján ajánlás megfogalmazása a bíróságok részére
- Oktatás szervezése a törvényszéki vezetők, a bírák és igazságügyi alkalmazottak biztonság-tudatosságának növelése, illetve biztonsági ismereteik frissítése érdekében
- Közreműködés az Etikai Kódex elfogadásában
- A bírósági eljárásokkal kapcsolatban indult peres ügyek tapasztalatainak közreadása
- Közreműködés a fegyelmi ügyek tapasztalatainak megosztásában
- Az országos bírósági informatikai rendszer osztályba sorolása
- A bírósági rendszerek és hálózatok külső és belső betörés védelmi tesztjeinek elvégzése

További hasznos információk:

- A szolgálati bíróságról: <http://www.birosag.hu/obt/szolgalati-birosag>
- A bírói etikáról: <http://www.birosag.hu/obt/biroi-etika>
- A közérdekű adatokról: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>

IX. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET KOMMUNIKÁCIÓJA

1. Külső kommunikáció
 - 1.1. Központi honlap
 - 1.2. A bíróságok honlapjai
 - 1.3. Logó és arculat
 - 1.4. A bírósági adat és tájékoztatási törvény koncepció
 - 1.5. Sajtókapcsolatok
 - 1.6. Külső szervekkel való kapcsolatok
2. Belső kommunikáció
 - 2.1. Központi intranet
 - 2.2. Bíróságok intranetes felületei
 - 2.3. Vibe felületek
 - 2.4. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása és a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése tekintetében:

- A bíróságok központi intranetes oldalának kialakítása
- A bíróságok internetes és intranetes oldalainak megújítása
- A bírósági tájékoztatási törvény koncepciójának kialakítása és a törvény megalkotásának kezdeményezése
- A közadatok közzétételi rendjének megújítása
- A bírósági sajtószóvivői hálózat megerősítése, képzések
- Az OBH kommunikációs szervezeti egységének fejlesztése

1. Külső kommunikáció

A külső kommunikáció célzott találkozási felület az állampolgárokkal, ezért a szervezeti kultúrát, gondolkodást jeleníti meg. Lehetőséget ad az ismertség és az elismertség növelésére, az átláthatóság, a szakmai kompetencia, az elkötelezettség bemutatására. Az OBH működéséről és terveiről folyamatosan, közérthetően ad tájékoztatást, amelynek célja az átláthatóbb, racionálisabb, hatékony, új bírósági rendszer folyamatos bemutatása, az ügyfélorientált, gyorsabb és pontosabb eljárások szükségességének, a közszolgáltatások javuló színvonalának megismertetése az állampolgárokkal, illetve a döntéshozatal nyilvánosságának biztosítása – az OBH elnökének stratégiai célkitűzéseivel összhangban – a bíróságok szolgáltató jellegének hangsúlyozása.

A kommunikáció része a társadalmi felelősségvállalás (CSR – Corporate Social Responsibility), amely az OBH esetében megmutatkozik a jogkövető magatartás és a jogvédelem támogatásában is. A CSR-hez besorolható minden olyan program, projekt, amelyhez az OBH önként kapcsolódik, és olyan hozzáadott értéke van, amelyet társadalmi érdekek figyelembe vételével, a társadalom érdekében tesz. Ilyen például a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás vagy a Nyitott Bíróság Program.

A kommunikációs feladatokat az OBH-ban a Sajtó és Kommunikációs Osztály (SKO) látja el. Az osztály létszáma 2013-ban átlagosan 2,5 fő volt.

1.1. Központi honlap

2013. január 1-jével megújult a bíróságok központi honlapja, a www.birosag.hu oldal. A honlap a formai és tartalmi megújítás eredményeként – a törvény által előírt kötelező adatszolgáltatás

mellett – számos új, hasznos és informatív elemmel bővült. A folyamatos napi híradás mellett célja tájékoztatást adni az OBH elnökének és főosztályainak döntéseiről és tevékenységéről, valamint a bíróságok szakmai tevékenységével összefüggésben aktuális információkat szolgáltatni a találkozók, megállapodások, együttműködések, az OBH elnökének szakmai és személyi döntéseiről, utasításairól, határozatairól és ajánlásairól. A honlapon található még a statisztikai elemzések, a meghirdetett pályázatok, a bírósági humánpolitikai tevékenységgel és a civil szervezetek működésével kapcsolatos tudnivalók, valamint tájékoztatás a munkacsoportok működéséről, az EU-s és egyéb pályázatok eredményeiről, képzésekről stb.

A honlap segíti:

- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítését (internet: gyakori kérdések),
- a bírósági szervezet átláthatóságát (közadat),
- a szakmai színvonal emelését,
- a képzési rendszer fejlesztését (intranet: e-learning, nemzetközi tudástár),
- a bírák munkájának támogatását (intranet: nyomtatványtár),
- a szervezeti belső kommunikáció élénkítését (intranet: fórumrendszer).

Az új központi honlap sikerét mutatja, hogy a www.birosag.hu oldalt 2013-ban:

- 1 550 727 személy látogatta meg,
- 5 045 897 esetben került sor az oldal megtekintésére,
- 39,04% az új látogatók és
- 60,9% a rendszeresen visszatérő látogatók aránya,
- az oldal angol nyelvű változatát pedig 92 440 látogató kereste fel.

A bíróságok központi honlapján könnyű és egyszerű a tájékozódás, a keresett tartalmak elérése gyors. A honlap úgynevezett Drupal tartalomkezelőn lett kialakítva, amely egy nyílt forráskódú, ingyenesen fejleszthető szoftver. A honlap nyelvezetének kialakításakor a szakmai szempontokon túl az érthetőséget is figyelembe vettük, hiszen a honlap célközönségét a bírósági szervezet tagjain kívül a sajtó és az érdeklődő állampolgárok teszik ki.

A honlap tartalmi és technikai megújulása folyamatos, így a tervek között szerepel például újságírói hírlevél összeállítása, amelyre az állampolgárok is feliratkozhatnak, továbbá tematikus aloldalak indítása, filmes, magyarázó spotok készítése és egy „fogalommagyarázó” szótár összeállítása.

1.2. A bíróságok honlapjai

A www.birosag.hu oldal elindításával párhuzamosan a bíróságok saját honlapjainak, az úgynevezett prototípus oldalaknak az átalakítása is megkezdődött. A cél ezek egységesítése, felhasználóbaráttá tétele, tartalommal való feltöltése volt, valamint annak elérése, hogy minden bíróság rendelkezzen saját és egységes arculatú honlappal. Cél a közadatok tekintetében egységes, a jogszabályoknak megfelelő tartalommal való feltöltés.

2013 első félévében 5 bírósági honlap újult meg:

- a Szegedi Ítéltábláé,
- a Gyulai Törvényszéké,
- a Kecskeméti Törvényszéké,
- a Szolnoki Törvényszéké és
- a Tatabányai Törvényszéké.

A fejlesztések a második félévben is folytatódtak, ekkor újult meg 19 bíróság honlapja:

- a Fővárosi Ítéltábla,
- a Pécsi Ítéltábla,
- a Debreceni Ítéltábla,

- a Győri Ítéltábla,
- a Pécsi Törvényszék,
- a Miskolci Törvényszék,
- a Szegedi Törvényszék,
- a Székesfehérvári Törvényszék,
- a Nyíregyházi Törvényszék,
- a Szekszárdi Törvényszék,
- a Szombathelyi Törvényszék,
- a Veszprémi Törvényszék,
- a Zalaegerszegi Törvényszék,
- a Győri Törvényszék,
- a Debreceni Törvényszék,
- az Egri Törvényszék,
- a Tatabányai Törvényszék,
- a Balassagyarmati Törvényszék és
- a Kaposvári Törvényszék oldala.

Egy év alatt a Kúria és a Budapest Környéki Törvényszék kivételével minden bírósági weboldal megújult: egységes arculattal, navigációval, tartalmi struktúrával rendelkezik. Külön eredmény, hogy a felsorolt bíróságok közül a Gyulai, a Székesfehérvári, a Győri és a Balassagyarmati Törvényszék korábban egyáltalán nem rendelkezett önálló honlappal.

A weboldalak üzemeltetését az OBH vállalta, a honlapok a Nemzeti Információs Gerinchálózaton belül futó szervereken működnek, ezáltal a korábinál jóval védettebbek. A honlapok főbb tartalmi elemei az ügyfélfogadásról, a panasznapról, a panasz intézés rendjéről, a közérdekű adatokról, az ügyelosztási rendről, a tanúvédelemről, a gyermekmeghallgató szobákról, illetve a gyermekbarát igazságszolgáltatásról, a bírósági közvetítésről szóló információk, valamint a bíróságok elérhetősége, illetve a tárgyalási jegyzékek. A bírósági honlapok „személyre szabhatóak”, így már az indulások után kialakultak olyan kezdeményezések, amelyek a későbbiekben jó gyakorlatnak tekinthetők, ugyanakkor kötelező jelleggel tartalmazzák a vonatkozó jogszabályok (pl. Infótörvény) által előírt tartalmi elemeket.

A bírósági honlapok fejlesztése sem állt meg: az egyes oldalakon bevezetett fejlesztések, megoldások jó gyakorlattá tétele és terjesztése az egyik 2014-re tervezett feladat.

1.3. Logó és arculat

2012-ben hirdetett pályázatot az OBH „A bíróságok részére logó- és arculatterv készítése” tárgyában, amelynek eredményeképpen elkészült a bíróságok új logója és a kisarculati elemek.

A bíráló bizottság – amelynek tagjai az OBH, a Kúria és a Magyar Bírói Egyesület elnöke, valamint az OBT soros elnöke voltak – egyhangú döntéssel Prell Norbert pályaművét találta a legjobbnak. A pályázati kiírásnak megfelelően a nyertes pályamű alapján folytatódott a bíróságok egységes arculatának kialakítását célzó munka, és a nyertes pályamű országos bevezetésének előkészítése.

Az országos bevezetésre 2013. július 15-én, a Bíróságok Napján került sor, amikor a Kúria, az ítéltáblák és a törvényszékek elnökei megkapták az általuk vezetett bíróság személyre szabott arculati anyagát.

2013-ban több, a bírósági szervezethez kapcsolódó kiadvány is megjelent, így a Bíróságok Napjára az *Ezek is mi vagyunk* című, a bírósági dolgozók művészeti alkotásait bemutató könyvsorozat 2013. évi kiadása, valamint a 2013. évben az Országos Bírói Tanács által Juhász Andor-díjjal és egyéb címekkel kitüntetett dolgozók életrajzát ismertető füzet. Szintén a Bíróságok Napjára készült el az

OBH elnökének 2012. évi beszámolója. A beszámoló a www.birosag.hu oldalon elektronikusan is elérhető.

1.4. A bírósági adat és tájékoztatási törvény koncepció

2013. I. félévében a Kommunikációs munkacsoport kidolgozta az igazságügyi adatkezelésről és az ítélezés nyilvánosságáról szóló törvény koncepcióját úgy, hogy az erről készült előzetes vitaanyagot a bírói karral is véleményeztették. A kitűzött cél az, hogy magas szintű, egységes szabályozás és ennek nyomán országszerte egységes gyakorlat jellemezze a magyar bírósági adatkezelést és nyilvánosságot.

A készülő szabályozás

- vonatkozni fog a bírósági adatkezelésre, valamint
- a bírósági tárgyalások és határozatok nyilvánosságára,
- iránymutatást ad majd a személyiségi jogok, illetve a közérdek védelme kapcsán felmerülő konfliktusokban és
- egy olyan gyakorlat kialakítását célozza, ahol mindenki zavartalanul végezheti a munkáját: a bíró ítélezhet, az újságíró írhat.

2013-ban kezdődött meg továbbá annak a konferenciasorozatnak az előkészítése, amely a törvénytervezet koncepciójának megvitatására hivatott. Az eseménynek az öt ítéletábla ad otthont. Előkészítés alatt áll a konferenciasorozathoz kapcsolódó aloldal kialakítása is, www.birosag.hu/nyilvanossag címen, ahol az úgynevezett „Vitaanyag” mellett problématerkép, nemzetközi kitekin-tés, sajtótükör, javaslattételi lehetőség áll majd a látogatók rendelkezésére.

A témához kapcsolódóan az OBH és a Kúria 2013. június 12-én tartott közös szakmai konferenciát *A bírósági határozatok nyilvánossága* címmel, amelyen 56 fő vett részt. 2013. október 24-25-én pedig sor került a *Bíróság és kommunikáció* elnevezésű nemzetközi konferenciasorozat nyitó eseményé-nek a megrendezésére a Magyar Igazságügyi Akadémián. A rendezvényen Magyarországon kívül 23 ország képviseltette magát és olyan neves külföldi vendégek tartottak előadást, mint Howard Riddle, Anglia és Wales főmagisztrátusa és Giovanni Buttarelli, európai adatvédelmi biztoshelyet-tes. Az esemény 50 külföldi és több mint 40 hazai vendég részvételével zajlott.

1.5. Sajtókapcsolatok

1.5.1. Szervezetrendszer, szabályozottság

A bíróságok működésével kapcsolatban – feladatköréhez igazodva – a Kúria, az ítéletábla és a törvényszék elnöke, illetve az eseti vagy állandó jellegű megbízása alapján az általa vezetett bíróság elnökhelyettese, kollégiumvezetője, sajtószóvivője, valamint sajtótitkára jogosult a sajtónak tájé-koztatást adni.

Az OBH elnöke nagy hangsúlyt fektet a bírósági szervezet kommunikációjának megerősítésére. A Kúrián, az ítéletáblákon és a törvényszékeken működő sajtószóvivők jellemzően bírák, bírósági ve-zetők. Melléjük a jövőben sajtótitkárokat kell kijelölni. A sajtótitkárok között már kommunikációs és PR szakemberek is lesznek, akik a sajtótevékenység szervezésén és ellátásán túl egyéb kommuni-kációs területeken is aktívak, így a belső kommunikációban, a PR és a társadalmi felelősségvállalás területén (CSR).

A bíróságok hivatalos lapja a bíróságok központi honlapján elektronikus formában megjelenő és letölthető Bírósági Közlöny. Egyebek mellett ebben jelennek meg az OBH elnökének utasításai, ajánlásai, határozatai.

Az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát és ezen keresztül átláthatóságát, a szabályzatok, ajánlások és határozatok közzétételére, a beszámoló közzétételére, a vezetői pályázatok, pályázati jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja. E kötelezettség teljesítésének módját a Bszi. 77. § (3)-(7) bekezdései részleteiben tartalmazzák. Az OBH elnöke utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt az ajánlásokkal és határozatokkal együtt a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírósági Közlönyben teszi közzé.

1.5.2. Az OBH sajtómegjelenése

Az OBH az igazságszolgáltatás iránt érdeklődő újságírókat igyekszik napi rendszerességgel tájékoztatni a bíróságok központi irányításával kapcsolatos kérdésekről. Az OBH Sajtó és Kommunikációs Osztálya által 2013-ban szervezett országos megjelenéseket az alábbi táblázat tartalmazza.

Az Országos Bírósági Hivatalt érintő sajtómegjelenések a 2013. évben	Megjelenések (db)
Online megjelenések	835
Írott sajtóban való megjelenés	120
Televíziós megjelenések	57
Rádiós megjelenések	68
Kiadott sajtóközlemények	60
Összesen	1.140

A táblázat jól szemlélteti a nyilvánosság mind teljesebb tájékoztatására való törekvést, hiszen még 2012-ben összesen csak 293 sajtómegjelenés volt, addig 2013-ra ez a szám majdnem a négyszeresére (1.140) nőtt.

A Sajtó és Kommunikációs Osztály

- naponta elkészíti a központi sajtószemlét,
- elkészíti az OBH-t érintő sajtóválaszokat, a sajtóközleményeket, a sajtóeseményekhez kapcsolódó háttéranyagokat és kommunikációs terveket,
- felel a központi honlap és a központi intranet oldal szerkesztéséért,
- feladata továbbá a rendezvények moderálása, fényképek készítése, programok szervezése és lebonyolítása, a sajtószóvivői képzések megszervezése,
- napi kapcsolatot tart az OBH más szervezeti egységeivel, a bírósági sajtószóvivőkkel és sajtótitkárokkal, a kormány, a minisztériumok és a társszervezetek szóvivőivel, sajtófőosztályaival, valamint a televíziók, rádiók, hírügynökségek, internetes és nyomtatott lapok szerkesztőseivel,
- hetente elkészíti az országos tárgyalási jegyzéket,
- archiválja az OBH-ról megjelent (írott és elektronikus) interjúkat, cikkeket, tudósításokat és elkészíti a havi sajtóstatisztikát.

Az újságírókkal való mind könnyebb és gyorsabb kapcsolattartás érdekében bevezetésre került egy központi e-mail cím használata (sajtoszoba@obh.birosag.hu).

Az OBH fontosnak tartja az országos programokról történő folyamatos tájékoztatást is, éppen ezért érdemes ezek szervezett sajtómegjelenéseiről külön is számot adni.

Bírósági közvetítés (mediáció)

A bírósági közvetítési eljárás meghonosítása a bíróságokon 2012-ben kezdődött a Mediációs munkacsoport támogatásával. A projekt kommunikációja folyamatos.

A bírósági közvetítést érintő sajtómegjelenések a 2013. évben	Megjelenések (db)
Online megjelenések	83
Írott sajtóban való megjelenés	14
Televíziós megjelenések	8
Rádiós megjelenések	6
Összesen	111

Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Projekt a 2012. évben indult azzal a céllal, hogy az igazságszolgáltatás minél magasabb szinten biztosítsa a gyermekek jogait. A projekt kommunikációja folyamatos.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programot érintő sajtómegjelenések a 2013. évben	Megjelenések (db)
Online megjelenések	72
Írott sajtóban való megjelenés	10
Televíziós megjelenések	7
Rádiós megjelenések	6
Összesen	95

Nyitott Bíróság Program

Az OBH a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programhoz kapcsolódva 2012. november 11-én indította el a Nyitott Bíróság Programot. 2013-ban a program keretében országosan 1.189 eseményt szerveztek, amelyen 32.182 fő vett részt. A projekt kommunikációja folyamatos.

A Nyitott Bíróság programot érintő sajtómegjelenések a 2013. évben	Megjelenések (db)
Online megjelenések	89
Írott sajtóban való megjelenés	13
Televíziós megjelenések	3
Rádiós megjelenések	2
Összesen	107

A Polgári Igazságszolgáltatás Európai Napja

2013 októberében tizenegyedik éve rendeztük meg országosan a Polgári Igazságszolgáltatás Európai Napját. Budapesten több mint 300 fő látogatott el a Fővárosi Törvényszék, a Pesti Központi Kerületi Bíróság és az Országos Bírósági Hivatal épületébe és ismerkedhetett meg a magyar igazságszolgáltatás rendszerével és a bíróságok történetével. Az idei nyílt naphoz a Debreceni, a Szegedi Ítéltábla, az Egri, a Győri, a Gyulai, a Kaposvári, a Kecskeméti, a Miskolci, a Pécsi, a Szegedi, a Székesfehérvári és a Szolnoki Törvényszék is csatlakozott.

A Polgári Igazságszolgáltatás Európai Napját érintő sajtómegjelenések a 2013. évben	Megjelenések (db)
Online megjelenések	18
Írott sajtóban való megjelenés	-
Televíziós megjelenések	1
Rádiós megjelenések	-
Összesen	19

1.5.3. Bíróságok sajtó megjelenése

Az egyes bíróságok saját kommunikációs tevékenységét az elnöki beszámolók tartalmazzák. A bíróságok folyamatosan küldenek ki sajtóközleményeket, szerveznek sajtótájékoztatókat és egyéb, a sajtó érdeklődésére is számot tartó szakmai eseményeket. Utóbbiak közül kiemelhetők a bíróságok által szervezett nyilvános konferenciák.

Sajtóaktivitás és megjelenés tekintetében – az ügyek számának és jellegének is köszönhetően – kiemelkedő a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék tevékenysége, de több ezres sajtómegjelenést tudhat magáénak a Debreceni Törvényszék is.

1.6. Külső szervezetekkel való kapcsolatok

1.6.1. Az OBH külső kapcsolatai

A bíróságok igazgatásában az OBH elnöke által kijelölt stratégiai célok megvalósulását szolgálja a jó kapcsolat fenntartása a szakmai, a hivatásrendi és a civil szervezetekkel. Az OBH elnöke ezért:

- a jogalkotási folyamatok figyelemmel kísérése érdekében folyamatos kapcsolatot tart fenn az Országgyűlés illetékes bizottságaival és az adott területen jogalkotásért felelős minisztériumokkal,
- számos szakmai egyeztetésen, tudományos konferencián vesz részt az igazságszolgáltatási társzervek képviselőivel együtt,
- kiemelt figyelmet fordít a különböző civil szervezetekkel (pl.: Transparency International, Helsinki Bizottság, Eötvös Károly Közpolitikai Intézet, Társaság a Szabadságjogokért) való kapcsolattartásra, valamint
- folyamatos kapcsolatot tart fenn a jogi karok dékánjaival és más egyetemi karok vezetőivel is (pl.: ELTE TTK, BME).

Az OBH elnöke 2013. január 25-én folytatott tárgyalást a 12 bírósági érdek-képviselői szerv képviselőivel. A jelenlévők részletes tájékoztatást kaptak a szervezet aktuális kérdéseiről, többek között a költségvetési tervekről, a bírák nyugdíjazásával kapcsolatos aktuális kérdésekről és az OBH elnöke által – a bíróságok véleménye alapján – elkészített törvényjavaslati indítványáról.

2013. április 15-én az OBH elnöke és az ELTE rektora együttműködési szerződést írt alá. Az együttműködés célja, hogy a két intézmény összehangolja kutatási és fejlesztési programját. Az egyetem oktatói és hallgatói az együttműködés során megismerhetik az igazságszolgáltatási munka hatékonyságának és minőségének fejlesztéséhez szükséges igényeket, és az így felmerült kérdéseket, kutatási területeket pedig az egyetem beépíti képzési rendszerébe, ezzel növelve az oktatás színvonalát, egyensúlyt teremtve az elméleti és gyakorlati tudás között.

Az ELTE kutatási kapacitásainak révén támogatja az Országos Bírósági Hivatal informatikai kutatás-fejlesztési és informatikai jellegű feladatainak színvonalas megoldását és fejlesztését. A kidolgozott tudományos modellek a közösen végzett kutatási munka során a bírósági szakemberek számára is azonnal rendelkezésre állnak majd így az eredmények idővesztés nélkül hasznosíthatóak lesznek. Az együttműködés és a közös kutatások révén lehetővé válik az OBH informatikai szakember-utánpótlásának biztosítása és a hivatali szakemberek tudományos karrierjének (doktori iskola, oktatásban gyakorlati szakemberek szereplése) támogatása is.

Az igazságügyi képzés terén a nemzetközi együttműködés regionális szintjének erősítése érdekében a cseh, a lengyel és szlovák képzési intézmények vezetői látogattak tavasszal a Magyar Igazságügyi Akadémiára. A vendégek áttekintették a visegrádi országok jelenleg működő, közös igazságügyi képzési projektjeit és megvitatták a további együttműködési lehetőségeket a Magyar Igazságügyi Akadémia és a Legfőbb Ügyészség képviselőivel. A résztvevők megállapodtak abban, hogy bármelyikük is pályázik valamilyen uniós támogatású képzésre, konferenciára, azon megkü-

lönbötetett figyelemmel kezeli a visegrádi négyek többi tagjának jelentkezését, küldötteit, illetve adott esetben partneri pozíciót biztosítanak a másik fél számára.

1.6.2. A bíróságok külső kapcsolatai

2013-ban tizenkét bíróság mintegy 40 különböző együttműködési megállapodást kötött felsőoktatási intézményekkel, középiskolákkal, kiadókkal. Az együttműködések egy része a Nyitott Bíróság Program keretében zajló rendezvényekre vonatkozik, de megtalálhatóak közöttük szakmai-gyakorlati programok, rendőrséggel kötött együttműködések, kutatásra irányuló megállapodások is.

A 2013-ban országosan kötött együttműködések az alábbi táblázat szemlélteti:

2013-ban kötött együttműködési megállapodások

BÍRÓSÁG	INTÉZMÉNYEK, SZERVEK
Budapest Környéki Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Nemzeti Közzolgálati Egyetem (2013.05.09)
Debreceni Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Debreceni Törvényszék - Debreceni Ítéltábla - Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltár - Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, tárgya: bíróságtörténeti kutatás (2013.) Debreceni Törvényszék - Debreceni Ítéltábla - Médiaszolgáltatók - tárgya: sajtó- együttműködési megállapodás (2013.) Debreceni Törvényszék - Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Kar, tárgya: kommunikáció- és médiatudomány szakos hallgatók szakmai gyakorlata (2013.) Debreceni Törvényszék - Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság, tárgya: gyermekmeghallgató szobák közös igénybevétele (2013.)
Egri Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Eszterházy Károly Főiskola (2013.02.27)
Kecskeméti Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság (2013.09.09.)
Kúria	<ul style="list-style-type: none"> Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézet (2013.06.03.)
Nyíregyházi Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara (2013.05.14. és 2014.09.09.) Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara (2013.12.02.)
Szegedi Ítéltábla	<ul style="list-style-type: none"> Complex Kiadó (2013.06.06.) Nemzetközi Közzolgálati Egyetem (2013.05.09.) sajtóegytműködési megállapodás (Szeged Tv, Echo Hungária TV Zrt., Hír Tv Zrt., Magyar RTL Klub Zrt.) (2013.03.06.)
Szegedi Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> Nemzeti Közzolgálati Egyetem (2013.05.09) sajtóegytműködési megállapodás (Szeged Tv, Echo Hungária TV Zrt., Hír Tv Zrt., Magyar RTL Klub Zrt.) (2013.03.06.)
Székesfehérvári Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ képviselőjében eljáró Székesfehérvári Tankerület (2013.11.07.)

Szekszárdi Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> • EDUTOP Szakközépiskola és Szakiskola Szekszárd (2013.02.07.) • „ESÉLY” Szolgáltató Szakképző Iskola Szekszárd (2013. 02.07.) • Tolna Megyei Sztárai Mihály Gimnázium Tolna (2013.02.07.) • HEGYHÁT Óvoda, Iskola, AMI és Kollégium Tolnai Lajos Gimnázium Tagintézmény (2013.02.07.) • TONIEPSZ Tamási Általános Iskola és Gimnázium Béri Balogh Ádám Gimnáziuma és Kollégiuma Tamási (2013.02.07.) • ENERGETIKAI Szakközépiskola és Kollégium Paks (2013.02.07.) • Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium Szekszárd (2013.02.07.) • Szekszárdi Kolping Katolikus Szakképző Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Iskola (2013.02.07.) • Garay János Gimnázium Szekszárd (2013.02.07.) • II. Géza Gimnázium Bátaszék (2013.02.07.) • Vak Bottyán Általános Művelődési Központ Simontornya (2013.02.07.) • Béla Gimnázium, Informatikai Szakközépiskola, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda (2013.02.07.) • Tolna Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság Gyermekotthon (2013.11.13.) • Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola (2013.11.15.) • Pécsi Leőwey Klára Gimnázium (2013.11.14.) • Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium (2013.11.18.) • Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium (2013.12.02.)
Szombathelyi Törvényszék	<p>A Nyitott Bíróság Program keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nagy Lajos Gimnázium (2013.04.09.) • Nyugat-Magyarországi Egyetem Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (2013.04.10.) • Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium (2013.06.06.) • Szombathelyi Kereskedelmi és Vendéglátói Szakképző Iskola és Kollégium (2013.11.22.)
Zalaegerszegi Törvényszék	<ul style="list-style-type: none"> • Griff Szakközépiskola és Szakiskola (2013.07.05.)

2. Belső kommunikáció

A nyilvánosságának a bírósági szervezeten belül is kiemelt jelentősége van. A központi döntések végrehajtása akkor lehet hatékony, ha azokat széles körű felmérések, konzultációk előzik meg, a vélemények megjelenhetnek, az észrevételekre visszajelzést kapnak az előterjesztők és az igazgatási folyamatok átláthatóak, kiszámíthatóak.

2.1. Központi intranet

A központi intranet kialakítása a bírósági szervezet közös munkájának eredménye: formailag a szervezet tagjai által is megszavazott arculati pályázat győztes pályaműve volt a minta, tartalmilag pedig a sajtószóvivők javaslatai alapján készült. A központi intranet – a honlapokhoz hasonlóan – úgynevezett Drupal tartalomkezelőn lett kialakítva, amely egy nyílt forráskódú, ingyenesen fejleszhető szoftver.

A központi intranet tartalma három nagy egységre bontható: az igazgatási anyagok gyűjtőmenü alatt az OBH, az OBT, illetve a MIA közvetlen elérése biztosított. Itt találhatóak a projektek, valamint innen érhetőek el az elnöki döntések, az országos rendszerek. A szakmai anyagoknál a nyomtatványok, a munkacsoport jelentések, a nemzetközi anyagok (így például az úti beszámolók is), az informatikai alkalmazások (kamatkalkulátor stb.) felülete, a bírósági közvetítéshez és a Gyermekközpon-tú Igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó anyagok, valamint az úgynevezett jó gyakorlatok, és egyéb

hasznos linkek találhatóak. A harmadik gyűjtőnév alá a közösségi anyagok tartoznak. Itt találhatóak a bíróságokat és a kollégákat bemutató írások és fotók, valamint az érdekvédelmi szervezetek, illetve a vendégszobák listája, elérhetősége. Itt kapott helyett továbbá a népszerű *Ezek is mi vagyunk* című kiadvány elektronikus formában.

A központi intranet gerince a naprakész, rendszeresen frissülő hírek rovat, amelyben értékes információk, interjúk, beszámolók olvashatóak. A központi intranet indulásával egy időben elindult a hozzá kapcsolódó hírlevél küldése is. Ezt heti rendszerességgel megkapja a bírósági szervezet minden dolgozója.

A fejlesztési tervek között szerepel egy központi eseménynaptár kialakítása és tematikus rovatok indítása, különös tekintettel a projektek mind erőteljesebb kommunikációjára.

2.2. Bíróságok intranetes felületei

A bíróságokon általában működik helyi intranet oldal is. Ez alól csak 3 bíróság – a Budapest Környéki Törvényszék, a Szegedi Ítéltábla és a Veszprémi Törvényszék – képez kivételt, ahol csak a Polgári Kollégium rendelkezik intranetes felülettel. Az oldalak a bíróságok működésével kapcsolatos és egyéb közhasznú információkat tartalmaznak: különböző körözéseket, szabályzatokat, szakmai anyagokat, kollégiumi véleményeket, a Bírói Tanáccsal, Bírói Egyesülettel kapcsolatos szakmai anyagokat, telefonkönyvet és nyomtatványokat.

2.3. Vibe felületek

A vibe felület a szervezeten belüli elektronikus kommunikáció eszköze, egy olyan tér, amely lehetővé teszi az információk gyors áramlását, az anyagok tematikus rendezését, a valós, munkamenetet támogató, földrajzi helytől független közvetlen párbeszédet, ezen kívül egyfajta elektronikus dokumentumtárként is funkcionál.

2013-ban kaptak közös vibe felületet a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok, az EKOP és ÁROP pályázatokban közreműködő munkatársak, valamint a sajtószóvivők és a sajtótitkárok – ennek eredményeként közel 500 bíró regisztrált tagja a hálózatnak. A bírósági közvetítés koordinátoroktól származó statisztikáját is ilyen felületen gyűjti az OBH. A tavalyi évhez köthető a vibe felület teljes körű használatának bevezetése, amely azt jelenti, hogy a szervezet minden tagja, aki e-mail címmel rendelkezik, hozzáférhet a jelszóval védett felülethez.

2.4. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése

A sajtószóvivői munka támogatása érdekében 2013. február 14-15-én kétnapos szakmai továbbképzésre került sor a Magyar Igazságügyi Akadémián. A képzés fő témája a megújult bírósági internet tartalmi bemutatása volt. A résztvevők előadásokat hallhattak a központi internet és a bírósági internet oldalakon elérhető alkalmazásokról, az anyagok, tájékoztatók ezekre a felületekre történő feltöltésének módjáról, a közadatról és azok feltöltéséről, továbbá adatvédelmi kérdések megvitatására is sor került. A képzésen mintegy 40 bírósági szóvivő és sajtótitkár vett részt, akiknek számos, konkrét javaslata beépítésre került a központi oldalakba. Az OBH azzal erősítette meg kommunikációs jelenlétét a hálózatban, hogy a központi oldalak kialakításába bevonta a sajtószóvivőket.

A sajtószóvivői rendszer megerősítésének érdekében kialakult egy, a korábbinál szorosabb kapcsolattartás a sajtószóvivők és sajtótitkárok között. Ennek első lépése volt az – a részükre 2013 júliusában megküldött, *Az OBH és a bíróságok sajtó- és kommunikációs tevékenységének szervezeti és tartalmi megújítása* című, a bírósági kommunikáció megújításával kapcsolatos – kérdőív, amely

összegzését követően újabb, a kommunikáció mind nagyobb erősítését célzó kérdésekben kértük a hálózat tagjainak segítségét.

A rendszer további erősítése érdekében a 2014-es tervek között szerepel a Sajtószóvivői munkacsoport létrehozása, valamint a sajtószóvivői képzések számának növelése és a sajtószóvivői web felület aktivitásának erősítése, továbbá egy kríziskommunikációs terv kidolgozása, amelyet egységesen minden bírósági szervezet alkalmazni tud.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzat (8/2012 (IV.25.) OBH utasítás) felülvizsgálata és megújítása
- A sajtótitkári rendszer kiépítése és megerősítése
- A MIA honlapjának megújítása
- Új elektronikus kommunikációs eszközök bevezetése – különös tekintettel a közösségi médiára
- A központi internetes és intranetes oldalak fejlesztése, tematikus aloldalak kialakítása

További hasznos információk:

- A logó- és arculatterv nyertes pályaművéről: <http://www.birosag.hu/media/aktualis/arculat-palyazat-megvan-az-eredmeny>
- Az igazságügyi adatkezelésről és az ítékezés nyilvánosságáról szóló törvény előkészítéséről: www.birosag.hu/nyilvanosság
- A témához kapcsolódó nemzetközi konferenciáról: <http://birosag.hu/en/conference>
- A bírósági sajtószóvivők és sajtótitkárok, sajtóosztályok elérhetőségeiről: www.birosag.hu/media/sajtoszovivoi-halozat-elerhetosegei
- Az OBH médiatára: <http://www.birosag.hu/media>

X. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INFORMATIKAI HELYZETE

1. Az informatika szerepe a bíróságokon
2. Az informatikai szervezet
3. Informatikai infrastruktúra és alkalmazásüzemeltetés, fejlesztés
 - 3.1. Informatikai eszközbeszerzések
 - 3.2. Virtuális környezet kialakítása
 - 3.3. Adatmentési megoldás tesztelése
 - 3.4. A „Távoli asztal” (VDI)
 - 3.5. Az országos hálózat topológiája, üzemeltetése
 - 3.6. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok támogatása
 - 3.7. A központi szerverszoba átalakítása
4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei:

I. A tárgyi feltételek biztosítása, illetve azok optimális elosztása és hasznosítása terén:

- Az OBH folyamatosan biztosította az országos hálózat informatikai szolgáltatásait (címtárszolgáltatások, levelezési szolgáltatások, nyomtatási szolgáltatások, fájlkiszolgálás, sentinel auditálás, ZenWorks menedzsment, CheckPoint tűzfal, Symantec központi vírusirtó rendszer, McAfee email-web protection)
- Közel 20 központi rendszert üzemeltetett, többek között a Bírósági Integrált Informatikai Rendszert (BIIR), a Gazdálkodási Integrált Informatikai Rendszert (GIIR), a Cégbírósági Ügyviteli Rendszert (E-cég) vagy a Gondnokoltak Országos Nyilvántartását
- Üzemeltette az OBH és az országos alap infrastruktúrát, ami az OBH-ban 14 fizikai és 136 virtuális szerver, országosan több mint 400 fizikai és 450 virtuális szerver működtetését jelenti, a szerverek szolgáltatásait pedig az OBH-ban 205 darab PC-n, 15 darab notebook-on és mintegy 25 darab mobil eszközön keresztül veszik igénybe

II. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása terén:

- Az elektronikus szolgáltatások kiterjesztése és az emberi erőforrások optimalizálása az ítékezés időszerűségének javítása érdekében elnevezésű fejlesztés informatikai elindítása
- Az OBH informatikai fejlesztése érdekében tett lépések a kompetenciák optimális hasznosítása és a szervezeti struktúra kidolgozása végett
- A VIBE elnevezésű, csoportmunkát támogató rendszer bevezetése, oktatása
- A Szombathelyi és az Egri Törvényszék GroupWise rendszerének bevezetése, működésének központosított biztosítása

III. A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén:

- Az informatikai rendszer és az információbiztonság felmérésére egy országos, bírósági informatikusokból álló szakértő csoport létrehozása, melynek feladata az információbiztonság helyzetének felmérése

IV. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése terén:

- Új, egységes arculatú, prototípus alapú weboldal bevezetése, migrálása a bírósági szervezetben
- Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása projekt keretében az állampolgárok ügyfélkapun keresztül történő elektronikus ügyintézésének biztosítására 16 db elektronikus ÁNYK űrlap létrehozása
- A Csőd-Civil projek keretében 140 letölthető nyomtatvány (ÁNYK) elkészítése

- Az EFER (Elektronikus Fizetési Rendszer) bevezetése az ügyfélkapcsolatok projektben
- A Hírvivő projekt (EKOP 2.A.2) és a Levelező projekt (EKOP 2.1.22) előkészítése

V. A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés terén:

- Scorm e-learning tananyag készítő modul beszerzése
- A jogszabályváltozások (új Btk., új Ptk.) mind szélesebb körben történő megismertetése érdekében elektronikus távoktatási program biztosítása (ÁROP 2.2.16)
- Együttműködési megállapodások megkötése, közös fejlesztések elindítása a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával, a Belügyminisztériummal, a Legfőbb Ügyészséggel és az Eötvös Lóránd Tudományegyetemmel

1. Az informatika szerepe a bíróságokon

A bírósági informatikának – az alkalmazások, a szoftverek, az infrastruktúra üzemeltetése és fejlesztése területén – kiemelt szerepe van abban, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesíteni tudják, a független bírók magas színvonalon és időszerűen tudjanak ítélni. Mindezt az alább felsoroltakkal biztosítja:

- az emberi erőforrások optimális, objektív, átlátható, tervezhető nyilvántartásának és elosztásának informatikai támogatása,
- a tárgyi feltételek biztosítása, így a szervezet megfelelő minőségű és mennyiségű informatikai eszközállománnyal, valamint megfelelő színvonalú szoftverekkel való ellátása,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése érdekében a bíróságok belső és külső kommunikációs felületének (intranet és internet oldalak) megújítása, elektronizált eljárások kialakítása,
- a képzési rendszerrel kapcsolatos nyilvántartások, e-learning rendszerek informatikai továbbfejlesztése, valamint
- a bírósági integritás erősítése érdekében informatikai, információbiztonsági rendszer kiépítése, rendszabályok kialakítása, továbbfejlesztése.

A bíróságok szinte minden feladatát átszövik a folyamatokat támogató informatikai megoldások. Az informatikai szervezetekre jelentős felelősséget és terhet ró a 2013-ban is nagy léptekkel haladó elektronizáció. Ma már az informatika nemcsak segédeszközt, munkafolyamat támogatást jelent, hanem a bírósági eljárások jogkövetkezményeket is kiváltó eszköztárává vált. A bírósági informatikai megoldások a bírák, az igazgatási vezetők és az igazságügyi alkalmazottak napi munkavégzésének szinte minden részletét érintik. Ezért a bírósági szervezetben nagy jelentősége van a szervezeti tudás, tapasztalat napi üzemeltetésbe való bevonásának, illetve a jó gyakorlatok megosztásának, megismertetésének. Az elmúlt időszakban jelentős fejlődés mutatkozott ezen a területen, hiszen az előbb említettek hatékony eszközévé vált a VIBE csoportmunka támogató eszköz.

2. Az informatikai szervezet

A bírósági informatikai rendszer országos kiterjedésű, egységes, részben központosított rendszer. A szervezeti felépítésénél két szint határozható meg. Az egyik az OBH Informatikai Főosztálya (16 fő), mely a központi rendszerek üzemeltetéséért, a fejlesztéséért, az informatikai beruházások tervezéséért és lebonyolításáért, illetve a stratégiai tervezésért felel. A másik a helyi, bírósági informatika (180 fő), mely a helyi eszközök, rendszerek üzemeltetéséért, valamint a helyi felhasználók támogatásáért felel.

A bírósági integritás növekedésével az egységesítés, központosítás, egyszerűsítés egyre nagyobb hangsúlyt kap, így a központi szervezet erősítése fontos stratégiai feladat. Ennek érdekében az alábbi lépések történtek 2013-ban:

- A főosztály munkájának segítése érdekében sor került a bírósági szervezetből 3 munkatárs OBH-ba történő áthelyezésére, a piaci, illetve a társintézmények informatikai szervezetéből

1 új munkatárs felvételére, valamint képzett és nagy gyakorlattal rendelkező informatikai biztonsági szakértő megbízási szerződés keretében történő foglalkoztatására.

- Az OBH Informatikai Főosztályára 2013-ban 14 bíróság – a Székesfehérvári, az Egri, a Tata-bányai, a Veszprémi, a Balassagyarmati, a Győri, a Szombathelyi, a Miskolci, a Kecskeméti, a Kaposvári, a Nyíregyházi, a Zalaegerszegi és a Szegedi Törvényszék, valamint a Győri és a Szegedi Ítéltábla – informatikai vezetője került kirendelésre, ezzel biztosítva a közvetlen munkakapcsolatot az OBH Informatikai Főosztályán dolgozók és az országos informatikai vezetők között. Az informatikai vezetők tárgyalásokon, egyeztető megbeszéléseken való részvételükkel rálátást nyertek az OBH-ban folyamatban lévő projektekre. A kirendelés elérte célját, mert hatékonyabbá tette az OBH és a bíróságok közötti kommunikációt.
- Szervezeti tervek kerültek megalkotásra a központosított üzemeltetési szervezet fejlesztésére és országos, többszintű támogatási csoport létrehozására.
- Az EKOP-ban és a Svájci projektben alakult munkacsoportokba elsősorban bírósági informatikusok delegálása került sor, az alábbi táblázatokban ismertetettek szerint.

EKOP-1.1.15-2008-0001. - Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja	
Munkacsoportok száma	1
Informatikai tagok száma	7
EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002 - Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban	
Munkacsoportok száma	2
Informatikai tagok száma	2
EKOP-1.1.16-2013-2013-0001. - A bírósági szervezetrendszer érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben és a Vezetői Információs Rendszerben	
Munkacsoportok száma	2
Informatikai tagok száma	2
EKOP-2.1.22-2013-2013-0001. - Az elektronikus szolgáltatások kiterjesztése és az emberi erőforrások optimalizálása az ítélkezés időszerűségének javítása érdekében	
Munkacsoportok száma	4
Informatikai tagok száma	4
EKOP-2.A.2-2012-2012-0024. - Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Figyelmeztető Rendszer	
Munkacsoportok száma	1
Informatikai tagok száma	1
Országos Bírósági Hivatal eszközbeszerzései	
Munkacsoportok száma	3
Informatikai tagok száma	4

3. Informatikai infrastruktúra és alkalmazásüzemeltetés, fejlesztés

2013-ban a bíróságok tevékenysége szempontjából az informatikai rendszer, illetve az informatikai szolgáltatások (hálózat, számítógépek, alkalmazások stb.) megbízható és stabil működése kulcsfontosságú kérdés. Az informatikai szolgáltatásokban bekövetkezett kiesések, az eszközök nem megfelelő működése akadályozhatja a bírósági munkafolyamatok előrehaladását, adatvesztéssel járhat, amelynek következménye a felesleges többletmunka, az ítélkezési tevékenység hatékonyságának romlása.

A 2012-ben végzett informatikai hardverállomány felmérés alapján megállapítást nyert, hogy az informatikai infrastruktúra majdnem 70%-a – avultság miatt – nem alkalmas a biztonságos, hatékony és korszerű működtetés feltételének teljesítésére, 10 bírósági munkatárs közül csupán 3 fő számára biztosított olyan informatikai eszköz, amely nagy valószínűséggel a következő 2-3 évben is alkalmas az új alkalmazások hatékony futtatására.

A fejlesztések érdekében 2013-ban az OBH munkacsoportokat alakított, bevonva a projektszervezetekbe a bírósági vezetőket, bírákat és igazságügyi alkalmazottakat és a fejlesztésekhez kapcsolódóan jelentős számban sikerült növelni a korszerű szerverek és munkaállomások számát.

3.1. Informatikai eszközbeszerzések

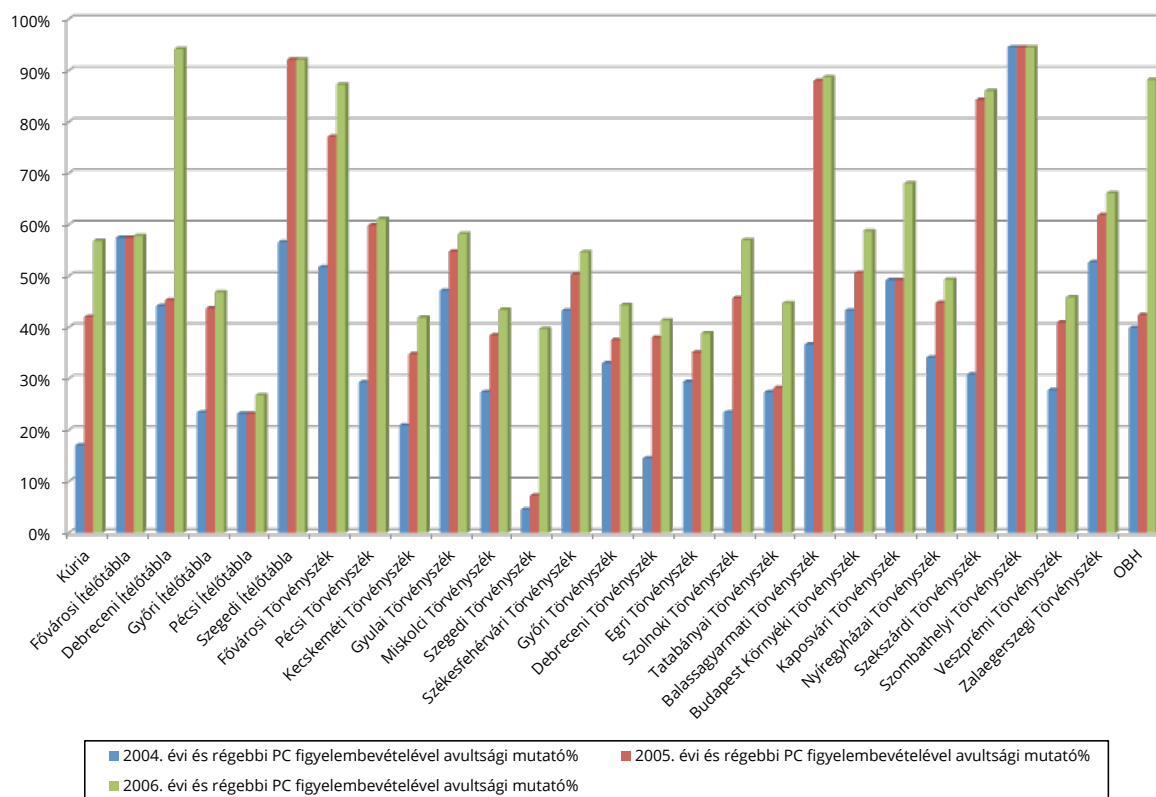
A bírósági szervezet a 2013. év végére már 3400 db korszerű PC-vel, 350 db új notebookkal, valamint 1700 db korszerű vékonykliens munkaállomással rendelkezett. 2013-ban az informatikai infrastruktúra stabilitása érdekében az OBH a következők szerint biztosította a 2012-es felmérések alapján megtervezett, uniós és hazai forrásokból finanszírozott fejlesztések végrehajtásával – a költséghatékonyság, a fenntarthatóság és az üzembiztos működés elveire figyelemmel – a bírósági informatikai infrastruktúra és eszközpark megújítását:

- EKOP 1.1.16 – Üzenő projekt. A projekt keretében beszerzésre került: 900 db munkaállomás, 700 db monitor és 1 db szerver.
- EKOP 2.1.22 – Levelező projekt. A projekt keretében beszerzésre került: 650 db munkaállomás, 350 db notebook, 200 db vékonykliens, 850 db monitor, 19 db blade keret és 62 db szerver.
- EKOP 2.A.2 – Hírvivő projekt. A projekt előkészítése megtörtént, a projekt keretében beszerzésre fog kerülni 2014-ben: 1 db blade keret, 6 db szerver, 865 db munkaállomás, 100 db vékonykliens és 965 db monitor.
- Svájci projekt SH/9/2/2 – A projekt előkészítése megtörtént a projekt keretében beszerzésre fog kerülni 2014-ben: 781 db tárgyalótermi és 219 db irodai munkaállomás, 219 db monitor, 4 db szerver, 165 db hálózati eszköz és 2 db tűzfal, 700 darab virtuális desktop munkaállomás (VDI).
- EKOP 3.1.3 (Fővárosi Törvényszék) – A projektben a beszerzési eljárás folyamatban van, melynek keretében 12 db blade szerver, 2 db blade keret, 2 db rack szerver, 4 db szünetmentes tápegység, 680 db notebook, 400 db monitor, 400 db vékonykliens és 4 db munkaállomás beszerzésére kerül majd sor.
- Az OBH-ba 330 db munkaállomás, 130 db notebook, GroupWise szerver: 8 db blade szerver és 5 db storage került beszerzésre.
- A Kúria és az ítélőtáblák részére: 7 db blade keret, 22 db blade szerver és 7 db storage beszerzése.
- A Fővárosi Törvényszék részére: 14 db blade szerver, 2 db storage beszerzése.
- Beszerzésre került az elavult szerverek kiváltására a járásbírók és közigazgatási és munkaügyi bíróságok részére 10 db rack szerver és 130 db toronyszerver, 110-110 db szünetmentes tápegység és adatmentő eszköz.
- Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban, EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002. azonosító jelű projekthez kapcsolódóan valamennyi törvényszék részére betekintő számítógép került beszerzése.
- A Szegedi Ítéltábla vírusvédelmi problémáinak megoldására 15 db munkaállomás és 15 db monitor beszerzése.
- A Hatvani Járásbíróság eszközparkjának felújítására 12 db munkaállomás és 12 db monitor biztosítására került sor.
- A Székesfehérvári Törvényszék eszközparkja pedig 10 darab munkaállomással és 10 darab monitorral került megújításra.

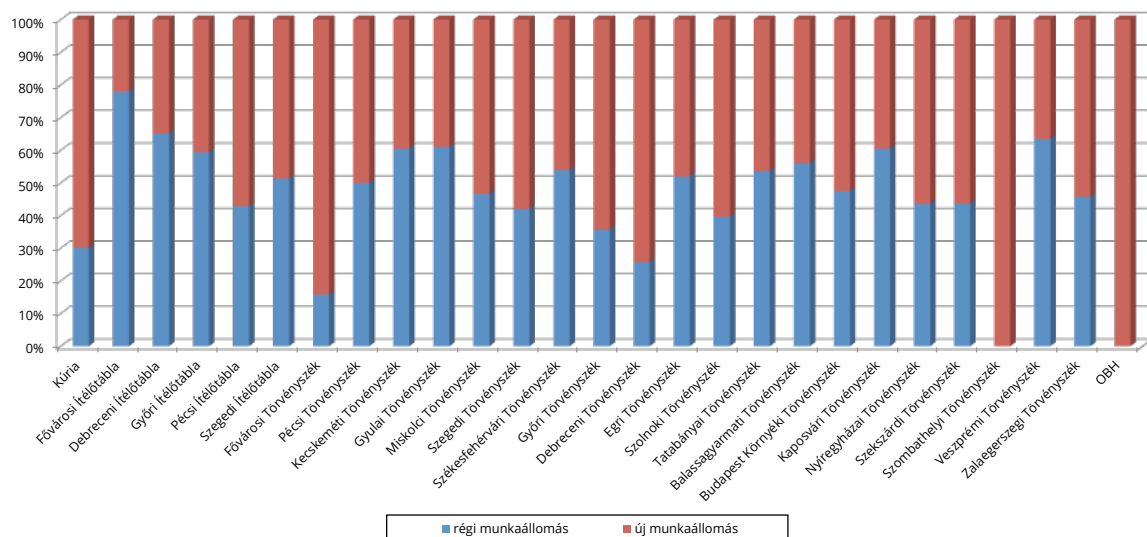
A fejlesztési programban 2013-ban megújult a járásbírók teljes szerverállománya, a további munkaállomás és szerver fejlesztések beszerzési eljárásai pedig a második félévben fejeződtek be. 2014-ben valósul meg az eszközök kiszállítása. A beszerzések biztosítják a járásbírók, a

közigazgatási és munkaügyi bíróságok, a törvényszékek, az ítélotáblák és a Kúria szerverparkjának 100%-os megújítását. Ez a 2011. évi helyzethez képest jelentős előrelépés.

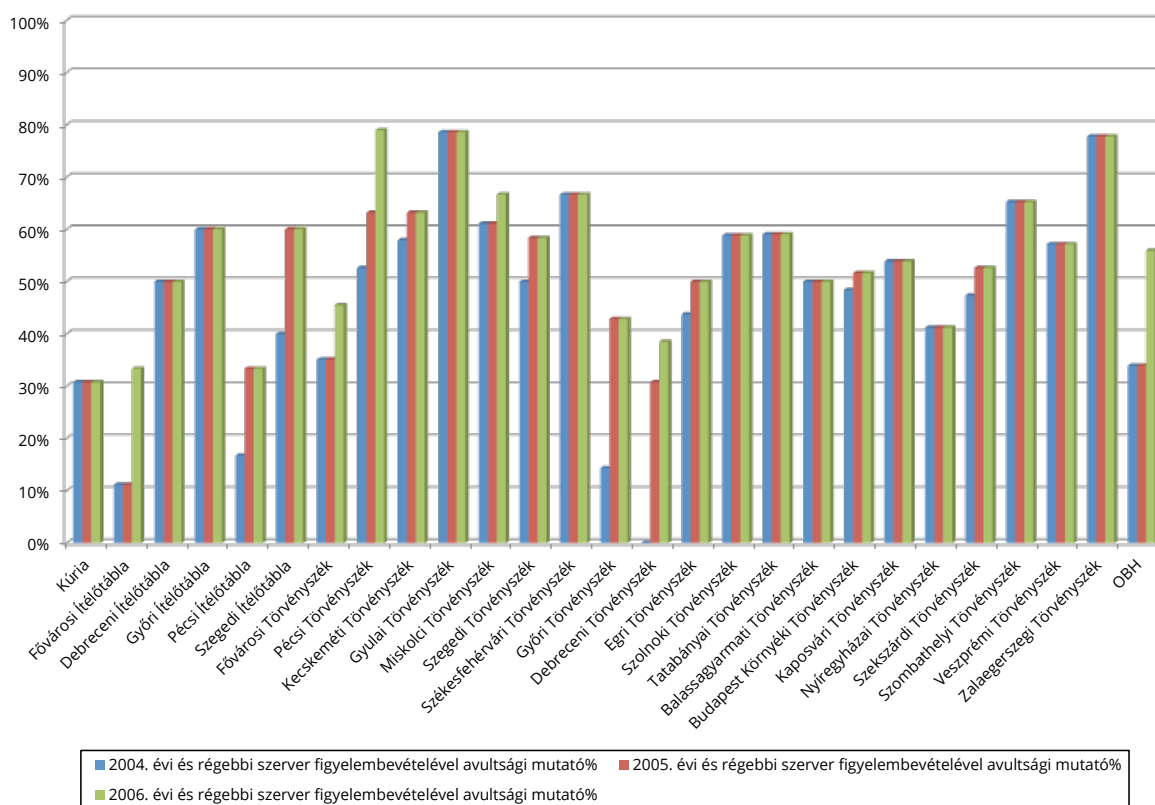
PC-k országos avultsági mutatói (2011. december 31. állapot szerint)

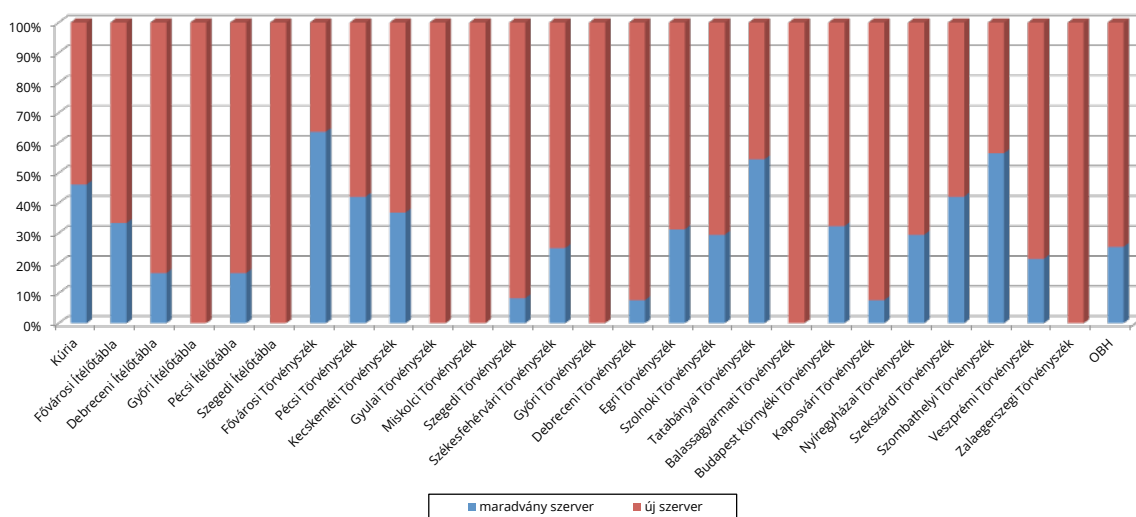
PC-k országos megújítási mutatói

Szerverek országos avultsági mutatói (2011. december 31-i állapot szerint)

Szerverek országos megújítási mutatói

3.2. Virtuális környezet kialakítása

Az informatikai rendszerekben, hálózatokban a rendelkezésre álló erőforrások és a működéshez felhasznált elektromos áram optimális és költséghatékony felhasználását a virtualizációs technológia biztosítja. Ennek során egy szerver számítógép erőforrásait több „virtuális” szerver számítógép is használja, így a hardver környezet kihasználása optimális lesz, kimutathatóan csökken a szerver park áramfelvétele és csökken a szükséges hűtési/klimatizálási kapacitás. Ma már egy szerverszámítógép három virtuális szerver működését biztosítja a járásbíróóságokon.

A járásbírósi szerverek országos, egységes megújítása a szabad szoftver alapú (XEN) virtualizáció bevezetését jelentette. A 2013-ban beszerzett törvényszéki és felsőbb bírósági szerverparkok tervezése is a virtualizáció bevezetésén alapult. Az így kialakított virtualizált szerverparkok teljesítményigénye jelentősen csökken, ezáltal a megkívánt hűtéskapacitás is csökkenthető. A szerverek által biztosított szolgáltatások rendelkezésre állása pedig a virtualizáció következtében javul. Az OBH terveiben a szerverek lehető legteljesebb körű virtualizációja szerepel.

Az országos bírósági informatikai rendszer alpinfrastruktúrából (munkaállomásokból, vékonykliensekből, mobil eszközökből, kiszolgáló számítógépekből és a hálózati kapcsolatokat biztosító elemekből) és alkalmazásokból (a bírák és igazságügyi alkalmazottak napi munkavégzését támogató szoftverekből) áll. Az alpinfrastruktúra nyílt forráskódú rendszerekre, illetve ezeket kiegészítő, kereskedelmi forgalomba beszerezhető szoftver termékekre épül, míg a bírósági szakrendszerek egyedileg, a bírósági eljárásokat figyelembe véve fejlesztett alkalmazások.

A webes megjelenéseket, tartalmakat a DRUPAL nyílt forráskódú tartalomkezelő rendszerben készítettük el. A rendszer használatához, üzemeltetéséhez szükséges dokumentumok szabadon hozzáférhetőek az interneten.

Hasonló előnyök miatt az országos hálózati operációs rendszer is Linux alapokon nyugszik, nevezetesen Novell SUSE Open Enterprise Server architektúrán és szolgáltatásokon.

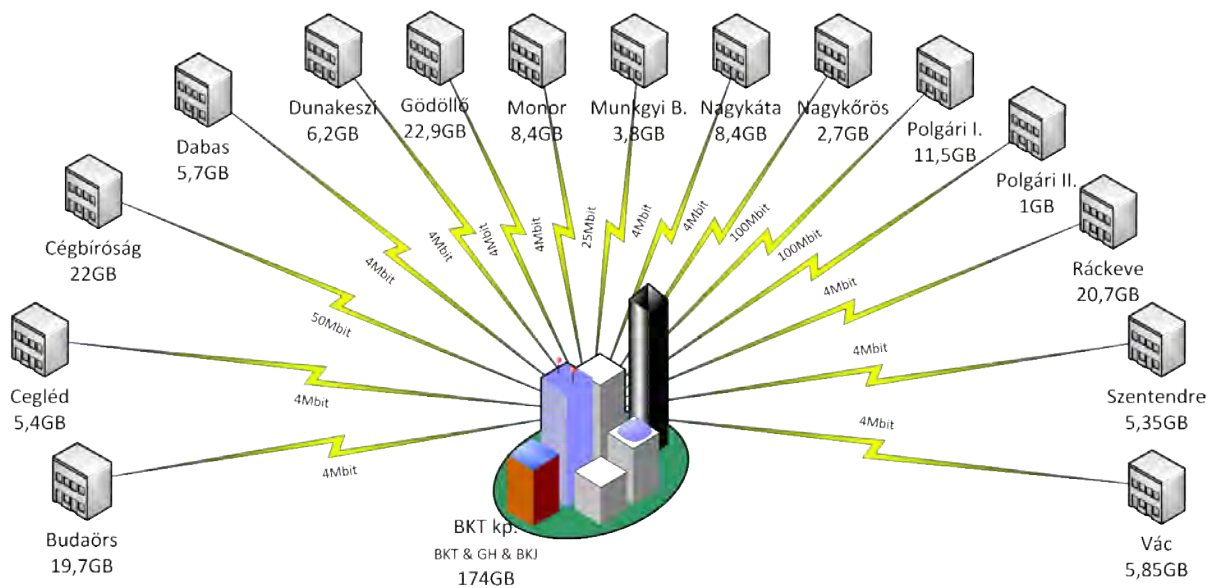
3.3. Adatmentési megoldás tesztelése

Az országos informatikai infrastruktúrában jelenleg még nem biztosított az egységes, biztonságos mentési környezet. 2013-ban ezért az országos, korszerű, egységes mentési rendszer kidolgozása érdekében egy pilot rendszer került kiépítésre és tesztelésre a Budapest Környéki Törvényszéken.

Az OBH mentési igényeire az alábbi legfontosabb szempontok szerint kerestünk megoldást:

- központi megoldás a 20 törvényszék, 111 járásbírósi, 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság, 5 ítélőtábla és a Kúria adatainak mentésére,
- egységes támogatás biztosítása a megyei és járásbírósi helyszínek informatikai rendszereiben alkalmazott platformokhoz és alkalmazás-komponensekhez,
- a megoldás működőképességének biztosítása a rendelkezésre álló, többségében alacsony sávszélességű (4 Mbps) WAN kapcsolatok bővítése nélkül,
- alkalmas legyen a jelenlegi, helyszínenként és rendszertípusonként eltérő, többkomponensű, sokszor egyedi szkriptekkel nem dokumentáltan megvalósított mentési környezetek egységesítésére, ezek megbízható kiváltására,
- hatékony, központi felügyeletet és menedzsmentet biztosítson,
- alkalmas legyen a mentési rendszer működéséről, kihasználtságáról jelentések, kimutatások készítésére,
- a jövőben növekvő adatmennyiségek kezelését is tegye lehetővé,
- a megoldás architektúrája legyen egyszerű, telepítése és bevezetése legyen gyors és kockázatmentes, valamint
- biztosítson lehetőséget a központi mentési funkciók későbbi kiterjesztésére a munkaállomások és laptop gépek körére is azonos architektúra mellett.

A tesztelt környezetet a következő ábra szemlélteti.

- 15 + 1 telephely
- alacsony sávsebesség (4Mbit)
- Kis tudású mentési megoldás

A tesztelés minden várokozást felülmúlt. A pilot rendszer gyors, átlátható, könnyen kezelhető és könnyen beállítható volt.

2014-ben folytatódik majd a mentési rendszerek továbbfejlesztése az alábbi kritériumok szerint:

- Fontos alapelv, hogy a lementett adatvagyon, rendelkezék kellő redundanciával, valamint a tulajdonsággal, hogy minden mentésből a teljes adatvagyon akár helyi, akár központi szinten visszaállítható legyen. Ebből adódóan a heterogén módon felépített rendszerek (mentőszoftver, szerver, tároló, katalogizáló) háttérbe szorulnak a céleszközökhöz, az ún. appliancekhez képest.
- Fontos jellemzőként figyelembe kell venni, hogy a mentett adatvagyont hosszútávon nagy biztonságban kell tárolni, a rendelkezésre álló tárhelykapacitások megfelelő tartalékkal rendelkezzenek a hosszú távú üzemeltetés során, és az esetleges bővítések a struktúra megbontása nélkül egyszerűen végrehajthatóak legyenek.
- Figyelembe kell venni azon törekvéseket is, hogy lehetőleg a rendszer üzemeltetése során kiképzett szakemberek egymás munkáját a struktúra bármely szintjén segíteni, helyettesíteni tudják, ezáltal biztosítva az erőforrások centralizációját és központi felügyelhetőségét is.
- Duplikált adat ne kerüljön ismételt tárolásra, felemészítve ezáltal a drága tárolóterület kapacitását, viszont bármelyik időpillanatban, bármely adat rendelkezésre álljon.

Az emberi erőforrások leginkább a törvényszékeken állnak rendelkezésre. Ebből adódóan olyan mentési rendszerekre kell fókuszálni, melyek képesek a távoli helyszínekről hatékonyan és megbízhatóan végrehajtani a katasztrófa helyzetből való teljes értékű visszaállítást (disaster recovery) is magában foglaló mentést, akár a most rendelkezésre álló legminimálisabb (4 Mbit/s) sávsebességen is.

3.4. A „Távoli asztal” (VDI)

A virtualizáció munkaállomások irányába való továbbfejlesztésével biztosítható a bírósági épületen kívüli, biztonságos és hatékony munkavégzés. Már 2012-ben kialakult a „Távoli asztal” koncepció, 2013-ban pedig a Svájci projekt feladatai között megtervezésre, előkészítésre került – az OBH központi szerver parkján kialakítandó – közel 700, egyidejűleg használható virtuális munkaállomás működését és elérését biztosító megoldás.

A „Távoli asztal” várható előnyei és hatásai a következők:

- A munkaállomásokon történő munkavégzés hatékonyságának növelése, ennek során
 - a munkakörnyezetek felkészítése a munkavégzéshez szükséges szakmai alkalmazások (pl. BIIR stb.) hatékony futtatására,
 - a munkaállomások amortizációs cseréje korszerű vastag- vagy vékonykliensekre,
 - a kiszolgáló alkalmazások klienseinek (levelezés, fájlmegosztás) frissítése, funkcióik bővítése és
 - a munkavégzéshez minimálisan szükséges erőforrások biztosítása a munkakörnyezeteken (Windows 7 operációs rendszert feltételezve: 2,4 GHz vagy 2 mag, 2,5GB RAM, 15GB tárhely).
- A biztonság növelése, ennek során
 - a munkaállomások operációs rendszerének frissítése, egységesítése
 - a szerver oldali kiszolgáló alkalmazások frissítése,
 - a végponti adatszivárgás megakadályozása,
 - a port kontroll bevezetése (USB eszközök és egyéb perifériák kontrollja) és
 - a hálózat felkészítése a dinamikus eszközekezelésre.
- Az üzemeltetés hatékonyságának növelése, központosítása, ennek során
 - a központi végpont felügyeleti rendszer bevezetése,
 - a jelenlegi lokális kiszolgáló szerverek központosítása (levelezés, fájl megosztás stb.),
 - a szerver oldali kiszolgáló alkalmazások frissítése,
 - a központi virtualizált szerverpark kialakítása (szükséges mentés és hálózat megoldása), valamint
 - a központi adattárház kialakítása.

3.5. Az országos hálózat topológiája, üzemeltetése

Az országos hálózat infrastruktúrája tűzfalal védett, központi vírusirtó rendszer által ellenőrzött, valamint internet tartalom és kéretlenlevél szűrők használatával biztosított, egységes rendszert alkot.

A fenti topológiába illeszkedik bele mind az országos, mind a helyi informatikai szolgáltatásokat biztosító szerverek rendszere. Az informatikai szolgáltatások tekintetében az alapszolgáltatások Novell rendszereken keresztül valósulnak meg, és ezt az Országos Bírósági Hivatalban 14 fizikai és 136 „virtuális” szerver, míg országosan több mint 400 fizikai és 450 virtuális szerver biztosítja. A szerverek szolgáltatásait az OBH-ban jelenleg 205 darab PC-n, 15 darab notebook-on és mintegy 25 darab mobil eszközön keresztül veszik igénybe. Ez országosan összességében mintegy 11.500 felhasználói végpontot jelent. Az alap informatikai szolgáltatások körébe tartoznak a rendszerek használatát biztosító standard alkalmazások és infrastruktúra elemek, mint

- a felhasználói nyilvántartás, beléptetés, jogosultság kezelés (a címtárszolgáltatások),
- a levelezési szolgáltatások,
- a nyomtatási szolgáltatások,
- a fájlkiszolgálás,
- a hozzáférés ellenőrzés (sentinel auditálás) és
- a munkaállomások egységes konfigurálása, felügyelete (ZenWorks menedzsment).

Az országos hálózati összeköttetés a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. által biztosított és üzemeltetett Nemzeti Távközlési Gerinchálózaton keresztül valósul meg. Ez köti össze a 156 bírósági épület. Az összeköttetések sebessége törvényszéki szinten 100 MBit/s, a járásbíróságokon 4-10 MBit/s.

A bírák és igazságügyi alkalmazottak munkáját támogató egyedi alkalmazások központi elemeit az OBH üzemelteti, valamint támogatást nyújt a bíróságoknak az alkalmazások napi használatában és működtetésében.

3.6. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok támogatása

2013-ban kiemelt figyelmet kapott a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok (KMRK) informatikai támogatása. A kollégiumvezetők és helyetteseik speciális vezetői munkáját támogató informatikai eszközök biztosításán túl sor került egy közös elektronikus felület kialakításra is a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok részére a Novell Vibe csoportmunka támogató rendszerben. Ennek eredményeként a földrajzilag elkülönülten dolgozó bírók információs összekapcsolása valósult meg.

Az OBH kiemelt projektje a videokonferencia rendszer kiépítése, melynek egyik állomása a földrajzilag szintén elkülönülten dolgozó KMRK vezetők és helyetteseik kommunikációjának könnyítése, támogatása. Ennek érdekében az OBH egy Pilot videokonferencia tesztkörnyezetet készített elő az MS Lync program telepítésével.

A program tesztelésében a Szegedi, a Gyulai, a Miskolci és a Budapest Környéki Törvényszék munkatársai vettek részt. Több teszt is elvégzésre került, melyek eredménye szerint a program kezelőfelülete letisztult, könnyen kezelhető, a kép- és hangminőség pedig megfelel az elvárásoknak.

3.7. A központi szerverszoba átalakítása

A bírósági szervezetrendszer informatikai működésének súlyponti részei, a hálózati kapcsolatok, a levelező rendszer és az ügyviteli alkalmazások központi elemei az OBH szerverszobájában, az országos hálózat központjában kerültek elhelyezésre. Már 2012-ben, de kiemelten 2013 nyarán bebizonyosodott, hogy a szerverszoba jelentős rekonstrukcióra szorul, az országos infrastruktúra működése nem biztosítható. 2013 II. negyedévében gyors beavatkozások történtek a működőképesség biztosítására, majd a beszámolási időszak végén megindult a szerverszoba rekonstrukciója, mely tartalmazza az elektromos betáplálás és szünetmentes tápellátás kiépítését, a klimatizáció megújítását és az új eszközparkon a központi rendszerek virtualizációját.

4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés

A 2013-ban induló szoftverfejlesztések egyik kiemelt célja az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása, az adminisztratív teher csökkentése.

A bírósági szervezet napi munkáját támogató alkalmazás, a BIR-O rendszer 2005-ben történt bevezetése óta számtalan belső – a munkavégzést racionalizáló, hatékonyságot javító – fejlesztési igény merült fel, melyek megvalósítására eddig nem volt mód. A BIR-O rendszer továbbfejlesztése 2013-ban megkezdődött és a korábbi jobbító javaslatokon túl elindult a rendszer felhasználói felületének modernizációja a kényelmes, átlátható használat biztosításával, az automatikus adatlap-kitöltéssel, valamint a vezetők számára teljesebb ügyviteli és munkateher statisztikák kifejlesztésével (EKOP-1.1.16). A bírói munkatehermérés kifejlesztése pedig a vezetői statisztikai igények szélesebb kielégítését szolgálja. (EKOP-2.1.22)

A bírók az eljárásokban több társintézmény által felépített hiteles elektronikus nyilvántartás adatait is figyelembe veszik. A papíralapú megkeresések postai megküldését hivatottak kiváltani a bírósági lajstrom rendszer és a társintézmények rendszerei közötti automatikus kapcsolatok. 2013-ban előkészítésre került a Személyi- és Lakcím nyilvántartó, valamint a Szabálysértés nyilvántartó közhiteles rendszerek és a BIR-O rendszer automatizált kapcsolatának kiépítése. A megvalósításra 2014-ben a Svájci Alap támogatásával kerül sor. Az OBH a Belügyminisztériummal és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával együttműködve a Körözési Információs Rendszer (HERMON) és a BVOP Országos Fogvatartotti Rendszer (Fónix) elérését kiépítette. A körözések elrendelése és visszavonása így – a korábbi több napot is igénybe vevő folyamat helyett – pár perc alatt biztosított.

Kiépítésre került továbbá a büntető ügyszakban nyomozati iratokba való betekintést biztosító Robotzsaru NEO rendszer bírósági hálózaton való elérése és a BIIR rendszerrel történő integrációja.

A korábbi években az igazgatási területen nem valósult meg országosan egységes, hatékony szoftver rendszer kifejlesztése és bevezetése. Több bíróságon még kézzel vezetett elnöki lajstromot használnak. Az OBH a bíróságok bevonásával megkezdte az elnöki munka szoftveres támogatásának alapját biztosító elnöki lajstrom program országosan egységes tervezését és fejlesztését (EKOP -2.1.22).

Megvalósult továbbá a felszámoló, a vagyonfelügyelő és az ideiglenes vagyonfelügyelő felszámolóknévjegyzékéből történő kijelölése tárgyban az OBH által kifejlesztett program verzióváltása.

A bíróságokhoz való hozzáférést egyszerűsíti, hogy az állampolgárok beadványaikat űrlapokon, a nap 24 órájában, a bírósági épületek felkeresése nélkül, elektronikusan nyújthatják majd be és a várható pertartamról elektronikus tájékoztatást fognak kapni. Az adminisztratív teher csökkentésének jelentős eszköze az adatok újrafelhasználásának biztosítása. Az elektronikus beadványok tervezésekor kiemelt figyelmet kapott az intelligens űrlapok és a félautomatikus lajstromozás bevezetése, melyek segítségével a lajstrom irodákban csökken az adatrögzítés munkaterhe (EKOP-2.1.22). A bíróságok munkáját könnyíti az ügyfelek, ügyvédek és az állampolgárok hatékony tájékoztatása. A beszámolási időszakban megtervezésre és előkészítésre került az ügyfelek részére biztosítandó automatikus, elektronikus tájékoztató rendszer és a modern kommunikációs eszközökre (SMS, e-mail) építve a bírósági eljárásokkal kapcsolatos elektronikus figyelmeztető rendszer (EKOP-2.A.2).

A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítését segíti továbbá a 2013. január elsején megújult tartalommal és arculattal indított www.birosag.hu ingyenes/nyílt forrású DRUPAL alapú központi honlap, melyhez kapcsolódóan a beszámolási időszakban kifejlesztett honlap rendszerrel biztosított a bírósági szervezetek egységes prototípus alapú honlapja. 2013-ban folyamatosan szinte minden szervezet birtokba vette és használja a prototípus alapú weboldalakat. A fejlesztést és a honlaprendszer üzemeltetését az OBH biztosítja, a tartalmakat pedig a bíróságok önállóan szerkesztik és töltik fel az egységes arculati szempontok alapján.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

I. A tárgyi feltételek biztosítása, illetve azok optimális elosztása és hasznosítása terén:

- Központi rendszerek stabil működtetése, felügyelete, üzemeltetése, a centralizáció növelése
- Az OBH szerverszoba teljes felújítása
- A folyamatban lévő fejlesztési projektek keretében a beszerzések lebonyolítása és az informatikai eszközpark megújítása (EKOP 1.1.16, EKOP 2.1.22, EKOP 2.A.2, Svájci projekt)

II. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása terén:

- Fejlesztések támogatása a munkateherméréssel kapcsolatban a folyamatban lévő projektek keretében
- Az OBH informatikai szervezetének fejlesztése, megújítása a hatékonyabb munkavégzés érdekében
- A „Távoli asztal” projekt elindítása a bírók és igazságügyi alkalmazottak otthoni munkavégzésének informatikai támogatására
- Az otthoni munkát is támogató, megfelelő biztonsággal és védelemmel rendelkező VPN (Virtual Private Network) hálózat kiépítése az elkövetkezendő években

III. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén:

- Az informatikai rendszerek egységesítése, központosítása, az informatikai szervezet átalakítása
- A jogszabály módosítások figyelembevételével szervezetenként megújult informatikai biztonsági szabályzat létrehozása az OBH iránymutatása alapján

IV. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése terén:

- A folyamatban lévő fejlesztési projektek támogatása (EKOP 2.1.22, EKOP 2.A.2)
- Az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése, az elektronikus bírósági eljárások és ügyvitel kialakítása és fejlesztése
- A videokonferencia bevezetése

V. A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés terén:

- Az OBH belső e-learning rendszerének létrehozása
- Az OBH épületének alagsorában oktatóterem kialakítása
- Az ügyészség, rendőrség és egyéb intézmények felé az elektronikus kommunikáció kialakítása

További hasznos információk:

- A *Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja* megnevezésű projektről: <http://birosag.hu/eu-projektek/civil-szervezetek-bejegyzesenek-es-nyilvانتartasanak-valamint-csod-es-felszamolasi-eljarasok-modernizacioja>
- A Civil szervezetek csőd, felszámolási, végelszámolási eljárásairól: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek-csod-felszamolasi-vegelszamolasi-eljarasai>
- Az *ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban* megnevezésű projektről: <http://birosag.hu/eu-projektek/ugyfelkapcsolatok-elektronizalasa-egyeb-birosagi-eljarasokban-projekt>
- Az ügyleírásokról: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/ugyleirasok>
- Az elektronikus űrlapokról: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/32-elektronikus-urlopok-letoltese-kitoltese-es-birosagra-torteno>
- A hivatali kapuról: <https://ugyintezes.magyarorszag.hu/szolgáltatások/hkp.html>
- A Svájci-Magyar Együttműködési Programról: <http://birosag.hu/eu-projektek/svajci-hozzajarulas>
- A hirdetményi kézbesítésről: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/birosagi-eljarasok-hirdetmenyei>
- Az anonimizált határozatok gyűjteményéről: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/anonim-hatarozatok-tara>
- A Körözési Rendszerről: <http://korozes.justice.hu/HERMON>

XI. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉT BIZTOSÍTÓ ÉPÜLETEK

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások
 - 1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása
 - 1.2. Az ítélkezési célra használt épületek alapterületének várható változása
 - 1.3. A bérleti viszonyokban bekövetkező változások
2. Felújítások, építkezések, beruházások
 - 2.1. 2013-ban befejezett beruházások
 - 2.2. 2013-ban indult beruházások
 - 2.3. Az OBH belső pályázatai 2013-ban
3. Kiemelt projektek, beruházások
 - 3.1. Kúria Projekt
 - 3.2. BKT Projekt
 - 3.3. Fővárosi Törvényszék – Margit Ház Projekt
4. A 2012-ben megfogalmazott célok megvalósulása

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei a tárgyi feltételek biztosítása és azok optimális elosztása, hasznosítása terén:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges pénzügyi források ismételt növelése
- A közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok felállításához szükséges műszaki feltételek biztosítása
- A Salgótarjáni Járásbíróság teljes körűen felújított épületének átadása
- A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi bíróság felújított, kibővített épületének átadása
- A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elhelyezéséhez a Miskolc, Fazekas u. 2. szám alatti épületberuházás lezárása
- Gyermekmeghallgató szobák feltételeinek megteremtése a bíróságokon
- A Budapest Környéki Törvényszék (BKT) elhelyezésére szolgáló Városligeti fasori ingatlan beruházásának előkészítése, a BKT Projekt megindítása
- A Kúria eredeti épületébe történő visszaköltözésének előkészítése
- A Fővárosi Törvényszék különböző szervezeti egységei által használt, kiemelkedően magas bérleti díjú bérlemények kiváltására a Tölgyfa utcai Margit Ház adás-vételének előkészítése
- A Debreceni Járásbíróság új épülete építésének megkezdése

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások

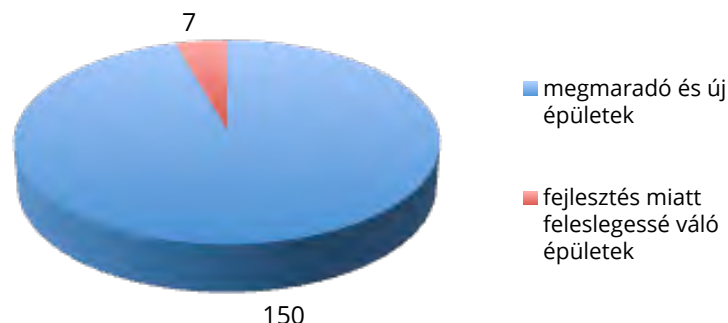
1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása

A bíróságok az országban jelenleg 157 ingatlanban végeznek ítélkezési tevékenységet. Különösen a budapesti székhelyű nagy bírósági szervezetek – a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék (BKT) – szervezeti egységeinek elhelyezésére jellemző, hogy az összetartozó szervezetek különböző helyszíneken működnek.

A Budapest Környéki Törvényszék Városligeti fasorba tervezett beruházásának (BKT Projekt) befejezésekor, várhatóan 2016 végén, a jelenleg öt, egymástól távoli helyszínen működő szervezeti egység egy épületegyüttesben nyer elhelyezést, ezzel négyvel csökkentve az ítélkezési célra használt, bérelt épületek számát. A Fővárosi Törvényszék elhelyezési gondjait megoldó Tölgyfa utcai irodaház (Margit Ház Projekt) megvételének előkészítésével, majd birtokba vételével további hárommal csökkenhet a bérelt ingatlanok száma.

A tervezett fejlesztések, valamint az összevont elhelyezés eredményeként hatékonyabb munkaszervezés és munkavégzés, csökkenő megoldatlan ügyszám és üzemeltetési költség, továbbá az ítélkezés minőségének javulása várható.

Az alábbi diagram az ítélkezési célra használt ingatlanok számának változását szemlélteti.

1.2. Az ítélkezési célra használt épületek alapterületének várható változása

A 2013. évben megkezdett, illetve befejezett projektek jelentősen módosítják az épületállomány eddigi alapterületi mutatóit. A korábbi 418.566 m² ítélkezési célokra használt alapterület a 2013-ban megkezdett és befejezett fejlesztések eredményeképpen, várhatóan 37.510 m²-rel növekedhet.

A Debreceni Járásbíróság új, zöldmezős beruházása, a Ráckevei Járásbíróság szigetszentmiklói igazgatási központba tervezett átköltöztetése, a Salgótarjáni Járásbíróság, a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság felújított épületeinek átadása, a Fővárosi Törvényszék Tölgyfa utcai székhelyének és a BKT Városligeti fasori épületegyüttesének átadása, továbbá egyéb, kisebb jelentőségű fejlesztés következtében az ítélkezési célra használt alapterület az alábbi táblázat szerint módosul.

2013-ig ítélkezési célra használt ingatlanok összes alapterülete	418.566 m ²
A BKT Projekt és Margit Ház Projekt megvalósulása miatt feleslegessé váló 9 épület	- 11.140 m ²
A BKT Projekt Városligeti fasorban megvalósuló új fejlesztése	+ 26.277 m ²
A Fővárosi Törvényszék új épülete – Margit Ház Projekt	+ 12.278 m ²
A Debreceni Járásbíróság zöldmezős beruházással épülő új épülete	+ 5.950 m ²
A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság új épületrésze	+ 1.116 m ²
Az Egri Törvényszék épületének teljes körű felújítással összekötött bővítéséből eredő területnövekedés	+ 1.456 m ²
A Salgótarjáni Járásbíróság teljes körű felújításával járó területnövekedés	+ 286 m ²
A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság teljes körű felújítása, bővítése	+ 146 m ²
A Ráckevei Járásbíróság szigetszentmiklói, új közigazgatási központba áthelyezése	+ 1.141 m ²
A 2013-ban megkezdett, illetve lezárult fejlesztések, beruházások eredményeképpen ítélkezési célra használt épületek várható alapterülete	456.076 m ²

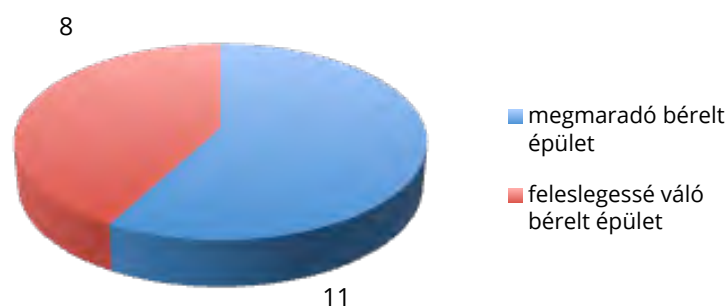
A megnövekedett alapterület a beruházások befejezése után, az érintett épületekben dolgozó mintegy 1790 bírósági munkatárs korszerű munkavégzési körülményeit és a nyitott, szolgáltató jellegű bíróságokra érkező ügyfelekkel a 21. század elvárásainak megfelelő kapcsolattartás fizikai környezetét teremti meg.

Az OBH szervezetének nincs önálló épülete: az OBH, a Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) megosztott vagyonkezelésben, közösen használja a Budapest, V. kerület, Markó utca 25. szám alatti ingatlant. Az épületrész rendkívül szűkös és adottságai miatt sem tekinthető optimálisnak a hivatali működéshez. A megnövekedett feladatok miatt bővített létszám elhelyezése érdekében 2013-ban tárgyalásokat kezdeményeztünk a KIM-mel az általa használt mintegy 460 m² alapterületű 17 iroda és a pincszinti irattárak átvételéről a hatékony működési feltételek biztosítása érdekében, amivel egyben megszüntethető a közös bejárat- és aula használatból eredő biztonsági kockázat is.

1.3. A bérleti viszonyokban bekövetkező változások

2013-ig a bíróságok országosan 19 épületet béreltek, melyek közül 6 a fővárosban található. A rendkívül magas bérleti díjú ingatlanok kiváltása, az üzemeltetési költségek csökkentése az OBH kiemelt feladata volt. Erőfeszítéseink eredményeként a bérelt épületek száma a közeljövőben 11-re csökkenhet. A fejlesztések, beruházások eredményeként megszűnő bérletek felmondásával, illetve a különböző szervezeti egységek bírósági vagyonkezelésű épületbe költöztetésével éves szinten mintegy bruttó 635 millió forint bérleti díj takarítható meg, amely összeget az ítélezés színvonalának emelésére kívánjuk fordítani.

Az alábbi diagram a bérelt épületek számának változását mutatja.

1.3.1. Fővárosi Törvényszék és a BKT

A Fővárosi és a Budapest Környéki Törvényszék különböző szervezeti egységei budapesti bérleményekben működtek. A 2013-ban elkezdett beruházásaink eredményeképpen a BKT szervezeti egységeinek elhelyezéséről szolgáló Városligeti fasor projekt 2016-os, és a Fővárosi Törvényszék elhelyezési gondjait megoldó Tölgyfa utcai irodaház projekt 2014-es megvalósulásával feleslegessé válik a 6 legmagasabb bérleti díjú épület bérlete.

1.3.2. Ráckevei Járásbíróság

Országosan a bérelt épületek jellemzően önkormányzati tulajdonban vannak, a bérleti díj ezeken a helyeken a "jó állam" koncepciójának megfelelő mértékű (pl. Karcagi Járásbíróság, Mezőtúri Járásbíróság, Dunakeszi Járásbíróság stb.). Ez alól kivétel a Ráckevei Járásbíróság, ahol magas bérleti díjat fizetünk a rendkívül rossz állapotú önkormányzati épületrészért. 2013-ban lehetőség nyílt az egyes részein életveszélyes épületben működő bíróság Szigetszentmiklósról történő áthelyezésére, ahol új közigazgatási központ létesül, amiben a bíróság is helyet kap. A Ráckevei Járásbíróság új épületbe helyezéséről részletesebben a Felújítások, építkezések, beruházások cím alatt a 2.2.3. pontban olvashatnak.

1.3.3. Hajdúböszörményi Járásbíróság

A Hajdúböszörményi Járásbíróság elhelyezéséről szolgáló, a magyar állam tulajdonában lévő épületért bérleti díjat fizetünk. A helyzet megoldására előzetes megállapodás született az épület vagyonkezelőjével, az MNV Zrt-vel, aminek eredményeként a kiemelt műemlék épület 2014-ben esedékes

jelentős forrásigényű tető és tetőszerkezet felújításának elkészülte után a Debreceni Törvényszék vagyonkezelésébe kerül át az általa használt épülrész.

1.3.4. Dunakeszi Járásbíróság

A Dunakeszi Járásbíróság leromlott állapotú, felújításra és bővítésre szoruló épülete a Dunakeszi Önkormányzat tulajdona. 2013-ban az MNV Zrt. és az önkormányzat között megállapodás született arról, hogy az épületet az MNV Zrt. az állam javára megveszi, majd azt a Budapest Környéki Törvényszék vagyonkezelésébe adja. Ezt követően kezdődhet meg az épület felújításának előkészítése.

2. Felújítások, építkezések, beruházások

Az OBH elnöke a 2012-es beszámolójában megfogalmazott célkitűzéseinek, terveinek megfelelően az abban megfogalmazott feladatok teljesítéséhez a költségvetési tárgyalásokat követően biztosította a szükséges forrást. Komoly eredmény, hogy az ott megfogalmazott célokat, feladatokat szinte maradéktalanul meg tudtuk valósítani.

2.1. 2013-ban befejezett beruházások

2.1.1. Salgótarjáni Járásbíróság

A Balassagyarmati Törvényszék vagyonkezelésében lévő épület felújítása 2012-ben kezdődött és 2013 októberében befejeződött. Az 1771 m² hasznos alapterületű épület 54 fő minden igényt kielégítő, korszerű munkahelye, az ügyfelekkel való kapcsolattartás példaértékű megvalósulását biztosítja. A beruházáshoz az OBH 620 millió forint fejezeti forrást biztosított. Az épület ünnepélyes átadására 2013. november 22-én került sor.

2.1.2. Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

2013. I. félévében kezdődött a meglévő, leromlott állapotú, földszintes, tetőtérbeépítés nélküli épület áttervezése, a megnövekedett feladatú, új bírósági szervezet céljaira történő teljes körű felújítása és a tetőtér bővítése. A 378 m² nettó alapterületű beruházás az OBH 81,6 millió forintos fejezeti forrásának biztosításával valósult meg. Az átalakítás 2013 novemberében fejeződött be.

2.1.3. Pécsi Törvényszék és Ítéltábla

A Pécsi Törvényszék és Ítéltábla Pécs, Rákóczi Ferenc utca 34. szám alatti, lapos tetős torony épülete évek óta folyamatosan beázott. A rendkívül esős nyár miatt a tetőszerkezet további romlása már veszélyeztette a Pécsi Ítéltáblán a munkavégzését. A beázások és az erősáramú hálózat sérülése néhány irodában életveszélyes állapothoz is vezetett. Mindezekre figyelemmel a beruházás soron kívül, négy hónap alatt valósult meg. A munkálatokra az OBH 62 millió forintot biztosított.

2.1.4. Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az újonnan felállított bíróság 2013 tavaszán a Miskolci Törvényszék vagyonkezelésébe vett Miskolc, Fazekas utca 2. szám alatti ingatlan 1. emeletére költözött be. A 2012 decemberében elkészült kiviteli tervek alapján a feszes határidő tartását, a beruházás rendkívül gyors megvalósítását szakszerű előkészítő munka előzte meg. A nettó 1116 m² hasznos alapterületű felújítás részeként megvalósult az épület akadálymentes felvonójának megépítése és a pinceszinten ún. tömör, gördülőpolcos irattár kialakítása is. A 180 millió forint fejezeti forrásból megvalósuló, 32 fő munkahelyeül szolgáló beruházás ünnepélyes átadására 2013. október 21-én került sor.

2.1.5. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok

2013-ban befejeződött a beérkezett igények elbírálása alapján az újonnan létrejött bíróságok tárgyi feltételeinek biztosítása, felszerelése. Erre a célra országosan mintegy 14 millió forint forrást biztosított az OBH a Miskolci és Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság beruházásain kívül.

2.1.6. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok

A 6 közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium felállítására, a kollégiumvezetők hivatali helyiségeinek kialakítására, műszaki átalakítására és bebútorozására 7,8 millió forint került biztosításra.

2.1.7. Kisebb értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések

A 2013-ban rendelkezésre álló 50 millió forintos felújítási előirányzat és a 66 millió forintos Nemzeti Fejlesztési Terv keret terhére több, kisebb, az érintett bíróság számára elodázhatatlan fejlesztést, javítási munkát valósítottunk meg, illetve kezdtünk el. Ilyen volt például:

- az Egri Járásbíróság klimatizálása, járulékos munkáival 59,4 millió Ft,
- a BKT Soroksári úti irattárába salgó polc beszerzése 3,5 millió Ft,
- az OBH épület szabványossági felülvizsgálata 7,87 millió Ft,
- a Tatabányai Törvényszék csőtörés utáni alagsori vakolatjavítási és festési munkái 2,9 millió Ft,
- a Nagykanizsa Járásbíróság térre néző homlokzatának felújítási munkái az önkormányzattal közösen, a bíróságra eső rész költsége 5,8 millió Ft,
- a Kiskőrösi Járásbíróság udvari csőtörés bontásos helyreállítása burkolatjavítással 2,6 millió Ft,
- a Mohácsi Járásbíróság külső nyílászáró cseréje 18 millió Ft,
- az Egri Járásbíróság pincei csőtörés és lejárati lépcső javítása, helyreállítása 3,65 millió Ft,
- a Soproni Járásbíróság központi klímavezérlő beépítése 1,66 millió Ft,
- a Marcali Járásbíróság fűtési rendszer korszerűsítése 9,7 millió Ft,
- a Pécsi Törvényszék klíma rendszer javítása, korszerűsítése 7,7 millió Ft,
- a Makói Járásbíróság vízszigetelés kialakítása 4,4 millió Ft és
- a Vásárosnaményi Járásbíróság fűtés korszerűsítése 7,6 millió Ft.

2.1.8. A törvényszékek saját, illetve pályázati forrásból megvalósult beruházásai

A törvényszékek saját megtakarításból, illetve általuk nyert pályázati forrásból is hajtottak végre beruházásokat. A Veszprémi Törvényszék például több, kisebb-nagyobb beruházást is megvalósított azáltal, hogy az OBH erre forrást biztosított:

- a volt börtönkonyha területén gördülő polcos, ún. tömör irattárat alakított ki 13 millió forintból, illetve több, kisértékű fejlesztést (vendégszoba felújítás, bútororvoslás, teakonyha kialakítás stb.) is megvalósított,
- az Ajkai Járásbíróság területén összesen mintegy 8 millió forint értékben a légkondicionálás fejlesztésére, festés és vizesblokk javításra, valamint
- a Tapolcai Járásbíróság épületében mintegy 15 millió forint értékben külső nyílászáró cserére és belső festési munkák elvégzésére került sor.

A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának Varsányi Irén utcai épületében pedig a törvényszék a *Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma épületének épületenergetikai korszerűsítése* elnevezésű KEOP-5.3.0/A/09-210-0097 számú pályázaton nyert 500 millió Ft terhére teljes energetikai korszerűsítést, külső nyílászáró cserét, homlokzati hőszigetelés beépítést és kazáncserét valósított meg.

2.2. 2013-ban indult beruházások

2.2.1. Ceglédi Járásbíróság

A 2012-ben elkészült kiviteli tervek alapján 2013 áprilisában kezdődtek el az építési munkák. 2013 szeptemberében a BKT közös megegyezéssel szerződést bontott a kivitelezővel rosszul teljesítés miatt. Az állagmegóvó munkák elkészülése és a kivitelezővel történő elszámolás ideje alatt a megnövekedett feladatokhoz szükséges létszám elhelyezésére és a nyitott igazságszolgáltatás elveinek megfelelő, újonnan felmerült igények teljesítése, valamint a megváltozott tűzrendészeti szabályokból következő racionalizálható, költséghatékony megoldások érdekében a BKT részben áttervezette az épületet. Az új kivitelező közbeszerzéses kiválasztását követően a kivitelezés 2014-ben folytatódik. A 65 dolgozó korszerű munkahelyét eredményező beruházás várhatóan 2015 második negyedévében fejeződik be, teljes költsége 560 millió forint, melyhez 2013-ban 150 millió forintot biztosított az OBH.

2.2.2. Debreceni Járásbíróság

A 2013-ban elkészült kiviteli tervek alapján – a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzés eredményes lezárása után – a szerződés aláírására 2013 decemberében került sor. A 2014 év elején kezdődő áthúzódo beruházás tervezett befejezési ideje 2015 második negyedéve.

A bíróság jelenlegi, rendkívül leromlott állapotú épülete 4138 m² nettó alapterületű. A tervezett 10.088 m² nettó alapterületű új épület 246 munkatárs méltó elhelyezését biztosítja majd. Az épület megvalósításával új közigazgatási centrum alakul ki Debrecenben. Az áthúzódo beruházás becsült bekerülési költsége bruttó 3,6 milliárd forint, melyhez az OBH 2013-ban 350 millió forint, míg 2014-ben 1,139 milliárd forint forrást biztosít.

2.2.3. Ráckevei Járásbíróság

Mint ahogy azt már korábban olvashatták, lehetőség nyílt a rendkívül leromlott állapotú, egyes részein életveszélyes épületben működő bíróság áthelyezésére a Szigetszentmiklóson kialakítandó új közigazgatási központba.

A megvalósításhoz szükséges – legfeljebb 4,4 milliárd forint - beruházási forrás biztosításáról 2013. július 10-én 1431/2013. (VII.10.) számon kormányhatározat is született. A beruházás lebonyolítására a Pest Megyei Kormányhivatal kapott felkérést. A feladat előkészítése az igényfelmérésekkel el is kezdődött.

2.2.4. Szegedi Törvényszék és Szegedi Járásbíróság

A Szegedi Törvényszék Széchenyi téri, a törvényszék vagyongazdálkodásában lévő épületében a Szegedi Járásbíróságon kívül két ügyészségi szervezet is működik. Az elhelyezés rendkívül szűkös, az ingatlan állapota leromlott. 2013 folyamán az ügyészségi szervekkel együttműködve vizsgáltuk az ügyészség kiköltözésének lehetőségét. Az erre a célra felkutatott három lehetséges ingatlan végül nem bizonyult megfelelőnek. Az ügyészséggel közösen megvalósítani tervezett, az épület bővítésével járó, teljes körű felújításra 2013-ban építészeti vázlattervek készültek. Elkezdődött az elodázhatatlan beruházás előkészítése, amire 2013 folyamán már 429 millió forint forrást biztosított az OBH.

2.2.5. A törvényszékek saját, illetve pályázati forrásból indított beruházásai

A törvényszékek saját megtakarításból, illetve általuk nyert pályázati forrásból több beruházást is indítottak 2013-ban. Ezek közül kiemelendő a Fővárosi Törvényszék Markó utcai épületében kialakításra kerülő ügyfélcentrum, valamint a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság bővítése és felújítása.

A Fővárosi Törvényszék Markó utcai főépületében a tervek szerint korszerű ügyfélközpont épül, melyhez a törvényszék az *Információs és kezelőirodai szolgáltatások elektronizálása, megújítása, ügyfélcentrum kialakítása a Fővárosi Törvényszéken* elnevezésű EKOP-3.1.3-2012-2012-0005 azonosító jelű projekt keretében 397,6 millió forint pályázati forrást nyert el informatikai fejlesztésre. A beruházás ütemezetten, az épület használata mellett valósul meg. 2013-ban elkészültek a fejlesztés engedélyezési és kiviteli tervei, megtörtént a kivitelező kiválasztása. A 2014 közepére megvalósítani tervezett beruházás eredményeként európai színvonalú, a nyitott, ügyfélbarát igazságszolgáltatás elveinek megfelelő ügyfélközpont alakul ki. A beruházás tervezett összköltsége 830 millió forint.

A Fővárosi Törvényszék saját forrásból megkezdte továbbá a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság bővítését és felújítását. Az összesen 56 millió forintos beruházás befejezése 2014-ben várható.

2.3. Az OBH belső pályázatai 2013-ban

2013-ban az OBH több, belső pályázatot hirdetett meg az OBH elnöki stratégiai célú intézkedésekkel összhangban, a rendelkezésére álló források ésszerűbb elköltése érdekében. Ilyenek voltak a gyermekbarát meghallgató szobák kialakítására valamint a kisösszegű korszerűsítésre, felújításra kiírt pályázatok.

A különböző fejlesztések megvalósításán kívül a pályázatok célja a bírósági szervezetek együttműködési és pályázaton való részvételi készségének a fejlesztése is volt.

2.3.1. Gyermekbarát meghallgató helyiségek kialakítása

A gyermekbarát meghallgató helyiségek kialakítására és informatikai felszerelésére összesen 32,5 millió forint állt rendelkezésre. A pályázat eredményeképpen összesen 44 ilyen új helyiség kialakítása kezdődött el 2013. év végén, átadásukra 2014-ben kerül sor. Ezek az újonnan berendezett multifunkciós helyiségek a tanúvédelmi program céljait is szolgálják.

2.3.2. Kisösszegű korszerűsítés, felújítás, munkafeltételek javítása

Az OBH belső pályázatán épületenként egy-egy témakörben vizesblokk felújításra, festés javításra és klimatizálásra lehetett limitált összegre pályázni.

A kiírás eredményeként összesen 95 érvényes pályázat (29 vizesblokk felújítás, 28 festés javítás és 38 klimatizálás) érkezett, és összesen 211,5 millió forintot osztott szét az OBH a nyertes pályázatokra. Volt olyan épület, ahol mindhárom témában érvényes pályamű érkezett. A pályázat eredményeképpen összesen 67 épületben valósulhatott meg kisösszegű fejlesztés.

3. Kiemelt projektek, beruházások

3.1. Kúria Projekt

A projekt célja a Kúria visszaköltöztetése a Kossuth téri Igazságügyi Palotába, ami jelenleg a Néprajzi Múzeumnak ad otthont. A projekt előkészítéséhez a kormány 50 millió forint címzett forrást biztosított a 1480/2012 (XI.6.) számú kormányhatározatban.

A rendelkezésre álló keret terhére az OBH elkészítette az épület építészeti, statikai és szakipari felmérését, a hasznosíthatósági tanulmánytervét, mely területelemzéssel igazolta az ismételt igazságügyi célra történő épülethasználat megvalósíthatóságát. Művészettörténeti kutatásokat végeztetett a még fellelhető berendezési tárgyak, eredeti építészeti elemek és az épület történetének feltárása érdekében.

A projekt céljainak ismertetésére, népszerűsítésére az OBH a Kúriával közösen építészeti konferenciát tartott a Néprajzi Múzeumban *Bírósági épületek egykor és ma* címmel. A rendezvényen felavattak egy Iustitia szobrot ábrázoló molinót is a szobor eredeti helyén. *A Kúria épülete* címmel az OBH a felmérések, kutatások eredményeit összefoglaló nívós kiadványt állított össze, melyet az OBH elnöke a Néprajzi Múzeumban a magyarországi nagyköveteknek rendezett fogadáson mutatott be.

A projektre biztosított forrás terhére beszerzésre került továbbá egy, a digitalizált épületfelmérés kezelésére alkalmas Archicad17 program is.

3.2. BKT Projekt

A projekt az elmúlt 50 év legjelentősebb igazságügyi beruházása, melynek keretében megoldódik a Budapest Környéki Törvényszék évtizedek óta tartó elhelyezési gondja. Közös elhelyezést kaphatna a Városligeti fasor 9-13. számú ingatlanon a Budapest Környéki Törvényszék, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Budakörnyéki Járásbíróság. Az ingatlan-együttes része továbbá egy 1937-ben, bauhaus stílusban épült, nemzetközi jelentőségű épület, az ún. Fischer villa, melyet a műemléki igényességű felújítást követően a nagyközönség számára látogathatóvá kíván tenni az OBH a hasznosítására előzetesen kialakított koncepció értelmében, összhangban a nyitott bíróság elvével.

A felújítani, revitalizálni tervezett és az új építésű épületek összes várható nettó alapterülete 26.277 m². A projekt teljes becsült költsége a tervezett informatikai fejlesztésekkel együtt az 1.0 Projektindító dokumentum alapján nettó 12,6 milliárd forint. A projekt várhatóható befejezése 2016 vége. A projekttel összefüggő, leglényegesebb események a következők voltak:

- az OBH 2013. január 8-án ténylegesen kezelésbe vette az épületegyüttest,
- a 71/2013 (III.8) Korm. rendelet nemzetgazdasági és nemzetbiztonsági szempontból kiemelt beruházássá minősítette a projektet,
- az OBH elkészítette a speciális elvárásokat, szempontokat tükröző, azokat összefoglaló „Elhelyezési, rehabilitációs és biztonságtechnikai irányelvek” és „Elhelyezési Vázlat” című dokumentációk végleges – a Budapest Környéki Törvényszékekkel és szakértőkkel is egyeztetett – változatát,
- megtervezte a Fővárosi Szabályozási Keretterv és a Kerületi Szabályozási terv módosítását és a terület bírósági épület elhelyezésére alkalmas besorolást kapott,
- elkészült az épületegyüttes geodéziai felmérése és a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak felkutatása,
- elkészült a beruházás előkészítő program 1.0 változata,
- közbeszerzési tanácsadó kiválasztására került sor, elkészült a projekt közbeszerzési terve és elkezdődött a tervezett közbeszerzések műszaki tartalmának összeállítása,
- elkészült a terület építészeti felmérése és a bontani tervezett épületek bontási kiviteli terve és
- a Fischer villa projekt népszerűsítése érdekében művészi igényű kiadvány készült a *Fischer villa – egy modern épület megújulása* címmel, melyet a helyszínen sajtótájékoztató keretében mutatott be az OBH elnöke.

3.3. Fővárosi Törvényszék – Margit Ház Projekt

A Fővárosi Törvényszék Közigazgatási és Munkaügyi Bírósága jelenleg két helyszínen bérelt épületben, a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium három helyszínen, részben bérelt épületben működik. Továbbá az újonnan létrehozott Fővárosi Szabálysértési Bíróság a Gazdasági Kollégium Varsányi Irén utcai épületében rendkívül szűkös, míg a Perenkívüli Csoport nem megfelelő munkakörülmények között kénytelen működni.

Az említett magas bérleti díjú épületek bérlete 2014-ben lejár. Meghosszabbításukhoz – gazdaságtalan voltuk miatt – az MNV Zrt. nem járult hozzá. A felsorolt szervezeti egységek elhelyezése érdekében az MNV Zrt.-vel együttműködve számtalan lehetőséget vizsgált meg az OBH, azonban a felkínált épületek birtokba vétele rendre meghiúsult. A megfelelő irodaház felkutatása érdekében 2013-ban intenzív piackutatásra került sor, melynek eredményeként lehetőség mutatkozott az összesen 13.430 m² nettó, 8700 m² iroda területű Margit Ház (Tölgyfa utca 1-3.) megvételére. Az új kerületi bíróságok kialakítása – a Pesti Központi Kerületi Bíróság javuló statisztikai adataira figyelemmel – okafogyottá vált. Erre tekintettel az új bíróságok kialakítására biztosított 1,5 milliárd forint a Margit Ház megvételére került átcsoportosításra. Az OBH 2013-ban előkészítette az MNV Zrt-vel együttműködve az ingatlan adás-vételét.

Az épület megszerzésével megoldódik a Fővárosi Törvényszék eddig bérelt ingatlanban működő, ítélkező szervezeti egységeinek elhelyezése.

4. A 2012-ben megfogalmazott célok megvalósulása

A 2012-ben megfogalmazott célkitűzések, feladatok az alábbiak szerint valósultak meg:

- A bírósági épületek új, számítógépes nyilvántartási rendszerének kezeléséhez beszerzésre került egy ARCHICAD 17 elnevezésű program. Az épületállomány felmérése érdekében az OBH felvette a kapcsolatot a KIM Projektirodájával, ahol megfelelő informatikai háttér és emberi erőforrás áll rendelkezésre egy ilyen méretű projekt lebonyolításához. Együttműködési megállapodás előkészítésére került sor, valamint összeállításra került egy pilot projekt az együttműködés költségeinek, időbeni lefolyásának vizsgálatához, valamint kialakításra kerültek a digitalizálás standardjai.
- Az OBH bérlemények kiváltására tett erőfeszítéseinek, és a 2013-ban indított beruházásainak, fejlesztéseinek eredményeként a fővárosban nem marad bérelt ingatlan, valamint országos szinten mindegyik magas bérleti díjú épület kiváltása megtörténik.
- A bírósági és ügyészségi közös használatú ingatlanok számbavétele, épületenként a két szervezet által kizárólagosan, illetve közösen használt területek kimutatása megtörtént, folyamatosan zajlik az adatok egyeztetése a Legfőbb Ügyészség szervezeteivel.
- Az OBH összeállította, feltöltötte a bírósági épületek energetikai adatait az ÉMI által kezelt Országos Energetikai Kataszterbe, megteremtve ezzel az energetikai fejlesztések tárgyában kiírandó pályázatokon való részvétel lehetőségét. Az OBH a saját forrásából megvalósuló fejlesztéseinél kiemelt prioritást biztosít az energetikai beruházásoknak.
- Az ügyfelekkel való kapcsolattartás, a nyitott, szolgáltató jellegű bíróság megváltozott igényeinek megfelelő ügyfél központok kialakítása érdekében befejeződött az egységes arculattal megvalósítandó standardok megfogalmazása. Ezek beépítésre kerültek a bírósági épületek minden új fejlesztésénél alkalmazandó tervezési irányelvekbe. A Ceglédi Járásbíróság tervezett kialakítása már ennek megfelelően készül.
- 2014-től az újonnan megfogalmazott, jóváhagyott tervezési irányelvek alapján készülnek a beruházások tervezési programjai. A tervezési irányelvek legfontosabb új ajánlásai a bírói és fogalmazói munkahelyek kialakítására, a tárgyalóteremek számának optimalizálására és az új ügyfélforgalmi központok kialakítására vonatkoznak.
- Együttműködési keretmegállapodást készített elő az OBH a BME Építészmérnöki Karával, melynek keretében az OBH hallgatókat fogadna nyári gyakorlatra, illetve a hallgatók számára különböző valós tervezési feladatokat biztosítana. A keretmegállapodás megkötésére várhatóan 2014-ben kerül sor.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges pénzügyi források biztosítása
- A bírósági épületek tervszerű és ütemezett felújítása és karbantartása
- A bíróságok szűkös irattári helyzetének megoldása, az irattári kapacitás fejlesztése
- A kiemelt projektek (BKT Projek, Margi Ház Projekt, Kúria Projekt) folytatása, befejezése, ahhoz forrás biztosítása
- Az épületállomány felmérésének, digitalizálásának megkezdése, ahhoz forrás biztosítása
- A Szarvasi, a Tapolcai és a Gödöllői Járásbíróság ügyészséggel közösen megvalósítandó, teljes körű felújításának előkészítése
- Az Egri Törvényszék leromlott épülete beruházásának elindítása a rendelkezésre álló engedélyezési és kiviteli tervek alapján
- A 2013-ban megkezdett beruházások (Debreceni Járásbíróság, Ceglédi Járásbíróság, Szegedi Törvényszék stb.) folytatása, eredményes lezárása

További hasznos információk:

- A Fővárosi Törvényszék ügyfélcentrumáról: <http://fovarositorvenyszek.birosag.hu/20131127/informacios-es-kezeloirodai-szolgáltatások-elektronizalása-megújítása-ügyfélcentrum>
- A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának energetikai korszerűsítéséről: <http://fovarositorvenyszek.birosag.hu/20131120/gazdasagi-kollegium-epuletenek-korszerusitese>
- A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi bíróság új épületéről: <http://www.birosag.hu/media/aktualis/atadtak-miskolci-kozigazgatasi-es-munkaugyi-birosag-uj-epuletet>
- A *Bírósági épületek egykor és ma* elnevezésű konferenciáról: <http://www.birosag.hu/media/aktualis/helyreall-az-alkotmanyos-haromszog-tudositas-birosagi-epuletek-egykor-es-ma-cimu>

XII. RÉSZ

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. A gazdálkodás jelentősége
2. Fejezeti gazdálkodás
3. Bíróságok fejezet 2013. évi költségvetése
4. Saját bevételek teljesítése
5. Európai uniós projektek és együttműködések támogatásai
6. A kiadási előirányzatok teljesítése
 - 6.1. Személyi juttatások
 - 6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó
 - 6.3. Dologi kiadások
 - 6.4. Felhalmozási kiadások
 - 6.5. Egyéb működési kiadások
7. A 2013. évi hatékony gazdálkodás eredményei
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – független bírák időszerűen és magas színvonalon ítélkezzenek:

- Költségvetési tervtárgyalások lefolytatása, a kiadások tervezése a szükségletek szám-bavételével
- Kiadást csökkentő tapasztalatok, takarékosági intézkedések alkalmazása a bírósági szervezetben
- A személyi juttatások körének kiterjesztése
- A fejlesztések belső pályázatok keretében történő támogatása
- Európai uniós programokon való pályázati részvétel és önrész biztosítása

1. A gazdálkodás jelentősége

A gazdálkodás az igazságszolgáltatási tevékenységhez szükséges pénzügyi forrást biztosítja. A felelős gazdálkodás elősegíti és támogatja az OBH elnöki stratégiai célok megvalósulását, és megfelelő tervezéssel, finanszírozással, stratégiával és monitoringozással biztosítja az intézményrendszer zavartalan működését. A pénzügyi források meglétét a mindenkori költségvetési törvényben foglaltak szerint egyrészt az Országgyűlés biztosítja költségvetési támogatás formájában, másrészt a Bíróságok fejezet minimális saját bevétellel is rendelkezik. További, külső finanszírozási forrásként jelentkeznek az európai uniós projektek keretében elnyert támogatások. A források felhasználásának fontos eleme a tervezés, az intézmények közötti elosztás, a folyamatos visszaméréseken alapuló intézmények közötti pénzügyi aránytalanságok megszüntetése, a felhasználás időarányos ütemezése, az erőforrások optimalizálása és a fizetőképesség folyamatos megőrzése.

2. Fejezeti gazdálkodás

Az OBH gazdálkodásának kettős szerepe van. Egyrészt felöleli az OBH mint intézmény saját gazdálkodási feladatait, másrészt a teljes bírósági intézményrendszer gazdálkodásának központi irányítását végzi. Utóbbi keretében megtervezi a teljes Bíróságok fejezet költségvetését, gondoskodik a források felhasználáson alapuló visszaosztásáról. Az intézmények pénzügyi felhasználásának folyamatos ellenőrzése mellett hatékonyan beavatkozik az esetleges egyenetlenségek megszüntetése érdekében.

A hatékony gazdálkodás elősegítése végett – az önállóan gazdálkodó szervezetek részére egységes könyvvizetést, azonos alapelveken nyugvó szabályozási és szabályzati rendszert ír elő, valamint gondoskodik a havi kincstári előirányzat rendelkezésre állásáról.

3. Bíróságok fejezet 2013. évi költségvetése

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvényben az Országgyűlés a Bíróságok fejezet részére az alábbi előirányzatokat fogadta el.

2013. évi előirányzatok (millió Ft-ban)	
A) Támogatás	84.009,2
B) Bevétel	2.258,0
C) Kiadás	86.267,2

A 2013. évi támogatási előirányzat 6.453,0 millió Ft-tal, vagyis több mint 8,32%-kal magasabb volt, mint a 2012. évi eredeti előirányzat, ami a többletek és az elvonások eredményeként az alábbiak szerint alakul.

2013. évi támogatási előirányzat többlete tételenkénti bontásban (millió Ft-ban)

2012. évi eredeti támogatási előirányzat	77.556,2
2013. évi többletek:	+11.500,5
ebből:	
2012. évi bírói illetményalap emelés és a létszámnövekedés szintre hozása	+1.499,1
Dologi kiadások előző években felhalmozott hiányának pótlása	+2.524,8
Budapest Környéki Törvényszék épület rekonstrukciójára többlet előirányzat	+5.000,0
Kiemelt ingatlan beruházási programok	+964,9
Új törvényi kötelezettségből adódó kiadás többlet	+651,6
Központi régió problémájának megoldása	+299,5
Bírósági eljárások gyorsítása	+560,6
2013. évi elvonások:	-5.047,5
ebből:	
Fejezeti egyensúly biztosítási tartalék elvonása	-2.068,1
Bírák 13. havi juttatásának megszüntetése	-2.479,4
Új kerületi bíróság kialakítására biztosított előirányzattól elvonás	-500,0

2013. évi eredeti támogatási előirányzat	84.009,2
2013. évi évközi többletek:	+595,4
ebből:	
1159/2013. (III. 28.) Korm. határozat és a 1990/2013. (XII. 29.) Korm. határozat alapján a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjának finanszírozása	+587,7
1509/2013. (VIII. 1.) Korm. határozat a 2013. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtásának fedezete	+7,0
Megállapodás alapján előirányzat átvétel	0,7
2013. évi módosított költségvetési támogatás	84.604,6

4. Saját bevételek teljesítése

Bevételek és előirányzat maradványok alakulása (millió Ft-ban)

Bevételek	2012. év	2013. év
Intézményi bevétel	2.491,4	6.187,3
Felhalmozási bevétel	1.068,0	2.643,7
Előző évi előirányzat maradvány igénybevétele	5.642,7	5.937,6
Mindösszesen	9.202,1	14.768,6

A 2013. évi intézményi bevételi többlet a felső korhatár leszállítása miatt felmentett bírák részére elmaradt illetmény, annak járulékai és átalány kártérítése címen kifizetett összeg fedezetének rendelkezésre bocsátásából keletkezett.

5. Európai uniós projektek és együttműködések támogatásai

Európai uniós projektek és együttműködésének támogatásai (millió Ft-ban)

Támogatás megnevezése	2012. év	2013. év
EKOP, ÁROP, SH, EMA, EVA	1.358,1	1.577,2

A költségvetési forrásainkon kívül elnyert pályázati támogatások hozzájárulnak az igazságszolgáltatás hatékonyabbá tételéhez.

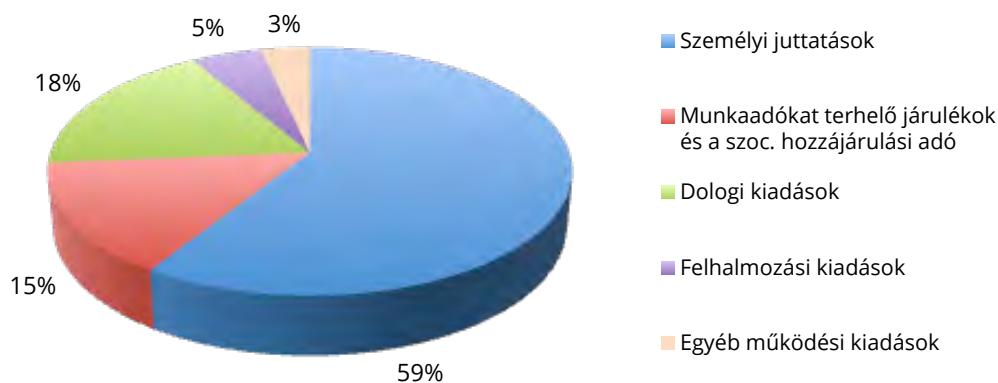
6. A kiadási előirányzatok teljesítése

2013. évi kiadási előirányzat teljesítés megbontása (millió Ft-ban)

Személyi juttatások	52.394,8
Munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	13.049,5
Dologi kiadások	15.770,7
Felhalmozási kiadások	4.488,5
Egyéb működési kiadások	3.101,5
Mindösszesen	88.805,0

A táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy a kiadási előirányzat legmagasabb mértékét mintegy 59%-os értéket a személyi juttatások adják, a hozzá szorosan kapcsolható, munkaadókat terhelő járulékokat is hozzávéve ez az érték meghaladja a 74%-ot. A kiadások részletes megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

Kiadások megoszlása kiemelt előirányzati jogcímenként 2013. év

6.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2013. évi eredeti előirányzat (51.248,0 millió Ft) csak részben nyújtott fedezetet a rendszeres személyi juttatásokra, a nem rendszeres személyi juttatások közül a munkavállalókat alanyi jogon megillető, a Bjt.-ben és az lasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre, de – takarékos gazdálkodás mellett is – mindenképpen szükség volt a ténylegesen felmerülő kiadások miatt 1.146,8 millió Ft átcsoportosítására a dologi kiadások terhére.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 52.394,8 millió Ft volt, amely az összes kiadás 59 %-a.

A személyi juttatásokon belül a rendszeres személyi juttatásokra teljesített kiadás 40.675,9 millió Ft volt, amely kiadás tartalmazza a Bjt. és az lasz. alapján kifizetendő illetmények és a kötelező előresorolások összegét.

A szolgálati jogviszonyban állók nem rendszeres személyi juttatásai körében 7.429,3 millió Ft került kifizetésre, amely összeg többek között készenléti, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra, jubileumi jutalom, napidíj, közlekedési költségtérítés és cafetéria rendszer keretében személyhez kapcsolódó költségtérítésekre került felhasználásra.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 4.289,6 millió Ft volt, amely különösen az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, az oktatásban részt vevők megbízási díja, a felmentési idejét töltő munkavállalók részére a munka alóli tényleges felmentési időre kifizetett felmentési illetmény és a felsőkorhatár leszállítása miatt felmentett bírák részére fizetett összeget tartalmazza.

6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 12.706,5 millió Ft volt, a teljesített előirányzat 13.049,5 millió Ft.

6.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 14.022,5 millió Ft, ami a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat maradvány igénybevételével és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 16.877,8 millió Ft-ra növekedett, ami +2.855,3 millió Ft (+20,4 %) változást jelent.

A teljesítés 15.770,7 millió Ft volt, ami a módosított előirányzatnak 93,4 %-a. A bírósági eljárásokkal összefüggő kiadások maradéktalanul kifizetésre kerültek a lehetőségekhez képest végrehajtott takarékoskodás mellett. Az intézmények pénzügyi teljesítésének folyamatos figyelemmel kísérése mellett a fejezet a 2013. szeptember 30-i pénzügyi helyzet és a december 31-i várható felhasználás alapján a bíróságok között a ténylegesen felmerülő szükségletek figyelembe vételével a működési feltételeket biztosította. Egyes bíróságoknál a keletkezett megtakarítást az OBH elvonta és a hiánnyal küzdő intézmény részére átadta.

A törvényszékek az önálló bírósági végrehajtók költségeinek megelőlegezésére 162,3 millió forintot utaltak át, melyből csupán 8,7 millió forint (5,3 %) térült meg. A meg nem térült kiadás a fejezeten belül jelentős mértékű, három ítéletábra egész éves dologi kiadásait fedezné.

6.4. Felhalmozási kiadások

2013. évi felhalmozási kiadások előirányzat teljesülése (millió Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2013. évi előirányzat		2013. évi teljesítés	
	eredeti	módosított	összegben	%-ban
Felújítás	50,0	415,7	242,1	58,2 %
Intézményi beruházás	8.240,2	12.794,7	4.246,4	33,3 %
Felhalmozási kiadások összesen	8.290,2	13.210,4	4.488,5	34,0 %

Az eredeti előirányzat évközben 4.920,2 millió Ft-tal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradványok felhasználása, a fejezeti kezelésű előirányzatokból átcsoportosított központi beruházási előirányzat előző évi előirányzat maradványa és belső átcsoportosítása.

A felhalmozási kiadások 2013. évi teljesülése a módosított előirányzat 34,0 %-át érte el. Elemeit tekintve a legmagasabb mértéket a felújítások sor érte el, 58,2 %-ot, az intézményi beruházás pedig a második helyen áll 33,3 %-kal.

A felhalmozási kiadáson időlegesen megtakarítás mutatkozik a folyamatban lévő, több éven át zajló beruházások miatt, mert a tervezés és megvalósítás szakaszában lévő építkezésekhez a pénzügyi teljesítés később realizálódik. A beruházások tervezésénél gazdasági szempontokra figyelemmel történik javaslattétel az igazságszolgáltatási feladatok ellátására megfelelő épületek rekonstrukciója vagy építése esetén. Kiemelt beruházások a fejezeten belül a Budapest Környéki Törvényszék más állami ingatlanba költöztetése, új bíróság épületének kiválasztása, a Debreceni Járásbíróság új épületének építése, illetve a Ceglédi Járásbíróság átalakítása.

6.5. Egyéb működési kiadások

A jogcím tartalmazza a fejezeti kezelésű előirányzatból a bíróságok részére átadott előirányzatot, valamint Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 24.§ (3) bekezdésének i) pontja alapján 1.530,9 millió forint fejezeti tartalék kötelező képzését.

7. A 2013. évi hatékony gazdálkodás eredményei

A fejezeten belül eredménynek és eredményesnek tekinthető minden olyan folyamat kialakítása az elmúlt időszakhoz képest, amely a gazdálkodást befolyásoló szabályozók egységesítését (több szabályzat aktualizálása egyetlen helyen), centralizálását, lehetőség szerint mindenre kiterjedő és hatékonyabb felhasználását eredményezi. Eredmény, ha a folyamatok a közpénzek felhasználásának tekintetében a gazdálkodás ésszerűsítésének irányába hatnak. Ezek a következők:

- A szabályozottság hatékony alkalmazása végett egységes, a fejezet egészére kiterjedő gazdálkodási szabályzat bevezetése, amiben a korábban egymás mellett párhuzamosan működő és az intézmények szintjén is specifikált több szabályzat egy egységben került meghatározásra.
- Az intézményi szintű gazdálkodási folyamatokat a számviteli jogszabályoknak megfelelően támogató rendszer (GIIR rendszer) szupportja 2014. december 31-vel lejár. A nyilvántartó rendszer jogszabály szerinti további működésének biztosítására 2013-ban önálló projektet kellett létrehozni, melynek keretében egy munkacsoport is felállításra került. 2014-ben projekttervet, rendszer és műszaki specifikációt kell készíteni, fel kell mérni a jelenlegi rendszer által támogatott folyamatokat és a jövőbeni rendszerrel szemben támasztott igényeket.
- Az államháztartás könyvviteli nyilvántartását egy 2013-ban meghozott kormányrendelet alapjaiban megváltoztatta: 2014. január 1-től a pénzforgalmi könyvelés helyett eredmény-szemléletű nyilvántartásra kellett áttérni. A kormányrendelet és a miniszteri rendeletek (NGM) számos feladatot írtak elő az alkalmazott könyvviteli rendszer áttérésre történő felkészítése és a gyakorlati alkalmazások terén. Ennek megfelelően 2013-ban fejezeti szinten meghatározásra kerültek a zárási, az áttérési, a nyitási és a folyamatos könyvvizetéshez szükséges paraméterek, valamint a gazdasági végzettségű intézményi szakemberek részére több alkalommal oktatásra került sor.
- A költségvetési tárgyalásokon a 2012-ben már bevezetett jó gyakorlat került alkalmazásra 2013-ban is: az intézmények elnökeivel és gazdasági vezetőivel áttekintésre került a 2013. évi felhasználás és a 2014. évi igény. Ennek alapján és a lehetőségek figyelembe vételével került meghatározásra a 2014. évi előirányzat juttatás.
- A szűkös erőforrások és a felmerülő új feladatok ellenére az intézmények – a 2012. évvel azonos módon – tartozásmentesen zárták a 2013. évet.
- Az intézmények közötti fejezeti források hatékony elosztása érdekében 95 db benyújtott belső pályázat keretében a törvényszékek részére összesen 211,5 millió forint került átcsoportosításra:
 - 29 db pályázat vizesblokkok felújítására, 38,4 millió Ft,
 - 28 db pályázat festésre, 36,2 millió Ft és
 - 38 db pályázat klimatizálásra, 136,9 millió Ft összegben.
- A gyermekbarát helyiségek kialakítására kiírt pályázat keretében 17 törvényszék összesen 32,5 millió Ft támogatásban részesült, melyből 44 helyiség kialakítására kerül sor.
- A bíróságok által üzemeltetett gépjárművek közül a futásteljesítmények, az autók életkora és üzemben tartási kiadásai alapján 23 intézménynél 27 db gépjármű cseréjének támogatása történt meg 147,8 millió Ft értékben.
- A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság épületrészének felújítására 180,0 millió Ft, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok kialakítására további 235,9 millió Ft került elkülönítésére.
- A Salgótarjáni Járásbíróság felújításának teljes bekerülési értéke mintegy 620,0 millió Ft.
- A Pécsi Törvényszék és a Pécsi Ítéltábla épülete tetőszerkezetének felújítása 61,8 millió Ft értékben megtörtént.
- Kúria eredeti helyére történő visszaköltözésére kormányhatározat alapján biztosított 50 millió forintos összeg felhasználása.

8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében

A fejezet gazdálkodását az előző években alulfinanszírozottság jellemezte. 2013-ban a dologi kiadások előző években felhalmozott hiányának szintre hozására a fejezet 2.524 millió Ft többlet előirányzatban részesült, amely összeg messze nem elégséges az igazságszolgáltatás intézményrendszerének megfelelő színvonalú és szintű fenntartására. A forrásokkal jó gazda módjára történő gazdálkodáshoz a többlet előirányzat ellenére 2013-ban is takarékosági intézkedések bevezetésére volt szükség.

A gazdálkodást támogató, intézményi szinten hatékonyan alkalmazott ésszerűsítési döntéseket a fejezet összegyűjtötte, értékelte és egységes szerkezetbe foglalta, majd hasznosítás céljából megküldte az intézményi vezetőknek. Ezek az alábbiak.

- Szerződések évenkénti felülvizsgálata (Szegedi Ítéltábla).
- Azonos időszakra csak egy bíró és egy tisztviselő (írnok) részére rendelhető el a készenlét vagy ügyelet.
- Munkaidőn túli munkavégzés elrendelésre csak kivételesen indokolt, elkerülhetetlen esetben kerül sor (Szegedi Törvényszék).
- Hálózati nyomtatók alkalmazása elavult, lokális nyomtatók helyett (Szombathelyi Törvényszék).
- Azonos útvonalra vagy azonos helyre irányuló kiküldetések összehangolása.
- Hivatali mobil- és vezetékes telefonokról indított magáncélú hívások megtérítése, az elküldetés lehetőségének megteremtése (Szekszárdi Törvényszék).
- Kazettás diktafonok és magnók helyett digitális hangrögzítők használata (Szegedi Törvényszék).
- Bérmentesítő gépek beállításával a postai kedvezményrendszer bővítése, lehetőség szerint személyi kézbesítő alkalmazása (Budapest Környéki Törvényszék).
- Megyén belüli küldeménytovábbító rendszer kialakítása (WinPa postázó rendszer) a postaköltségek, elsősorban a csomagfeladás összegének csökkentése (Szekszárdi Törvényszék).
- A bírósági épületekben éjszaka automatikus áramtalanítás, kivéve a folyamatosan üzemelő informatikai és irodai berendezéseket, gépeket (Kecskeméti Törvényszék).
- Az áramfogyasztás csökkentésére magasabb fényerejű, energiatakarékos fényforrások felszerelése több intézménynél (Veszprémi Törvényszék).
- Irodákban és tárgyalótermekben 20-22 Celsius fok biztosítása fűtési időszakban (Veszprémi Törvényszék).
- Határozatok készítésekor meghatározott betűtípus, betűméret és margó használata és kétoldalas nyomtatás elrendelése az irodai papírfelhasználás csökkentése érdekében (Szekszárdi Törvényszék).

9. Gazdálkodást nehezítő tényezők

A már említett alulfinanszírozottság a 2013. évi többlet előirányzat ellenére továbbra is fennáll, a reális szükségelték nem kerülnek finanszírozásra. Az államháztartásra jellemző és ezidáig a Nemzetgazdasági Minisztérium tervezési köriratában is meghatározott bázisalapú tervezés nem teszi lehetővé a feladatokhoz kapcsolódó, valós igények bemutatását.

További nehézséget jelent, hogy az intézmények gazdálkodási rendszerei ugyan egységes elvek mentén, de szigetyszerűen működnek. Fejezeti hatékonysági és pénzügyi elemzések csak és kizárólag az intézményi adatszolgáltatások alapján történhetnek, a mélységi elemzéshez az egyes analitikák nem állnak a fejezet rendelkezésére. Központilag kezelendő és beavatkozást igénylő likviditási problémák feltárása és kezelése, az információk nem valós idejű állapota miatt a vezetői döntésekhez rövidebb idő áll rendelkezésre, mint amennyire szükség volna.

A korlátozott források mellett nehezíti a gazdálkodást az egyes évközi jogszabályalkotások következtében megjelenő újabb feladatok ellátása tekintettel arra, hogy az ezekhez szükséges források nem minden esetben kerülnek biztosításra.

A bírósági eljárások és az azokban érintett sértettek nagy száma jelentős munkaterhet és előzetesen meg nem finanszírozott többletköltséget ró a szervezetre a per folyamán. Ilyenek például a fordítói és tolmácsdíjak, az ülnökök díjazása, a tanú-költség, illetve a különböző szakértői díjak.

A törvényszékek az önálló bírósági végrehajtók költségeinek megelőlegezésére 162,3 millió Ft-ot utaltak át, mely összegből csupán 8,7 millió forint (5,4 %) térült meg. A meg nem térült kiadás a fejezeten belül jelentős mértékű, nagyságrendileg kb. három ítéltábla egész éves dologi kiadásaival egyenlő.

A bíróságok a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv-ben meghatározott esetekben az állam követelése – pl. vissza nem fizetett pénztartozás, megelőlegezett gyermektartásdíj, meg nem fizetett munkabértartozás – tekintetében a behajtást önálló bírósági végrehajtók bevonásával fogantosszítják. A bírósági végrehajtási eljárásban a költségek állam általi előlegezését a bíróságok teljesítik a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet szerint. Az elmúlt 5 évben a bíróságok által megelőlegezett költségek és megtérüléseik az alábbi diagram szerint alakultak.

A gazdálkodást nehezíti továbbá, hogy

- a növekvő inflációs terheket a meglévő költségvetés terhére kell kigazdálkodni,
- a fejezeti szinten növekvő számú, a napi munkavégzést könnyítő elektronikus rendszer bevezetéséhez nagyobb fenntartási költségek társulnak, melyekhez a fejezet nem kap többlettámogatást, valamint
- a bírákat és az igazságügyi alkalmazottakat érintő kötelező előresorolás összege is a rendelkezésre bocsátott előirányzatot terheli.

10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerű volt-e, és megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok, illetve egyéb szabályozások előírásainak. Vizsgálatokra 2013-ban három alkalommal került sor.

Az egyik vizsgálat a bíróságok gazdálkodásának 2008. január 1-jétől 2011. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó ellenőrzése volt, mely kiterjedt annak vizsgálatára, hogy a bíróságok a közpénzekkel és az állami vagyonnal a szabályok betartásával és átláthatóan gazdálkodtak-e, a saját bevételek és az egyes kiadások elszámolása szabályszerűen történt-e meg, az irányító szerv felügyeleti és irányító tevékenysége, valamint a bírósági intézmények belső kontrollrendszere biztosí-

totta-e a szabályszerű gazdálkodást. Az ellenőrzéssel érintett időszakban a bíróságok gazdálkodását még az Országos Igazságszolgáltatási Tanács irányította. A jelentés visszaigazolta az igazgatási modellváltás szükségességét. Olyan szabályozási és ellenőrzési hiányosságokat tártak fel ugyanis, amely az emberi- és pénzügyi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás akadályai voltak. A 2012 januárjától létrehozott Országos Bírósági Hivatal – elnökének stratégiai céljai mentén – mindent megtesz azért, hogy az intézményi gazdálkodást, annak tervezését, szabályozását és ellenőrzését olyan alapokra helyezze, ami végső soron az ítélkezési tevékenység hatékonyságát szolgálja. Ezen célok megvalósításához a jelentés nagy mértékben hozzájárulhat azzal, hogy teljes körű helyzetértékelést adott a szabályozandó területekre vonatkozóan. A jelentés ugyanakkor megnyugtató abból a szempontból, hogy semmilyen hatósági eljárás megindítását nem teszi szükségessé, és az előforduló szabályozási hiányosságok ellenére a költségvetési forrásokkal való felelősségteljes gazdálkodást igazolta vissza.

Az ÁSZ sokadszorra mutatott rá a bírósági szervezet évek óta tartó alulfinanszírozottságára. Ez különösen megmutatkozott az informatikai eszközök elhasználódásában és pótlásuk hiányában. A szükségesnél jóval kevesebb forrás állt rendelkezésre épület felújításokra, valamint az ítélkezési tevékenységhez kapcsolódó költségek fedezetére.

A vizsgálati eredményből kitűnik, hogy bíróságok az elmúlt években gyakorlatilag „hiánygazdálkodást” folytattak. A bíróságok költségvetésében a feladatalapú tervezésre kell hangsúlyt helyezni, ennek módszereit szükséges kialakítani, ami azonban feltételezi az informatikai alkalmazások fejlesztését, a vezetői kompetenciák és az ellenőrzés erősítését. A megfelelő működéshez mindenképp elengedhetetlen költségvetési forrás biztosítására és az európai uniós fejlesztési programokban való eredményes részvételre van szükség.

Az ÁSZ jelentése alapján intézkedési terv készült, amihez kapcsolódóan kiemelten kell foglalkozni az önálló bírósági végrehajtók, a felszámolók költségelőlegezésével és költségviselési gyakorlatával, a bűnjelkezelés költségvetési vetületével.

A másik, ÁSZ által folytatott vizsgálat a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési beszámolójának pénzügyi ellenőrzését, a költségvetés végrehajtását, a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerűségét vizsgálta. A Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési beszámolójának számvevői ellenőrzése során a jelentés a közbeszerzési szabályzat aktualizálását javasolta, amely fejezeti szintű szabályzatként kiadásra is került. A vizsgálat kiemelten foglalkozott az intézményi rendszer likviditásának fenntartásával és kiemelte, hogy a problémák fejezeten belül kerültek megoldásra. Az előző évek „hiánygazdálkodásának” áthúzódó hatásainak mérséklése és a likviditási gondok elkerülése érdekében évközben takarékosági intézkedések kerültek bevezetésre (az intézményeknél az évközi előirányzat-módosítások átcsoportosítása a személyi juttatások terhére és a dologi kiadások javára történt; az év közepétől valamennyi intézménynek a pénzügyi helyzet alakulásáról havonként jelentést kellett tennie; az intézmények az előre nem látható kiadások fedezetére – a rendszeres személyi juttatások kiadási előirányzatának 4 %-ában – biztonsági tartalékot képeztek). A költségvetés beszámolója során az ellenőrzés megbízhatósági hibát nem tárt fel.

A harmadik vizsgálat a központosított bírságbevételek pénzügyi ellenőrzésével, a törvényszékek által beszedett bevételek teljesítésével és továbbutalásával foglalkozott.

A törvényszékeknek 2012. január 1-jétől beszedett, a központosított bírságbevételek körébe tartozó pénzbüntetést, pénzméltó büntetést, vagyonek kobzást, vagyoni előnyt, elkobzás alá eső értéket, elkobzást bírói letétből, elkobzott egyéb bűnjeleket, pénzbírságot és az átváltoztatható rendbírságot a központi költségvetésbe kell havonta tovább utalni. Az ellenőrzés megállapította, hogy a bevételeket minden esetben határozatok, jogszabályok, egyéb dokumentumok, valamint analitikus nyilvántartások alapozták meg. A törvényszékeken a határozatok meghozatalakor betartották az ún. „négy szem elv”-et, vagyis az ügyintéző és az aláíró különböző személy volt. A törvényszékek a

központosított bevételek tekintetében az analitikus nyilvántartásaikat megbízhatóan kezelték és továbbutalási kötelezettségeiknek határidőre eleget tettek.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az igazságszolgáltatási feladat ellátásához, intézményi szükségletéhez forrás biztosítása
- A bíróságok fizetőképességének megtartása, likviditási problémák minimalizálása
- A feladatalapú tervezés bevezetése
- Az új számviteli rendszerre történő áttérés tapasztalatainak elemzése
- A gazdálkodási rendszer megújítása, projekt indítása
- A bírósági vezetők részére az intézményi gazdálkodásról konferencia szervezése, HelpDesk rendszer bevezetése az intézmények gazdasági témájú megkereséseire
- A végrehajtók és a felszámolók részére fizetendő költségek csökkentése, illetve a fizetési hajlandóság fokozását célzó intézkedések (hatékony követeléskezelés)
- Fejezeten belüli egységes szabályzatok kiadása
- Kiemelt beruházások figyelemmel kísérése
- A központosított illetmény-számfejtési rendszerhez való csatlakozás esetén, a feladatokhoz kapcsolódó ütemterv kidolgozása
- A bíróságok számítástechnikai eszközeinek modernizálása

További hasznos információk:

- A gazdálkodással kapcsolatos adatokról: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-gazdalkodasi-adatok>

XIII. RÉSZ

KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSÚ PROJEKTEK, PÁLYÁZATOK

1. Bevezetés
 - 1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban
 - 1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei
 - 1.3. A bíróságok önálló projektjei
2. Az OBH informatikai és műszaki projektjei
 - 2.1. Folyamatban lévő projektek
 - 2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek
3. Az OBH képzési és stratégiai projektjei
 - 3.1. Folyamatban lévő projektek
 - 3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek
4. Visszatéréssel és menekültüggyel kapcsolatos projektek
 - 4.1. „Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén” (EVA/2008/3.3.2.1)
 - 4.2. „Koszovó” projekt (EVA/2011/3.2.1.)
 - 4.3. „Emberi jogi képzés” projekt (EVA/2011/4.1.2.)
 - 4.4. „Macedóniai és török” projekt (EVA/2012/3.1.1.)
 - 4.5. „Menekültügyi döntéshozatal” projekt (EMA/2012/1.2.1.)
5. Az elkövetkezendő időszak feladatai
 - 5.1. Folyamatban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok
 - 5.2. Fenntartási szakaszban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok
 - 5.3. A 2014-2020-as tervezési időszakkal kapcsolatos feladatok

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek, a bírósági szervezet integritása erősödjön és a képzési rendszer továbbfejlesztésre kerüljön:

- Megvalósítás alatt áll mindösszesen 1,26 milliárd forint összegű bírósági informatikai projekt
- A Svájci Hozzájárulás program keretében a biztonsági berendezések és informatikai eszközök beszerzésére elnyert pályázat megvalósítás alatt áll 1,19 milliárd forint támogatási összeggel
- Az Alaptörvény, a Btk. és egyéb módosult jogszabályok képzésére szolgáló pályázatot eredményesen lezártuk
- Elkezdődtek az új Polgári Törvénykönyvvel összefüggő regionális és központi képzések
- MIA intézményi stratégia kidolgozására vonatkozó pályázat megvalósult
- Lezárultak a visszatéréssel, menekültüggyel kapcsolatos programok

1. Bevezetés

Az OBH elnöki stratégiai célok elérését nagymértékben segítik a külső finanszírozású projektek keretében megvalósítható fejlesztések, ezért az előző években megkezdett munka folytatásaként az OBH 2013-ban is kiemelt figyelemmel kezelte ezeket, és sikeres pályázatokat tudott benyújtani a hétéves uniós programozási időszak utolsó évében is.

Az egyes pályázatok eredményes megvalósításában bírák és igazságügyi alkalmazottak is aktívan részt vesznek, így az Elektronikus Közigazgatás Operatív Programból (EKOP) megvalósuló projekteken 109 fő, az Államreform Operatív Programban (ÁROP) megvalósuló projektben 496 fő bírósági dolgozó működött és működik közre.

1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban

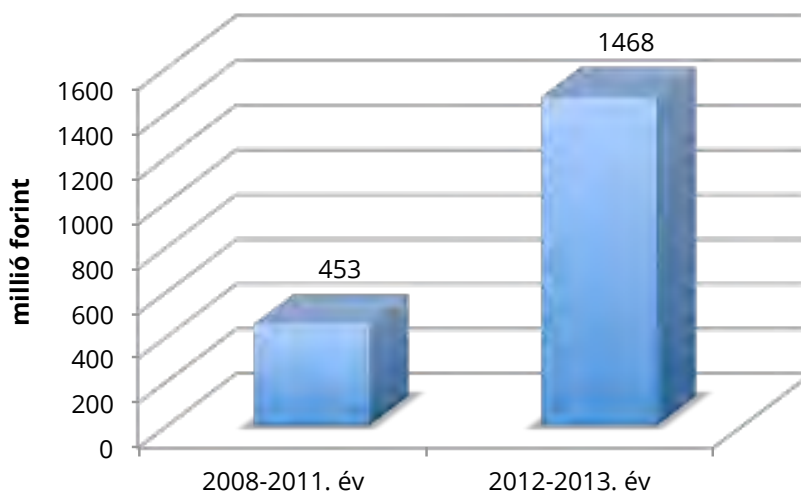
Mivel 2013 a 2007-2013. közötti európai uniós programozási időszak utolsó éve volt, célszerűnek tűnik bemutatni, hogy az OBH milyen intenzitással tudott külső finanszírozású forrásokhoz jutni eredményes pályázatok révén ebben az időszakban.

Elnyert támogatások források és évek szerinti bontása

Támogatási források		2008-2011.	2012.	2013.
ÁROP	projektek száma	1	2	2
	teljes összeg	194.600.000 Ft	142.000.000 Ft	296.857.645 Ft
EKOP	projektek száma	3	0	3
	teljes összeg	1.652.473.482 Ft	0 Ft.	1.268.711.895 Ft
SH	projektek száma	0	1	0
	teljes összeg	0 Ft	1.197.349.339 Ft	0 Ft
EMA és EVA	projektek száma	0	3	1
	teljes összeg	0 Ft	18.785.884 Ft	11.715.430 Ft
Összesen	projektek száma	4	6	6
	teljes összeg	1.847.073.482 Ft	1.358.135.223 Ft	1.577.284.970 Ft

A táblázatban feltüntetett adatok is mutatják, hogy az OBH évről évre megragad minden lehetőséget arra, hogy aktív pályázóként elnyerje az igazságszolgáltatás hatékonyabbá tétele, így az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése és a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő fejlesztésekhez a külső támogatásokat. Ennek köszönhetően a 2012-2013. közötti időszakban évente átlagosan háromszor nagyobb támogatási összeget nyertünk el (1.468 millió Ft), mint az azt megelőző 2008-2011. közötti időszakban (453 millió Ft). Ezt szemlélteti az alábbi diagram.

Elnyert támogatások 2008-2013. közötti átlagos évi összege

1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei

Az Európai Unió Fejlesztések Osztálya átlagosan négy fővel látta el feladatait az év során, azonban a megvalósítási szakaszba került projektek nagy száma és a feladatok összetettsége indokoltá tette a struktúra átgondolását, aminek eredményeképpen az utolsó negyedévben jelentős létszám-fejlesztés kezdődött. Az év végén így hét igazságügyi alkalmazott, és két szerződéses munkatárs végezte a projektekkel kapcsolatos feladatokat. Az átalakulás a 2014. január 15. napján hatályba lépett új SZMSZ-szel érte el végleges formáját.

1.3. A bíróságok önálló projektjei

A 2013. évben a bíróságok önállóan is több, sikeres pályázatot nyújtottak be és bonyolítottak le. Nagy számban valósulnak meg szervezetfejlesztési programok a bíróságokon, két helyen pedig középtávú stratégia készült el európai uniós támogatásból.

A Fővárosi Törvényszéken folyamatban van az *Információs és kezelőirodai szolgáltatások elektronizálása, megújítása, ügyfélcentrum kialakítása* megnevezésű projekt, valamint épületenergetikai korszerűsítést is végeztek.

A Dél-Alföldi régióban két járásbíróság épületének fejlesztése fejeződött be a 2013. évben a *Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése* megnevezésű uniós támogatásból.

2013. év végén az ÁROP 1.2.18/A számú Szervezetfejlesztési Program keretében 20 bíróság – a Kúria, 3 ítélőtábla és 15 törvényszék – nyújtott be pályázatot, összesen 552 millió forint értékben. A pályázat elbírálását követően 19 bíróság (a Kúria, 3 ítélőtábla és 14 törvényszék), mindösszesen 483 millió forint támogatási összegben részesült. Az OBH a Gyulai Törvényszék részére – melynek pályázata forráshiány miatt került elutasításra – saját költségvetése terhére 27 millió forintot biztosított 2014-ben arra, hogy a Szervezetfejlesztési Programban tervezett elképzeléseit megvalósíthassa.

Operatív Program megnevezése	Kedvezményezettek	Támogatás összege
ÁROP 1.1.19 Hatásvizsgálatok és stratégiák elkészítése	Kúria, Miskolci Törvényszék	44 millió Ft
EKOP 3.1.3 Ágazati pályázat a Közép-magyarországi régióban megvalósítandó fejlesztésekre	Fővárosi Törvényszék	398 millió Ft
KEOP 5.3.0/A Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítése	Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma	500 millió Ft
DAOP 5.1.2/A Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése	Szentesi Járásbíróság Szarvasi Járásbíróság	100 millió Ft

2. Az OBH informatikai és műszaki projektjei

2.1. Folyamatban lévő projektek

2.1.1. Üzenő projekt (EKOP-1.1.16-2013-2013-0001.)

A projekt Támogatási Szerződését 2013. október 7-én kötöttük meg. Az EU társfinanszírozásával 289.976.120 forintból megvalósuló projekt céljai a következők:

- Kényelmes, átláthatóbb használat
A BIIR rendszer megújul, testre szabható, az egyes bírósági dolgozók igényeinek, elvárásainak jobban megfelelő felületet kap. Gyorsabb és kényelmesebb lesz az egyes ügyekhez kap-

csolódó elektronikus dokumentumok elérése, valamint a rendszer automatikus figyelmeztetéseket fog küldeni a bíróknak az ügyeiket érintő lényegesebb határidők közeledtéről, ezzel is segítve munkájukat.

- Automatikus adatlapkitöltés funkció
A korábban már rögzített adatok alapján a szükséges statisztikai adatlapok tartalmának zömét a BIIR automatikusan fogja generálni, ezzel jelentősen megkönnyítve a bíróságok munkáját, egyben csökkentve a gépelési hibák, elütések valószínűségét.
- Teljesebb statisztikák a vezetők számára
Az előző két fejlesztési cél eredményeit felhasználva a VIR rendszer is átalakul, hogy az új, pontosabb és teljesebb képet mutató statisztikai adatok gyorsabban és kényelmesebben legyenek elérhetők a bírósági vezetők számára, ezzel támogatva a napi feladataikat.
- Új számítógépek a bíróságokon
A projekt során összesen 900 új munkaállomás és 1 nagy kapacitású, számos virtuális szerver futtatását lehetővé tevő szerver beszerzése történik meg.

2.1.2. Levelező projekt (EKOP-2.1.22-2013-2013-0001.)

A projekt Támogatási Szerződését 2013. október 22-én kötöttük meg. Az EU társfinanszírozásával 585.956.525 forintból megvalósuló projekt céljai a következők:

- Igazgatási panaszok a nap 24 órájában
A fejlesztés eredményeképpen az ügyfelek igazgatási panaszait a nap 24 órájában, online felületen is benyújthatják. A panasz beadványok hatékony, átlátható feldolgozása által egyszerűsödik a panaszok intézése.
- Online tájékoztatás a várható pertartamról
Azért, hogy a társadalom jobb képet kaphasson a valós állapotokról és a különféle ügytípusok várható időtartamáról, online szolgáltatást indítunk el, amely segítségével az adott bíróságon – a korábbi évek statisztikai tapasztalatai alapján – az állampolgárok megnézhetik, hogy az egyes ügytípusokat a bíróság átlagosan mennyi idő alatt intézi el.
- Pontos, naprakész iratkezelés a bírósági igazgatásban is
Arra törekszünk, hogy a bíróságok igazgatását átlátható és naprakész módon támogassuk egy, minden törvényszéken, ítéltáblán és a Kúrián is bevezetésre kerülő, egységes elnöki iktatórendszer kialakításával, amely a bíróság speciális igényeinek kielégítésén túl megfelel a tanúsított iratkezelő rendszerekkel kapcsolatos jogszabályi elvárásoknak is.
- Bírói munkatehermérés
A szignálást végző igazgatási vezető számára a kezdőirat meghatározott jellemzői alapján az ügy várható munkaterhéről információt nyújtó súlyszám kialakítása történik meg, ezzel támogatva a bírósági vezetőket az érkező ügyek elosztásában.
- A bíróság belső adatbázisainak és informatikai alkalmazásainak finomhangolása
E projektcél keretében megtörténik a bíróságok adatbázisainak egységesítése, és a fő bírósági informatikai alkalmazás, a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer (BIIR) teljes átjárhatóságának megteremtése.
- Új számítógépek a bíróságokon
A projekt során összesen 1330 új munkaállomás és 62 nagy kapacitású szerver beszerzése történik meg.

2.1.3. Hírvivő projekt (EKOP-2.A.2-2012-2012-0024.)

A projekt Támogatási Szerződését 2013. december 13-án kötöttük meg. Az EU társfinanszírozásával 392.779.250 forintból megvalósuló projekt céljai:

- **Bírósági Tájékoztató Rendszer**
A projekt lehetővé teszi az állampolgárok és képviselőik számára, hogy – rövid azonosítást követően – az őket érintő ügyadatokat az erre a célra kialakított internetes felületen a nap 24 órájában, otthonukból, irodájukból megnézhessek és tájékoztatást kapjanak arról, hogy az ügyben kitől, milyen iratok érkeztek.
- **Bírósági Figyelmeztető Rendszer**
A projektcél egy olyan elektronikus szolgáltatás biztosítása, amely lehetővé teszi, hogy az állampolgárok és képviselőik – előzetes regisztrációt követően – a folyamatban lévő ügyekben minden olyan jogi eseményről SMS-ben vagy e-mail útján értesítést kapjanak, amelyet az eljárási szabályok nem tiltanak, ezzel is javítva a bírósági eljárások eredményességét.
- **Új számítógépek a bíróságokon**
A projekt során összesen 965 új munkaállomás beszerzése történik meg.

2.1.4. Biztonságnövelő projekt (SH/9/2/2.)

A projekt Végrehajtási Megállapodását 2012 augusztusában kötöttük meg. A Svájci Hozzájárulás társfinanszírozásával 1.197.349.339 forintból megvalósuló projekt céljai:

- **Műszaki alprojekt**
A Műszaki alprojekt során három ütemben beszerzésre kerül 104 db fémdetektor-kapu, 45 röntgensugaras átvizsgáló gép, amelyek üzembe helyezésével az összes törvényszéki, ítélőtáblai, és a jelentősebb ügyfélforgalmú járásbírói épületek fizikai védelme biztosítható.
- **Informatikai alprojekt**
Az Informatikai alprojekt során beszerzésre kerül 1000 db PC (781 db PC tárgyalóteremben kerül elhelyezésre, 219 db PC az új szoftvert használó bírósági alkalmazottak részére), 2 Blade szerver, 165 hálózati eszköz és hardver tűzfal rendszer.
- **Adatkapcsolat kiépítése**
A projekthez kapcsolódóan, de nem a projekt keretében valósul meg a bírósági rendszer (BIIR) és a személyi adat és lakcímnnyilvántartás, valamint a Központi Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer közötti közvetlen rendszer-rendszer szintű kapcsolat kiépítése is.

2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek

2.2.1. E-Cég projekt (EKOP-1.1.1-07-2009-0001.)

Az Európai Unió által társfinanszírozott és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal konzorcium formájában megvalósult projekt OBH általi fejlesztései 2011. december végén befejeződtek. A bíróságokat érintő, mintegy 216 millió forint pályázati összegből elsődlegesen a cégbírói rendszer fejlesztését valósítottuk meg főként annak a lehetőségnek a megteremtésével, hogy a másodfokra kerülő ügyek adatai elektronikusan továbbíthatóak legyenek a bíróságokra, majd ott elektronikusan kezelhessek azokat. A bíróságok projektben való részvételének további célja az volt, hogy „call center” révén csatlakozni tudjanak az ügyfélszolgálati rendszerhez.

2.2.2. Ügyfélkapcsolatok elektronizálása projekt (EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002.)

A 400 millió forint támogatású projekt fizikai megvalósítása 2012. december 31-én zárult le. A projekt megvalósításának eredményeképpen a 2013. január 2. napján éles üzembe állított rendszer – a jogszabályi környezet módosítása következtében és annak megfelelően – jelenleg a polgári peres

eljárásokban teszi lehetővé – választható jelleggel – az elektronikus kapcsolattartást a fél, illetve a képviselője és a törvényszékek, valamint a szakértő és a törvényszékek között.

2.2.3. Civil-Csőd projekt (EKOP-1.1.5-2008-0001.)

A civil szervezetek bejegyzését és nyilvántartását, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizálását célzó kiemelt projekt megvalósítása 2008. november 28-án kezdődött. A projekt kiemelt célja, hogy ezen ügyszakokban a jelenlegi eljárások korszerűek, gyorsak és kényelmesek legyenek, ügyfélbarát, tér- és időkorlátoktól mentes, hatékony ügyintézés alakuljon ki.

A projekt megvalósítása során a jogszabályi környezet változására, továbbá az OBH-n kívüli, külső rendszerkapcsolatok kiépítésének elhúzóására tekintettel több alkalommal vált szükségessé a végrehajtásra irányadó Támogatási Szerződés módosítása.

A kiemelt projekt fizikai megvalósítása 2013. október 30-án lezárult, a projekt zárása műszaki szempontból megtörtént. Előállt a projekt eredményeképpen kifejlesztett éles üzem működésére alkalmas tesztrendszer.

Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény értelmében a felek között az elektronikus úton történő kapcsolattartásra 2015. január 1-től van mód. Tehát a projekt keretében kialakításra került rendszer éles üzemű indítása kizárólag 2015. január 1-jétől válik lehetségessé.

A fenntartási időszakra vállalt mutatók célértékének elérésére 2015. december 31-én van mód.

3. Az OBH képzési és stratégiai projektjei

3.1. Folyamatban lévő projektek

3.1.1. Szervezetfejlesztés projekt (ÁROP-1.2.18/A-2013)

Az OBH a pályázatot 2013. november 27-én nyújtotta be. A projekt támogatói döntése 2014. február 6-án született meg. Az elérni kívánt célok az Európai Unió társfinanszírozásával, 26.998.345 forintból valósulnak meg, az alábbiak szerint:

Az OBH a projektben kitűzött célok elérése érdekében öt beavatkozási területen – teljesítménymenedzsment, folyamatoptimalizálás, tudásmegosztás, minőségirányítás és változáskezelés – javítja belső működési hatékonyságát. A szervezetfejlesztési projekt keretében megvalósított tevékenységek a bírósági szervezetrendszerben három különböző szinten és módon is hasznosulhatnak:

- az OBH-ban közvetlenül, e szervezet hatékonyabb működését eredményezve,
- az OBH és a bíróságok igazgatási kapcsolatrendszere révén az egész bírósági szervezetben,
- a kialakított tudásmegosztási módszerek révén a többi bírósági szervezeti egységben.

A sikeres projekt eredményeinek alkalmazásával tehát a változásokhoz jobban alkalmazkodó működési rendet lehet kialakítani, amelynek az OBH munkatársai résztvevői és egyben hasznélvezői is.

3.1.2. Új Ptk. projekt (ÁROP-2.2.16-2012-2013-0001.)

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, amely több helyen tartalmaz koncepcionális, szemléletbeli változást, és a részletszabályok terén is pontosítja a hatályos Ptk.-t, 2014. március 15-én lépett hatályba. A polgári anyagi jog új előírásait tartalmazó kódex megismertetése a jogalkalmazókkal, bírakkal, bírósági titkárokkal, bírósági fogalmazókkal, igazságügyi alkalmazottakkal elengedhetetlenül fontos.

A projekt támogatói döntése 2013. decemberben született meg. Az elérni kívánt célok az Európai Unió társfinanszírozásával, 269.859.300 forintból valósulnak meg, az alábbiak szerint:

- A projektben központi, regionális, és helyi szinten, összesen 28 helyszínen komplex, a teljes új joganyagot három tematikus képzésben felölelő tantermi oktatásokat szervezünk. Ezeket a bírák és bírósági titkárok mellett bírósági fogalmazók, közjegyzők és közjegyző-helyettesek, valamint ügyvédek vesznek részt. Az így oktatottak száma összességében meghaladja a 10.000 főt.
- A projekt megvalósítása során a tantermi oktatásokra alapozva, de azokat kiegészítve új, korszerű e-learning tananyagokat fejlesztünk ki. Ez a három képzést összesen 11 modulban öleli fel és a bírósági dolgozók számára ingyenesen elérhető lesz a későbbi, egyéni elmélyülést, tanulást segítve.
- A projekt során továbbá a Polgári Törvénykönyv, jogszabálytükör, fordítókulcs és az új Ptk. magyarázata kiadványok beszerzése is megvalósult.

3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek

3.2.1. MIA stratégia projekt (ÁROP-1.1.19-2012-2012-0012)

Az Európai Unió 22.000.000 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. október 31-én zárult. A projekt során az Országos Bírósági Hivatal főosztályi szintű kihelyezett szervezeti egységének, a Magyar Igazságügyi Akadémiának a középtávú intézményi stratégiája készült el, amely elérhető valamennyi érdeklődő számára a bíróságok központi honlapján.

3.2.2. Alaptörvény – új Btk. projekt (ÁROP-2.2.16-2012-2012-0005.)

Az Európai Unió 120.000.000 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. szeptember 30-án zárult. A projekt során olyan gyakorlatorientált képzési tananyagok kidolgozására és tantermi oktatásokra került sor, amelyek hozzájárultak az érintett jogterületeken az egységes és hatékony jogalkalmazás javításához. A tantermi képzéseken összesen 4597 fő vett részt.

A kifejlesztett magyar nyelvű e-learning tananyagok közzétételre kerültek a bíróságok központi honlapján is, így a téma iránt érdeklődő jogkereső állampolgárok számára is közvetlenül hozzáférhetővé váltak.

A projekt megvalósítása keretében, a képzésekhez kapcsolódóan, az ítélezés hatékonyságának javítása érdekében szükséges új Büntető Törvénykönyv és kommentárjának beszerzésére is valamennyi törvényszék részére sor került.

3.2.3. Tudásalapú igazságszolgáltatás-fejlesztés projekt (ÁROP-2.2.4-2008-0002.)

Az Európai Unió 194.601.900 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2011. február 28-án zárult. A projekt esetében stratégiai célként fogalmazódott meg a bíróságokon folyó igazságszolgáltatási munka hatékonyságának növelése és a döntéshozatal időigényének csökkentése. A MIA ezt a célcsoportok szakmai felkészültségének javításával, komplex képzési program végrehajtásával, valamint a bírósági könyvtári-információs rendszerre épülő integrált tudásbázis létrehozásával kívánta elérni. A projekt keretében beszerzett munkaállomások, szoftverek esetében kötelező azok 5 éves fenntartását biztosítani.

4. Visszatéréssel és menekültüggyel kapcsolatos projektek

4.1. „Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén” (EVA/2008/3.3.2.1)

Az Európai Visszatérési Alap 13.655.400 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. január 31-én zárult. A projekt keretében lehetőség nyílt Koszovóba, valamint Romániába egy-egy tényfeltáró tanulmányút megszervezésére 15-15 fő részvételével, továbbá a tanulmányutak résztvevőinek előadásával egy kétnapos nemzetközi konferencia megszervezésére. A két tanulmányút

tapasztalatai, valamint a konferencia eredményeként elkészült szakmai anyagok angol, francia, román, albán, szerb nyelven a bíróságok központi honlapján közzétételre kerültek.

4.2. „Koszovó” projekt (EVA/2011/3.2.1.)

Az Európai Visszatérési Alap 10.027.842 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. január 31-én zárult. A projekt keretében lehetőség nyílt kétszer egyhetes tanulmányút lefolytatására, melynek során 8 menekültügyi és büntető bíró és 1 ország-információs szakember látogathatt az észak- és dél-koszovói területekre.

A tényfeltáró missziók kiemelt célja volt Koszovóban a visszatérés, reintegráció igazgatásával foglalkozó szervezetek szakembereivel, bírakkal, ügyészekkel, az EULEX (Európai Unió Jogállamiság Missziója) képviselőivel való találkozás. A tanulmányutak programjai által biztosított személyes tapasztalatcsere nagy segítséget jelentett abban, hogy a tanulmányutak során Koszovó visszatérő menekülteket kezelő gyakorlata megismerhető legyen. A két koszovói tanulmányútról szakmai összefoglaló anyag készült, amely a bíróságok központi honlapján magyar, albán, szerb, francia és angol nyelven is elérhető.

4.3. „Emberi jogi képzés” projekt (EVA/2011/4.1.2.)

Az Európai Visszatérési Alap 4.543.663 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. május 31-én zárult. A projekt keretében kétszer kétnapos nemzetközi tréning megszervezése valósult meg. A tréningre előadóként nagy tapasztalattal rendelkező hazai és külföldi menekültügyi bírákat kértünk fel, akik a visszatérésre vonatkozó közös szabályok egységes alkalmazása érdekében a visszatérés során felmerülő emberi jogi problémákról tartottak előadásokat. A tréningen a visszatéréssel kapcsolatban érintett bírók, titkárok, fogalmazók és ország-információs szakemberek vettek részt. Mindkét alkalommal az előadásokat követően workshop jellegű interaktív konzultációra került sor az előadók és a résztvevők között. Mind a magyar, mind az angol nyelvű, 272 oldalas oktatási segédanyag a bíróságok központi honlapján közzétételre került.

4.4. „Macedóniai és török” projekt (EVA/2012/3.1.1.)

Az Európai Visszatérési Alap 10.715.430 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. december 31-én zárult. A projekt keretében lehetőség nyílt Macedónia és Törökország politikai, jogi, szociális és gazdasági életének feltérképezésére. A projekt keretében szervezet tanulmányutakon 10-10 fő közigazgatási és menekültügyi bíró és ország-információs szakember vett részt. Lehetőség nyílt továbbá a két ország visszatérési politikájának áttanulmányozására, potenciális nehézségek feltérképezésére, a rendészeti szervekkel, a visszatérés igazgatásával foglalkozó szervezet szakembereivel az UNHCR (ENSZ Menekültügyi Főbiztosság) helyi képviselőivel való találkozásra. A tanulmányutakat követően szakmai összefoglaló anyag készült, amely valamennyi érdeklődő számára a bíróságok központi honlapján elérhető.

4.5. „Menekültügyi döntéshozatal” projekt (EMA/2012/1.2.1.)

Az Európai Menekültügyi Alap 3.397.989 forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. október 31-én zárult. A projekt célja az volt, hogy a vonatkozó európai uniós esetjog összegyűjtése révén az Emberi Jogok Európai Egyezménye (EJEE) és az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatának összehasonlító vizsgálatát elvégezzük, amely hozzájárulhat a menekültügyet érintő ítélkezés egységesítéséhez.

A főbb vizsgálandó terület többek között: az EJEE kínzást, embertelen, megalázó bánásmódot tiltó, a tisztességes tárgyaláshoz való jogot részletező, illetve a családi élet tiszteletben tartásával foglalkozó cikkelyeinek értelmezése és alkalmazása az Európai Unió Bírósága ítéleteiben.

Ennek eredményeként tananyag készült, melyet a menekültügyi bírósági eljárásokban eljáró bírák, titkárok és fogalmazók, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal érintett szakemberei hasznosíthatnak a mindennapi munkájukban.

5. Az elkövetkezendő időszak feladatai

5.1. Folyamatban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok

Az OBH kiemelt célja, hogy a 2007-2013-as programozási időszakban megszerzett európai uniós, és más külső forrásokból finanszírozott projektjeit sikerrel valósítsa meg. Ennek érdekében a folyamatban lévő projektek szakmai feladatai ellátásának biztosítására a bírósági rendszer egészéből von be szakembereket, a koordinációs-adminisztratív feladatok ellátását pedig az újrászervezett, 2014. január 15-től immár főosztályi jogállású Projektiroda munkatársaival biztosítja.

5.2. Fenntartási szakaszban lévő projektekkel kapcsolatos feladatok

A már lezárult projektek vállalt fenntartási kötelezettségeinek folyamatos teljesítése, a megszerzett tudás további kamatoztatása érdekében az OBH rendszeresen monitorozza a lezárult fejlesztések státuszát, és a szükséges erőforrásokat biztosítja az elért eredmények megőrzése érdekében.

5.3. A 2014-2020-as tervezési időszakkal kapcsolatos feladatok

A 2007-2013-as programozási időszak lezárultával megkezdődtek a projektek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok értékelési-elemzési munkái, hogy a következő időszak projektjeinek tervezésénél a felhalmozott tudásra és gyakorlatra támaszkodva a szervezet még hatékonyabban legyen képes támogatni a stratégiai célok megvalósítását.

A felkészülés során az igények és a stratégiai célok felmérése, az operatív programok tervezésében való aktív részvétel mellett az OBH szervezeti egységei megkezdtek az egyes konkrét projektötletek kidolgozását is.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- A már lezárult projektek fenntartási időszakra vonatkozó vállalásai teljesülésének biztosítása
- A folyamatban lévő informatikai projektek ütemterv szerinti sikeres megvalósítása
- A Svájci Hozzájárulásból megvalósított projekt sikeres befejezése
- Az ÁROP Szervezetfejlesztési Programjában beadott pályázat eredményes megvalósítása
- Az új Polgári Törvénykönyvvel összefüggő helyi képzések megtartása, valamint a projekthez kapcsolódó e-learning tananyagok és kiadványok elkészítése
- A Csőd-Civil - projektben kifejlesztett bírósági informatikai rendszer elindítása

További hasznos információk:

- A megvalósult és folyamatban lévő projektjeinkről, a projektekkel kapcsolatos sajtóközleményekről és szakmai anyagokról: <http://www.birosag.hu/szakmai-informaciok/sajtokozlemenyek-nemzetkozi-projektek>

XIV. RÉSZ

AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL MŰKÖDÉSE

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök
2. Szervezeti felépítés
 - 2.1. Szervezeti átalakítás
 - 2.2. Szervezetfejlesztési projekt
 - 2.3. A szervezet létszáma
3. Emberi erőforrás gazdálkodás

- Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének stratégiai célkitűzéseivel összhangban:
- Szervezet átalakítás, szervezetfejlesztés előkészítése és megkezdése
 - Az iratkezelési rendszer korszerűsítésének megkezdése
 - Az OBH dolgozói részére képzési terv kidolgozása a hatékonyság növelése érdekében
 - Az OBH szervezeti egységeinek épületen belül való elhelyezési lehetőségének felmérése, az elhelyezési körülmények javításának előkészítése

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök

Az OBH a bírósági igazgatás központi szervezete a főfolyamatokat támogató, irányító, igazgató és ellenőrző funkciók betöltésével. Az OBH működésén keresztül valósul meg az OBH elnöke jogköreinek gyakorlása és kötelezettségeinek teljesítése. Ezen feladatokat a Bszi. 86. §-a általánosságban fogalmazza meg: előkészíti az OBH elnökének határozatait és gondoskodik azok végrehajtásáról, ellátja az OBH működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat, képviseli az OBH elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban, vezeti a bírák központi személyi nyilvántartását, kezeli a bírói vagyonynyilatkozatok vagyoni részét, továbbá ellátja a jogszabály alapján hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

Bizonyos ügyekben a jogszabályok a bíróságok ítélkezési tevékenységéhez kapcsolódó nyilvántartás-vezetési kötelezettségeket is előírnak. Az egyéb jogszabály által ide utalt és önálló feladatok közül kiemelendő:

- a gondnokoltak országos nyilvántartásának és
- a civil szervezetek országos nyilvántartásának vezetése, valamint
- a hirdetményi kézbesítés rendszerének a működtetése.

2. Szervezeti felépítés

2.1. Szervezeti átalakítás

Az OBH egyedi feladatokkal és szervezeti struktúrával létrejött igazgatási szervezet. Létrehozásakor alapvető követelmény volt, hogy a működése megkezdését követően rövid idő alatt szerzett tapasztalatokat felhasználva, a szervezet hiányosságait feltárva, azokra megoldást találjon és működését folyamatosan fejlessze annak érdekében, hogy a változásokhoz alkalmazkodni tudjon és megfeleljen a XXI. századi igazságszolgáltatással szemben támasztott követelményeknek és elvárásoknak. Mindez azért kiemelten fontos, mert a bevezetésre kerülő optimalizált működési folyamatok és vívmányok az ország valamennyi bíróságának működésére hatással vannak, továbbá számukra mintául is szolgálhatnak.

Az OBH működését 2013-ban – az OIT Hivatala szervezeti keretein alapuló, a hatályos jogszabályi változásokat tartalmazó – 1/2012. (I. 20.) OBH utasításban foglalt Szervezeti és működési szabály-

zat (SZMSZ) határozta meg. Az új feladatok sokasága azonban elégséges létszámmal és kompetenciával rendelkező, újrászervezett hivatali rendszert kívánt meg. A cél olyan hivatali szervezet létrehozása volt, amely alkalmas a szolgáltató funkció megjelenítésére az igazgatás, a koordinálás, a menedzselés és az ellenőrzés mellett. Éppen ezért 2013-ban a szervezeti széttagoltság csökkentése, valamint a belső kommunikáció hatékonyabbá és gyorsabbá tétele érdekében a szervezeti változás előkészítése keretében a többi közt új SZMSZ – a 11/2013 (XII.31.) OBH utasítás – megalkotására került sor, ami 2014. január 15-én lépett hatályba.

A nagyarányú koncepcionális változtatások eredményeként az OBH szervezeti struktúrája jelentősen módosult. Az Elnöki Kabinet feladatai tovább bővültek, elsősorban a sürgős, operatív döntések előkészítésével, a Sajtó és Kommunikációs Osztály közvetlen felügyeletével, az információáramlás gyorsításával, valamint az OBH elnöke állásfoglalásainak és egyes szakmapolitikai feladatai kidolgozásának elősegítésével.

Az OBH szervezeti változásait követően alapvetően bővültek az ítélezéssel közvetlenül összefüggő igazgatási tevékenységet végző Bírósági Főosztály feladatai is. A főosztály az új struktúra szerint öt osztályt fog össze, melyek munkája szervesen kapcsolódik egymáshoz. Az új SZMSZ a Jogszabály-veleményezési Osztályt a Bírósági Főosztályba integrálta, ezáltal lehetővé tette a közvetlen visszacsatolást, a párhuzamos munkafolyamatok kiküszöbölését. Fontos megemlíteni, hogy a Bírósági Főosztály keretein belül működik a Jogi Képviseleti Osztály is, mely az OBH, illetve a bíróságok jogi képviselőjét látja el.

Az új szabályozás részeként több, eddig osztályként működő szervezet is főosztályi besorolást kapott. Összeolvadt a bíróságokkal kapcsolatos személyzeti tevékenységet ellátó Bírósági Humánpolitikai Osztály az OBH személyügyeit kezelő Hivatali Személyügyi Osztállyal és Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály néven működik tovább. A Műszaki Osztály is főosztályi rangot kapott, figyelemmel feladatainak jelentős bővülésére, melyek közé tartozik többek között, a bíróságok felújítási és kivitelezési munkáinak irányítása mellett, olyan kiemelt projektek felügyelete, mint a BKT, vagy a Kúria projekt. Ugyancsak említést kell tenni a főosztály keretein belül működő új Biztonságtechnikai Osztály megalakulásáról, amelynek kiemelt tevékenysége a bírósági épületek és személyek védelmi rendszerének működtetése, a korszerűsítések kidolgozása. A megvalósítási szakaszba került projektek számossága és a feladatok összetettségének növekedése indokolta az Európai Unió Fejlesztések Osztálya főosztályi rangra emelését is, amely az új szervezeti struktúrában Projektroda néven működik tovább. Az új SZMSZ szerint a Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya is főosztályi besorolást kapott. Itt szintén a feladatok mennyiségi növekedése és súlya indokolta az átalakítást.

Az OBH központi igazgatási tevékenységében hangsúlyos szerepe van az alsóbb szintű szabályozásnak. Ez indokolta a Koordinációs Főosztály bővítését és új osztály, a Szervezet-szabályozási Osztály létrehozását. E területen célként fogalmazódott meg az OBH hivatali egységei által készített szabályozások összhangjának megteremtése, a kodifikációs folyamat egyes szakaszainak előkészítése.

Az új felépítés szerint a Magyar Igazságügyi Akadémiához tartozik a korábban főosztályként működő Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya, figyelemmel arra, hogy feladataik számos ponton kapcsolódnak egymáshoz. Továbbá a MIÁ-n belül új szervezeti egységként a Szolgáltatási Osztály látja el a MIA épületének fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos teendőket.

A szervezeti változások teljes körű nyomkövetése érdekében az alábbi rövid felsorolás ismerteti azt, milyen szervezeti egységekkel működött az OBH 2013-ban és hogyan módosult a szervezeti struktúra az új SZMSZ hatálybalépésével.

Az OBH szervezeti egységei 2013-ban:

- Elnöki Kabinet
- Elnökhelyettesi Titkárság
 - Európai Uniói Fejlesztések Osztálya
 - Hivatali Személyügyi Osztály
 - Jogi Képviselési Osztály
 - Jogszabály-veleményezési Osztály
 - Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya
- Koordinációs és Szervezési Főosztály
 - Szervezési Osztály
 - Sajtó és Kommunikációs Osztály
- Bírósági Főosztály
 - Bírósági Igazgatási Osztály
 - Bírósági Humánpolitikai Osztály
 - Műszaki Osztály
- Statisztikai Adatgyűjtő és Elemző Osztály
- Bírósági Képzés (Magyar Igazságügyi Akadémia) Főosztálya
 - Tájékoztatói és Dokumentációs Osztály
 - Üzemeltetési Osztály
- Gazdálkodási Főosztály
 - Fejezeti Költségvetési és Kontrolling Osztály
 - Ellátási és Üzemeltetési Osztály
- Informatikai Főosztály
 - Koordinációs és Fejlesztési Osztály
 - Informatikai Üzemeltetési Osztály
- Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya
- Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály
- Függetlenített belső ellenőr

Az OBH új SZMSZ-ének hatálybalépését követően kialakult szervezeti struktúra:

- Elnöki Kabinet
 - Sajtó és Kommunikációs Osztály
- Bírósági Főosztály
 - Igazgatási Osztály
 - Jogi Képviselési Osztály
 - Jogszabály-veleményezési Osztály
 - Statisztikai Elemző Osztály
 - Országos Nyilvántartások Osztálya
- Ellenőrzési Főosztály
- Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály
 - Bírósági Osztály
 - Hivatali Osztály
- Gazdálkodási Főosztály
 - Fejezeti Költségvetési Osztály
 - Kontrolling Osztály
 - Hivatali Gazdasági Osztály
- Informatikai Főosztály
 - Koordinációs és Fejlesztési Osztály
 - Informatikai Üzemeltetési Osztály
- Koordinációs Főosztály
 - Szervezési Osztály
 - Szervezet-szabályozási Osztály
 - Elnöki Iroda
- Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya
 - Közbeszerzések Osztálya
 - Szerződéses Kapcsolatok Osztálya
- Magyar Igazságügyi Akadémia
 - Képzési Osztály
 - Tudományszervezési és Dokumentációs Osztály
 - Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
 - Szolgáltatási Osztály
- Műszaki Főosztály
 - Épületfejlesztési és Fenntartási Osztály
 - Biztonságtechnikai Osztály
 - Gondnoksági és Gépjármű Üzemeltetési Osztály
- Projektiroda

2.2. Szervezetfejlesztési projekt

A 2013. évre rögzültek az intézmény fő stratégiai céljai és programjai, működése pedig szabályozottá vált. Az elért eredmények mellett, hogy igazolják a szervezet szükségességét, arra is készítetnek, hogy a kijelölt stratégiai célok mentén az eddigi tapasztalatokat számbavéve és felhasználva az OBH saját szervezeti fejlesztését is megkezdje. Az OBH a 2013. év végén benyújtott, ÁROP 1.2.18/A. azonosító jelű szervezetfejlesztési pályázaton 26.998.345 forint támogatásban részesült. A rövid határidős megvalósítás során a konkrét fejlesztések mellett olyan módszereket is elsajátít a szervezet, amelyeket hosszabb távon is alkalmazni kíván.

A projekt alapvető célja professzionális hivatali szervezet létrehozása, valamint az OBH munkafolyamatainak olyan mértékű racionalizálása, amely révén a szervezet hatékonyabban képes ellátni a bíróságok központi igazgatási feladatait.

A projekt során az alábbi öt cél valósul meg:

1. Tudásmegosztás

Az OBH a szervezetben rejlő tudás megosztását a kommunikáció fejlesztésével látja a leginkább megvalósíthatónak, és a folyamatos, széles körű információcserék fórumait kívánja kialakítani, erősíteni. A tudásmegosztás folyamatában a folyamatfelmérések során szerzett tapasztalatok, a kialakított egyszerűsítő és a tudás áramlását gyorsító eszközök, megoldások OBH-n belüli megismertetése és bevezetése a cél. Ez két formában valósulna meg: egyrészt

olyan elektronikus felület kialakításával és használatával, amely lehetővé teszi az elkészült szakmai anyagok elérését az OBH valamennyi érintett dolgozója számára, másrészt az érintett személyek számára szervezett workshop tartásával.

Ezen túlmenően az OBH vállalta a projekt eredményeit és a megvalósítás tapasztalatait részletesen összegző beszámoló elkészítését, továbbá szakmai bemutató szervezését a szervezet felsővezetői és szakmai vezetői részére.

2. Folyamatoptimalizálás

Az elmúlt időszakban az igazgatóhoz szükséges fő és támogató folyamatok szabályozásának áttekintése megtörtént, azonban egyes folyamatok újragondolása, fejlesztése, átláthatóbbá tétele indokolt. A folyamatok átvilágítása és értékelése során két funkcionális folyamat felmérését és egyszerűsítését választotta ki az OBH működésének rugalmasabbá, hatékonyabbá tételéhez. Az egyik a fejezeti közbeszerzési eljárások folyamatának felmérése és egyszerűsítése, a másik a jogszabály-véleményezési folyamat felmérése és egyszerűsítése.

3. Változáskezelés

A változáskezelés a módszertani útmutató alapján változáskezelési módszertanok és irányelvek gyűjteménye, mely többek között a szervezetben zajló változások természetének megértéséről, a kezelésükhöz szükséges elméleti háttérrel, a változást segítő és gátló tényezők felismeréséről, azok kezeléséről és a megfelelő kommunikációról szól. A célkitűzések megvalósítása érdekében azért, hogy az eredmények az esetleges személyi, szervezeti, illetve jogszabályi változásoktól függetlenül hosszútávon is hasznosíthatóak legyenek, az OBH változásmenedzsment témájú workshop szervezését és megtartását vállalta minimum a dolgozói létszám 5%-ának.

4. Minőségirányítás

Az OBH korábban még nem alkalmazott minőségbiztosítási eszközt. A CAF rendszerrel átfogó képet kaphatunk az OBH szervezetéről feltárva a szervezet erősségeit és gyenge pontjait. Ez alapján az OBH fejleszteni tudja a szervezetet és meg tudja tartani az erősségeket (nullabázisú értékelés). A CAF 2013 modell első használatával kívánjuk a fejlesztést igénylő területeket az OBH munkatársainak bevonásával felmérni és az így kapott eredmények alapján intézkedési tervet kialakítani.

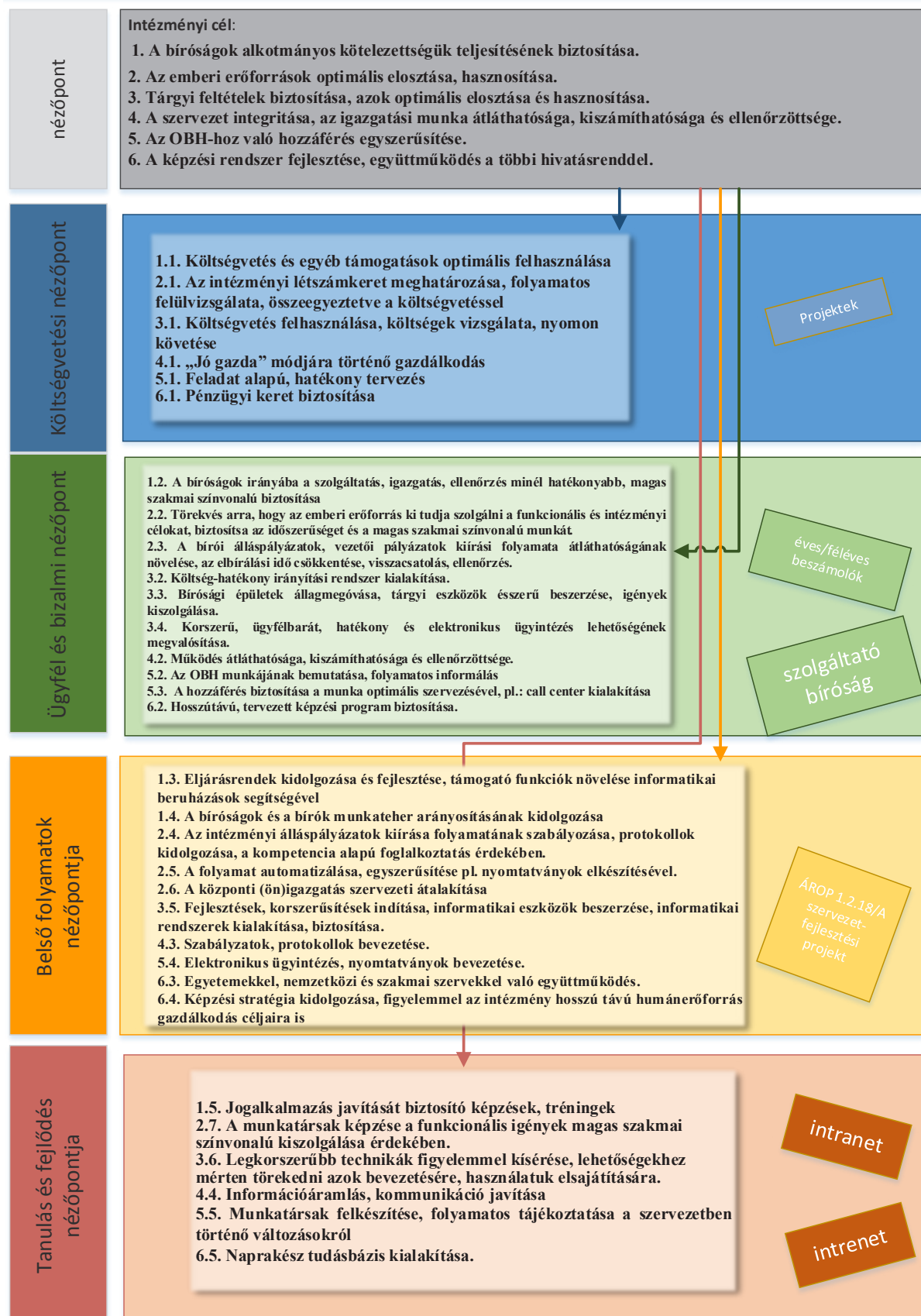
5. Teljesítménymenedzsment

A pályázat egyik célja a szervezet teljesítményének mérése és értékelése, testreszabott teljesítményindikátorok segítségével, azon elv alapján, hogy azt tudjuk fejleszteni, amit megmérünk, amiről adattal rendelkezünk. A beavatkozási területhez kapcsolódóan az OBH vállalta a szervezet stratégiai célkitűzéseiről szóló dokumentum elkészítését, célfa ábrázolását, valamint 5 darab, a szervezet feladatköréhez illeszkedő indikátor kidolgozását. Ezek 2012. január 1. napjától kezdődően:

- az OBH-ba benyújtott közérdekű adat megismerésére irányuló igények intézésének időszere, és
- a jogalkotás kezdeményezésére jogosult szervek részéről érkezett jogszabály-véleményezési tárgyú megkeresések teljesítésének aránya,
- az OBH panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézési gyakorlatának időszere, és
- az OBH külső partnerek felé fennálló pénzügyi kötelezettségvállalásai teljesítésének időszere, és
- a bírói pályázat kiírása iránti kérelmekkel kapcsolatos ügyintézés időszere.

Felmérve a jelenlegi állapotot megállapítható, hogy az elmúlt években az OBH szerteágazó kapcsolatrendszer kialakítására, kiszolgálására törekedett, azért, hogy a törvény által előírt feladatait ellássa. Az intézmény nem csupán a bíróságokkal kerül folyamatos napi kapcsolatba, hanem az állampolgárokon kívül számos szervezettel és intézménnyel együttműködik vagy szolgáltat számukra adatokat, információkat, véleményeket és dokumentumokat (pl. minisztériumok, Magyar Államkincstár, MNV Zrt., szakmai érdek-képviselői szervek, egyesületek stb.).

Intézményi szintű teljesítményfejlesztési céltérkép

A fejlődés biztosításához elengedhetetlen, hogy az OBH időről-időre számbavegye és bemutassa, merre tart, milyen célok mentén működik. A funkcionális célokon kívül szükségszerű annak rögzítése is, hogy az OBH saját szervezeti működésének irányát is kijelölje szem előtt tartva azt, hogy az rendeltetésénél fogva összekapcsolódik a jogszabályi előírásokkal és így a stratégiai célokkal.

A stratégiai célkitűzések és a fentiekben ábrázolt intézményi célok szem előtt tartásával tudja az OBH kialakítani, rögzíteni, szabályozni és ezáltal fejleszteni az egyes szervezeti egységek feladatait, különböző nézőpontok (költségvetési, ügyfél és bizalmi, belső folyamatok, tanulás és fejlődés) szempontjait figyelembe véve.

2.3. A szervezet létszáma

A bíróságokon szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak tényleges létszámához viszonyítva (10.807 fő) az OBH tényleges létszáma (191 fő) kifejezetten alacsony. A bírósági szervezetben szolgálatot teljesítők kevesebb mint 2%-a dolgozik az OBH-ban. Még alacsonyabb arányszámot kapunk (0,78%), ha a bíróságokon dolgozó bírák számát (2807 fő) vetjük össze az OBH-ba beosztott bírák számával (22 fő). Mindeközben ennek a szervezetnek kell irányítania, szerveznie, ellenőriznie és biztosítania a több tíz milliárd forintos bírósági költségvetési fejezet működését, a közel 11.000 fővel működő bírósági szervezet optimális létszámgazdálkodását, a csaknem 200 bírósági épület és több ezer informatikai eszköz működőképességét, valamint a több százmillió forintos európai uniós pályázatok lebonyolítását, kivitelezését.

A létszám megoszlása a következők szerint alakult 2012. december 31-én és 2013. december 31-én az OBH-ban.

A szervezet létszáma munkakörök szerint

Munkakör	2012. december 31.		2013. december 31.	
	Engedélyezett létszám (fő)	Tényleges létszám (fő)	Engedélyezett létszám (fő)	Tényleges létszám (fő)
Bíró	22	15	22	23
Bírósági titkár	27	4	26	6
Felsőfokú végzettségű tisztviselő	95	69	94	89
ebből bírósági ügyintéző	20	0	16	0
Középfokú végzettségű tisztviselő	45	44	45	42
Írnok	0	0	0	1
Fizikai alkalmazott	27	29	28	30
Összesen	216*	161	215	191

*Ebből 47 fő létszám (27 bírósági titkár és 20 bírósági ügyintéző) az OBH-nál rendszeresített álláshely

A nagyobb önállóságot igénylő, feladatalapú munkavégzés megújuló és megújításra képes munkatársak jelenlétét igényli. Ez a hozzáállás pedig elsősorban a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező, akár a bírósági szervezetben, akár az üzleti szférában korábban tapasztalatot szerzett dolgozóktól várható el. A fenti táblázatból látható, hogy az előbb említettekkel összhangban tovább folytatódott az az egy évvel korábban elindult folyamat, amely az OBH-ban foglalkoztatott bírók és felsőfokú végzettségű tisztviselők létszámának emelésére irányult. A bírók száma így 8 fővel, a felsőfokú végzettségű tisztviselők száma pedig 20 fővel emelkedett.

Ezzel összefüggésben meg kell említeni, hogy 2013-ban az OBH-ba 11 titkár, illetve egyéb igazságügyi alkalmazott kirendelésére is sor került.

Ha az OBH-ban dolgozók nemek szerinti megoszlását megvizsgáljuk és összehasonlítjuk az össz-szervezeti szinten tapasztalható férfi-nő arányokkal, megállapítható, hogy a nők aránya itt is magasabb: a dolgozók 72%-a (138 fő) nő és 28 % (53 fő) férfi.

3. Emberi erőforrás gazdálkodás

Az OBH naponta végez szolgáltató, döntés előkészítő, operatív, kiszolgáló, adatgyűjtési, elemzési és egyéb érdemi feladatokat. Mindezekkel összefüggésben 2013-ban mintegy 20.000-rel több irat érkezett az OBH-ba, mint 2012-ben és 30.000-rel több mint 2011-ben. Egyes szervezeti egységek érkezése pl. Elnöki Kabinet, Koordinációs és Szervezési Főosztály több mint 200%-os növekedést mutat. Az OBH-ban dolgozó 191 emberre háruló munkaterhet jól szemlélteti az alábbi táblázat, mely a 2013. évi ügyforgalmi adatokat veti össze a 2012. évi adatokkal.

Az OBH ügyforgalma 2012-ben és 2013-ban

Hivatali egység neve	2012. évi iktatás	2013. évi iktatás	%-os növekedés
Elnöki Kabinet	978	2117	216,46
Függetlenített belső ellenőr	76	132	173,68
Elnökhelyettesi Titkárság	13808	20822	150,80
Elnökhelyettes	194	96	49,48
Koordinációs és Szervezési Főosztály	5356	11719	218,80
Bírósági Főosztály Igazgatási Osztály Ebből panasz	8015 (2210)	8634 (2459)	107,72
Bírósági Főosztály Humánpolitikai Osztály	7343	7141	97,25
Bírósági Főosztály Műszaki Osztály	975	1556	159,59
Magyar Igazságügyi Akadémia	2799	4682	167,27
Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya	551	866	157,17
Gazdálkodási Főosztály	9543	8600	90,12
Informatikai Főosztály	2745	4945	180,15
Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály	440	619	140,68
Összes iktatás	52823	71929	136,17

Mindezekon túlmenően az OBH egyéb jogszabályokban előírt feladatai is jelentős munkaterhet rónak a szervezet dolgozóira. 2013-ban összesen 42.063 db civil beszámoló és közhasznúsági jelentés érkezett az OBH-ba, valamint a gondnokoltak országos nyilvántartásából igényelt információk száma is igen magas értéket mutatott: elektronikus úton 52.615 megkeresés, postai úton vagy személyes benyújtás útján pedig 1.157 kérelem került iktatásra.

Az OBH 2013. évi ügyforgalmát és annak részletes megoszlását a XIV.1. számú melléklet tartalmazza.

A korábban említett ügyforgalmi adatok egyértelműen alátámasztják az OBH elnökének azon törekvését, hogy növekedjék az OBH dolgozói létszáma. Erre azzal együtt is szükség van, hogy az OBH a munkacsoportokban, a projektekben tevékenykedő bírók és igazságügyi alkalmazottak közreműködésével a közvetlenül rendelkezésre álló erőforrásokon túli segítségben is részesül. Ha azonban az OBH létszámát összehasonlítjuk egy hasonló méretű (kb. 10.000 fő feletti létszámú) ágazati szintű irányítást végző minisztérium (pl. 630 fős) szervezetével vagy egy országos szakfeladatot ellátó (kb. 3000 főt foglalkoztató) költségvetési szerv központi igazgatását végző (kb. 500 fős) szervezetével, és figyelembe vesszük az OBH-ba 2013-ban érkezett ügyek mennyiségét, okkal vonható le az a következtetés, hogy az OBH engedélyezett létszámát jelentősen növelni kell.

Az OBH az iratkezelési szabályzatának megújításával is igyekezett az adminisztrációs terhek csökkentésére, az iratkezelés racionalizált és hatékony megújítására. Az OBH új iratkezelési szabályzatát az 570/2013. OBHE intézkedés tartalmazza. A szabályzat 2014. január 2-án lépett hatályba, melyet megelőzően a szervezet dolgozói képzés keretében kaptak tájékoztatást az iratkezelésben bekövetkező változásokról.

A hatékonyabb munkavégzés érdekében 2013-ban kidolgozásra került egy képzési terv is, amely alapján 2014-ben különféle vezetői készségfejlesztő tréningek, szakmai képzések és továbbképzések megtartására kerül majd sor az OBH dolgozói részére.

Az OBH az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása érdekében tudatos munkaerő-toborzási és munkaerő-kiválasztási gyakorlatot indított el. A megjelentetett álláshirdetésekből egyre pontosabb profilok megrajzolására került sor annak érdekében, hogy az elvárásoknak leginkább megfelelő, az OBH-ban felhalmozott feladatok ellátására alkalmas munkatársakat találhassa meg a szervezet.

Az erőforrások ésszerűbb kihasználása érdekében sor került továbbá egy, az OBH-ban dolgozók kompetenciáit, képességeit tartalmazó személyzeti anyag összeállítására, a hatékony munkavégzés és a szükséges létszámbővítés előkészítése érdekében az OBH-ban foglalkoztatottakra vonatkozó átfogó felmérés elindítására, valamint a civil beszámolók feldolgozása érdekében 4 megváltozott munkaképességű fiatal megbízási szerződéssel történő alkalmazására.

A tervezett szervezeti átalakításhoz és létszámbővítéshez kapcsolódóan a szervezeti egységek épületen belüli elhelyezését is optimalizálni szükséges. Ennek érdekében megtörtént az épület műszaki felmérése és a szükséges felújítások, átalakítások elvégzéséhez szükséges ütemterv elkészítése.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Létszám-gazdálkodási terv elkészítése a hatékony munkavégzéshez, az OBH 2014. évi létszámbővítéséhez
- Új protokollok kidolgozása a hivatali ügymenet és az ügyfélkapcsolatok optimalizálása érdekében
- Új, belső kommunikációs intranetes felület kifejlesztésének tervezése a hatékonyabb hivatali kommunikáció érdekében
- Az OBH szolgáltató funkciójának erősítése
- A vezetői kompetencia fejlesztése érdekében a vezetők képzése, interaktív oktatások, továbbképzések szervezése

További hasznos információk:

- Az OBH közérdekű adatairól: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>
- Az OBH elérhetőségeiről: <http://www.birosag.hu/szervezeti-egyseg/orszagos-birosagi-hivatal>
- Az állásajánlatokról az OBH-ban: <http://www.birosag.hu/egyeb-allasajanlatok>

XV. RÉSZ

AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE FELETTI FELÜGYELET

1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata
2. Az OBT OBH-t érintő döntései
 - 2.1. Általános központi igazgatás
 - 2.2. Költségvetés
 - 2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés
 - 2.4. Személyzeti terület
 - 2.5. Képzés
 - 2.6. Egyéb terület

Az OBH 2013. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatóságára, kiszámíthatóságára és ellenőrzöttségére vonatkozó stratégiai céllal összhangban:

- Az OBT működéséhez szükséges technikai feltételek folyamatos biztosítása
- Honlapfelület biztosítása az OBT számára a bíróságok központi honlapján és a központi intraneten

1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, mely a Bszi. 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattételi, ellenőrzési jogosultságait, és gyakorolja döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke igazgatási feladatainak ellátása feletti kontrollt. A Bszi. számos feladatot határoz meg az OBT részére a központi igazgatás, a költségvetés, a képzés területén, valamint személyzeti területen. A Bszi. az OBT tagjai részére a feladatuk ellátásához szükséges mértékben jogosultságot biztosít az OBH működésével kapcsolatos iratokba való betekintésre, valamint arra, hogy az OBH elnökétől adatokat és tájékoztatást kérjenek. Mindezek teljesítése szoros együttműködést, együtt dolgozást kíván meg az OBT-től és az OBH-tól.

Az OBT 2013-ban 12 ülést tartott, összesen 98 napirendet tárgyalta meg, 96 határozatot hozott és 1 ajánlást fogadott el.

Az OBT működésének technikai feltételeit az OBH biztosítja. Az OBT SZMSZ-e 12. § (1) bekezdése szerint az OBT adminisztratív feladatainak ellátását, az OBT tagok munkájának segítségét, valamint az ügyiratok kezelését, továbbá az OBT működésének teljes körű dokumentálását az OBT Iroda végzi. Az OBT Iroda ellátja az OBT működésével kapcsolatos ügyviteli, koordinációs, szervezési és protokolláris feladatokat, valamint a sajtó tájékoztatását.

Az OBT költségvetése – függetlenségének növelése érdekében – az OBH költségvetésében elkülönül. A Bszi. rendelkezéseinek megfelelően 2013-ra az OBT és az OBH meghatározta az OBT működéséhez szükséges technikai feltételeket, a kiadások finanszírozását, valamint a költségvetés felhasználásának ügyviteli rendjét és ezt megállapodásban rögzítette.

Az Országos Bírósági Hivatal 2012-ben célul tűzte ki, hogy az OBT ellenőrzési tevékenységének és döntési jogköreinek gyakorlásához szükséges technikai feltételeket folyamatosan biztosítani kell. Ennek a folyamatnak két nagy állomása volt 2013-ban. Egyrészt az OBH olyan honlapfelületet biztosított az OBT számára, amely lehetővé teszi az OBT döntések és az azt megelőző ülések teljes körű nyilvánosságát a

közvélemény előtt. Másrészt ugyanezt a nyilvánosságot biztosította a szervezeten belül is annak eredményeként, hogy a 2013. augusztus 20-án indult központi intraneten szintén honlapfelületet kapott az OBT, különös tekintettel a döntések és az ülések jegyzőkönyveinek nyilvánossá tételére.

Az Országos Bírósági Hivatal tovább kívánja növelni az OBT tevékenységének, döntéshozatali eljárásának, döntéseinek a bírósági szervezeten belüli megismerhetőségét. Ennek érdekében az OBT tanácsstermében olyan technikai fejlesztés kivitelezését tűzte célul, amelynek eredményeként az OBT ülések kép- és hangfelvételen, „élőben” követhetővé válnak.

Az OBH elnöke 2013-ban is folyamatosan tájékoztatta az OBT-t a bírósági szervezet működését érintő lényeges kérdésekről (pl.: jogszabály-módosítási kezdeményezések, a 2012. évben felmentett bírák helyzete stb.) és többször adott számot az önálló jogkörben meghozott döntéseiről (pl. kinevezési felterjesztések stb.).

Az OBH elnöke a tevékenységéről a Bszi. 76. § (8) bekezdése értelmében félévente köteles tájékoztatni az OBT-t. Az OBH elnöke az OBT 2013. július 9-i ülésén terjesztette elő a 2012. évi tevékenységéről készült beszámolót, melyet az OBT egyhangúlag elfogadott. Az OBH elnökének 2013. I. félévéről szóló beszámolóját az OBT a 2014. február 11-i ülésén fogadta el.

2. Az OBT OBH-t érintő döntései

2.1. Általános központi igazgatás

Az OBT az általános központi igazgatás területén 2013-ban 12 db határozatot hozott, amik közül kiemelendők az alábbiak:

- a 90/2013. (XII. 2.) OBT határozat a bírói tanácsok pályázati rangsor kialakítása során folytatott gyakorlatának vizsgálatával kapcsolatos ajánlás utánkövetésére vonatkozó kérdőív elfogadásáról,
- a 46/2013. (VII. 9.) OBT határozat az OBH elnökének 2012. évi beszámolójának elfogadásáról és
- az 55/2013. (IX. 10.) OBT határozat a 8/2013. (VIII. 30.) OBH utasítás elfogadására.

2.2. Költségvetés

2013-ban az OBT három döntést hozott a költségvetés területén:

- az 5/2013. (I. 21.) OBT határozat a Bíróságok fejezet 2012. évi gazdálkodásáról és 2013. évi javasolt intézményi költségvetésről szóló tájékoztató tárgyában,
- a 29/2013. (IV. 16.) OBT határozat a Bíróságok fejezet 2012. évi gazdálkodásáról és
- az 53/2013. (IX. 10.) OBT határozat a Bíróságok fejezet 2014. évi tervezett költségvetési előirányzatairól szóló OBH elnöki tájékoztató elfogadásáról.

2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés

E tárgykörben az OBT 2013-ban 1 döntést hozott: a 27/2013. (IV. 16.) számú határozatot a bírósági ügyforgalom 2012. évi adatainak elemzéséről, valamint a bírói egyéni adatszolgáltatás 2012. évi főbb adatairól, melyben az OBH elnökének tájékoztatóját elfogadta.

2.4. Személyzeti terület

Személyzeti területen 35 határozatot hozott 2013-ban az OBT, ezen belül 9 esetben gyakorolta a pályázati rangsortól való eltérés esetén öt megillető egyetértési jogát, ebből 3 esetben nem értett egyet a kinevezővel.

2013-ban az OBT bírósági elnök, elnökhelyettes ismételt kinevezéséhez való hozzájárulás tárgyában 1 határozatot hozott (33/2013. (V. 14.) számú határozat).

Az OBТ 2013-ban a címadományozás és egyéb kitüntetések, elismerések körében az alábbi határozatokat hozta:

- a 16/2013. (III. 19.) OBТ határozat az augusztus 20-a, államalapító Szent István ünnepe alkalmából a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje és Magyar Érdemkereszt kitüntetésekre előterjesztettekről,
- a 17/2013. (III. 19.) OBТ határozat és az ezt módosító 37/2013. (VI. 11.) és 43/2013. (VII. 9.) OBТ határozat a bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak Juhász Andor díj adományozásáról és a 2012. évi címadományozásáról,
- a 18/2013. (III. 19.) OBТ határozat a Bírósági Szolgálatért Oklevél 2013. évi adományozásáról,
- az 54/2013. (IX. 10.) OBТ határozat a Juhász Andor díj keretszámainak növeléséről, valamint további elismerések alapításáról,
- a 75/2013. (X. 8.) és a 76/2013. (X. 8.) OBТ határozat „A Magyar Igazságszolgáltatásért – Pro Iustitia Hungarorum” plakett alapításáról,
- a 77/2013. (X. 8.) OBТ határozat „A 10 éves Kiváló Bírói Szolgálatért Oklevél” elismerés alapításáról,
- az 1/2013. (X. 8.) OBТ ajánlás az ítélőtáblák és törvényszékek részére a bírác és igazságügyi alkalmazottak helyi elismeréséről, valamint
- a 91/2013. (XII. 2.) OBТ határozat, amelyben döntött arról, hogy a 2014. évre vonatkozóan nem emeli a Juhász Andor-díj keretszámait.

A 2013. évben az OBТ 7 esetben döntött bíró lemondása esetén munkavégzési kötelezettség alóli mentesítésére vonatkozó kérelemről.

2.5. Képzés

2013-ban az OBТ a képzés területén a 4/2013. (I. 21.) OBТ határozatában egyetértett a Magyar Igazságügyi Akadémia által készített 2013. évi Központi Oktatási Tervben foglaltakkal, valamint a 92/2013. (XII. 2.) OBТ határozatban elfogadta a MIA 2014. évi Általános Képzési Tervét.

2.6. Egyéb terület

Az OBТ az 52/2013. (IX. 10.) OBТ határozattal delegálta dr. Nyakó Zsuzsanna, dr. Hámori Attila és dr. Simon Levente OBТ tagokat az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatának munkacsoportjaiba és a 64/2013. (IX. 10.) határozatban a francia OBТ alakulásának 130. évfordulója alkalmából Párizsban megrendezésre kerülő ünnepségre Trappné dr. Kiszely Rita, az OBТ következő soros elnöke mellé dr. Nyakó Zsuzsanna OBТ-tagot és dr. Bozsó Péter, OBТ irodavezetőt jelölte ki, mint az OBТ magyar küldöttségét.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az OBТ tevékenységének, döntéshozatali eljárásának, meghozott döntéseinek bírósági szervezeten belüli megismerhetőségének növelése
- Az OBТ tanácsterem technikai fejlesztése, amelynek eredményeként az OBТ ülések kép- és hangfelvételen „élőben” követhetővé válnak
- Az OBТ és az OBH együttes képviselőivel a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata működésében az aktív részvétel megerősítése
- Az OBТ nemzetközi elismertségének támogatása

További hasznos információk:

- Az OBТ működéséről: <http://www.birosag.hu/obt/cimlap>

MELLÉKLETEK

A 2013. évben működő munkacsoportok

Munkacsoport neve	Munkacsoport feladata	Megjegyzés
1. A bírósági szervezet 1944. és 1989. közötti történetét feldolgozó munkacsoport	A munkacsoport feladata a bírósági szervezet országos, illetve helyi intézménytörténetének feldolgozása, valamint a bíróságok személyi állományával kapcsolatos és közérdeklődésre számot tartó tapasztalatok feltárása, a diktatúrát kiszolgáló bírák bemutatása, és méltó emlék állítása azoknak a bírácoknak, bírósági dolgozóknak, akik a legnehezebb időkben is példamutatóan helytálltak pályájukon.	
2. A bíróságok egységes iratkezeléséről szóló szabályzat felülvizsgálatát végző munkacsoport	A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM. rendelet és az ahhoz kapcsolódó OIHT szabályzatok felülvizsgálata, az egyes papíralapú, valamint elektronikusan lefolytatható bírósági eljárások, illetve vezetendő nyilvántartások ügyintézési, ügykezelési, irattározási, selejtezési feladatainak átfogó módon történő újraszabályozása.	
3. Bírósági integritás munkacsoport	A bírák és az igazságügyi alkalmazottak, valamint a bírósági szervezetet és annak igazgatását érintő törvényességet, pártatlanságot, tisztességet, szakmaiságot, diszkriminációmentességet biztosító program és protokoll kialakítása. A bírák és igazságügyi alkalmazottak feddhetetlenségét, valamint a bírósági szervezet értékközpontú, átlátható és számon kérhető működését biztosító intézkedések kidolgozása, a fentieket veszélyeztető kritikus jelenségek okainak és tüneteinek feltárása, valamint e jelenségek elhárítására szolgáló módszerek elkészítése. A korrupciós kockázatok kivédésére szolgáló hatékony eszközök megalkotása a bírói etika már meglévő szabályainak feldolgozásával. Javaslattevel szabályzatok módosítására vagy megalkotására.	
4. Bűnjelkezelési munkacsoport	A lefoglalással, zár alá vétellel kapcsolatos büntetőeljárási rendelkezések, valamint a bűnjelkezelés jelenlegi szabályainak felülvizsgálata és jövőbeni lehetőségeinek áttekintése. A felállítani tervezett egységes vagyon-visszaszerzési és bűnjelkezelési hivatal bűnjelkezelési koncepciója kidolgozásában való részvétel.	
5. Gazdasági együttműködési munkacsoport	A gazdasági, tervezési együttműködés megvalósítása a budapesti székhelyű bíróságok között, illetve a költséghatékony gazdálkodás lehetőségeinek vizsgálata és kidolgozása.	A munkacsoport 2013-ban befejezte munkáját
6. Igazgatási részmunkacsoport	Az 1999. évi 9. számú OIT szabályzat felülvizsgálata.	
7. Járás- és kis bírósági munkacsoport	A járási rendszer felállításához kapcsolódó előkészületek, valamint a járásbírói feladatok ellátásának hatékony-ságvizsgálata, különös tekintettel a kis létszámú bíróságok helyzetére.	
8. Képzési munkacsoport	Közreműködés a Bszi. 76.§ (7) bekezdés a) és b) pontjai, illetve a Bjt. 45.§ (1), (2), (3) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az igazságszolgáltatás átfogó képzési rendszerének kialakításában részvétel a központi oktatási feladatokkal és azok végrehajtásával, valamint a regionális képzési feladatokkal összefüggő döntések előkészítésében, illetve a bírák képzési rendszerének kidolgozásában és a képzési kötelezettség teljesítésében.	A munkacsoport 2013-ban befejezte munkáját
9. Kommunikációs munkacsoport	Az igazságszolgáltatási szervek és az állampolgárok, bírák és igazságügyi alkalmazottak közötti kommunikáció fejlesztése a kezdeményező jellegű, folyamatos, lényegre törő tájékoztatásban, az elektronikus kommunikáció (bíró-sági honlapok, intranet hálózat) továbbfejlesztésében való közreműködés.	
10. Közigazgatási-munkaügyi munkacsoport	A Bszi. 16.§ e) pontja, a Bszi. 156.§-a, valamint a Bszi. 191.§-a alapján a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok felállításával kapcsolatos feladatok ellátása és döntések előkészítése.	A munkacsoport 2013-ban befejezte munkáját

	Munkacsoport neve	Munkacsoport feladata	Megjegyzés
11.	Mediációs munkacsoport	Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, illetve az eljárások idősebb és költséghatékonyabb befejezésének elősegítése az alternatív konfliktuskezelési módok bírósági elterjedésének előmozdításával.	
12.	Munkateher munkacsoport	Közreműködés a Bszi. 76.§ (4) bekezdése a), d) és e) pontjainak megfelelően a bírói és igazságügyi alkalmazotti létszám, a statisztikai adatok gyűjtésének központi feladataiban, és a peres és nemperes eljárások átlagos munkateher mutatóinak, a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapoknak és módszereknek kialakítása az arányos ügyteher elosztás érdekében.	
13.	Végrehajtási munkacsoport	A törvényszéki végrehajtói gyakorlat egységesítése, a hatékony követelésbehajtáshoz, a költséghatékony szervezeti működéshez szükséges döntések, igazgatási intézkedések, jogszabály módosítási kezdeményezések előkészítése, az informatikai és statisztikai fejlesztések iránti igények kidolgozása és közreműködés az előbbieket megvalósításában. A helyi és törvényszéki szintű végrehajtási ügyek ügyforgalmi adatainak és munkaterhének megjelenítése a bírósági statisztikában.	
15.	Gyermekek központi igazságszolgáltatás munkacsoport	A bírák képzésének elősegítése a kiskorúakat érintő, vagy részvételükkel zajló eljárásokra való felkészítés érdekében. Az eljárásokban érintett kiskorúak részére szóló tájékoztatók fejlesztésében való közreműködés, összhangban a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal. Infrastrukturális fejlesztések szorgalmazása, az ahhoz szükséges szempontrendszer kidolgozása. A családjogi és büntetőjogi joggyakorlat tapasztalataira figyelemmel javaslatokkal szabályzatok módosítására, megalkotására, jogalkotás kezdeményezésére. Együttműködés a KIM által koordinált tárcaközi kormányzati munkacsoporttal, valamint az OBH keretében működő Mediációs munkacsoporttal. Az év során kiemelt figyelemmel részesülő egyes, a gyermekek helyzetét, jogait érintő kérdéskörökkel kapcsolatos saját vélemény, javaslatok megfogalmazása.	A munkacsoport 2013-ban befejezte munkáját
16.	Cégbírói munkacsoport	A cégbírói elektronikus ügyintézés jogi és informatikai rendszerének átvilágítása, javaslatokkal a jogszabályi és számítástechnikai változtatásokra. Ennek érdekében kapcsolatfelvétel a társszervekkel (pl.: KIM, MKK), az informatikai rendszer üzemeltetésére, a rendszer működésének fejlesztésére vonatkozó szerződések vizsgálata, a rendszer működésének, kezelhetőségének ellenőrzése, majd az esetleges hiányosságok kiküszöbölésére, a hibák kijavítására irányuló javaslatok kidolgozása.	A munkacsoport 2013-ban befejezte munkáját
17	Intézmény irányítási rendszer munkacsoport	Több szintű, intézményi és fejezeti szinten is egységes intézmény irányítási rendszer beszerzése, fejlesztése és bevezetése.	

Véleményezett főbb jogszabályok és OBH elnöki javaslatok

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
1.	Az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvény	Az Alkotmánybíróság 33/2012. (VII. 17.) AB határozatában a bírák nyugdíjkorhatár betöltése miatti kötelező felmentését alaptörvény-ellenesnek minősítette, és az erre vonatkozó törvényi előírásokat hatályba lépésük napjára visszaható hatállyal – 2012. január 1. napjával – megsemmisítette. Az új szabályozás alapelve, hogy a bírák és az ügyészek tekintetében egységes szabályozás érvényesül, továbbá, hogy a bírói és ügyészi felső korhatárt olyan ütemben szükséges csökkenteni, amilyen ütemben az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár nő. Az ennek megfelelő átmeneti időszak végén a felső korhatár és az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár azonos: a betöltött 65. életév.	Az OBH elnökének javaslatára figyelemmel került sor a bírák nyugdíjazásának és az ehhez kapcsolódó átmeneti szabályoknak a megalkotására, továbbá a bírák rendelkezési állományba helyezésének bevezetésére, és az érintett bírák jogkörére, tevékenységére vonatkozó részletszabályok kialakítására.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélkezzenek.
2.	A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény módosításáról szóló 2013. évi LVII. törvény	Az uniós adatszolgáltatási kötelezettségek, és az utóbbi években felerősödött migrációs folyamatok miatt vált szükségessé a hatályos törvény módosítása.	Az OBH elnöke a házassági perekre vonatkozó statisztikai adatok körének módosítását javasolta, amely elfogadásra került a törvény végrehajtási rendeletében.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélkezzenek.
3.	2013. évi LXIX. törvény a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításáról	3.1. A Pp. tanúmeghallgatásra vonatkozó rendelkezései módosítása. 3.2. A Pp. keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetköreinek módosítása.	Amennyiben a bírót a hivatali működésével összefüggésben tanúként hallgatja meg a polgári perben eljáró bíróság, - a bíró védelmében - az idézésre és meghallgatásra eltérő szabályok érvényesülnek. Az OBH elnökének javaslatára egyértelművé vált, hogy a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt kizárólag a munkáltató perrelhet.	A bíróságok szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőriztósége. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőriztósége.
4.	A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény	Az iskolarendszeren kívüli, állami és nem állami elméleti, gyakorlati felnőttképzés szabályozása.	Az OBH elnökének javaslatára egyértelművé vált, hogy a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt kizárólag a munkáltató perrelhet. Az egyes speciális ágazati képzések sajátosságaira figyelemmel szükséges volt a törvény alól kivételeket megfogalmazni. Így - az OBH javaslatára - a törvény hatálya nem terjed ki a Magyar Igazságügyi Akadémia által bírák, igazságügyi alkalmazottak, valamint az igazságszolgáltatásban közreműködő más személyek részére szervezett jogi tárgyú és az ítélkezési tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó nem jogi tárgyú képzésekre.	A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
5.	Egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi XCVIII. törvény	A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt) 51. § (2) bekezdésének módosítása.	Az OBH jogalkotási kezdeményezésére a kényszerítői eljárásban a pénzügyi intézményeknek a bíróságokkal szemben nem áll fenn a bankitok megtartására vonatkozó kötelezettsége.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg.
6.	Egyes törvényeknek a távolléti díj számításával és a közpénzek szabályozásával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CIII. törvény	A távolléti díj számítására vonatkozó szabályozás módosításának lényege, hogy a havibéres munkavállaló esetén a távolléti díj összege igazodjon az adott hónap általános munkarend szerinti munkanapjainak számához, azaz távollét esetén a munkabér ne változzon az adott hónap munkanapjainak számától és a távollét időtartamától függően.	Az OBH elnöke a bírák és igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában a szabályozás kiegészítését és fogalmi pontosítását javasolta a törvénycomagban.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg.
7.	A büntetőeljárások időszűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény	7.1. A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény módosítása. 7.2. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása.	A Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességének megszüntetése a külföldi ítélet érvényének elismerésével kapcsolatos eljárásban. A törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyek egy részének járásbírósi hatáskörbe telepítése. A soron kívüli intézendő ügyek sorrendjének felállítását és az ezzel kapcsolatos normaszöveg-harmonizációt. A kiemelt jelentőségű ügyek csökkentése. A lakhelyelhelyi tilalom, illetve a házi őrizet szabályai megsegésének minősül az is, ha a terhelt a mozgását nyomron követő technikai eszköz működését akadályozza.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása. Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása.
8.	A támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény	7.3. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosítása. Az új Ptk.-val létrehozott új jogintézmény, a támogatott döntéshozatal szabályai.	A Fővárosi Ítéltábla rendkívüli leterheltségének csökkentése.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
9.	A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény	A panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárások szabályozása.	A támogatott döntéshozatal eljárási szabályainak az új Ptk.-val való összehangja az észrevételezés eredményeképpen megteremtésre került.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrizhetősége. A bírósághoz hozzáférés egyszerűsítése.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
10.	A szomszédjogok és a tulajdonjog korlátainak különös szabályairól szóló 2013. évi CLXXIV. törvény (Sztk.)	Az új Ptk.-ból kimaradt szomszédjogi szabályok.	A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a Szomszédjogi törvényhez fűzött bírósági észrevételeket elfogadta, a nehezen értelmezhető részek a törvény szövegéből elhagyásra kerültek.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik az ügyeket.
11.	A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény	A megváltozott gondnoksági szabályok folytán a gondnokoltak nyilvántartásával és az új Ptk. által bevezetett jogintézmény, az előzetes jognyilatkozat nyilvántartásával kapcsolatos eljárási szabályok.	Az észrevételezést követően az eljárási szabályok Pp.-vel való összhangja megteremtődött, illetve az adatkezelés időtartama pontosításra került.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik az ügyeket.
12.	Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény (Eéesz.)	Az új Ptk.-ból kimaradtak, a gazdasági társaságok átalakulására, egyesülésére és szétválására vonatkozó szabályok.	Az észrevételezést követően a törvény szövege már tartalmazza a jogutód jogi személyben részt venni nem kívánó tagra jutó vagyonhányad meghatározásának módját. A beszámoló tartalmának és az ügyvezetés, valamint a könyvvizsgáló jelentésének megismerése már nem csupán, mint részvényesi jog, hanem annak biztosítása, mint az egyesülés-sel érintett részvénytársaságok kötelezettsége került előírásra.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik az ügyeket.
13.	Az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.)	2014. március 15-én hatályba lépett a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (az új Ptk.). A törvényjavaslat célja olyan átmeneti szabályok beiktatása, amik egyértelművé teszik, hogy adott időpontban melyik törvény alkalmazandó.	A gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos felülvizsgálati eljárást a Ptk. hatálybalépésétől számított 5 éven belül, egy előre meghatározott ütemezésben kell a gyámhatóságnak megindítania az eredetileg tervezett egy év helyett. A cégeknek csak az első létesítő okirat módosításakor kell az új Ptk. alá helyezniük magukat, és a létesítő okiratot nem kell módosítani pusztán az okból, hogy a Gt.-re utal.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik az ügyeket.
14.	Az egyes foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXIX. törvény	A járási hivatalok létrejöttével a munkaügyi központok kirendeltségei a járási hivatalok szakigazgatási szerveivé váltak, ezért szükségessé vált a méltányossági jogkör gyakorlásának szervezeti-eljárási kérdéseit újra rendezni.	Elfogadták az OBH javaslatát, miszerint ha a kényszerítőtlés alatt álló gazdálkodó szervezetnek van munkavállalója, nem kell lefolytatni a felszámolási eljárást, hanem ehelyett a bérgranancia biztos jár el.	Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása.
15.	Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény egyes rendelkezéseinek módosítása.	Az OBH javaslatára az idézés az értesítési címre is megküldhetővé vált, bekerült az eljárási kódexbe az ideiglenes kényszerítőgyógykezelés esetében az ismételt indítványok elutasítására vonatkozó - az előzetes letartóztatáshoz hasonló - szabály, valamint az, hogy az eljárás felfüggesztése esetén is döntenie kell a bíróságnak a kényszerintézkedés felülvizsgálatáról.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik az ügyeket.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
16.	A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a Gazdasági Versenyhivatal eljárásával összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2013. évi CCI. törvény	A Gazdasági Versenyhivatal eljárására vonatkozó szabályok átfogó módosítása a gyakorlatban felmerült igények, valamint az európai uniós jogfejlesztés követése érdekében.	Az OBH elnökének javaslatára a bevezetésre kerülő új jogintézményekhez kapcsolódó eljárási szabályok kiegészítése, pontosítása történt.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélik meg.
17.	Magyarország 2014. évi költségvetését megalkotó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCIII. törvény	A költségvetési szervek központosított illetmény-számfejtés rendszerébe való kötelező csatlakozásának módosítása.	A csatlakozás 2015. január 1-ig elhalasztásra került a végrehajtáshoz szükséges alaptörvényi szabályozás felülvizsgálata és a technikai feltételek megteremtése érdekében.	Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása. A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrizhetősége.
18.	Az egyes civil szervezetekkel kapcsolatos törvényeknek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő, valamint egyéb célú módosításáról szóló 2013. évi CCXIII. törvény	A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (Szftv.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára egyértelműen rögzítésre került, hogy az adóhatóság határozatának felülvizsgálata a közigazgatási és munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélik meg.
19.	A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény	Új. Bv. Kódex.	Az OBH javaslata alapján került be az új kódexbe az, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására, valamint az iratbetekintésre való jogosultságot hitelt érdemlően igazolni kell, ha az az iratokból nem állapítható meg. A bíróság eljárására vonatkozó eredetileg rendkívül szűk határidők módosultak, melynek célja, hogy minél kevesebb alkalommal kerüljön sor eredménytelen meghallgatásra, tárgyalásra. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelem elutasításáról indokolt határozatot kell hozni, amely ellen a kézbesítéstől számított 8 napon belül felülvizsgálati kérelemmel lehet élni. A törvény alapján kizárt, vagy ismételt kérelem esetén lehetővé vált az iratok alapján döntés.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélik meg.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
20.	Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény	<p>20.1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) módosítása.</p> <p>20.2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) módosítása.</p> <p>20.3. Az igazságügyi alkalmazottak jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosítása.</p>	<p>Sikeres OBH javaslatok</p> <p>AZ OBH elnökének jogköre bővült az igazságügyi alkalmazotti létszám meghatározásával, a bírósági közvetítői tevékenységet végző bírák kijelölésével, egyes kijelölések megszüntetésével és a Bíróságok fejezetéhez tartozó költségvetési szerveknél kezelt adatokba való betekintés jogával.</p> <p>Megszüntetésre került az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettesei közötti különbségtétel.</p> <p>Az OBT szolgálati bírósággal kapcsolatos hatásköre bővült, és az OBT jogosult a bírák Etikai Kódexének elfogadására.</p> <p>A Bsz.-be beépítésre került a Kúria főtákarai és főtákarhelyettesi vezetői tisztsége.</p> <p>Módosult az ítélőtábla elnökének jogköre a bírósági titkárok képzésével kapcsolatban, továbbá a képzés területén módosultak az OBH elnöke és a Legfőbb Ügyész közötti együttműködésre vonatkozó előírások.</p> <p>Bővítésre került a bírói tanács írásbeli indokolási kötelezettsége a bírói álláspályázatok kapcsán.</p> <p>A jövőben lehetőség van bírósági titkárok és határozott időre kinevezett bírák OBH-ba történő beosztására.</p> <p>A szolgálati bíróság tagjaira és a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok pontosításra kerültek.</p> <p>Megalkotásra került a távolléti díj Mt.-től eltérő külön szabályozása a bírák és igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában.</p> <p>Az igazságügyi alkalmazottakra irányadó előírások kiegészítésre kerültek a beosztási pótlék és a munkaköri pótlék szabályaival.</p>	<p>Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása.</p> <p>A bírósági szervezet integrálása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.</p>
21.	Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény	<p>21.1. A közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény módosítása.</p> <p>21.2. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattársról szóló 2009. évi LXXII. törvény (Tvtv.) módosítása.</p> <p>21.3. A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) módosítása.</p>	<p>A kötelező közvetítői eljárás bevezetésével várható ügymenyiségre tekintettel a bírósági közvetítői eljárás során az OBH elnöke által erre a feladatra kijelölt bírák is eljárhatnak a rendelkezési állományba helyezett bírák és a bírósági titkárok mellett.</p> <p>Az Országos Bírósági Hivatal elnökének jogszabály-módosítás iránti kezdeményezésére kibővítésre került az alanyi kör, a törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a volt élettársat is.</p> <p>A megelőző távollattárs elrendelésének maximális időtartama 30 napról 60 napra módosult.</p> <p>A bírósági titkári és ügyintézői hatáskör bővül. A törvényességi felügyeleti eljárást érintő módosítási javaslatot átvezették.</p>	<p>A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszertelemmel itélkeznek. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.</p> <p>A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítik – a független bírók magas színvonalon és időszertelemmel itélkeznek. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.</p>

Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
	21.4. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) új Ptk.-hoz kapcsolódó módosításai.	A Pp. kötelező közvetítésre vonatkozó szabályai a bírósági észrevételezést követően módosultak. A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított pereknél a bíróságnak a keresetlevelet nem 8 napon belül, hanem az általános szabályok szerint kell megvizsgálnia, ezáltal elősegítve e perek kötelező egyesítését. A bírósági észrevételek hatására az apaság vélelmének nemperes eljárásban történő megdöntésére vonatkozó szabályok egyszerűsödtek.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása.
	21.5. A Pp. 358.§-ának OBH elnöki kezdeményezésre történő módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a Pp. 358.§ (3) bekezdésének módosításával bővült azon munkaügyi perek köre (ha munkaviszonyból származó kötelezettségeknek a munkavállaló által történt vétkes megszegése miatt alkalmazott jogkövetkezmény vitás), amelyek értékhatarra tekintet nélkül a Kúria felülvizsgálati hatáskörébe tartoznak.	A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
	21.6. A Pp. 30/A.§-ának OBH elnöki kezdeményezésre történő módosítása.	A devizahitel szerződéseket érintő perekben az OBH elnökének javaslatára a munkateher arányos eloszlása az illetékességi szabály módosításával elősegíthető, illetve a fogyasztók igényérvényesítése egyszerűsíthető. Az új rendelkezés szerint a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, belföldi lakóhely hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy - ha a felperes nem természetes személy - belföldi székhelye található.	A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
	21.7. A Pp. 78.§-ának OBH elnöki kezdeményezésre történő módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára az anyanyelv használatának joga biztosításához a Pp. kiegészült a fordítási díj viselésére vonatkozó rendelkezésekkel. A fordítások költségét az anyanyelvűnek, regionális vagy nemzetiségi nyelvűnek használatára jogosult fél helyett az állam előlegezi, míg annak viselésére a perköltségviselés általános szabályai az irányadóak azzal, hogy a 6. §-ban meghatározott esetekben a bírósági határozatok és megkeresések fordításával felmerülő költségeket az állam viseli.	A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
	21.8. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2001. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) módosítása.	Az új Ptk. hatálybalépése folytán szükségzerűen módosuló rendelkezések kapcsán az OBH elnökének javaslatára a civil nyilvántartási eljárás több rendelkezése is pontosításra került, a jogalkalmazást segítő szabályok épültek be.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
22.	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV.13.) BM rendelet	Szabs. tv.-hez kapcsolódó egyes miniszteri rendeletek módosítása.	Az OBH javaslatára a helyszíni bírság nyomtatvány tájékoztató része kibővült, ezáltal az eljárás alá vont személy kötelezettségeit a nyomtatvány immár teljes körűen tartalmazza.	A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
23.	A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 196/2013. (VI.13.) Korm. rendelet	Az iratkezelési szabályoknak az elektronikus ügyintézés szabályaival való harmonizálása.	A bíróságok iratkezelésére – az OBH javaslata folytán – továbbra is a bírósági ügyvitelre és iratkezelésre vonatkozó jogi normákban foglaltak az irányadóak. A jelenlegi iratkezelési rendtől való eltérés az ügyek érdemi elbírálásának eddigi kiegyensúlyozott feltételrendszerét veszélyeztette volna.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg.
24.	Az egyes igazságügyi tárgyú rendeleteknek az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 21/2014. (III.13.) KIM rendelet	24.1. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002.(VIII.1.) IM rendelet (Büsz.) módosítása. 24.2. A Cégbiztosítvány megjelölés közlemények közzétételéről és közzétételéről szóló 22/2006. (V.18.) IM rendelet módosítása. 24.3. A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a cégeljárásban az ügycsoportok kibővültek a „m) kényszerítői ügy” és „n) fellebbezett kényszerítői ügy” ügycsoportokkal. A gazdasági ügyek ügycsoportjai kibővültek a „Jogutód nélküli megszűnt gazdálkodó szervezet javára bejegyzett jog vagy tény törlésevel összefüggő fellebbezett nemperes ügy” meghatározásával. A cégbírók jogorvoslattal megítélhető végzéseinek felsorolása javaslatunkra pontosításra került. A cégbejegyzési, illetve a változásbejegyzési eljárásokban nem kell záradékolni az iratokat, ha a cégbírók a kérelemnek helyt ad.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg.
			Az OBH elnöke javaslatával felhívta a jogalkotó figyelmét a papír alapú cégbejegyzési kérelmekkel kapcsolatos jogszabályhelyek hatályon kívül helyezése szükségességére.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélik meg.
			A Kmr. szabályozása nem tartalmazott rendelkezést arra az esetre, ha a Kúria a már lezárt költségjegyzéket érintve a költségviselés tárgyában a jogerős döntéstől eltérő határozatot hoz, vagy amikor – a jogerős döntés érintése nélkül – a Kúria eljárásában további költség merül fel, ezért az OBH javaslatára a Kmr. rendelkezései a többségi gyakorlatnak megfelelően módosításra kerültek.	Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása.

	Jogszabály elnevezése	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Stratégiai célokhoz illeszkedés
25.	A közfeladatot ellátó szerveknél alkalmazható iratkezelési szoftverekkel szemben támogatott követelményekről szóló 27/2014.(IV.18.) KIM rendelet	A 24/2006. (IV.29.) BM-IM-NKÖM együttes rendelet hatályon kívül helyezése.	Az OBH elnökének javaslatára a bíróságoknál alkalmazott iratkezelési szoftverekre a bírósági ügyviteli és iratkezelési rendelkezésekről szóló szabályokban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni az új rendeletet.	Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása.
26.	Az egyes igazságügyi tárgyú rendeleteknek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvénnyel összefüggő módosításáról szóló 35/2013. (XII.23.) KIM rendelet	Egyes büntetőjogi tárgyú rendeletek módosítása.	A házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV.4.) IM-BM együttes rendelet kezdeményezésünkre akként módosult, hogy a bíróság a terhelt házi őrizetének a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel történő ellenőrzésének elrendelése előtt keresi meg a házi őrizetre kijelölendő lakás szerint illetékes rendőrkapitányságot, azon kérdésben, hogy a technikai eszköz alkalmazásához szükséges feltételek a lakásban biztosíthatóak-e. Ennek eredményeképp az ilyen fajta intézkedés elrendelésére nem kerülhet sor a szükséges technikai feltételek hiányában.	A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesíték – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélik meg.

**A folyamatban lévő, illetve 2014. és 2015. évben
hatályba lépő elektronikus eljárásokról**

Jogszabály	Hatálybalépés	Törvényhely	Tartalom	Érintettek, külső szervek
Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény	2013. január 1.- 2015. június 30.	394/B.§	Nem kötelező elektronikus eljárás a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó ügyekben.	ügyfelek, ügyész (Kereset-indítás)
	2015. július 1.	394/C. §	Kötelező elektronikus eljárás, ha a felek valamelyike vállalkozás, vagy ha jogi képviselővel jár el a fél.	ügyfelek (vállalkozások, jogi képviselők)
	2015. július 1.	394/D. §	Kötelező elektronikus kommunikáció a szakértővel.	igazságügyi szakértők
	2015. július 1.	394/E. §	Kötelező elektronikus eljárás a bíróságok egymás közötti, illetve más közigazgatási szervekkel történő kommunikációja során.	közigazgatási szervek, ügyész
	2014. január 1.	386/U.§	Kötelező elektronikus eljárás a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított, a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó ügyekben.	ügyfelek
Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény	2013. január 1.	69/A. §	A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a büntetés-végrehajtási szervek között 2013. január 1-től az OBH útján kell megküldeni a hivatalos iratot.	ügyészség, nyomozó hatóság, büntetés-végrehajtási szervek
	2014. január 1.	70. §	A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság az érintett személy részére a kézbesítést az elektronikus adat blokkolásáról szóló határozat esetén az NMHH elektronikus kézbesítési rendszerén keresztül kézbesíti.	ügyfelek, NMHH
	2013. január 1.	70/B.§	Iratok elektronikus úton vagy elektronikus adathordozón történő kiadása.	ügyfelek
	2013. január 1.	219.§ (1) bekezdés	A bíróság részére a vádiratot, és az elektronikus formában rendelkezésre álló iratokat elektronikus úton is meg kell küldeni, ha ez nem lehetséges, elektronikus formában is át kell adni.	ügyészség
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilván tartási rendszerről	2013. július 1.	93/A.§	Az ügyész és a bíróság elektronikus úton is tarthatják egymással a kapcsolatot.	ügyészség
A körözési nyilvántartási rendszerről 2013. évi LXXXVIII. törvény	2014. január 1.		A nemzeti elfogatóparancsot és körözést a bíróság közvetlenül jegyzi be.	rendőrség
Az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény	2014. január 1.		A SIS II. rendszer bevezetésével a bíróság közvetlen bejegyzése.	rendőrség

Jogszabály	Hatálybalépés	Törvényhely	Tartalom	Érintettek, külső szervek
Hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény	2015. január 1.	11. § (1), (3) és (4) bekezdés	A közjegyző, a perbíróság és az ügyfél között az iratok megküldése elektronikus úton.	közjegyzők
	2015. január 1.	11. § (2) bekezdés	A közjegyző és a cégbíróság közötti elektronikus kézbesítés.	közjegyzők
Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.)	2015. január 1.	9. § (2) bek.	Elektronikus útra kötelezett civil szervezet végelszámolására irányuló kérelmét elektronikusan terjesztheti elő az erre rendszeresített úrlapon.	Civil szervezetek. Az ügyésznek a civil szervezetek felett törvényességi ellenőrzési joga, és ebből következően keresetindítási joga is van.
	2015. január 1.	13.§ (2), (3) bek.	A civil szervezet a nyilvántartásba vétele iránti kérelmét elektronikus úton, létesítő okirat mintán terjeszti elő. Közhiteles nyilvántartás működtetése.	civil szervezetek ügyfelek
		14.§ (2) bek.	Keresési lehetőség biztosítása a Civil Információs Portálon keresztül is.	EMMI, ügyfelek
	2014. július 1.	14.§ (3)-(6)	A Civil Információs Portál felé az OBH elektronikus úton adatbázis formájában a Civil Információs Portálon e célra kialakított felületen keresztül szolgáltatja az országos névjegyzékben szereplő, civil szervezetekre vonatkozó adatokat (nem közhitelesen). Az adatokat azok jogerőre emelkedését, érvényessé válását vagy az adatszolgáltató tudomására jutását követő legfeljebb három munkanapos késleltetéssel kell szolgáltatni.	EMMI
Civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. tv. (Cnytv.)	2015. január 1.	3.§	Az OBH működteti az országosan egységes informatikai, közhiteles nyilvántartást.	ügyfelek
	2015. január 1.	7-16. §	A Cnytv. 8.§ (1) bekezdésében meghatározott szervezettípusok részére és a jogi képviselővel eljáró fél részére kötelező az elektronikus eljárás.	ügyészség, meghatározott civil szervezetek, jogi képviselők
	2015. január 1.	20.§ (7) bek., 41.§	A bíróság az informatikai rendszer útján adja át az NAV-nak és a KSH-nak az adószám és a statisztikai számjel megállapítása iránt a szükséges adatokat, illetve a szervezet adószámát és statisztikai számjelét a nyilvántartásban rögzíti.	NAV, KSH
	2015. január 1.	28.§ (2) bek.	Iratok áttétele elektronikus úton.	bíróságok egymás között
	2015. január 1.	34.§ (4) bek.	Az egyszerűsített nyilvántartásba-vételi eljárás esetén a bíróság végzésének az ügyész részére történő kézbesítése.	ügyészség

Jogszabály	Hatálybalépés	Törvényhely	Tartalom	Érintettek, külső szervek
	2015. január 1.	39.§ (2)-(7) bek., 40.§, 45.§ (1) bekezdés	Beszámoló elektronikus úton történő megküldése és az országos névjegyzékben való közzététele. A beszámolót a bíróság a közhasznúság feltételei szempontjából 60 napon belül az informatikai rendszer alkalmazásával automatizált módon megvizsgálja.	civil szervezetek
	2015. január 1.	46.§	Jogorvoslati eljárás elektronikus úton történő intézése: az ügyész a fellebbezést elektronikus úton küldi meg a bíróság részére.	másodfokú bíróságok, ügyész
A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)	2015. január 1.	6.§ (1c), (5) bek.	Az OBH elektronikus nyilvántartást vezet a jogerősen még el nem bírált csődeljárás és felszámolási eljárás iránti kérelmekről, a kezdeményezett, de jogerősen még el nem rendelt eljárásokról. A nyilvántartáshoz az ügyész elektronikus úton hozzáférhet. A bíróság és a fél egymással a kapcsolatot a Pp.-ben meghatározottak szerint, elektronikus úton tartja.	ügyfelek, ügyész
	2015. január 1.	7.§ (5) bek.	A csődeljárás iránti kérelmet a külön jogszabályban meghatározott forma-nyomtatványon kell benyújtani, amely 2014. július 1-jétől kizárólag elektronikus nyomtatvány lehet.	ügyfelek
A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.)	2014. január 1.	26.§ (4) bek.	A cégbíróság a végrehajtást (biztosítási intézkedést, zár alá vételt) elrendelő hatóság (ügyész, nyomozó hatóság, bíróság) elektronikus értesítése, illetve a végrehajtást foganatosító hatóság által elektronikusan megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból jegyzi be és teszi közzé az (1) bekezdés i)-j) pontjában meghatározott adatokat. Az (1) bekezdés k) pontjában szereplő adatokat a cégbíróság az ügyész, illetve az ügyben eljáró bíróság elektronikus értesítése alapján ugyancsak hivatalból jegyzi be és teszi közzé. Az állami adóhatóság az általa elrendelt végrehajtás cégjegyzékbe bejegyzendő adatait elektronikus úton közli a cégbírósággal.	ügyész, nyomozó hatóság, bíróság, NAV

**A bírósági szervezet létszáma foglalkoztatási csoportonkénti bontásban
2013. december 31-én**

Bíróság	Bíró		Bírósági titkár		Bírósági fogalmazó		Bírósági ügyintéző		Tisztviselő		Írnok*		Fizikai dolgozó		Összesen	
	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T
Kúria	92	84	18	22	1	1	15	15	113	103	11	12	79	71	329	308
Ítéltáblák	157	152	42	28	0	14	38	33	147	140	4	9	39	36	427	412
Járásbíróságok	1537	1503	494	518	325	224	259	272	1898	1822	818	841	502	512	5833	5692
Közigazgatási és munkaügyi bíróságok	195	184	29	32	6	6	28	28	166	156	74	83	19	20	517	509
Törvényszékek	929	884	184	177	27	15	323	315	1687	1584	325	386	546	525	4021	3886
Mindösszesen	2910	2807	767	777	359	260	663	663	4011	3805	1232	1331	1185	1164	11127	10807

*A nyugdíjba vonuló tisztviselők (jegyzőkönyvvezetők, cégszerkesztők) helyére írnokok kerülnek felvételre, akik a 3 év gyakorlati idő elteltével kapnak tisztviselői ki nevezést. Ezért alacsonyabb a tisztviselők létszáma és nagyobb az írnokok létszáma az engedélyezettnél.

E - engedélyezett
T - tényleges

Bírák engedélyezett és tényleges létszáma

Bíróság	2012. december 31.		2013. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	91	74	92	84	101.10	113.51
Debreceni Ítéltábla	25	22	25	24	100.00	109.09
Fővárosi Ítéltábla	86	74	78	72	90.70	97.30
Győri Ítéltábla	18	17	18	20	100.00	117.65
Pécsi Ítéltábla	15	12	15	15	100.00	125.00
Szegedi Ítéltábla	21	19	21	21	100.00	110.53
<i>Összesen</i>	<i>165</i>	<i>144</i>	<i>157</i>	<i>152</i>	<i>95.15</i>	<i>105.56</i>
Fővárosi Törvényszék	720	735	771	734	107.08	99.86
Balassagyarmati Törvényszék	52	50	52	51	100.00	102.00
Budapest Környéki Törvényszék	251	255	252	262	100.40	102.75
Debreceni Törvényszék	131	126	131	130	100.00	103.17
Egri Törvényszék	72	69	72	71	100.00	102.90
Győri Törvényszék	88	85	88	86	100.00	100.00
Gyulai Törvényszék	84	80	81	80	96.43	100.00
Kaposvári Törvényszék	89	83	85	83	95.51	100.00
Kecskeméti Törvényszék	123	119	123	119	100.00	100.00
Miskolci Törvényszék	178	170	177	170	99.44	100.00
Nyíregyházi Törvényszék	122	115	122	117	100.00	101.74
Pécsi Törvényszék	94	92	94	90	100.00	97.83
Szegedi Törvényszék	105	96	105	97	100.00	101.04
Szekszárdi Törvényszék	60	56	60	57	100.00	101.79
Székesfehérvári Törvényszék	85	80	83	82	97.65	102.50
Szolnoki Törvényszék	87	78	87	80	100.00	102.56
Szombathelyi Törvényszék	48	46	48	45	100.00	97.83
Tatabányai Törvényszék	78	75	78	75	100.00	100.00
Veszprémi Törvényszék	81	73	81	76	100.00	104.11
Zalaegerszegi Törvényszék	71	66	71	66	100.00	100.00
<i>Törvényszékek összesen</i>	<i>2619</i>	<i>2549</i>	<i>2661</i>	<i>2571</i>	<i>101.60</i>	<i>100.86</i>
MINDÖSSZESEN	2875	2767	2910	2807	101.22	101.45

E - engedélyezett

T - tényleges

Bírósági titkárok engedélyezett és tényleges létszáma

Bíróság	2012. december 31.		2013. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	18	18	18	22	100.00	122.22
Debreceni Ítéltábla	7	7	7	6	100.00	85.71
Fővárosi Ítéltábla	22	7	22	8	100.00	114.29
Győri Ítéltábla	4	4	4	4	100.00	100.00
Pécsi Ítéltábla	3	3	3	3	100.00	100.00
Szegedi Ítéltábla	6	6	6	6	100.00	100.00
<i>Összesen</i>	<i>42</i>	<i>27</i>	<i>42</i>	<i>27</i>	<i>100.00</i>	<i>100.00</i>
Fővárosi Törvényszék	202	202	202	207	100.00	102.48
Balassagyarmati Törvényszék	11	13	11	13	100.00	100.00
Budapest Környéki Törvényszék	79	79	79	75	100.00	94.94
Debreceni Törvényszék	36	39	36	40	100.00	102.56
Egri Törvényszék	19	17	19	19	100.00	111.76
Győri Törvényszék	26	24	26	29	100.00	120.83
Gyulai Törvényszék	17	18	17	21	100.00	116.67
Kaposvári Törvényszék	23	19	23	23	100.00	121.05
Kecskeméti Törvényszék	30	34	30	35	100.00	102.94
Miskolci Törvényszék	44	38	44	39	100.00	102.63
Nyíregyházi Törvényszék	38	35	38	38	100.00	108.57
Pécsi Törvényszék	32	28	32	31	100.00	110.71
Szegedi Törvényszék	32	32	32	30	100.00	93.75
Szekszárdi Törvényszék	10	10	10	13	100.00	130.00
Székesfehérvári Törvényszék	23	24	23	26	100.00	108.33
Szolnoki Törvényszék	17	17	17	20	100.00	117.65
Szombathelyi Törvényszék	12	13	12	13	100.00	100.00
Tatabányai Törvényszék	19	18	19	19	100.00	105.56
Veszprémi Törvényszék	20	17	20	20	100.00	117.65
Zalaegerszegi Törvényszék	17	10	17	17	100.00	170.00
<i>Törvényszékek összesen</i>	<i>707</i>	<i>687</i>	<i>707</i>	<i>728</i>	<i>100.00</i>	<i>105.97</i>
MINDÖSSZESEN	767	732	767	777	100.00	106.15

E - engedélyezett

T - tényleges

Bírósági fogalmazók engedélyezett és tényleges létszáma

Bíróság	2012. december 31.		2013. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	1	1	1	1	100.00	100.00
Debreceni Ítéltábla	0	0	0	0	0.00	0.00
Fővárosi Ítéltábla	2	15	0	14	0.00	93.33
Győri Ítéltábla	0	0	0	0	0.00	0.00
Pécsi Ítéltábla	0	0	0	0	0.00	0.00
Szegedi Ítéltábla	0	0	0	0	0.00	0.00
<i>Összesen</i>	<i>2</i>	<i>15</i>	<i>0</i>	<i>14</i>	<i>0.00</i>	<i>93.33</i>
Fővárosi Törvényszék	75	51	77	66	102.67	129.41
Balassagyarmati Törvényszék	10	3	10	4	100.00	133.33
Budapest Környéki Törvényszék	35	29	35	25	100.00	86.21
Debreceni Törvényszék	17	9	17	9	100.00	100.00
Egri Törvényszék	10	10	10	7	100.00	70.00
Győri Törvényszék	19	14	19	12	100.00	85.71
Gyulai Törvényszék	13	11	13	9	100.00	81.82
Kaposvári Törvényszék	10	6	10	5	100.00	83.33
Kecskeméti Törvényszék	22	9	22	10	100.00	111.11
Miskolci Törvényszék	27	23	27	26	100.00	113.04
Nyíregyházi Törvényszék	13	7	13	13	100.00	185.71
Pécsi Törvényszék	13	4	13	12	100.00	300.00
Szegedi Törvényszék	6	5	6	4	100.00	80.00
Szekszárdi Törvényszék	10	5	10	2	100.00	40.00
Székesfehérvári Törvényszék	17	4	17	7	100.00	175.00
Szolnoki Törvényszék	12	8	12	7	100.00	87.50
Szombathelyi Törvényszék	10	6	10	7	100.00	116.67
Tatabányai Törvényszék	10	8	10	10	100.00	125.00
Veszprémi Törvényszék	15	3	15	2	100.00	66.67
Zalaegerszegi Törvényszék	12	8	12	8	100.00	100.00
<i>Törvényszékek összesen</i>	<i>356</i>	<i>223</i>	<i>358</i>	<i>245</i>	<i>100.56</i>	<i>109.87</i>
MINDÖSSZESEN	359	239	359	260	100.00	108.79

E - engedélyezett

T - tényleges

**Igazságügyi alkalmazottak engedélyezett és tényleges létszáma
(bírószági titkárok és fogalmazók nélkül)**

Bíróság	2012. december 31.		2013. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	218	222	218	201	100.00	90.54
Debreceni Ítéltábla	100	98	92	89	92.00	90.54
Fővárosi Ítéltábla	39	35	39	36	100.00	102.86
Győri Ítéltábla	33	32	33	31	100.00	96.88
Pécsi Ítéltábla	30	29	30	29	100.00	100.00
Szegedi Ítéltábla	34	34	34	34	100.00	100.00
<i>Összesen</i>	<i>236</i>	<i>228</i>	<i>228</i>	<i>219</i>	<i>96.61</i>	<i>96.05</i>
Fővárosi Törvényszék	1707	1674	1789	1723	104.80	102.93
Balassagyarmati Törvényszék	159	158	159	157	100.00	99.37
Budapest Környéki Törvényszék	575	570	575	567	100.00	99.47
Debreceni Törvényszék	326	324	326	326	100.00	100.62
Egri Törvényszék	182	179	182	181	100.00	101.12
Győri Törvényszék	228	217	228	224	100.00	103.23
Gyulai Törvényszék	217	218	217	217	100.00	99.54
Kaposvári Törvényszék	241	238	241	239	100.00	100.42
Kecskeméti Törvényszék	347	341	347	343	100.00	100.59
Miskolci Törvényszék	456	451	456	452	100.00	100.22
Nyíregyházi Törvényszék	296	294	296	296	100.00	100.68
Pécsi Törvényszék	249	246	250	250	100.40	101.63
Szegedi Törvényszék	298	296	298	291	100.00	98.31
Szekszárdi Törvényszék	148	147	148	146	100.00	99.32
Székesfehérvári Törvényszék	208	201	208	205	100.00	101.99
Szolnoki Törvényszék	210	206	210	208	100.00	100.97
Szombathelyi Törvényszék	149	155	149	150	100.00	96.77
Tatabányai Törvényszék	188	184	188	188	100.00	102.17
Veszprémi Törvényszék	212	199	212	205	100.00	103.02
Zalaegerszegi Törvényszék	166	172	166	175	100.00	101.74
<i>Törvényszékek összesen</i>	<i>6562</i>	<i>6470</i>	<i>6645</i>	<i>6543</i>	<i>101.26</i>	<i>101.13</i>
MINDÖSSZESEN	7016	6920	7091	6963	101.07	100.62

E - engedélyezett

T - tényleges

**Kimutatás a bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszámáról
(bíróági titkár és fogalmazó nélkül)**

Bíróság	Bírák engedélyezett száma 2012.12.31.	Bírák engedélyezett száma 2013.12.31.	Igazságügyi alk. eng. száma 2012.12.31.	Igazságügyi alk. eng. száma 2013.12.31.	Igazságügyi alk. eng. létszám változás % -a	Egy bíróra jutó iü. alk. száma 2012.12.31.	Egy bíróra jutó iü. alk. száma 2013.12.31.
Kúria	91	92	218	218	1.000	2.40	2.37
Debreceni Ítéltábla	25	25	39	39	1.000	1.56	1.56
Fővárosi Ítéltábla	86	78	100	92	0.920	1.16	1.18
Győri Ítéltábla	18	18	33	33	1.000	1.83	1.83
Pécsi Ítéltábla	15	15	30	30	1.000	2.00	2.00
Szegedi Ítéltábla	21	21	34	34	1.000	1.62	1.62
Fővárosi Törvényszék	720	771	1707	1789	1.048	2.37	2.32
Balassagyarmati Törvényszék	52	52	159	159	1.000	3.06	3.06
Budapest Környéki Törvényszék	251	252	575	575	1.000	2.29	2.28
Debreceni Törvényszék	131	131	326	326	1.000	2.49	2.49
Egri Törvényszék	72	72	182	182	1.000	2.53	2.53
Győri Törvényszék	88	88	228	228	1.000	2.59	2.59
Gyulai Törvényszék	84	81	217	217	1.000	2.58	2.68
Kaposvári Törvényszék	89	85	241	241	1.000	2.71	2.84
Kecskeméti Törvényszék	123	123	347	347	1.000	2.82	2.82
Miskolci Törvényszék	178	177	456	456	1.000	2.56	2.58
Nyíregyházi Törvényszék	122	122	296	296	1.000	2.43	2.43
Pécsi Törvényszék	94	94	249	250	1.004	2.65	2.66
Szegedi Törvényszék	105	105	298	298	1.000	2.84	2.84
Széksárdi Törvényszék	60	60	148	148	1.000	2.47	2.47
Székesfehérvári Törvényszék	85	83	208	208	1.000	2.45	2.51
Szolnoki Törvényszék	87	87	210	210	1.000	2.41	2.41
Szombathelyi Törvényszék	48	48	149	149	1.000	3.10	3.10
Tatabányai Törvényszék	78	78	188	188	1.000	2.41	2.41
Veszprémi Törvényszék	81	81	212	212	1.000	2.62	2.62
Zalaegerszegi Törvényszék	71	71	166	166	1.000	2.34	2.34
Összesen	2875	2910	7016	7091	1.011	2.44	2.44

Képzési naptár 2013

Kötelező képzés bírósági fogalmazók számára			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Központi felkészítő képzés bírósági fogalmazók részére a szakvizsga B (büntető) részéhez	2013. 12. 09-13.	33
Összesen:			33

Kötelező képzés bírósági titkárok számára			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A bírói szervezethez kapcsolódó gyakorlati ismeretek, a bírói hivatástudat és etika (I. modul)	2013. 01. 07-11.	80
2	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A polgári ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek (II. modul)	2013. 02. 04-08.	79
3	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A büntető ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek (III. modul)	2013. 02. 18-22.	76
4	Céeljárásban közreműködő bírósági titkárok képzése	2013. 03. 18.	21
5	Képzés csőd- és felszámolási ügyekben eljáró titkárok számára	2013. 03. 25.	43
6	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A bírói szervezethez kapcsolódó gyakorlati ismeretek, a bírói hivatástudat és etika (I. modul)	2013. 04. 08-12.	77
7	Végrehajtási ügyekben eljáró bírósági titkárok képzése	2013. 04. 15-16.	79
8	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A büntető ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek (III. modul)	2013. 04. 22-26.	76
9	Képzés a büntetőeljárás által a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatokról	2013. 04. 29-30.	62
10	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: tárgyalásvezetési gyakorlat büntető ügyszakban (IV. modul)	2013. 07. 08-12.	46
11	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: tárgyalásvezetési gyakorlat polgári ügyszakban (IV. modul)	2013. 10. 07-11.	69
Összesen			708

Kötelező képzések bírák részére			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Európai jogi szaktanácsadók képzése	2013. 01. 16-18.	49
2	Egyhetes, komplex (anyag- és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák számára (1. rész)	2013. 01. 21-25.	65
3	Egyhetes, komplex (anyag- és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett büntető ügyszakban tárgyaló bírák számára (1. rész)	2013. 01. 28.-02. 01.	32
4	Fiatalkorúak büntetőügyeit tárgyaló bírák képzése	2013. 05. 13-15.	126
5	Közlekedési büntetőügyeket tárgyaló bírák képzése	2013. 05. 21-22.	119
6	Kábítószerrel kapcsolatos ügyeket tárgyaló büntető bírák képzése	2013. 05. 23-24.	124

7	Gazdasági bűncselekményeket tárgyaló büntető bírák képzése	2013. 05. 27-29.	119
8	A munkaszerződés megszüntetése (<i>munkajog, kártérítési felelősséggel együtt</i>)	2013. 06. 10-12.	154
9	Fiatalkorúak ügyeit tárgyaló büntető bírák képzése (<i>megismételt tanfolyam</i>)	2013. 09. 04-06.	90
10	Fiatalkorúak ügyeit tárgyaló büntető bírák képzése (<i>megismételt tanfolyam</i>)	2013. 09. 11-13.	99
11	Közlekedési büntetőügyeket tárgyaló bírák képzése (<i>megismételt tanfolyam</i>)	2013. 09. 18-19.	145
12	Kábítószerrel kapcsolatos ügyeket tárgyaló büntető bírák képzése (<i>megismételt tanfolyam</i>)	2013. 09. 23-24.	150
13	Gazdasági bűncselekményeket tárgyaló büntető bírák képzése (<i>megismételt tanfolyam</i>)	2013. 09. 25-27.	128
Összesen			1400

Szabadon választható és egyéb képzések			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Négyszer háromnapos, egymásra épülő képzés kriminalisztikai ismeretekről (2012-2013.) III. rész	2013. 02. 11-13.	72
2	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben – kétnapos tréning bírák részére	2013. 02. 13-14.	14
3	Képzés sajtószövevények és sajtótitkárok számára	2013. 02. 13-14.	43
4	Kétnapos, német nyelvű jogi szaknyelvi képzés	2013. 02. 14-15.	19
5	Kétnapos, pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 02. 25-26.	16
6	Kétnapos, angol nyelvű jogi szaknyelvi képzés	2013. 02. 26-27.	20
7	Kétnapos tréning a vezetői gyakorlattal nem vagy kevesebb vezetői gyakorlattal rendelkező bírák számára	2013. 02. 27-28.	14
8	Képzés és konzultáció büntetés-végrehajtási bírák és bírósági titkárok részére	2013. 03. 04-05.	29
9	Képzés bírósági végrehajtók számára	2013. 03. 05-06.	43
10	Tanácskozás a bírák és igazságügyi alkalmazottak képzésének reformjáról	2013. 03. 11-13.	53
11	Atipikus szerződések a kereskedelmi jogban (franchise, lízing)	2013. 03. 13.	37
12	Képzés és konzultáció nyomozási bírák részére	2013. 03. 20-21.	19
13	Büntető kollégiumvezetők tanácskozása	2013. 03. 27-29.	47
14	Szerzői jog és jogsértések a XXI. században	2013. 04. 04-05.	18
15	Normatív állami támogatások visszafizetési kötelezettségével kapcsolatos perek	2013. 04. 09.	19
16	Képzés cégeljárásban önállóan eljáró igazságügyi alkalmazottak részére	2013. 04. 10.	39
17	Szolgálati bírák képzése és konzultációja	2013. 04. 11.	43
18	Hatályon kívül helyezési gyakorlat bírói és ügyészi aspektusai	2013. 04. 15.	47
19	Képzés dologi jogi pereket tárgyaló bírák számára (megismételt képzés)	2013. 04. 16-17.	101
20	Bírósági báziskönyvtárosok képzése	2013. 04. 17.	30
21	Képzés a családjogi ügyeket tárgyaló bírák számára	2013. 04. 18-19.	77
22	Bizonyítás és bizonyítási teher a közigazgatási perekben	2013. 04. 23.	64
23	Fizetési meghagyásos eljárás és a polgári jog kapcsolata	2013. 04. 24.	85
24	Munkacsoportok elnökeinek konzultációja	2013. 04. 25.	25

25	A civil szervezetek bejegyzésével, nyilvántartásával és törlésével kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat	2013. 04. 29.	49
26	A bíróvizsgálatok gyakorlati tapasztalatai	2013. 05. 06.	50
27	Pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 05. 07-08.	17
28	Polgári kollégiumvezetők tanácskozása	2013. 05. 08-10.	37
29	Belső ellenőrök képzése	2013. 05. 09-10.	35
30	Banki ügyletekkel és devizahitelekkel kapcsolatos jogviták tapasztalatai	2013. 05. 16-17.	123
31	Társasági tagok és a vezető tisztségviselők felelősségével kapcsolatos perek	2013. 05. 30.	124
32	Pszichológiai és vezetéseméleti felkészítő tréning	2013. 06. 02-04.	13
33	Képzés és konzultáció csőd- és felszámolási ügyekben eljáró bírák számára	2013. 06. 03.	101
34	Kiemelt jelentőségű ügyek tárgyalása	2013. 06. 04.	31
35	Tárgyalótermi retorika	2013. 06. 04-05.	34
36	A gyermekközpontú igazságszolgáltatás büntető és polgári jogi aspektusai (konferencia)	2013. 05. 05.	45
37	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben	2013. 06. 12-13.	14
38	A vádemelés, vádképviselet és váddal való rendelkezés problémái	2013. 06. 20.	75
39	A környezetvédelem és a közigazgatási jog kapcsolata	2013. 06. 20.	26
40	Határon átnyúló büntetőeljárások	2013. 07. 01-02.	76
41	Továbbképzés mérlegképes könyvelők számára	2013. 07. 03-04.	90
42	Konferencia a bíróságok gazdasági hivatalainak munkatársai részére a bíróságok gazdálkodásáról és az aktuális jogszabályi változásokról	2013. 07. 05.	59
43	Az alkotmányjogi panasz gyakorlata	2013. 07. 09.	70
44	Értékpapírok az egyes gazdasági társaságokban	2013. 07. 10.	73
45	Képzés és konzultáció büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírák és bírósági titkárok részére	2013. 09. 09.	37
46	Atipikus szerződések a kereskedelmi jogban (megismételt képzés)	2013. 09. 10.	85
47	Pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 09. 10-11.	12
48	MIA jövő kontrollnap	2013. 09. 17.	73
49	Szerzői jog és jogsértések a XXI. században	2013. 09. 17-18.	14
50	Pszichológiai tréning bírósági vezetőknek	2013. 09. 17-18.	14
51	Képzés az ítélőtáblák választási ügyekben eljáró bírái számára	2013. 09. 30.-10. 02.	56
52	Angol nyelvi képzés	2013. 10. 01-02.	17
53	Pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 10. 02-03.	16
54	Kártérítési perek tapasztalatai	2013. 10. 03-04.	115
55	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben	2013. 10. 14-15.	14
56	Képzés az új Büntető Törvénykönyvről (megismételt képzés)	2013. 10. 16-18.	148
57	Bírósági közvetítés a jogszabályok tükrében - polgári ügyszak	2013. 10. 16.	38
58	Tárgyalótermi retorika	2013. 10. 21-22.	15
59	Négyszer háromnapos, egymásra épülő képzés kriminalisztikai ismeretekről (2012-2013.) IV. modul (folytatás)	2013. 10. 28-30.	64
60	Pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 10. 30-31.	17
61	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben	2013. 10. 30-31.	11

62	Angol nyelvi képzés	2013. 11. 11-12.	17
63	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben	2013. 11. 11-12.	11
64	Bíróági közvetítés a jogszabályok tükrében – büntető ügyszak	2013. 11. 18.	21
65	Bírói stílisztika	2013. 11. 19-20.	21
66	Empátia, szimpátia a tárgyalóteremben	2013. 12. 04-05.	10
67	Pszichológiai tréning a tárgyalótermi kirívó és váratlan magatartások, valamint a tárgyalás feszült, támadó légkörének és a nyilvánosság kezelésének pszichológiai technikáiról	2013. 12. 17-18.	13
Összesen			2955

ÁROP képzések			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Alaptörvény (Budapest)	2013. 02. 25.	434
2	Alaptörvény (Budapest)	2013. 02. 26.	429
3	Munka Törvénykönyve (Budapest, MIA)	2013. 02. 27-28.	101
4	Alaptörvény (Miskolc)	2013. 03. 05.	182
5	Alaptörvény (Debrecen)	2013. 06. 06.	371
6	Munka Törvénykönyve (Debrecen)	2013. 03. 07-08.	36
7	Alaptörvény (Szeged)	2013. 03. 12.	360
8	Munka Törvénykönyve (Szeged)	2013. 03. 13-14.	24
9	Alaptörvény (Győr)	2013. 03. 19.	343
10	Munka Törvénykönyve (Győr)	2013. 03. 20-21.	23
11	Alaptörvény (Pécs)	2013. 03. 26.	127
12	Alaptörvény (Kaposvár)	2013. 09. 09.	217
13	Munka Törvénykönyve (Pécs)	2013. 03. 27.	23
14	Büntető Törvénykönyv (Budapest)	2013. 04. 02-04.	334
15	Szabálysértési törvény (Budapest, MIA)	2013. 05. 02-03.	127
16	Büntető Törvénykönyv (Debrecen)	2013. 04. 08-10.	220
17	Szabálysértési törvény (Debrecen)	2013. 04. 11-12.	72
18	Büntető Törvénykönyv (Szeged)	2013. 04. 15-17.	127
19	Szabálysértési törvény (Szeged)	2013. 04. 18-19.	37
20	Büntető Törvénykönyv (Győr)	2013. 04. 22-24.	54
21	Szabálysértési törvény (Győr)	2013. 04. 25-26.	55
22	Büntető Törvénykönyv (Pécs)	2013. 05. 06-08.	100
23	Szabálysértési törvény (Pécs)	2013. 05. 09-10.	79
24	Büntető Törvénykönyv (Tatabánya)	2013. 06. 03-05.	58
25	Alaptörvény (Budapest)	2013. 06. 06.	431
26	Alaptörvény (Budapest)	2013. 06. 07.	381
27	Új Ptk. (Budapest)	2013. 10. 14.	584
28	Új Ptk. (Budapest)	2013. 10. 15.	449
29	Új Ptk. (Debrecen)	2013. 10. 16.	354
30	Új Ptk. (Szeged)	2013. 10. 21.	266
31	Új Ptk. (Győr)	2013. 10. 24.	225
32	Új Ptk. (Pécs)	2013. 10. 28.	250
33	Ptk. központi képzések (bevezető rendelkezések)	2013. 11. 11.	36

34	Ptk. központi képzések (jogképesség, cselekvőképesség)	2013. 11. 12.	44
35	Ptk. központi képzések (személyiségi jogok)	2013. 11. 13.	44
36	Ptk. központi képzések (jogi személyek)	201. 11. 14-15.	63
37	Ptk. központi képzések (gazdasági jog)	2013. 11. 25-26.	54
38	Ptk. központi képzések (családjog)	2013. 11. 27-28.	59
39	Ptk. központi képzések (dologi jog)	2013. 12. 02-03.	58
40	Ptk. központi képzések (általános rész)	2013. 12. 04-05.	77
41	Ptk. központi képzések (szerződésen kívül okozott kár)	2013. 12. 06.	55
42	Ptk. központi képzések (kötelmi jog)	2013. 12. 16-17.	63
43	Ptk. központi képzések (öröklési jog)	2013. 12. 18-19.	45
Összesen			7471

Oktatási terven felül megrendezett képzések			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1	Munkateher munkacsoport	2013. 01. 07-11.	13
2	Mérni a mérhetetlent – konferencia	2013. 01.11.	144
3	Bíróságok honvédelmi, polgári- és katasztrófavédelmi megbízottjainak konferenciája	2013. 03. 08.	30
4	Emberi jogi képzés a visszatérés területén	2013. 03. 21-22.	29
5	Ítéltáblák és törvényszékek vezetői értekezlete	2013. 04. 04.	36
6	Munkateher munkacsoport	2013. 04. 22-26.	15
7	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 04. 25-27.	25
8	Projektmenedzsment képzés bírósági szakértők részére	2013. 04. 26.	99
9	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 04. 29.	10
10	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 04. 30.	16
11	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 01.	15
12	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 06.	14
13	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 08.	15
14	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05.09.	16
15	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 05. 09-11.	25
16	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 13.	9
17	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 14.	15
18	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 16.	9
19	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 21.	17
20	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 22.	15
21	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 23.	16
22	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 27.	16
23	Ügyfélkapcsolatok elektronizálása	2013. 05. 28.	12
24	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” – EKOP projekt	2013. 05. 29-30.	18
25	Országos Drupál tartalomkezelői oktatás	2013. 05. 29.	40
26	Projektmenedzsment képzés bírósági szakértők részére	2013. 06. 10-12.	38
27	Konferencia a bírósági statisztikusok és a statisztikáért felelős igazgatási vezetők részére	2013. 06. 12.	71
28	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 06. 17-21.	17
29	Projektmenedzsment képzés bírósági szakértők részére	2013. 06. 19-21.	34
30	Közigazgatási és munkaügyi kollégiumvezetők tanácskozása	2013. 06. 21.	40

31	Különleges bánásmódot igénylő menedékkérők – ENSZ Mene- kültügyi Főbiztosság	2013. 07. 01.	15
32	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, vala- mint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” –EKOP projekt	2013. 07. 01-02.	10
33	Forrás SQL oktatás	2013. 07. 08-09.	40
34	Forrás SQL oktatás	2013. 07. 10-11.	34
35	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” – EKOP pro- jekt – Super user képzés	2013. 08. 27.	20
36	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” - EKOP pro- jekt – Végfelhasználói oktatás	2013. 08. 29-30.	20
37	Forrás SQL oktatás	2013. 09. 03-04.	52
38	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” – EKOP pro- jekt – Végfelhasználói oktatás	2013. 09. 05-06.	20
39	Forrás SQL oktatás	2013. 09. 10-11.	58
40	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” – EKOP pro- jekt – Végfelhasználói oktatás	2013. 09. 12-13.	20
41	Forrás SQL oktatás	2013. 09. 19-20.	27
42	Forrás SQL oktatás	2013. 09. 24-25.	26
43	„Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” – EKOP pro- jekt – Carisma oktatás	2013. 09. 25.	30
44	Informatikai információbiztonsági képzés	2013. 10. 09-11.	73
45	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 10. 24-26.	13
46	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 10. 28-30.	22
47	Forrás SQL oktatás	2013. 11. 06-07.	21
48	Forrás SQL oktatás	2013. 11. 12-13.	24
49	Könyvtárosok képzése	2013. 11. 15.	20
50	Forrás SQL oktatás	2013. 11. 19-20.	29
51	Tanácskozás a bírósági igazgatás aktuális kérdéseiről (Alfa Art Hotel)	2013. 11. 19-21.	66
52	Büntető kollégiumvezetők tanácskozása	2013. 11. 20-21.	51
53	Tréning bírósági elnökök részére	2013. 11. 25-27.	25
54	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 11. 28-30.	25
55	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2013. 12. 05-07.	25
56	Sajtószóvivők képzése	2014. 02. 13-15.	39
Összesen			1674

**A nemzetközi kiküldetések, konferenciák
és más programok résztvevői köre 2013-ban**

Nemzetközi programok		Résztevők		
neve	helyszíne	bíró	bírósági titkár	más igazságügyi alkalmazott
Törökországi Twinning Projekt (szakértő delegálása)	Ankara	1		
Török Twinning Irányítótestületi ülés	Ankara	2		1
EIPA környezetvédelem projekt záróülés	Luxemburg	1		
ENCJ munkacsoport ülés	Párizs	1		
Európai Igazságügyi Hálózat (EIH) éves ülése	Brüsszel	1		
EJTN V4 Irányítótestületi ülés	Prága	1		
EURLEX-JUST Iraki misszió			1	
ENCJ projektcsoport ülés	Róma	1		
ENCJ projektcsoport ülés	Isztambul	1		
Balkáni Térségek Országainak Irányító Testületeinek nemzetközi konferenciája	Róma	1		1
ISTEP (próbára bocsátás átvétele) konferencia	Vilnius	1		
EIH mediációs munkacsoport ülése	Brüsszel	1		
EIH kapcsolattartó pontjainak 45. ülése	Brüsszel	1		
ENCJ Közgyűlés	Szófia	2		1
EJTN Közgyűlés	Dublin	1		
ERA Felügyelő Bizottsági ülés	Trier			1
EALCJ Európai Munkaügyi Bírák Kongresszusa	Brüsszel	3		
EIH 40. plenáris ülése büntető ügyekben	Brüsszel	1		
Bírósági Adatbázis Projekt kapcsolattartói találkozója	Brüsszel	1		
EBESZ emberkereskedelem elleni konferencia	Bécs	1		
EIH kapcsolattartók 46. ülése	Dublin	1		
XXI. Pannon Jogásznapi előkészítő ülése	Eisenstadt			1
Állami Támogatások Szakértői Csoport konferenciája	Leiden		1	
EIH kapcsolattartó ülés jogellenes gyermekelviteli ügyekben	Hága	1		
EVA török tanulmányút	Ankara	8		2
ENCJ ülés	Brüsszel	2		1
EALCJ Európai Munkaügyi Bírák XXI. Kongresszusa	Bécs	3		

Nemzetközi programok		Résztevők		
neve	helyszíne	bíró	bírósági titkár	más igazságügyi alkalmazott
Raportőri képzés a pénzmosásról és a terrorizmus finanszírozásáról	Dilijan	1		
Nemzetközi konferencia a képzésről	Antalya	1		
EU Tanács – Konferencia a közszféra hatékonyság témájában	Vilnius	1		
OBT látogatása a francia OBT 130. évfordulója alkalmából	Párizs	3		
IOJT nemzetközi képzési konferencia	Washington	1		
CEELI Network kerekasztal	Prága	2		
Konferencia a bírák európai bíróságokra történő kiválasztása tárgyában	Bruges	1		
ERA Fogvatartási körülmények javítása konferencia	Strasbourg	1		
EJN ülés, kapcsolattartó pontok találkozója – bizonyítás-felvételről szóló 1206/2001/EK rendelet megvitatása	Brüsszel	1		
Csereprogram az Észak Rajna-Vesztfáliei Bíróképző Akadémiával	Recklinghausen	4		
A Menekültügyi Bírák Nemzetközi Szervezete és a svéd migrációs bíróságok által szervezett nemzetközi konferencia, egységes európai menekültügyi rendszer, üldözés meghatározása, szavahihetőség értékelése	Göteborg	1		
Balkáni Térség Országai Igazságszolgáltatási Irányító Testület éves konferencia előkészítő megbeszélése	Izstambul	1		
EJTN nyelvészeti szeminárium	Krakkó			1
EUB – Bírák és Ügyészek Fóruma, esetjog a polgári és büntetőjogi igazságügyi együttműködés területén; vízum, menekültügyek és a bevándorlás területén jelentkező ítélkezési gyakorlat	Luxemburg	6		
EASO nemzeti kapcsolattartó pontok bemutatkozása	La Valletta	1		
CEELI találkozó	Prága	2		
ENCJ munkacsoporti ülés – függetlenség és elszámoltathatóság	Brüsszel	2		1
Látogatás a Koreai Legfelsőbb Bíróságon, koreai bírósági igazgatási és informatikai rendszer tanulmányozása	Szöul	1		1
A nemzeti igazságügyi rendszerek 1. kapcsolattartóinak találkozója (CEPEJ)	Brüsszel		1	
ÖSSZESEN:		67	3	11

**Az OBH ügyforgalma és annak megoszlása
2013. év**

Hivatali egység neve	Iktatás összesen	Főszám	Alszám
Elnöki Kabinet			
Elnök ügyei	1394	85	1309
Egyéb	723	70	653
Függetlenített belső ellenőr	132	26	106
Elnökhelyettesi Titkárság			
Elnökhelyettesi Titkárság	123	1	122
Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya	1819	259	1560
Hivatali Személyügyi Osztály	2750	266	2484
Európai Uniós Fejlesztések Osztálya	5049	84	4965
Jogszabály-veleményezési Osztály Kodifikáció	2876	289	2587
Jogszabály-veleményezési Osztály Egyéb	334	54	280
Jogi Képviseleti Osztály Peres ügyek	7651	394	7257
Jogi Képviseleti Osztály Egyéb ügyek	220	54	166
Elnökhelyettes	96	11	85
Koordinációs és Szervezési Főosztály	11719	1212	10507
Bírósági Főosztály Igazgatási Osztály Ebből panasz	8634 (2459)	1174 (558)	7460 (1901)
Bírósági Főosztály Humánpolitikai Osztály	7141	1303	5838
Bírósági Főosztály Műszaki Osztály	1556	236	1320
Magyar Igazságügyi Akadémia	4682	371	4311
Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya	866	146	720
Gazdálkodási Főosztály	8600	732	7868
Informatikai Főosztály	4945	632	4313
Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály	619	38	581
2013. évi iktatás	58952	7437	51515
2012. évi áthúzódó iktatás	12977	0	12977
Összes iktatás	71929	7437	64492

ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL

1055 Budapest, Szalay u. 16.
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf.: 24.
e-mail: obh@obh.birosag.hu
website: <http://www.birosag.hu>
Tel: (06-1) 354-4100, Fax: (06-1) 312-4453

